

Aktualizácia Akčného plánu transformácie uholného regiónu horná Nitra

*november
2020*

1 Obsah

2 Zoznam skratiek	6
3 Úvod	10
<hr/>	
3.1. Aktualizácia Akčného plánu	10
3.2. Dôvod vypracovania dokumentu	11
3.3. Postup spracovania Akčného plánu	12
3.4. Štruktúra Akčného plánu	12
<hr/>	
4 Manažérske zhrnutie	13
5 Východiská Akčného plánu	17
<hr/>	
5.1. Základné východiská Akčného plánu	17
5.2. Rámcový popis situácie	17
5.2.1. Zamestnanosť a demografický vývoj	17
5.2.2. Ekonomika	20
5.2.3. Infraštruktúra	21
5.2.4. Energetika	22
5.2.5. Životné prostredie a kvalita života	23
5.2.6. Riadenie procesu transformácie	24
<hr/>	
5.3. Príklady dobrej praxe z iných uhoľných regiónov v transformácii	25
5.3.1. Zameranie akčného plánu	25
5.3.2. Energetika	25
5.3.3. Sociálne opatrenia	26
5.3.4. Rekultivácia a nové využitie banských priestorov a priemyselných parkov	26
5.3.5. Prioritizácia iniciatív	27
5.3.6. Presun inštitúcií s cieľom podporiť zamestnanosť	27
<hr/>	
6 Vízia a ciele transformácie regiónu	28
<hr/>	
6.1. Vízia transformácie regiónu horná Nitra	28
6.2. Ciele transformácie regiónu horná Nitra	28
6.3. Princípy transformácie regiónu horná Nitra	29
6.4. Piliere Akčného plánu	29
<hr/>	
7 Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra	30
<hr/>	
7.1. Piliere I. – Mobilita a prepojenosť regiónu	30
7.1.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	30
7.1.2. Východisková situácia	31
7.1.3. Cieľová situácia	32

7.1.4.	Prehľad priorít a opatrení	33
7.1.5.	Priorita I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	34
7.1.6.	Priorita I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry.....	38
7.1.7.	Priorita I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	44
7.1.8.	Priorita I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	48
<hr/>		
7.2.	Pilier II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie	51
7.2.1.	Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	51
7.2.2.	Východisková situácia	51
7.2.3.	Cieľová situácia	52
7.2.4.	Prehľad priorít a opatrení	53
7.2.5.	Priorita II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	53
7.2.6.	Priorita II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	58
7.2.7.	Priorita II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	61
7.2.8.	Priorita II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	65
7.2.9.	Priorita II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	68
<hr/>		
7.3.	Pilier III. – Udržateľné životné prostredie	72
7.3.1.	Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	72
7.3.2.	Východisková situácia	72
7.3.3.	Cieľová situácia	73
7.3.4.	Prehľad priorít a opatrení	73
7.3.5.	Priorita III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	74
7.3.6.	Priorita III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	80
7.3.7.	Priorita III.3 Zlepšovanie životného prostredia	89
<hr/>		
7.4.	Pilier IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra	93
7.4.1.	Zdôvodnenie piliera a jeho prínos	93
7.4.2.	Východisková situácia	93
7.4.3.	Cieľová situácia	95
7.4.4.	Prehľad priorít a opatrení	95
7.4.5.	Priorita IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	96
7.4.6.	Priorita IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia.....	99
7.4.7.	Priorita IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	104
7.4.8.	Priorita IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	109
<hr/>		
7.5.	Legislatívne a systémové opatrenia	113
7.6.	Inštitucionálne zabezpečenie implementácie AP HN	119
7.7.	Indikatívne projekty a indikatívna prioritizácia	119
7.7.1.	Rámcová prioritizácia projektov	119
7.7.2.	Previazanosť priorít akčného plánu	121

7.7.3. Projekty mimo zásobníka indikativních projektov	121
8 Zdroje financovania Akčného plánu	124
8.1. Next Generation EÚ	124
8.2. Fond spravodlivej transformácie (JTF)	125
8.3. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020	125
8.4. EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027	126
8.5. Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)	126
8.6. Komunitárne programy EÚ	126
8.7. Národné podporné mechanizmy	127
8.8. Európska investičná banka (EIB)	127
9 Časový plán a aktualizácia Akčného plánu	128
10 Prílohy.....	132
10.1. Príloha 1 – Priebežný zásobník indikativních projektov	132
10.2. Príloha 2 – Implementácia EŠIF v programovom období 2014 - 2020 v rámci regiónu horná Nitra	154
10.3. Príloha 3 – Charakteristika jednotlivých zdrojov financovania Akčného plánu	164
10.3.1. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020	164
10.3.2. Charakteristika kľúčových Operačných programov v programovom období 2014 – 2020 pre účely transformácie.....	165
10.3.3. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2014 – 2020	167
10.3.4. Pozícia Slovenskej republiky v rámci programového obdobia 2021 - 2027	170
10.3.5. Investičné priority SR v programovom období 2021 - 2027 v rámci zadaných prioritných oblastí financovania zo strany EK	170
10.3.6. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v programovom období 2021 – 2027	176
10.3.7. Komunitárne programy EÚ.....	180
10.3.8. Potenciál financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci komunitárnych programov EÚ.....	191
10.3.9. Národné podporné mechanizmy.....	193
10.3.10. Európska investičná banka (EIB).....	205
10.4. Príloha 4 – Zdroje	206

2 Zoznam skratiek

Skratka	Popis
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CO ₂	Oxid uhličitý
COSME	Competitiveness of Small and Medium-Sized Enterprises
CZT	Centrálne zásobovanie teplom
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EGF	Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii
EIB	Európska investičná banka
EK	Európska komisia
ENO	Elektráreň Nováky
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ESF	Európsky sociálny fond
ESF+	Európsky sociálny fond plus (transformovaný ESF pre obdobie 2021 - 2027)
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ETS	System obchodovania s emisiami
EÚ	Európska únia
EUR	Euro
FEC	Finálna energetická spotreba
GWh	Gigawatt hodiny
HBP	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.
HDP	Hrubý domáci produkt
IKT	Informačné a komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
JRC	Joint Research Centre
JTF	Just Transition Fund
KF	Kohézny fond
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MSP	Malé a stredné podniky
MSVVS SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NOx	Oxidy dusíka
NPC	Národné podnikateľské centrá
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Operačný program
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP RH	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	Operačný program Technická pomoc
OP Val	Operačný program Výskum a inovácie (od 13.12.2019 zlúčený s OP II) K zlúčeniu operačného programu Výskum a inovácie s operačným programom Integrovaná infraštruktúra došlo 13.12.2019 na základe vykonávacieho rozhodnutia Komisie C(2019) 9078
OPB	Osobitný príspevok baníkov
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PEC	Primárna energetická spotreba
PPP	Verejno-súkromné partnerstvá
PRV	Program rozvoja vidieka
RO	Riadiaci orgán
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu

SAV	Slovenská akadémia vied
SBA	Slovak business agency
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SO	Sprostredkovateľský orgán
SO ₂	Oxid siričitý
SR	Slovenská republika
SRSS	Služba na podporu štrukturálnych reforiem
ŠR	Štátny rozpočet
TEN-T	Trans-European Transport Network
TSK	Trenčiansky samosprávny kraj
ÚPVII	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
VHZ	Všeobecný hospodársky záujem

Zoznam grafov

Graf 1 – Vekové zloženie zamestnancov HBP, a. s.	18
Graf 2 – Podiel obyvateľov nad 65 rokov a migračný nárast, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry.....	19
Graf 3 – Podiel tržieb jednotlivých sektorov priemyslu v regióne horná Nitra	20
Graf 4 – Pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry.....	21

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 – Štruktúra dokumentu.....	13
Obrázok 2 – Plánovaná a existujúca diaľničná sieť v Trenčianskom samosprávnom kraji	22
Obrázok 3 - Vývoj a ciele primárnej a finálnej energetickej spotreby na Slovensku	23
Obrázok 4 – Sumarizácia vízie a pilierov akčného plánu	29

3 Úvod

3.1. Aktualizácia Akčného plánu

Aktualizácia Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra (ďalej len “AP HN”) sa uskutočňuje na základe úlohy B. 1 z uznesenia vlády SR č. 336 zo dňa 3. júla 2019, ktorou vláda Slovenskej republiky ukladá relevantným členom vlády Slovenskej republiky zabezpečiť realizáciu a vypracovať každoročne aktualizáciu Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra vrátane indikatívneho zoznamu projektových zámerov, a to každoročne k 30.6. za predchádzajúci kalendárny rok. K uvedenému dátumu sa aktualizácia neuskutočnila vzhľadom na neočakávanú situáciu spôsobenú pandemiou COVID-19, a z toho vyplývajúcej realokácie finančných prostriedkov záväzku roku 2020 na účely pomoci s cieľom eliminovať negatívne dôsledky pandémie COVID-19, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 257 z 28. apríla 2020. Týmto opatrením operačné programy začali bezodkladne s finančnou pomocou nových aktivít v boji proti pandémie, pričom prehodnocovali aj aktivity a opatrenia AP HN vrátane indikatívneho zoznamu projektových zámerov.

Ďalším dôležitým prvkom, ktorý je nutné brať do úvahy pri aktualizácii Akčného plánu je vytvorenie nového Fondu na spravodlivú transformáciu, ktorým Európska komisia vyčlenila finančné prostriedky aj pre oblasť hornej Nitry. Čerpanie z Fondu na spravodlivú transformáciu je podmienené prípravou Plánu spravodlivej transformácie, ktorý má Slovenská republika v zastúpení MIRRI SR povinnosť predložiť v prvom polroku 2021. Táto povinnosť je podmienkou pre oprávnenie čerpania zdrojov z Fondu na spravodlivú transformáciu, z ktorého budú podporované nasledovné vybrané činnosti:

- a) produktívne investície v MSP vrátane startupov, ktoré vedú k hospodárskej diverzifikácii a rekonverzii;
- b) investície do vytvárania nových firiem, a to aj prostredníctvom podnikateľských inkubátorov a konzultačných služieb;
- c) investície do výskumných a inovačných činností a podpora transferu pokročilých technológií;
- d) investície do zavádzania technológií a infraštruktúry na cenovo dostupnú čistú energiu, investície v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov;
- e) investície do digitalizácie a digitálnej pripojiteľnosti;
- f) investície do regenerácie a dekontaminácie lokalít, do obnovy pôdy a projektov na zmenu účelu;
- g) investície na podporu obehového hospodárstva vrátane podpory prostredníctvom predchádzania vzniku odpadu, znižovania objemu odpadu, efektívneho využívania zdrojov, opätovného použitia, opráv a recyklácie;
- h) zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikácia pracovníkov;
- i) pomoc uchádzačom o zamestnanie pri hľadaní pracovného miesta;
- j) aktívne začleňovanie uchádzačov o zamestnanie;
- k) technická pomoc.

Územný Plán spravodlivej transformácie pre región hornej Nitry bude nadväzovať na aktivity zahájené počas samotnej prípravy AP HN. Pracovná skupina zriadená pre koordináciu transformácie v regióne bude pokračovať v rámci Rady partnerstva za účelom definovania priorít a návrhu projektov pre financovanie z Fondu na spravodlivú transformáciu.

V zmysle programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na roky 2020 - 2024 sa uskutočnila transformácia Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu (ďalej len “ÚPVII”) na MIRRI SR. Z tohto procesu vyplýva aj reštrukturalizácia celého implementačného, koordinačného, riadiaceho a kontrolného procesu riadenia fondov Európskej únie pre programové obdobie 2021 - 2027. Uvedené dôvody preto spôsobili časové oneskorenie plnenia úloh z uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 336 z 3. júla 2019 tak zo strany samotného ÚPVII/MIRRI SR, ako aj iných zainteresovaných rezortov a orgánov. V priebehu mája 2020 boli listom

oslovené relevantné rezorty a orgány so žiadosťou o spoluprácu pri plnení uvedeného uznesenia vlády SR. Nadväzne, po dodaní všetkých potrebných podkladov zo strany oslovených subjektov a riadnom pripomienkovom konaní, sa aktualizácia AP HN predloží na rokovanie vlády Slovenskej republiky. Podpredsedníčka vlády a ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky požiadala predsedu vlády Slovenskej republiky o odklad termínu predloženia aktualizácie AP HN na rokovanie vlády Slovenskej republiky z pôvodného termínu do 30. júna 2020 na 30. september 2020 a 30. septembra 2020 opätovne požiadala predsedu vlády Slovenskej republiky o odklad termínu plnenia úlohy do 31. decembra 2020. Predseda vlády Slovenskej republiky súhlasil s odkladom termínu plnenia úlohy.

Čo sa týka samotnej aktualizácie Akčného plánu, pôvodná štruktúra zostáva zachovaná, t.j. názvy jednotlivých kapitol, ktoré sú obsahovo doplnené, aktualizované.

Kapitola 3 Úvod bola doplnená o bod 3.1. Aktualizácia Akčného plánu. Ostatné časti zostali pôvodné.

Kapitola 4 Manažérske zhrnutie bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov, ako aj informácií vyplývajúcich z negociácií s EK.

Kapitola 5 Východiská Akčného plánu bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov.

Kapitola 6 Vízia a ciele transformácie regiónu zostala nezmenená.

Kapitola 7 Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov.

Kapitola 8 Zdroje financovania Akčného plánu bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov, ako aj informácií vyplývajúcich z negociácií s EK..

Kapitola 9 Časový plán a aktualizácia Akčného plánu bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov.

Kapitola 10 Prílohy bola aktualizovaná v zmysle pripomienok a komentárov relevantných riadiacich orgánov.

3.2. Dôvod vypracovania dokumentu

Tento dokument predstavuje Akčný plán pre transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra a bol pripravený ako súčasť projektu Transformácia uhoľného regiónu horná Nitra, ktorý dodáva spoločnosť PwC pre Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu a Trenčiansky samosprávny kraj, a ktorý je financovaný Európskou komisiou - Službou na podporu štrukturálnych reforiem (EC SRSS) na základe zmluvy číslo SRSS/SC2018/044 Lot 1 z dňa 12.9.2018.

Projekt bol oficiálne zahájený 17.10.2018 na úvodnom stretnutí, ktoré sa konalo v Trenčíne. Projekt začal analýzou súčasného stavu regiónu horná Nitra v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky. Analýza zahŕňala preštudovanie dokumentov, správ a analýz, ktoré boli už k tejto téme spracované, preštudovanie medzinárodnej praxe a analýz týkajúcich sa transformácie uhoľných regiónov vo svete, analýzu štatistických dát (demografia, ekonomiky, infraštruktúra, životné prostredie, energetika) a analýza relevantnej legislatívy a regulácií.

Úvodná analytická časť projektu tiež zahŕňala organizáciu stretnutí s kľúčovými zainteresovanými stranami (verejná správa, samosprávy, miestne akčné skupiny, veľkí zamestnávateľia, malé a stredné podniky, mimovládne neziskové organizácie, a pod.), s cieľom pochopiť ich rolu v procese transformácie, analyzovať činnosti, ktoré už v súvislosti s transformáciou boli vykonané a zozbierať podnety a vstupy do akčného plánu.

3.3. Postup spracovania Akčného plánu

Úvodná analýza súčasného stavu regiónu horná Nitra predstavuje jeden zo základných vstupov pre vypracovanie vízie a akčného plánu pre transformáciu regiónu. Analýza pomohla potvrdiť východiskovú situáciu a kľúčové problémy regiónu v procese transformácie, ktoré by mali byť v akčnom pláne riešené prostredníctvom špecifických priorít a opatrení.

Po sfinalizovaní analýzy súčasného stavu bolo zorganizovaných niekoľko pracovných stretnutí v regióne hornej Nitry k prediskutovaniu hlavných tém, ktoré by mali byť zahrnuté v akčnom pláne, a tiež k prediskutovaniu rámcovej vízie regiónu do budúcnosti. Na pracovných stretnutiach sa tiež diskutovala štruktúra akčného plánu. Hlavné témy akčného plánu boli pretransformované do 4 pilierov akčného plánu – I) Mobilita a prepojenosť regiónu, II) Ekonomika, podnikanie a inovácie, III) Udržateľné životné prostredie a IV) Kvalita života a sociálna infraštruktúra.

V ďalšom kroku bol akčný plán spracovaný do uceleného dokumentu, ktorý ďalej rozčlenil základné piliere akčného plánu na priority a opatrenia. Akčný plán popisuje zdôvodnenie zahrnutia každého z pilierov, sumarizuje východiskovú situáciu a želaný cieľový stav v rámci každého piliera a popisuje ciele jednotlivých opatrení. Súčasťou tvorby akčného plánu bol tiež zber potenciálnych indikatívnych projektov s cieľom zistiť záujem o realizáciu projektov, ktoré by mohli byť súčasťou akčného plánu, zistiť potenciálnych nositeľov projektov, a tiež analyzovať, ako tieto indikatívne projekty pomáhajú naplňať ciele jednotlivých pilierov, priorít a opatrení akčného plánu.

Ďalej dokument analyzuje možnosti financovania jednotlivých opatrení akčného plánu z viacerých zdrojov, vrátane dostupných fondov EÚ v programovom období 2014 - 2020 a v nasledujúcom programovom období, centrálne riadených fondov EÚ, národných fondov a iných zdrojov financovania.

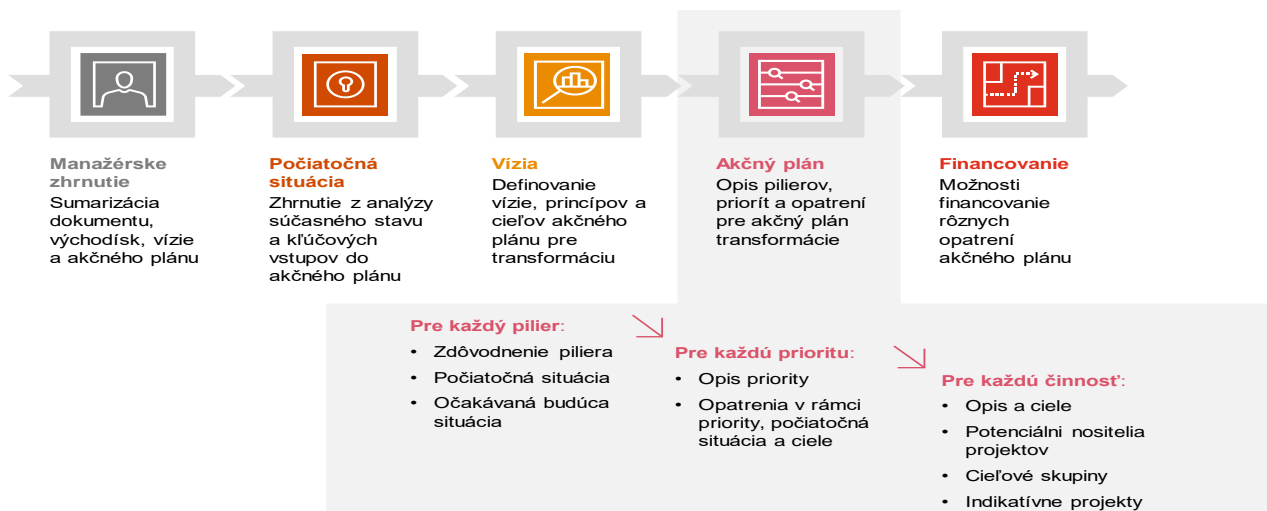
3.4. Štruktúra Akčného plánu

Dokument pozostáva z **5 hlavných kapitol**:

- **Manažérske zhrnutie** – táto kapitola sumarizuje kľúčové body dokumentu – hlavné identifikované problémy z analýzy súčasného stavu, definíciu vízie a cieľov transformácie uhoľného regiónu horná Nitra, štruktúru akčného plánu, jeho pilierov, priorít a opatrení a sumarizuje možnosti financovania
- **Východiská akčného plánu** – táto kapitola sumarizuje kľúčové identifikované problémy regiónu z analýzy súčasného stavu, ako napríklad nezamestnanosť, demografia, ekonomika, infraštruktúra, energetika, životné prostredie, kvalita života a riadenie procesu transformácie. Analýza súčasnej situácie a identifikácia kľúčových problémov predstavujú východiská pre definovanie vízie a tvorbu akčného plánu.
- **Vízia a ciele transformácie regiónu** – táto kapitola definuje víziu pre transformáciu regiónu horná Nitra a popisuje rámcové ciele transformácie, ktoré vychádzajú z analýzy súčasného stavu a z diskusií a pracovných stretnutí s kľúčovými zainteresovanými stranami.
- **Akčný plán transformácie regiónu** – táto kapitola predstavuje samotný popis akčného plánu pre transformáciu regiónu horná Nitra – definuje piliere transformácie, špecifické priority a opatrenia v rámci každého piliera. Pre každý pilier je zdôvodnené jeho zaradenie do akčného plánu, ako aj východisková situácia a želaný cieľový stav v rámci piliera.
- **Možnosti financovania akčného plánu** – táto kapitola sumarizuje možnosti financovania jednotlivých priorít a opatrení akčného plánu. Možnosti financovania zahŕňajú využitie fondov EÚ v programovom období 2014 - 2020, v nasledovnom programovom období 2021 - 2027, centrálne riadené fondy EÚ

(vrátane tzv. Globalizačného fondu, Modernizačného fondu a potenciálneho Fondu pre spravodlivú transformáciu), národné fondy a iné možnosti financovania.

Obrázok 1 – Štruktúra dokumentu

4 Manažérske zhrnutie

Podpora výroby elektriny z domáceho uhlia má skončiť do roku 2023

Nezamestnanosť nie je hlavným problémom regiónu, väčším problémom je starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 580 z 12.12.2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny schválila pokračovanie všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorý však má skončiť najneskôr v roku 2023. Vláda zároveň rozhodla o vypracovaní Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ktorý zabezpečí transformáciu ekonomiky regiónu.

Pre potreby vypracovania akčného plánu bola v prvom kroku spracovaná analýza súčasného stavu regiónu hornej Nitry v súvislosti s transformáciou z uhoľnej ekonomiky. Analýza mala za cieľ potvrdiť, resp. vyvrátiť hypotézy stavu regiónu v rôznych oblastiach a tiež identifikovať hlavné problémy regiónu pre nastavenie správnych východísk pre tvorbu akčného plánu. Analyzované boli viaceré oblasti, ako napríklad nezamestnanosť, demografia, ekonomika, aktivita malých a stredných podnikov, kvalita infraštruktúry, energetika, životné prostredie, zdravie obyvateľstva, kvalita života a riadenie procesu transformácie.

Na základe analýzy súčasného stavu bolo zistené, že nezamestnanosť nie je hlavným problémom regiónu. Nezamestnanosť v regióne bola v júni 2020 6,99% v okrese Prievidza a 6,27% v okrese Partizánske, čo je pod priemerom nezamestnanosti Slovenska 7,4%. Útlm banskej činnosti môže priniesť nárast nezamestnanosti, avšak útlm bude prebiehať vo fázach. Väčším problémom regiónu je starnutie obyvateľstva a negatívna migrácia. V okresoch Prievidza a Partizánske sa očakáva rast podielu staršej populácie do roku 2040 na 33,0% a 34,9%. Uvedené podiely sú v tom istom roku podstatne vyššie ako priemer SR (26,6%). Predpokladaný demografický vývoj naznačuje, že horná Nitra bude v najbližších dvoch desaťročiach zápasíť s nedostatkom pracovnej sily.

Miestna ekonomika je už do značnej miery diverzifikovaná, pridaná hodnota v priemysle je však pod priemerom Slovenska

Z hľadiska regionálnej ekonomiky je banský priemysel stále významným sektorom ekonomiky, banská spoločnosť je stále najväčším zamestnávateľom v regióne. Regionálna ekonomika je však už značne diverzifikovaná, 9 000 kumulovaných pracovných miest sa nachádza v rôznych sektoroch u významných zamestnávateľov, vrátane automobilového, chemického, gumárskeho, obuvníckeho alebo strojárkeho priemyslu. Pridaná hodnota v priemysle v regióne je však nižšia ako slovenský priemer, región je tiež pod slovenským priemerom z hľadiska aktivity malých a stredných podnikov.

Infraštruktúra v regióne potrebuje obnovu a lepšie napojenie na diaľničnú sieť

Dopady globálnej ekonomickej krízy posilnenej COVID19 krízou komplikujú podmienky ekonomickej transformácie regiónu najmä nepredvídateľnou volatilitou trhov a komplikovanosťou nových odvetví eknomiky v regionálnom, ale aj globálnom meradle.

Región potrebuje zlepšenie napojenia z hľadiska dostupnosti regiónu na diaľničnú sieť. Priemerný čas dojazdu na diaľničnú sieť v regióne je 1 hodina (40 minút až 1 hodina 20 minút v závislosti od smeru). Cesty I. triedy sa nachádzajú v zlom stave – 27,90% v okrese Prievidza, 7,9% v okrese Partizánske a 37,7% v okrese Trenčín sú v nevyhovujúcom alebo havarijnom stave¹, v podobnom stave sú aj cesty II. a III. triedy. Železničná doprava z regiónu hornej Nitry do Trenčína nemôže konkurovať individuálnej a autobusovej doprave z dôvodu súčasnej frekvencie spojov a trvania cesty.

Región je znečistený, čo vplýva na zdravie obyvateľstva

Región hornej Nitry je vplyvom banskej činnosti, výroby elektriny z hnedého uhlia, ako aj vplyvom iných priemyselných výrob značne znečistený. 55% obyvateľov v regióne žije v oblasti so zhoršeným životným prostredím. Región tiež patrí medzi najväčších producentov znečistenia na Slovensku (tuhé znečisťujúce látky, NO_x, SO₂). 45% vody v okrese Prievidza a 83% v Novákoch je v 3. triede kvality vody. Banská činnosť má vplyv na zdravie zamestnancov baní a znečistenie životného prostredia má negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva. Miera invalidity v okrese Prievidza je väčšia o 46% v porovnaní so slovenským priemerom (9,1% oproti 13,3%). Priemerná dĺžka života je však porovnateľná so slovenským priemerom.

V rámci akčného plánu je ďalej potrebné riešiť tiež otázky týkajúce sa zlepšenia zdravotnej starostlivosti, sociálnej podpory a asistencie skupinám obyvateľstva, ktoré budú transformáciou regiónu najviac ohrozené, prispôbením vzdelávania a rekvalifikácií v regióne potrebám nových ekonomických sektorov, zvyšovanie atraktivity regiónu pre mladú generáciu vo forme kultúrnych, voľnočasových a rekreačných možností, a tiež riešením dodávok tepla v regióne v budúcnosti.

Prvkami vízie pre hornú Nitru sú atraktivita, sebestačnosť regiónu, čisté životné prostredie a dobrá prepojenosť s inými ekonomickými centrami

Na základe hlavných tém identifikovaných v analýze súčasného stavu bola následne definovaná vízia pre transformáciu hornej Nitry nasledovne:

„Horná Nitra ako atraktívny a sebestačný región s rozvojom ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím, ktorý je prepojený s ostatnými ekonomickými centrami v rámci Slovenska a Európskej únie“.

Hlavnými princípmi transformácie regiónu sú participatívnosť a transparentnosť procesu transformácie, ochrana životného prostredia, dlhodobá udržateľnosť projektov a integrovanosť, prepojenosť a vzájomná nadväznosť projektov, ktoré budú v rámci transformácie realizované.

¹ PREHLAD STAVU CIEST I., II. a III. triedy stav na základe prehliadok vykonávaných správcom ciest STAV CIEST K: 06/2019, Slovenská správa ciest

Na základe definovanej vízie bol akčný plán rozpracovaný do 4 základných pilierov a ďalej členený na priority a opatrenia. Základnými piliermi akčného plánu sú:

- I) Mobilita a prepojenosť regiónu
- II) Ekonomika, podnikanie a inovácie
- III) Udržateľné životné prostredie
- IV) Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Mobilita a prepojenosť regiónu

Pilier Mobilita a prepojenosť regiónu je zameraný na rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility (nízkoemisné, bezemisné) a statickej dopravy, rozvoj a motiváciu na využívanie verejnej osobnej dopravy, zvýšenie kvality železničnej a cestnej infraštruktúry, zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti a na rozvoj ostatnej infraštruktúry, vrátane železničnej, leteckej a vysokorýchlostnej telekomunikačnej infraštruktúry v regióne.

Ekonomika, podnikanie a inovácie

Pilier Ekonomika, podnikanie a inovácie je zameraný na podporu inovácií, výskumu a vývoja, podporu tvorby nových udržateľných pracovných miest, podporu rozvoja malého a stredného podnikania, podporu rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva a na podporu rozvoja cestovného ruchu s prihliadnutím na kúpeľnú a banskú tradíciu regiónu, produkciu regionálnych produktov a s tým spojenú agroturistiku, voľnočasové a rekreačné aktivity a iné vhodné formy rozvoja cestovného ruchu.

Udržateľné životné prostredie

Pilier Udržateľné životné prostredie je zameraný na odstraňovanie environmentálnych vplyvov vyvolaných banskou činnosťou a činnosťou iných znečisťujúcich priemyslov v regióne, rozvoj udržateľnej energetiky, vrátane budúceho riešenia výroby a dodávky tepla v regióne a na celkové zlepšovanie životného prostredia, ktoré je v regióne dlhodobo znečistené.

Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Pilier Kvalita života a sociálna infraštruktúra je zameraný na zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb, zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskú revitalizáciu, zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily a zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva a rozvoj športových a rekreačných aktivít na území riešeného regiónu a príslušných regiónov.

Súčasťou akčného plánu je aj zoznam indikatívnych projektov, ktoré by mohli byť v rámci transformácie realizované

Akčný plán popisuje zdôvodnenie zahrnutia každého z pilierov, sumarizuje východiskovú situáciu a želaný cieľový stav v rámci každého piliera a popisuje ciele jednotlivých opatrení. Súčasťou tvorby akčného plánu bol tiež zber potenciálnych indikatívnych projektov s cieľom zistiť záujem o realizáciu projektov, ktoré by mohli byť súčasťou akčného plánu, zistiť potenciálnych nositeľov projektov, a tiež analyzovať, ako tieto indikatívne projekty pomáhajú naplňať ciele jednotlivých pilierov, priorít a opatrení akčného plánu.

Financovanie akčného plánu bude viaczdrojové: Programové obdobie EÚ fondov 2014 - 2020

Financovanie opatrení a projektov akčného plánu by malo byť viaczdrojové. Viaceré opatrenia a projekty je možné realizovať ešte pred rokom 2023, a preto je snaha využiť pre transformáciu hornej Nitry aj programové obdobie EÚ fondov 2014 - 2020. Relevantnými operačnými programami pre opatrenia transformácie

sú najmä operačné programy, Ľudské zdroje, Integrovaná infraštruktúra², Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program.

Čerpanie prostriedkov z týchto operačných programov môže prebiehať viacerými spôsobmi v závislosti od možností a nastavenia jednotlivých programov, a to napríklad v rámci existujúcich a plánovaných výziev, preferenčným zvýhodnením projektov z hornej Nitry v rámci existujúcich a plánovaných výziev, alebo vytvorením špeciálnej regionálnej výzvy na hornú Nitru.

Programové obdobie EÚ fondov 2021 - 2027

Významným zdrojom financovania akčného plánu bude programové obdobie EÚ fondov 2021 - 2027. Európskou komisiou bol navrhnutý aj nový Fond spravodlivej transformácie, ktorý má umožniť hladký prechod najproblematickejších regiónov Európy na klimaticky neutrálne. Na to, aby členské štáty mohli využiť svoj podiel z fondu, budú musieť v dialógu s Komisiou vypracovať Plán spravodlivej transformácie územia. V súčasnosti prebieha komunikácia medzi zástupcami CKO vrátane zástupcov dotknutých ústredných orgánov štátnej správy so zástupcami EK o tom, ako zladit' priority financovania zo strany EK a investičné priority Slovenskej republiky definované v rámci strategických dokumentov, ktoré budú základom budúceho operačného programu Slovensko. Akčný plán bude tak zohrávať dôležitú úlohu v procese programovania obdobia 2021 - 2027, ktorého výsledkom bude:

- Vytvorenie samostatného Operačného programu Slovensko;

Komunitárne programy EÚ

V rámci OP Slovensko vytvorenie špeciálnej prioritnej osi pre Fond spravodlivej transformácie. Ďalším potenciálnym zdrojom financovania sú tzv. komunitárne, resp. centrálné riadené programy EÚ. Programy, ktoré by mohli byť využité zahŕňajú program LIFE pre oblasť životného prostredia a ochrany klímy, program Horizont 2020 zameraný na výskum a inovácie, a tým podporu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest, program COSME zameraný na podporu podnikania a zlepšovania podnikateľského prostredia pre malé a stredné podniky, Globalizačný fond zameraný na opatrenia na trhu práce, ako sú osobné poradenstvo a poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu pre zamestnancov, ktorí prídu o zamestnanie vplyvom globalizácie, Modernizačný fond podporujúci investície do modernizácie energetických systémov a zlepšenia energetickej účinnosti a Inovačný fond zameraný na podporu inovácií v nízkouhlíkových technológiách a procesoch.

Národné podporné mechanizmy

Z národných podporných mechanizmov môže byť využitý napríklad Environmentálny fond zameraný na dosahovanie cieľov štátnej environmentálnej politiky, podpora z programov SBA zameraná na malé a stredné podniky a ich financovanie. Podporné mechanizmy by mali smerovať aj do rozvoja rekreačných, voľnočasových a turistických aktivít a atraktivít (Zákon č. 151/2019 Z. z. Zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky ako podporný rozvojový mechanizmus)... Ďalšími národnými zdrojmi financovania môžu byť dotácie v pôsobnosti MH SR (SARIO, SIEA) vrátane zdrojov štátneho rozpočtu v pôsobnosti jednotlivých ministerských rezortov.

Európska investičná banka

Ďalšou možnosťou financovania akčného plánu sú tiež prostriedky Európskej investičnej banky (kapitola 10.3.11).

² S účinnosťou od 13.12.2019 došlo na základe Rozhodnutia Európskej komisie k zlúčeniu OP Val s OP II, pričom OP Val bol do OP II začlenený v celom rozsahu. Riadiacimi orgánmi OP II je MDV SR, sprostredkovateľskými orgánmi pre časť týkajúcu sa výskumu a inovácií (pôvodne OP Val) sú MŠVVŠ SR a MH SR.

Program Invest EÚ

V rámci EK navrhnutého Mechanizmu spravodlivej transformácie okrem Fondu pre spravodlivú transformáciu, je vytvorený aj Program InvestEU, ktorého zámerom je poskytnúť ďalšie investície vo výške najmenej 650 miliárd EUR pre celú úniu a jeho cieľom je ďalšie zvýšenie investícií, inovácií a tvorby pracovných miest v Európe.

Súčasťou akčného plánu je aj príloha so zoznamom indikatívnych potenciálnych projektových zámerov pre transformáciu regiónu horná Nitra, so základnými informáciami a ich mapovaním na piliere, priority a opatrenia akčného plánu.

5 Východiská Akčného plánu

5.1. Základné východiská Akčného plánu

Akčný plán vychádza zo spolupráce a diskusií medzi jednotlivými zainteresovanými stranami transformácie regiónu horná Nitra za účasti zástupcov vlády SR (predovšetkým ÚPVII, MHSR a ďalších ministerstiev), Trenčianskeho samosprávneho kraja, Európskej komisie a niekoľkých poradcov). Diskusie prebiehali v rámci pracovnej skupiny, ktorá sa vytvorila v marci 2018 za účelom prípravy a implementácie Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra. Zároveň bolo uskutočnených niekoľko otvorených stretnutí, kde boli na základe princípov participatívnej diskusie diskutované problémy regiónu horná Nitra a ich možné riešenia. Základné východiská uvedené nižšie je preto potrebné vnímať ako zdroje podkladov, ktoré boli následne upravené na základe výstupov z diskusií.

Medzi základné východiská Akčného plánu patrí:

- Dokument Pilieri a priority vypracovaný Pracovnou skupinou pre prípravu a implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, vypracovaný členmi a prizvanými expertmi v spolupráci s ÚPVII
- Dokument Transition from coal of the region of horná Nitra: Report on State of Play, vypracovaný poradcami pre ÚPVII, TSK a Európsku komisiu, ktorý sumarizuje doteraz uskutočnené štúdie na tému transformácie regiónu horná Nitra a analyzuje východiskovú situáciu
- Diskusie a stretnutia s jednotlivými zainteresovanými stranami, vrátane orgánov štátnej správy, miestnej samosprávy, súkromných spoločností a mimovládnych organizácií, ktoré prebiehali od októbra 2018 do marca 2019
- Územný plán veľkého územného celku Trenčianskeho kraja a územné plány obcí
- Ďalšie strategické dokumenty a politiky v rôznych oblastiach, ako napríklad doprava, cestovný ruch, životné prostredie, energetika, školstvo, a pod.

Pri vypracovaní aktualizácie Akčného plánu sa vychádzalo z podkladov od relevantných riadiacich orgánov, ako aj informácií vyplývajúcich z negociácií s EK.

5.2. Rámcový popis situácie

5.2.1. Zamestnanosť a demografický vývoj

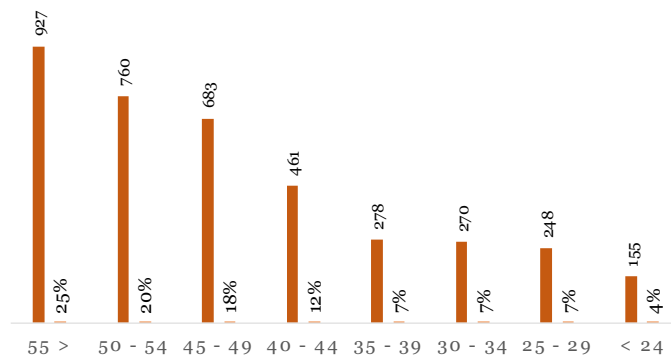
Baníctvo a výroba energie z hnedého uhlia boli hlavným nositeľom ekonomickej aktivity a zamestnanosti v regióne hornej Nitry od začiatku 20. storočia. Od vrcholu zamestnanosti v oblasti ťažby hnedého uhlia v 70. rokoch však do súčasnosti už prebehol výrazný útlm. Na základe informácií poskytnutých HBP, a. s., pracuje

v súčasnosti v činnostiach priamo naviazaných na ťažbu hnedého uhlia 3 244 zamestnancov a ďalších takmer 600 zamestnancov v neuhľom sektore. Podľa štúdie SAV pracovalo v uhoľných činnostiach okolo 3 000 zamestnancov, z toho v podzemí okolo 2 000 zamestnancov a nad zemou okolo 1 000 zamestnancov. Z toho v bani Čáry pracovalo v posledných rokoch v priemere okolo 200 zamestnancov. Z hľadiska vzdelania má 46% zamestnancov HBP stredné odborné učilište bez maturity a 21% stredné odborné vzdelanie s maturitou. Vzdelanie s maturitou má 15% a vysokoškolské vzdelanie má menej ako 8% zamestnancov³.

Ukončenie banskej činnosti preto podľa SAV povedie k určitému navýšeniu počtu nezamestnaných v okrese Prievidza (z 4,5 % na 8 až 10 %), avšak zvýšenie ekonomickej činnosti podnikov aktívnych v regióne z posledných rokov zároveň vyvolalo nedostatok pracovnej sily. Na základe diskusií s vybranými zamestnávateľmi z regiónu, títo očakávajú určité vykrytie nedostatku pracovných síl práve spomedzi uvoľnenej pracovnej sily z banskej činnosti. V tomto ohľade bude však kľúčové zabezpečenie dostatočného rámca na rekvalifikáciu, či dodatočné vzdelávanie bývalých zamestnancov baní, aby bol zabezpečený plynulý prechod do nového zamestnania. Keďže práca v bani je veľmi špecifická, je na základe skúseností z ostatných regiónov prechádzajúcich transformáciou možné v niektorých prípadoch očakávať problematické prispôsobovanie sa výraznej zmene v živote baníka. Je preto potrebné podporiť aktivitu organizácií, ktoré vytvárajú sociálnu sieť pre bývalých baníkov a prispievajú k prevencii nežiaducich vplyvov straty zamestnania, ako sú napríklad nárast alkoholizmu, hráčstva a iných závislostí, ktoré sa vyskytli v procese transformácie iných banských regiónov.

Nárast nezamestnanosti bude zároveň tlmený pomerne vysokým počtom zamestnancov HBP, a. s., ktorých vek sa blíži dôchodkovému veku.

Graf 1 – Vekové zloženie zamestnancov HBP, a. s.

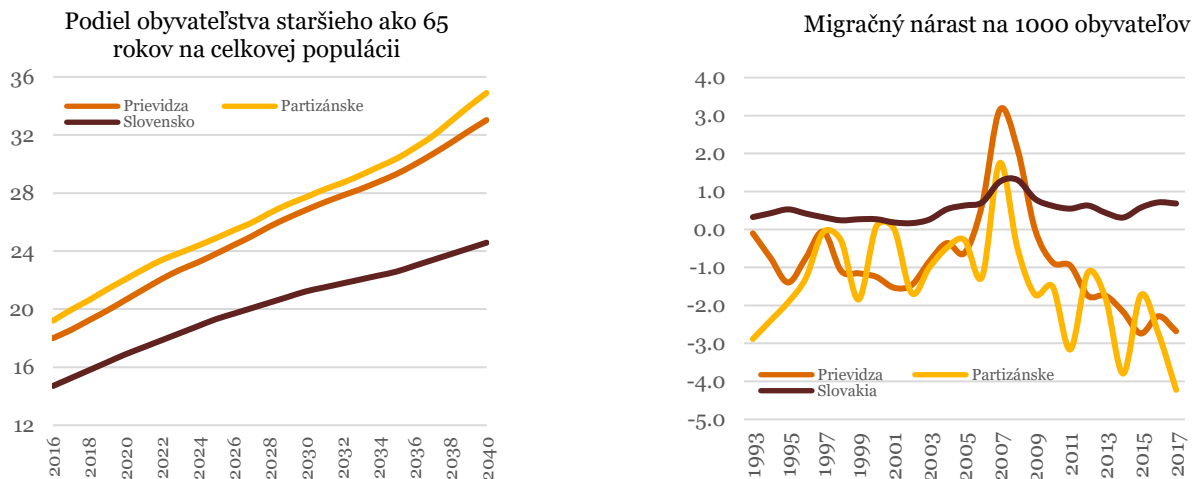
Zdroj: Prognostický ústav SAV: Expertná štúdia. 2018. s. 35

Uznesenie vlády SR č. 580 z 12. decembra 2018 ukladá ministromi hospodárstva a ministromi práce „pripraviť právnu úpravu týkajúcej sa sociálneho zabezpečenia a osobitného príspevku pre baníkov a možností pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania a nemožnosti ďalšej adaptácie na iný druh zamestnania“, čo prispeje k tlmeniu dopadov ukončenia banskej činnosti na zamestnanosť. Dokument Report on State of Play preto dospel k záveru, že útlm banskej činnosti nebude viesť k výrazným problémom s nezamestnanosťou v regióne; existujú však ďalšie prognózy vývoja, ktoré môžu ohroziť úspešnú transformáciu regiónu.

Ide predovšetkým o negatívny demografický vývoj, ktorý v súčasnosti prispieva k nízkej úrovni nezamestnanosti v okresoch Prievidza a Partizánske, ale zároveň spôsobuje, že obyvateľstvo v týchto okresoch starne rýchlejšie, ako slovenský priemer.

³ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied

Graf 2 – Podiel obyvateľov nad 65 rokov a migračný nárast, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry

Zdroj: ŠÚSR. Prognostický ústav SAV.

Podľa štúdie SAV dosiahne podiel ľudí v dôchodkovom veku v okrese Prievídza 33 % a v okrese Partizánske 34,9 % a v najbližších 20 rokoch bude trend starnutia populácie pokračovať. Už v súčasnosti je populácia hornej Nitry v priemere o 2 roky staršia ako je celoslovenský priemer, pričom táto situácia sa bude zhoršovať pokračujúcou migráciou mladých ľudí, ktorá je jedným z najvýznamnejších faktorov nepriaznivého demografického vývoja. Z diskusií s miestnymi zainteresovanými stranami vyplýva, že mnohí mladí ľudia vnímajú región ako neatraktívny a čoraz častejšie preferujú odchod za prácou do iných regiónov a do zahraničia. To sa odráža na výrazne negatívnom migračnom prírastku v oboch hornonitrianskych okresoch, ktorý sa naďalej prehľbuje. V situácii starnúceho obyvateľstva musí byť v transformácii regiónu venovaná dostatočná pozornosť starostlivosti o dôchodcov, pričom špecifikom regiónu je zvýšená potreba starostlivosti o ľudí s chorobami z povolania, či priamo trvale postihnutými kvôli pracovným úrazom.

Jednou z hlavných výziev transformácie regiónu horná Nitra preto nie je primárne vysoká nezamestnanosť, ktorú je napriek tomu potrebné riešiť predovšetkým prostredníctvom správne nastavených rekvalifikačných a vzdelávacích aktivít, ale je ňou zvyšovanie atraktivity regiónu v podobe pracovných miest s vysokou pridanou hodnotou, zdravým životným prostredím a infraštruktúrou pre kvalitný život. Nevyhnutnou súčasťou dlhodobého priaznivého vývoja zamestnanosti v regióne je rozvoj vzdelávania pre potreby regiónu, a to na všetkých úrovniach školstva, vrátane vysokého školstva, ako aj prostredníctvom podpory talentov a celoživotného vzdelávania.

Tradícia zamerania regiónu na priemyselnú výrobu sa odráža aj vo vzdelanostnej štruktúre uchádzačov o zamestnanie v regióne. Okolo dvoch tretín uchádzačov o zamestnanie v regióne hornej Nitry má stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, pričom priemer na Slovensku je okolo polovice. Podiel uchádzačov s vysokoškolským vzdelaním (bakalárske, magisterské, doktorandské) je v regióne hornej Nitry na úrovni 13-13,6%, čo je mierne nad priemerom Slovenska (12%). Podiel uchádzačov s neukončeným základným vzdelaním v regióne hornej Nitry je prakticky nulový, pričom priemer na Slovensku je okolo 6%. Trend starnutia obyvateľstva sa odráža aj na vekovej štruktúre uchádzačov o zamestnanie. Počet uchádzačov o zamestnanie v vekovej štruktúre do 25 rokov je v okrese Partizánske 218 a v okrese Prievídza 694, pričom priemer SR je 407. Počet uchádzačov o zamestnanie v vekovej štruktúre od 25 do 54 rokov je v okrese Partizánske 1077 a v okrese Prievídza 3571, pričom priemer SR je 1963. Počet uchádzačov o zamestnanie v vekovej štruktúre nad 55 rokov a viac je v okrese Partizánske 277 a v okrese Prievídza 923, pričom priemer SR je 485⁴. Z hľadiska štruktúry ponuky pracovných miest podľa požadovaného vzdelania je podiel voľných miest s požadovaným základným vzdelaním v regióne hornej Nitry v okrese Partizánske 9 a v okrese Prievídza 506, pričom priemer SR je

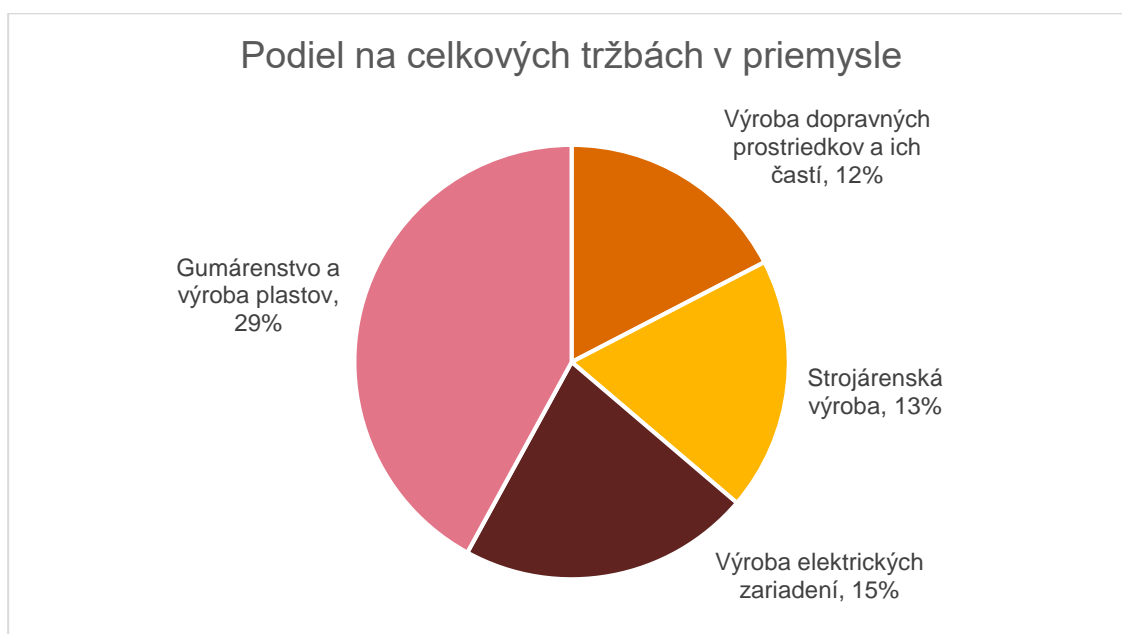
⁴ Údaj z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, mesačná štatistika a počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie ku koncu mesiaca jún 2020

317. Podiel voľných miest s požadovaným nižším stredným vzdelaním je v okrese Partizánske 34 a v okrese Prievidza 449, pričom priemer SR je 205. Podiel voľných miest s požadovaným stredným vzdelaním je v okrese Partizánske 44 a v okrese Prievidza 204, pričom priemer SR je 193⁵.

5.2.2. Ekonomika

Od založenia baní a začiatku výroby energie z hnedého uhlia vytvárali tieto činnosti hlavnú ekonomickú dynamiku regiónu horná Nitra. Zároveň v regióne vznikali ďalšie odvetvia ťažkého priemyslu, ako chemický priemysel, či gumárne, ako aj ľahkého priemyslu, ako výroba obuvi, nábytku, či poľnohospodárska výroba. V súčasnosti nie je ekonomika regiónu závislá na banskej činnosti, nakoľko došlo k jej čiastočnej diverzifikácii príchodom strojárskaj výroby, výroby súčastí do automobilov a obnovením výroby obuvi, či stavebného materiálu.

Graf 3 – Podiel tržieb jednotlivých sektorov priemyslu v regióne horná Nitra

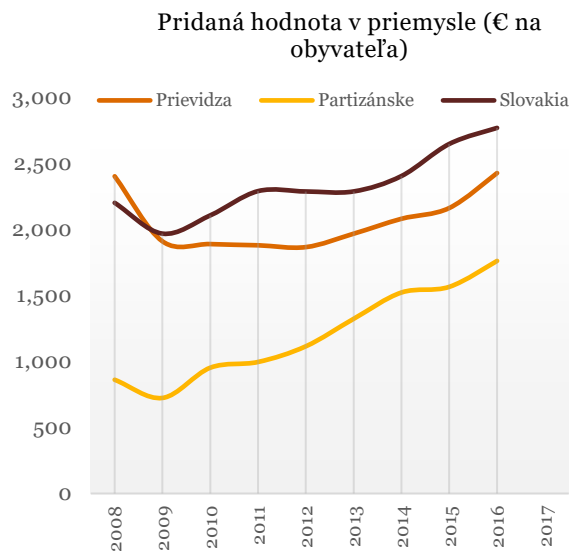
Zdroj: JRC

Napriek tomu región útlmom banskej činnosti prídje o jeden z dôležitých pilierov miestnej ekonomiky, čo povedie k výrazným zmenám v logistických trasách a novým nárokom na infraštruktúru.

Aby bola ekonomika regiónu konkurencieschopná a odolnejšia voči cyklickým vývojom, je potrebné, aby sa v okresoch Prievidza a Partizánske rozvinula ekonomická činnosť s vyššou pridanou hodnotou, ako aj činnosť malých a stredných podnikov.

⁵ Údaj z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, mesačná štatistika voľných pracovných miest podľa požadovaného vzdelania v SR k koncu mesiaca júna 2020.

Graf 4 – Pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa, porovnanie slovenského priemeru a okresov hornej Nitry

Zdroj: ŠÚSR. 2018. DATAcube.

Ako je možné vidieť na grafe Štatistického úradu SR, pridaná hodnota v priemysle na zamestnanca v okresoch Prievidza a Partizánske v súčasnosti zaostáva za slovenským priemerom. Zároveň je počet spoločností na 1000 obyvateľov v oboch okresoch výrazne nižšia ako je slovenský priemer a počet podnikateľov stabilne klesá. Podľa OECD je prístup slovenských malých a stredných podnikov k financovaniu sťažený prílišnou závislosťou na bankových úveroch, ktoré bývajú často zamietnuté a nedostupnosťou fondov rizikového kapitálu. Aby sa zabránilo poklesu dynamiky miestnej ekonomiky po útlme baníctva, je potrebné podporiť vedecko-výskumné projekty, vzdelávanie a aktivitu malých a stredných podnikov. Keďže primárnym cieľom transformácie nie je prilákanie veľkých investorov kvôli limitovanej ponuke na pracovnom trhu, väčší význam má podpora inovátnych aktivít tradičných odvetví, ktoré sú v regióne etablované.

Banská činnosť, spaľovanie uhlia a ťažký, najmä chemický priemysel zároveň výrazne zasiahli do životného prostredia regiónu (podrobnejšie vysvetlenie nižšie v časti 5.2.5.) Zainteresované strany v procese transformácie, medzi ktorými boli zástupcovia miestnych obyvateľov, jednoznačne vyjadrili záujem o rozvoj tých druhov priemyslu, ktoré môžu koexistovať s čistým životným prostredím. Nakoľko je riešenie environmentálnych problémov a globálnej zmeny klímy v súčasnosti prioritou tak Slovenskej republiky, ako aj Európskej únie, či ďalších medzinárodných organizácií, ktorých je Slovensko členom, je možné považovať čistý priemysel za veľmi perspektívny. Pri transformácii ekonomiky regiónu horná Nitra by preto mali mať prioritu inovátna riešenia v priemysle, poľnohospodárstve, či službách, ktoré riešia otázku globálnej zmeny klímy, napríklad zelená energia, či inak prispievajú k zlepšeniu situácie životného prostredia, ako napríklad obehové hospodárstvo, trvalo udržateľné poľnohospodárske postupy, či **ekologický cestovný ruch**. Prednosť pred stavbou nových priemyselných parkov by mala mať **revitalizácia hnedých parkov, predovšetkým využiteľných bývalých priestorov po banskej činnosti a po výrobe energie z uhlia**.

5.2.3. Infraštruktúra

Infraštruktúra regiónu horná Nitra bola budovaná predovšetkým pred rokom 1989 v čase intenzívnej banskej činnosti a výroby energie z hnedého uhlia. Transportné trasy zahŕňali najmä potrebu železničnej dopravy do jednotlivých baní a do elektrárne Nováky a boli dimenzované na situáciu hromadnej dopravy pracovníkov do banských podnikov. Po útlme ťažby hnedého uhlia a výroby energie z neho sa potreby a nároky na infraštruktúru zmenia, pričom tento proces sa už začal postupnou zmenou ekonomického zamerania regiónu.

Budovanie predovšetkým siete rýchlostných ciest je v regióne hornej Nitry jednou z najvýznamnejších tém, keďže bola dlhodobo plánovaná a pripravovaná., s výnimkou niektorých projektov financovaných zo zdrojov Operačného programu Doprava. Nová cesta sama o sebe má len obmedzený pozitívny vplyv na znižovanie nezamestnanosti v regióne, ako potvrdzuje správa NBS „Aby nezamestnanosť v okrese klesla, iba otvoriť diaľnicu nestačí“. Infraštruktúra má byť predovšetkým spojením medzi oblasťami ekonomickej činnosti, rezidenčnými oblasťami a sociálnou infraštruktúrou – vzdelávacími inštitúciami, centrami zdravotnej starostlivosti, či strediskami voľného času. Investície do vzdelávania, vedy a výskumu, kvality života a životného prostredia sú teda pre rozvoj regiónu minimálne rovnako dôležité. Keďže pri transformácii regiónu horná Nitra je kladený dôraz najmä na čistotu životného prostredia, mala by sa sústrediť na podporu alternatívnej dopravy (integrovaná verejná osobná doprava, elektromobilita, využívanie alternatívnych palív, cyklomobilita, pešia doprava a ich prepájanie), ktorá navyše znižuje nároky na cestnú infraštruktúru, ako aj na rozvoj vysokorýchlostného pripojenia na internet.

Presunom centier ekonomickej činnosti však zároveň dôjde k zmenám nárokov na transportné trasy, ktoré by miestna infraštruktúra mala reflektovať. Ide predovšetkým o prepojenie ekonomických zón (napr. priemyselných parkov a turistických atrakcií) spôsobom, ktorý presunie kamiónovú dopravu mimo obytných oblastí. V tomto ohľade je v súčasnosti predovšetkým cestná infraštruktúra regiónu nedostatočná, keďže narastajú najmä nároky na kamiónovú a osobnú prepravu do priemyselných parkov. Z tohto hľadiska je prospešné najmä budovanie obchvatov regionálnych ekonomických centier a prepojenie regiónu na diaľnice. Železničná infraštruktúra by mala taktiež reflektovať na útlm banskej činnosti. Železničná doprava z regiónu hornej Nitry do Trenčína zároveň nemôže konkurovať individuálnej a autobusovej doprave z dôvodu súčasnej frekvencie spojov a trvania cesty. Na trase z Prievidze do Bratislavy je železničné spojenie najkratším z hľadiska vzdialenosti (158 km v porovnaní s cestným spojením, ktoré je v dĺžke 169 km), avšak vzhľadom na trvanie cesty tiež nemôže konkurovať individuálnej doprave. S ohľadom na jestvujúci potenciál tohto spojenia by dôležitou prioritou malo byť významné zlepšenie železničného spojenia medzi Prievidzou a Bratislavou.

Obrázok 2 – Plánovaná a existujúca diaľničná sieť v Trenčianskom samosprávnom kraji

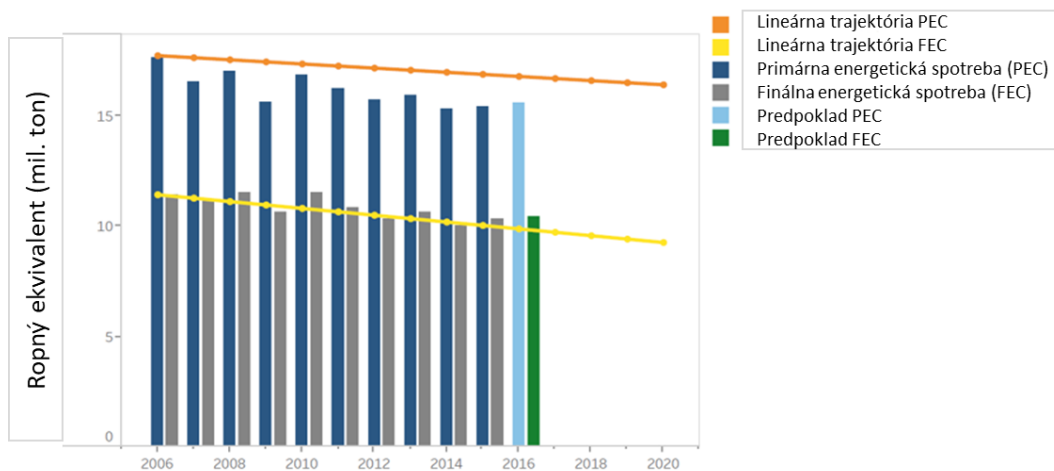
Zdroj: Národná diaľničná spoločnosť

5.2.4. Energetika

Po ukončení VHZ sa po roku 2023 v elektrárni Nováky s najväčšou pravdepodobnosťou nebude ďalej vyrábať elektrická energia. Pre nahradenie tohto výpadku je kľúčové infraštruktúrne posilnenie uzlovej oblasti Bystričany. Elektráreň Nováky v súčasnosti tiež poskytuje teplo pre Prievidzu, Nováky a Zemianske Kostolany, pričom nahradenie zdroja tepla po útlme banskej činnosti je jednou z hlavných tém transformácie regiónu horná Nitra, v ktorej zatiaľ neexistuje jednoznačné smerovanie.

Energetická politika EÚ pokladá zvýšenie energetickej efektívnosti za najlepší zdroj energie, keďže spája ekonomické, energetické aj ekologické ciele. Slovenská republika v súčasnosti dosahuje ciele efektívnosti v primárnej energetickej spotrebe, no je tu hrozba nesplnenia cieľov vo finálnej energetickej spotrebe.

Obrázok 3 - Vývoj a ciele primárnej a finálnej energetickej spotreby na Slovensku

Zdroj: Európska Rada, 2014. Eurostat, 2017.

Budúce riešenie tepelného zdroja, ktorý v súčasnosti produkuje približne 240 GWh tepla ročne, by sa preto malo opierať aj o zvýšenie energetickej efektívnosti v regióne hornej Nitry, a to napríklad zvýšením energetickej efektívnosti verejných či súkromných budov, či teplovodov. Keďže región bol tradične zameraný na produkciu energie, a jedným z cieľov transformácie regiónu je čisté životné prostredie, tento proces by mal byť naklonený nahradeniu produkcie energie z uhlia energiou vyrobenou z obnoviteľných zdrojov.

Budúce riešenie samotného zdroja tepla by malo byť nastavené tak, aby dlhodobo spĺňalo najprísnejšie emisné a environmentálne normy a ďalej nezaťažovalo životné prostredie. Zároveň by malo byť schopné ponúknuť spotrebiteľom energiu za cenu, ktorá nebude ďalej neúmerne zvyšovať ich životné náklady. V tomto smere sa javí ako zaujímavé využitie tepelného potenciálu banských vôd. V súvislosti so snahou rozvoja vedecko-výskumných aktivít v regióne by tiež synergický efekt priniesla podpora inovatívnych „smart“ riešení v energetike a založenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky. Napriek tomu, že geotermálny potenciál v regióne je momentálne obmedzený možným využitím na výrobu tepla, s rozvojom technológií môže dôjsť aj k novým možnostiam jeho využitia na výrobu elektrickej energie, pričom región má potenciál na vedecko-výskumné projekty v tejto oblasti, vrátane pracovnej sily skúsenej v podzemných inžinierskych prácach.

5.2.5. Životné prostredie a kvalita života

Znečistenie pôdy, riek Nitra, Handlovka a ďalších, možné znečistenie podzemných vôd a v neposlednom rade vzduchu je výsledkom dlhodobej priemyselnej činnosti v regióne, najmä spaľovaním hnedého uhlia, jeho ťažbou a aktivitou ťažkého, najmä chemického priemyslu. Tieto environmentálne vplyvy spôsobujú problémy regionálneho charakteru – napríklad zdravotné problémy a pokles pôrodnosti ľudí a zvierat, či zásahy do krajiny v podobe odkalísk a banskej hlušiny – ako aj globálneho charakteru v podobe zrýchľujúcich sa zmien klímy. Dvaja z piatich najväčších environmentálnych znečisťovateľov v Slovenskej republike sú aktívni práve v regióne hornej Nitry. Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie je priama súvislosť medzi znečistením vzduchu a kardiovaskulárnymi chorobami a chorobami dýchacích ciest jednoznačne preukázaná. V tomto ohľade má región hornej Nitry zaujímavé postavenie z hľadiska experimentálnej liečby onkologických a iných ochorení využitím balneológie, ktorá má v regióne dlhú tradíciu.

S útlmom banskej činnosti a spaľovania hnedého uhlia bude postupne dochádzať k uzatváraniu jednotlivých baní a rekultivácii oblastí zasiahnutých touto činnosťou podľa platnej legislatívy. Na základe diskusií so zainteresovanými stranami z regiónu však zároveň existuje množstvo ťažko identifikovateľných environmentálnych dopadov⁶, pri ktorých je veľmi ťažko možné alebo prakticky nemožné zistiť pôvodcu, nakoľko mnohé z nich vznikli pred rokom 1989 (firma HBP, a. s. vznikla v roku 1996), prípadne nie sú presne lokalizovateľné (znečistenie pôd, znečistenie korýt riek). Transformácia regiónu by preto mala jednoznačne zahŕňať odstránenie takéhoto typu environmentálnych dopadov, ako aj prevenciu vzniku ďalších znečistení, napríklad prostredníctvom investícií do ekologickejšej výroby v priemysle, budovania čistiarní odpadových vôd, kanalizácií a rozvojom udržateľného odpadového hospodárstva v regióne. Osobitne za účelom podpory poľnohospodárskej výroby ako krajinytvorného prvku by transformácia mala zahŕňať opatrenia na revitalizáciu pôdy a podporu podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskom sektore.

Ďalším špecifikom regiónu bude pozostatok niekoľkých rozsiahlych hnedých parkov, pri ktorých je možné očakávať, že bez dodatočných finančných zdrojov nebudú môcť byť naďalej využívané a dôjde k ich likvidácii. Následné nové budovanie zelených parkov by bolo ďalším zásahom do životného prostredia hornej Nitry, a preto by mala byť pozornosť venovaná revitalizácii existujúcich hnedých parkov.

Čisté životné prostredie je v neposlednom rade nevyhnutnou súčasťou kvality života obyvateľov v regióne, zvlášť v prípade hornej Nitry, kde obyvatelia desaťročia pociťovali dôsledky ťažby a spaľovania hnedého uhlia. K zvýšeniu atraktivity regiónu a zvráteniu negatívneho migračného trendu je preto potrebné nielen riešiť environmentálne dopady, ale pokiaľ čo možno najväčšiu pozornosť venovať ďalšej ochrane životného prostredia a podpore rozvoja kultúry, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít. Čisté životné prostredie zároveň prispieva k rozvoju cestovného ruchu, ktorý má najmä vďaka kúpeľníctvu v regióne tradíciu.

5.2.6. Riadenie procesu transformácie

Koordináciu procesu transformácie regiónu hornej Nitry malo vo svojej zodpovednosti ÚPVII. Od 1. júla 2020 prešla pôsobnosť ÚPVII na novovytvorené Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (§ 40ah ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z.)

Skúsenosti zo zahraničia hovoria o tom, že pre úspešný proces transformácie je kľúčová participácia miestnych obyvateľov a zástupcov zainteresovaných skupín na rozvoji regiónu a ochrane jeho životného prostredia.

V rámci transformácie vzniklo a naďalej môže vznikať niekoľko trecích plôch, kde sa záujmy či priority zainteresovaných skupín môžu odlišovať, čo len zdôrazňuje potrebu participatívneho dialógu medzi všetkými dotknutými stranami. V procese transformácie regiónu horná Nitra je veľké množstvo zainteresovaných strán, keďže zasiahne v podstate všetky oblasti života regiónu. Medzi zainteresované strany patria:

- Miestne samosprávy všetkých úrovní ako volení zástupcovia obyvateľov regiónu
- Miestne firmy a podnikatelia, prípadne potenciálni investori
- Vláda Slovenskej republiky, jednotlivé ministerstvá a riadiace orgány EŠIF
- Európska komisia
- Mimovládne neziskové organizácie a miestne združenia
- Zástupcovia vzdelávacích inštitúcií, poskytovateľov zdravotnej a sociálnej starostlivosti

Zapojenie veľkého množstva zainteresovaných strán je z logistických dôvodov náročné a navyše by mohlo spomaliť niektoré rozhodovacie procesy v rámci transformácie. Na diskusiu riešení problematiky transformácie boli vytvorené pracovné skupiny okolo zástupcov miestnych samospráv. Pre ďalšie riadenie procesu transformácie by však bolo potrebné členstvo v skupinách prehodnotiť, aby bolo zabezpečené zastúpenie aj tých zainteresovaných strán, ktoré doteraz boli do procesu zapojené obmedzene. Na základe skúseností zo

⁶ Pod pojmom environmentálne dopady sa rozumie širší pojem rôznych negatívnych environmentálnych vplyvov, ako napríklad vplyvy definované legislatívou ako environmentálna záťaž, úložiská ťažobného dopadu (odvaly a odkaliská), skládky, ale aj iné vplyvy, ako napríklad znečistenie vody, pôdy, ovzdušia, a pod.

zahraničia je dobrou praxou vytvorenie jednotného vedenia procesu transformácie v podobe komisie, v ktorej majú rovnaké zastúpenie členovia súkromného a verejného sektora, ako aj akademickej obce. Takýmto orgánom je dnes na Slovensku Pracovná skupina pre implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra.

5.3. Príklady dobrej praxe z iných uhoľných regiónov v transformácii

Súčasťou analýzy východísk akčného plánu bola aj analýza príkladov dobrej praxe z iných uhoľných regiónov v transformácii a návšteva niekoľkých takýchto uhoľných regiónov (Lužice v Nemecku, Ústecký kraj v Českej republike, región Limburg v Holandsku a Belgicku). Cieľom tejto analýzy a návštev bolo zozbierať inšpiráciu pre definovanie vízie a priorít akčného plánu pre transformáciu hornej Nitry, ako aj pre potenciálne projekty, ktoré je možné v rôznych oblastiach akčného plánu realizovať. Vybrané príklady relevantné aj pre akčný plán pre transformáciu hornej Nitry sú uvedené nižšie.

5.3.1. Zameranie akčného plánu

Transformácia uhoľného regiónu by nemala byť len o bezpečnom a ekologickom uzavretí baní, revitalizácii krajiny a tvorbe nových pracovných miest v regióne. Akčný plán by mal byť postavený širšie, a na základe analýzy problémov regiónu by mal reflektovať aj ďalšie oblasti súvisiace s premenou regiónu, ako napríklad zvýšenie atraktivity regiónu, zlepšenie životného prostredia, zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti a zlepšenie prepojenosti regiónu.

Takýmto spôsobom pristupuje k transformácii aj región Lužice v Nemecku. Pre potreby transformácie bol v Nemecku vytvorený tzv. Lužický fond pre štrukturálne zmeny, ktorého cieľom je premeniť región na ekonomicky atraktívny región s vysokou kvalitou života. Zameriava sa na 4 piliere:

- **Pilier I. – Rozvoj ekonomiky** – pilier je zameraný na podporu tvorby „bezuhoľnej“ ekonomiky a energetiky
- **Pilier II. – Vzdelávanie a výskum** – pilier je zameraný na podporu kapacít výskumu a vývoja a vyššieho vzdelávania v regióne a ich spojenie na komerčnú sféru
- **Pilier III. – Regionálna infraštruktúra** – pilier je zameraný na zlepšenie infraštruktúry v regióne, vrátane ciest, železníc a telekomunikačnej infraštruktúry
- **Pilier IV. – Občianska spoločnosť** – pilier je zameraný na zvyšovanie atraktivity regiónu a na iniciatívy v oblastiach kultúry, tradícií a sociálnych služieb

Vyššie spomínané témy boli reflektované aj pri príprave akčného plánu pre hornú Nitru. Zároveň je inšpiráciou pre hornú Nitru aj inštitucionálne nastavenie procesu transformácie. V Nemecku vznikla tzv. „Uhoľná komisia“, ktorá je orgánom pre riadenie štrukturálnych zmien. Komisia združuje kľúčové zainteresované ministerstvá, regionálne vlády a municipality, ako aj ďalšie zainteresované strany, ktoré sa na transformácii regiónu podieľajú. Pre región Lužice bol zriadený špeciálny komisár pre transformáciu regiónu, ktorého úlohou je koordinovať aktivity súvisiace s transformáciou priamo v regióne a komunikovať s centrálnymi inštitúciami. Podobné inštitucionálne nastavenie vzniklo a naďalej sa v zmysle potrieb nastavuje a reorganizuje aj pre transformáciu hornej Nitry

5.3.2. Energetika

Viacere uhoľné regióny stavajú v procese transformácie na tradícii energetiky. Neekologickú uhoľnú energiu sa snažia nahradiť modernou energetikou založenou na podpore obnoviteľných zdrojov energie a energetickej

efektívnosti. Dobrým príkladom je tiež využitie horúcej banskej vody v energetike. Takýmto príkladom je projekt Minewater v meste Heerlen v Holandsku. Bývalé banské podzemné priestory so stabilnou teplotou sú využívané na získavanie tepla, ale aj na ochladzovanie, a tak dokážu zabezpečiť teplo aj chlad pre mesto. Teplá banská voda by mohla byť využitá ako doplnkový zdroj pre zásobovanie teplom aj na hornej Nitre. Pre takéto projekty je však potrebné hľadať aj finančnú podporu, nakoľko technológie sú naďalej drahšie ako konvenčné technológie pre výrobu tepla.

Iným príkladom podpory energetiky je iniciatíva „Green Lusatia“ v Lužiciach v Nemecku, ktorá má 3 ciele – založiť centrum pre obchodovanie so zelenými energiami v regióne Lužice, vytvoriť trh pre regionálne obnoviteľné zdroje energie a koordinovať dodávku týchto energií do lokálnych distribučných sústav. Jedným z uplatňovaných princípov pri rozvoji modernej energetiky je princíp tzv. „Gigawatt za gigawatt“, čo znamená, že každá jednotka energie pôvodne vyrobenej z uhlia by mala byť nahradená jednotkou energie z obnoviteľných zdrojov, prípadne ušetrenou jednotkou energie. Takéto iniciatívy sa dostali aj do akčného plánu pre hornú Nitru, ktorý podporuje smart riešenia v energetike, ako aj projekty energetickej efektívnosti.

5.3.3. Sociálne opatrenia

Mnohé európske regióny, ktoré prechádzali procesom utlmovania ťažby uhlia zavádzali podporné schémy pre zamestnancov banského priemyslu. Cieľom týchto opatrení je zmierniť negatívny dopad ukončovania ťažby uhlia na zamestnancov, ktorí stratia perspektívu uplatnenia v ich sektore. Často používaným nástrojom sú schémy umožňujúce skorší odchod do dôchodku. Takáto schéma bola zavedená napríklad vo Východnom Nemecku, kde bolo umožnené zamestnancom baní, ktorí boli starší ako 55 rokov, aby odišli do predčasného dôchodku.

Okrem predčasného dôchodku boli v Nemecku využité tiež nástroje pre tzv. dorovnanie príjmu. Ide o príspevok pre bývalých zamestnancov banského priemyslu na dorovnanie ich príjmu. Bývalí zamestnanci banského priemyslu, ktorí si nájdu novú prácu, si často z hľadiska príjmu pohoršia, nakoľko v novom zamestnaní nemajú rôzne rizikové príplatky. Cieľom tohto opatrenia je teda zabezpečiť po dobu niekoľkých rokov pre týchto zamestnancov podobný príjem, ako mali v banskom priemysle.

Posledným opatrením, ktoré je uplatňované, sú balíčky odstupného pre prepustených zamestnancov banského priemyslu. Odstupné môže byť v peňažnej forme, avšak môže byť kombinované aj s ďalšími benefitmi, ako napríklad rekvalifikácie.

Rovnaká kombinácia nástrojov môže byť uplatnená aj na Slovensku, kde odchod do predčasného dôchodku pre zamestnancov banského priemyslu už umožňuje súčasná legislatíva. Podpora pre ďalšie opatrenia bude predmetom ďalších vyjednaní.

5.3.4. Rekultivácia a nové využitie banských priestorov a priemyselných parkov

Príkladom úspešnej ekonomickej diverzifikácie a rekultivácie baní je holandská spoločnosť DSM z provincie Limburg. Bývalá štátna banská spoločnosť sa v procese transformácie diverzifikovala na chemicko-potravinársky konglomerát a na pozemkoch baní vyrástol inovatívny chemický cluster Chemelot, v ktorom sa dnes okrem DSM nachádza okolo 60 spoločností a celkovo je v ňom okolo 100 organizácií, vrátane vzdelávacích, výskumných a vývojových organizácií, ktoré zabezpečujú prepojenie výskumu a vývoja na prax.

Iným spôsobom dochádza k rekultivácii bývalých priestorov baní v meste Genk v belgickej časti provincie Limburg. Tu v spolupráci mesta a regiónu dochádza k premene 3 banských areálov – Thor Park, C-mine a La Biomista. Areál Thor Park je zameraný na inovácie a podporu podnikania v oblasti obnoviteľných zdrojov energií a moderných technológií. V areáli je umiestnené tréningové a vzdelávacie centrum T2 campus, podnikateľský inkubátor, ako aj centrum vývoja pre oblasť energetiky Energy Ville. Areál C-mine je rekultivovaný so zameraním na kreatívnu ekonomiku, kultúru a umenie, vzdelávanie a komerčné funkcie (kino, obchody, organizácia podujatí, zvýraznenie baníckej histórie regiónu prostredníctvom digitálnych technológií, 5D kiná, interaktívne prehliadky

atď.). Areál La Biomista sa má premeniť na územie podporujúce spoločenský život a diverzitu v meste. Vo všetkých areáloch sa rekonštruujú bývalé banské stavby ako pripomienka banskej histórie.

Priestor pre podobnú iniciatívu existuje aj na hornej Nitre. Priemyselné areály baní a elektrární dávajú príležitosť na ich premenu na nové priemyselné parky s novými výrobnými zameraniami, a tiež na rozvoj rekreačných funkcií a cestovného ruchu.

5.3.5. Prioritizácia iniciatív

Vzhľadom na široký záber akčného plánu pre transformáciu regiónu z uhoľnej energetiky je vhodné vniesť do neho určitú prioritizáciu iniciatív. Inšpiráciou môže byť opäť mesto Genk v Belgicku. Transformácia regiónu je tu rozdelená do 3 fáz:

- **Obranná fáza** – táto fáza prebiehala v 90-tych rokoch a bolo v nej potrebné stabilizovať región a vykonať základné opatrenia na obnovu regiónu. Mesto sa zameralo na podporu základnej kvality života a zastabilizovanie prostredia, podporu bývania a rekultiváciu banských priestorov.
- **Proaktívna fáza** – táto fáza začala po roku 2000 a jej cieľom bolo podporovať rozvoj ekonomiky, kultúry, voľnočasového využitia a re-development banských areálov na nové využitie.
- **Fáza spájania** – táto fáza začala po roku 2010 s cieľom podpory inovatívneho podnikania, vzdelávania, rozvoja moderných sektorov ekonomiky a rozvoja komunity s odkazom na banskú históriu.

Podobnú prioritizáciu bude vhodné zaviesť aj do akčného plánu pre transformáciu hornej Nitry.

5.3.6. Presun inštitúcií s cieľom podporiť zamestnanosť

Ďalším príkladom dobrej praxe zo strany štátu je presun vybraných inštitúcií do transformujúceho sa regiónu. Takýmto spôsobom je možné aj zo strany štátu priamym spôsobom prispieť k tvorbe pracovných miest, ako aj k rozvoju konkrétneho sektora ekonomiky a typu zručností v regióne. Príkladom je región Limburg, kde v holandskej časti došlo k presunu časti zamestnancov holandského štatistického úradu a Národného dôchodkového fondu do mesta Heerlen. Počas 4 rokov tak vzniklo v regióne okolo 1 000 nových pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou.

Do mesta Maastricht bola tiež presunutá univerzita, ktorá sa časom pretransformovala na dnešnú Maastrichtskú univerzitu, ktorá je dnes jednou z top univerzít v Európe. Univerzita sa zamerala na medzinárodné študijné programy, čo umožnilo regiónu pritiahnúť mladých ľudí nielen z Holandska, ale z celej Európy, pričom mnohí následne v regióne ostávajú a nachádzajú uplatnenie.

6 Vízia a ciele transformácie regiónu

Vízia, ciele, princípy a piliere Akčného plánu sú výsledkom diskusií v rámci Pracovnej skupiny pre prípravu a implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra, ako aj stretnutí a diskusií s ďalšími zainteresovanými stranami, predstaviteľmi verejného a súkromného sektora a mimovládnych organizácií.

6.1. Vízia transformácie regiónu horná Nitra

Pod víziou rozumieme súhrnné pomenovanie dlhodobej podoby rozvoja regiónu hornej Nitry. Na základe diskusií bola definovaná vízia:

„Horná Nitra ako atraktívny a sebestačný región s rozvojom ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím, ktorý je prepojený s ostatnými ekonomickými centrami v rámci Slovenska a Európskej únie“

6.2. Ciele transformácie regiónu horná Nitra

Jednotlivé ciele, ktoré sú zahrnuté v rámci vízie transformácie a dlhodobého rozvoja regiónu horná Nitra sú nasledovné:

- **Atraktívny región** – horná Nitra ako región, v ktorom nájdú uplatnenie ľudia na všetkých úrovniach vzdelania, predovšetkým však vysokokvalifikovaní zamestnanci v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou. Týmto spôsobom dôjde k zvráteniu negatívneho migračného a demografického trendu predovšetkým u mladej populácie. Horná Nitra ako región atraktívny pre trávenie voľného času pre domácich i zahraničných turistov.
- **Symbióza ekonomiky a čistého životného prostredia** – rozvoj priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a služieb, ktoré budú prispievať k navráteniu a udržaniu čistého životného prostredia v regióne, a to dodržiavaním prísnych environmentálnych noriem, či vytváraním inovatívnych riešení v podobe zelenej energetiky, obehového hospodárstva, či iných environmentálne pozitívnych technológií.
- **Prepojený región** – horná Nitra ako región prepojený vnútorne, ako aj so Slovenskom a svetom prostredníctvom viacerých komunikačných a transportných kanálov, vrátane kvalitnej cestnej a železničnej dopravy a vysokorýchlostného pripojenia na internet. Horná Nitra ako región rozvíjajúci ekologické a zdravu prospešné formy dopravy, ako verejná osobná doprava, cyklo doprava, pešia doprava a doprava na alternatívne palivo.
- **Sebestačnosť** – horná Nitra ako región, v ktorom je spotreba väčšiny lokálne dostupných statkov uspokojená lokálnou produkciou, najmä v prípade potravín, energie a služieb.

6.3. Princípy transformácie regiónu horná Nitra

Aktivity podporené v rámci transformácie regiónu horná Nitra by mali spadať predovšetkým medzi piliere, priority a konkrétne opatrenia uvedené nižšie. Zároveň by však všetky aktivity a podporené projekty mali spĺňať niekoľko všeobecných princípov:

- **Participatívnosť a transparentnosť** – zúčastnenie a informovanie všetkých relevantných zainteresovaných strán alebo ich zástupcov v procese transformácie.
- **Ochrana životného prostredia** – nakoľko región hornej Nitry je environmentálne zaťažený predovšetkým aktivitami z minulosti, všetky ďalšie podporené aktivity by mali byť v súlade s ochranou životného prostredia.
- **Dlhodobá udržateľnosť** – keďže transformácia je dlhodobý proces, aktivity a projekty podporené v rámci nej by mali byť dostatočne efektívne na to, aby boli udržateľné aj bez nasledujúcej podpory.
- **Integrovanosť** – pri podpore aktivít podporených v rámci transformácie by sa malo prihliadať na to, že mnohé budú presahovať rámec jedného opatrenia, priority, alebo budú zasahovať do niekoľkých pilierov.

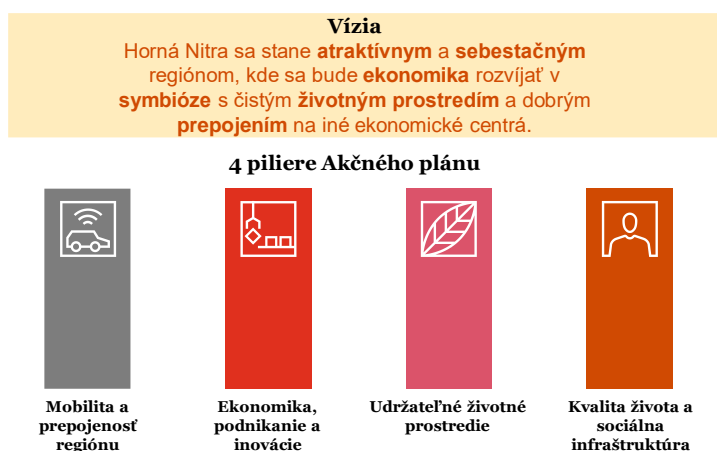
6.4. Pilieri Akčného plánu

Jednotlivé priority a opatrenia v rámci transformácie regiónu horná Nitra po útlme baníctva sú zoskupené do 4 základných pilierov, ktoré sú prepojené a navzájom sa ovplyvňujú. Keďže pre úspešné smerovanie k vízii regiónu je potrebné dosiahnuť pokrok vo všetkých definovaných oblastiach, podpora ani jedného z pilierov by nemala výrazne prevyšovať ostatné.

Piliermi Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra sú:

- **Pilier I.** – Mobilita a prepojenosť regiónu
- **Pilier II.** – Ekonomika, podnikanie a inovácie
- **Pilier III.** – Udržateľné životné prostredie
- **Pilier IV.** – Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Obrázok 4 – Sumarizácia vízie a pilierov akčného plánu

7 Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra

Nasledovná časť dokumentu popisuje detailne jednotlivé piliere, priority a opatrenia akčného plánu. Pilieri akčného plánu predstavujú základné členenie akčného plánu do logických oblastí, ktoré sú následne členené do priorít, ktoré predstavujú hlavné podskupiny akčného plánu v rámci jednotlivých pilierov. Priority sú následne členené do detailnejších opatrení, ktoré predstavujú najnižšiu úroveň hierarchie akčného plánu.

V rámci každého piliera je popísané zdôvodnenie zahrnutia piliera do akčného plánu a jeho zamýšľaný prínos pre transformáciu uhoľného regiónu hornej Nitry. Pre každý pilier je stručne popísaná východisková a cieľová situácia a štruktúra priorít a opatrení.

Následne sú popísané jednotlivé priority v rámci pilierov vrátane cieľa, ktorý dané priority sledujú. Na záver sú detailnejšie popísané opatrenia v rámci každej priority, kde je taktiež popísaný cieľ, ku ktorému má každé opatrenie prispievať, ako aj potenciálni nositelia projektov v rámci opatrenia, cieľové skupiny, na ktoré majú opatrenia dopad, ako aj výber indikatívnych projektov, ktoré pod opatrenie spadajú.

Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra sa člení na 4 piliere:

- Pilier I. – Mobilita a prepojenosť regiónu
- Pilier II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie
- Pilier III. – Udržateľné životné prostredie
- Pilier IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra

Každý pilier následne pozostáva z 3 až 5 priorít a každá priorita následne pozostáva z 2 až 4 opatrení.

7.1. Pilier I. – Mobilita a prepojenosť regiónu

7.1.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Mobilita v rámci regiónu – či už z pohľadu cestnej dopravy (osobná, nákladná aj verejná osobná doprava), železničnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy, má dopad na ekonomický rozvoj regiónu, mobilitu pracovnej sily, tovarov a služieb. Okrem mobility v rámci regiónu, má významný dopad na ekonomický rozvoj aj prepojenosť regiónu na diaľničnú sieť. Okrem diaľničnej siete je dôležitý aj rozvoj ciest nižších tried a miestnych komunikácií, ktorých kvalita má vplyv na mobilitu pracovnej sily v rámci regiónu. Kvalita cestnej infraštruktúry má tiež vplyv na bezpečnosť, životné prostredie a čas cestovania.

Mobilita je tiež oblasťou, na ktorú bude mať transformácia regiónu z uhoľnej ekonomiky významný dopad, nakoľko sa zmenia toky tovarov aj pracovnej sily, kedy sa bude znižovať mobilita smerom k banským areálom, a naopak, budú narastať nároky na mobilitu a infraštruktúru smerom k rozvíjajúcim sa priemyselným parkom vo viacerých mestách regiónu (Prievidza, Handlová, Partizánske) a obciach. Nové odvetvia ekonomiky budú mať zároveň iné logistické požiadavky a nároky na infraštruktúru, ako má banský sektor a sektor energetiky. Okrem investícií do cestnej a železničnej infraštruktúry sú dôležité aj investície do verejnej osobnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy, ktoré pomôžu riešiť dopady vyplývajúce zo zmeny tokov tovarov a pracovnej sily. Región má vhodné podmienky na rozvoj cyklistiky, a to nielen cykloturistiky, ale aj cyklodopravy, pre potreby dochádzania do práce.

Nakoľko región hornej Nitry je tiež turisticky zaujímavou destináciou, zlepšenie infraštruktúry a dostupnosti do regiónu môže pomôcť rozvoju cestovného ruchu ako jedného zo sektorov, ktorý bude súčasťou ekonomickej

transformácie regiónu. Na jednej strane ide o rozvoj infraštruktúry pre potreby ekonomiky a mobility tovarov a pracovnej sily, na druhej strane aj o rozvoj infraštruktúry pre potreby cestovného ruchu a voľnočasových aktivít.

Investície do infraštruktúry s cieľom zlepšiť dostupnosť regiónu sú často súčasťou transformačných stratégií a iniciatív aj v iných uhoľných regiónoch, ktoré už transformáciou prešli, alebo sa na transformáciu pripravujú. Infraštruktúra je, resp. bola jedným z pilierov napríklad pri transformácii uhoľných regiónov Nord-pas-de-Calais vo Francúzsku, Limburg v Holandsku alebo Lužice v Nemecku. Samotné investície do infraštruktúry nemusia automaticky priniesť ekonomický rozvoj a rast zamestnanosti, avšak kvalita infraštruktúry a dobrá prepojenosť regiónu sú jedným z faktorov, ktoré môžu priniesť ekonomický rozvoj. Infraštruktúra je však len základným predpokladom rozvoja, a musia na ňu nadväzovať ďalšie iniciatívy, ako napríklad investície do vzdelávania a rozvoja ľudského kapitálu, výskumu a vývoja a kvalitné podnikateľské prostredie.

7.1.2. Východisková situácia

Z historického pohľadu bol región hornej Nitry dobre napojený na okolité regióny prostredníctvom ciest I. triedy (I/9 smerom na Trenčín a Žiar nad Hronom, I/64 smerom na Nitru a Žilinu), a tiež prostredníctvom železničnej infraštruktúry (trať Trenčín-Chynorany a Nitra-Prievidza).

Na základe analýzy súčasného stavu⁷ však prepojenosť regiónu na diaľničnú sieť už nezodpovedá potrebám regiónu. Ekonomický rozvoj v regióne, ako aj nárast intenzít v cestnej doprave vytvára záťaž na cesty I. triedy, a tiež na cesty nižšieho významu a miestne komunikácie. V regióne sa dlhodobo plánuje výstavba rýchlostnej cesty R2. Urýchlenie prípravy a výstavby tohto úseku, ktorý je v pokročilejšom štádiu prípravy, umožní v budúcnosti lepší prístup z regiónu na európsku diaľničnú sieť. Čo sa týka dostupnosti na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, na základe modelovania a analýzy spomínanej v správe JRC k Socio-ekonomickej transformácii regiónu horná Nitra⁸, dostupnosť sa pohybuje na úrovni 35%-45% priemeru EÚ, čím región patrí k podpriemerným, nie však k najhorším regiónom na Slovensku. Zaoštváva však za okolitými regiónmi v Trenčianskom a Nitrianskom kraji.

Rovnako dôležitý pre prepojenosť regiónov je aj rozvoj a modernizácia ciest I. triedy. Cesta I/9 medzi Trenčínom a Žiarom nad Hronom si vyžaduje rekonštrukciu a modernizáciu viacerých úsekov, ktorých stav v súčasnosti nezodpovedá jej významu, najmä čo sa týka kvality povrchu, ale aj parametrov cesty, ako sú šírkové usporiadanie a križovania s cestami nižších tried. V roku 2016 bol v polovičnom profile otvorený úsek rýchlostnej cesty R2 Ruskovce-Pravotice, ktorým sa vybuďoval obchvat Bánoviec nad Bebravou, na trase I/9 však ostáva niekoľko miest a obcí bez obchvatov, kde cesta I. triedy prechádza intravilánom miest a obcí.

Podobná situácia je aj na ceste I/64, kde predovšetkým v smere z Prievidze na Nitru prechádza mnohými obcami a chýbajú na nej obchvaty. Samostatnou kapitolou je výstavba dlhodobo plánovaného pokračovania obchvatu mesta Prievidza a obchvatu mesta Partizánske. Ďalej sú nevyhnutné rekonštrukcie ciest II. a III. triedy, a taktiež výstavba nových miestnych komunikácií, ako sú napríklad napojenia priemyselných areálov, kde dnes pri ich absencii sú zaťažované miestne komunikácie pre potreby logistiky pre podniky v týchto areáloch. Je teda potrebné zabezpečiť aj do budúcnosti dostatočné financovanie nielen výstavby nových ciest, ale aj modernizácie ciest I., II. aj III. triedy, či už zo štátneho rozpočtu, rozpočtu VÚC, ale aj z budúceho operačného programu Slovensko. Nakoľko budú zdroje EÚ na financovanie cestnej infraštruktúry pravdepodobne nízke, v porovnaní s programovým obdobím 2014 – 2020, budú potrebné v maximálnej možnej miere prihliadať na dosiahnutie princípu adekvátnej hodnoty za peniaze, tzn. realizovať nákladovo efektívne opatrenia za účelom zlepšenia mobility v krátkodobom ako aj strednodobom horizonte. Dlhodobé predpoklady vývoja mobility nie je v súčasnosti možné z dôvodu transformácie regiónu spoľahlivo predpokladať. Cieľom je realizovať čo najviac projektov za limitované zdroje. Z hľadiska železničnej dopravy je región hornej Nitry napojený železnicou na Trenčín, resp. Nitru, a tiež lokálnymi traťami z Prievidze na Hornú Štubňu a Nitrianske Pravno. Mesto Prievidza je miestnym železničným uzlom, avšak železničné spojenia sú pomalé a v nízkej frekvencii na to, aby dostatočne motivovali cestujúcich na využívanie železničnej dopravy ako alternatívy či už k osobnej cestnej alebo autobusovej doprave.

⁷ Transition from coal of horná Nitra – State of Play report – analýza súčasného stavu regiónu horná Nitra, PwC, 2019

⁸ European Commission, Joint Research Centre - Socio-economic transformation in coal transition regions: analysis and proposed approach - Pilot case in Upper Nitra, Slovakia, 2018

Z hľadiska verejnej osobnej dopravy sa z dlhodobého hľadiska dá očakávať dopad vyvolaný presunom ekonomických centier vyplývajúcich z útlmu banskej činnosti v priemyselných areáloch baní do nových centier rozvíjajúcich sa priemyselných parkov. V regióne je nedostatočná integrácia rôznych foriem verejnej osobnej dopravy, ako aj nedostatočná dostupnosť verejnej osobnej dopravy do nových priemyselných parkov. Veľkí zamestnávateľia si často riešia dopravu zamestnancov vo vlastnej réžii. Ľudia v regióne tiež využívajú cyklo dopravu, aj keď v obmedzenej miere, nakoľko nie je dostavaná cyklistická infraštruktúra.

V regióne sa nachádza niekoľko letísk, ktoré sú využívané predovšetkým na športové a rekreačné lietanie. Najvýznamnejším letiskom v regióne je letisko v Prievidzi, ktoré je verejným medzinárodným letiskom s nepravidelnou dopravou. Letisko malo pôvodne trávnatú vzletovú a pristávaciu dráhu. V roku 2018 bola realizovaná modernizácia vzletovej a pristávacej dráhy, ktorá bola vyasfaltovaná, čo umožní pristávanie aj menších a stredných dopravných lietadiel.

V súvislosti s rozvojom dopravnej infraštruktúry bol na rokovaní vlády SR dňa 27.3.2019 predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. V rámci materiálu, ktorý bol prerokovaný, bola predstavená možnosť využitia časti dodatočnej alokácie do OPII na dopravné projekty realizované na hornej Nitre. Konkrétne boli v materiáli uvádzané nasledovné projekty⁹:

Projekt	Popis
Projektová príprava úsekov rýchlostnej cesty R2 v regióne hornej Nitry	<ul style="list-style-type: none"> R2 Križovatka D1 – Trenčianska Turná, PD - Dňa 5.10.2017 podpísaná zmluva na vypracovanie DSP, DP, AD, KD, 8a s účinnosťou 6.10.2017. Prebieha pripomienkovanie DSP. Spracovateľ DSP spracováva 8a. Je dodaná migračná štúdia. R2 Trenčianska Turná – Mníchova Lehota, PD - Dňa 20.11.2019 podpísaná zmluva na vypracovanie DSP, Oznámenie 8a, dSZ, DP, výkon AD a KD. Spracováva sa DSP. R2 Mníchova Lehota - Ruskovce, PD - Spracováva sa DSP - na základe spracovanej 8a predpokladáme nový proces EIA, zmenu DUR, zmenu UR a následne dopracovanie DSP, čo je zohľadnené v aktualizovanom HMG. Vypracováva sa správa EIA, migračná štúdia a posúdenie rizík súvisiacich so zmenou klímy. R2 Dolné Vestenice - Nováky PD - Vydaný rozsah hodnotenia EIA 10/2019.
Modernizácia cesty I. triedy (napojenie Hornej Nitry)	<ul style="list-style-type: none"> I/9 v úseku Chocholná - Mníchova Lehota - Dodané DSP, prebieha majetkoprávne vysporiadanie
Odklon dopravy z intravilánu mesta Prievidza (centrum regiónu Horná Nitra)	<ul style="list-style-type: none"> I/64 Obchvat mesta Prievidze I. etapa, 2. stavba - MZ v trase budúcej I/64 - Dodané DSP, MPV

7.1.3. Ciel'ová situácia

Rámčovými cieľmi piliera Mobilita a prepojenosť regiónu sú zlepšenie dostupnosti regiónu horná Nitra na sieť diaľnic a rýchlostných ciest oproti východiskovému stavu, zvýšenie kvality a bezpečnosti ciest I., II. a III. triedy, vybudovanie obchvatov miest na hlavných ťahoch v koridoroch cesty I/9 resp. R2 a podstatné zvýšenie kvality

⁹ Materiál č. UV-9153/2019 k Predbežnému návrhu prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra, rokovanie vlády SR č. 148, 27.3.2019, Príloha č. 2

železničnej infraštruktúry, predovšetkým na trati Prievidza – Topoľčany – Jelšovce. Rozvoj cestnej a železničnej infraštruktúry vytvorí jeden zo základných predpokladov pre budúcu ekonomickú transformáciu a bude tiež riešiť investičný dlh do cestnej infraštruktúry a jej prispôsobenie už existujúcim potrebám v regióne, ktoré vyplývajú z prebiehajúceho ekonomického rozvoja v hlavných ekonomických centrách – Prievidzi, Partizánskom, Novákoch a Dolných Vesteniciach. Cieľom je taktiež rozvíjať verejnú osobnú dopravu a alternatívne formy dopravy, ktoré prispievajú k udržateľnej mobilite. Vzhľadom na budúcu zmenu dopravných tokov vyplývajúcich z útlmu aktivít v banských areáloch a nárastu ekonomickej aktivity v rozvíjajúcich sa priemyselných parkoch je potrebné zabezpečiť aj ich napojenie na verejnú osobnú dopravu a iné formy dopravy, podporu rozvoja integrovanej verejnej osobnej dopravy a výstavby infraštruktúry pre alternatívne formy dopravy (iné formy dopravy, ako osobná automobilová doprava), ako sú cyklocesty a ich prepojenie na prestupné dopravné uzly ako aj na statickú dopravu v mestách. V cieľovom stave by malo dôjsť aj k prehodnoteniu možností posilnenia železničnej dopravy a vyčlenenia dostatočného objemu verejných finančných zdrojov na jej krytie tak, aby mohla predstavovať reálnu alternatívu cestnej doprave.

Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu v nadväznosti predovšetkým na kúpeľníctvo v regióne je jedným z cieľov aj ďalší rozvoj leteckej dopravy, zameraný na rozvoj leteckej infraštruktúry a nepravidelných letov, ktoré môžu do regiónu priviesť návštevníkov zo zahraničia, a môžu byť tiež využívané veľkými investormi v regióne.

7.1.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Mobilita a prepojenosť regiónu pozostáva zo štyroch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
 - Opatrenie I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy
 - Opatrenie I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility
 - Opatrenie I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív
- Priorita I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry
 - Opatrenie I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne
 - Opatrenie I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení
 - Opatrenie I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry
- Priorita I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti
 - Opatrenie I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne
 - Opatrenie I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne
- Priorita I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry
 - Opatrenie I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry
 - Opatrenie I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí

Priority a opatrenia v rámci piliera Mobilita a prepojenosť regiónu sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.1.5. Priorita I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy

Táto priorita je zameraná na rozvoj udržateľných foriem dopravy v regióne. Z dlhodobého hľadiska na Slovensku rastie podiel osobnej automobilovej dopravy na prepravných výkonoch a región hornej Nitry nie je výnimkou. Na zvrátenie alebo spomalenie tohto trendu je potrebné zatriktívniť alternatívne formy dopravy, vrátane verejnej osobnej dopravy. V prípade transformácie uhoľného regiónu horná Nitra pôjde z dlhodobého pohľadu najmä o zmenu dopravných tokov v súvislosti s dochádzaním do zamestnania. Očakáva sa utlmovanie banskej činnosti a s tým súvisiaci pokles zamestnancov v areáloch baní, a naopak rozvoj nových odvetví ekonomiky, kde veľkí zamestnávateľia sú a budú umiestňovaní do existujúcich, resp. budúcich priemyselných parkov v intravilánoch hlavných ekonomických centier regiónu.

Táto zmena dopravných tokov vytvára príležitosť na rozvoj verejnej osobnej dopravy a alternatívnych foriem dopravy pre dochádzajúcich zamestnancov. Jednou z priorít je integrácia rôznych módov verejnej osobnej dopravy, aj v kombinácii s osobnou dopravou, statickou dopravou, cyklo dopravou a pešou dopravou. Kvalitnou integráciou módov dopravy, zabezpečením ich nadväznosti, komfortných prestupných uzlov a taktiež integráciou tarifných systémov je možné prilákať viac cestujúcich k týmto formám dopravy. Priorita má preto riešiť rôzne formy alternatívnej dopravy komplexne, čo zahŕňa investície do infraštruktúry, ako napríklad cyklocesty, prestupné terminály, záchytné parkoviská, investície do vozových parkov, investície do systémov integrácie verejnej osobnej dopravy, ale taktiež investície do zvýšenia publicity a informovanosti verejnosti o využívaní alternatívnych foriem dopravy.

V rámci priority sú tiež riešené opatrenia na podporu rozvoja dopravy prostredníctvom alternatívnych palív ako formy modernej dopravy, či už prostredníctvom investícií do rozvoja podpornej infraštruktúry (nabíjacie stanice na elektromobily) alebo investícií do vozidiel s elektrickým pohonom alebo pohonom na iné alternatívne palivá.

Implementácia opatrení si bude vyžadovať spoluprácu viacerých zainteresovaných strán – miest a obcí, samosprávneho kraja, významných zamestnávateľov, prevádzkovateľov verejnej osobnej dopravy, prevádzkovateľov parkovacích služieb, a pod.

Prehľad navrhovaných opatrení a sledovaných cieľov v rámci *Priority I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy* je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Opatrenie	Východiská	Cieľ
I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	<ul style="list-style-type: none"> Nárast individuálnej automobilovej dopravy Očakávané zmeny dopravných tokov vyplývajúce zo zmeny ekonomickej aktivity v regióne Nedostatočná miera integrácie rôznych foriem mobility 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť podiel verejnej osobnej dopravy na prepravných výkonoch v regióne Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy ako alternatívy k individuálnej osobnej doprave Zlepšiť integráciu rôznych módov verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšiť jej efektivitu
I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatočná infraštruktúra pre cyklo dopravu a alternatívne formy mobility Nedostatočné využívanie alternatívnych foriem mobility 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť podiel alternatívnych foriem dopravy na prepravných výkonoch v regióne Zlepšiť infraštruktúru potrebnú pre rozvoj alternatívnych

	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatočné prepojenie alternatívnych foriem mobility na iné módy dopravy Nedostatočné využívanie potenciálu cyklo dopravy v cestovnom ruchu 	<p>foriem dopravy (cyklistické chodníky, parkoviská pre bicykle, zdieľanie bicyklov, technologické platformy)</p> <ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov Zlepšiť integráciu rôznych alternatívnych foriem mobility na ostatné módy dopravy
I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatočné využívanie elektromobility a iných alternatívnych palív Nedostatočná infraštruktúra pre podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť podiel využívania elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne Zlepšiť infraštruktúru pre podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne

7.1.5.1. Opatrenie I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy

Názov opatrenia	I.1.1 Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
Opis opatrenia	<p>Opatrenie rieši podporu verejnej osobnej dopravy so zreteľom na podporu čo najrýchlejšej a najkomfortnejšej dopravy zo zdrojových bodov do zamestnaneckých centier (predovšetkým nové priemyselné parky, body verejného záujmu a centrá vzdelania či rekreácie). Je zamerané na podporu a zatriktívnenie verejnej osobnej dopravy v regióne, s prepojením na individuálnu osobnú dopravu jej integráciou prostredníctvom rozvoja statickej dopravy vo forme riešenia záchytných parkovísk a prestupných uzlov na verejnú osobnú dopravu, ako aj na podporu motivácie k využívaniu verejnej osobnej dopravy.</p> <p>Opatrenie zároveň rieši integráciu rôznych módov verejnej osobnej dopravy tak, aby tieto boli lepšie prepojené a integrované z hľadiska nadväznosti spojov a integrovaných tarifných systémov s cieľom zlepšiť efektivitu verejnej osobnej dopravy a zvýšiť jej atraktivitu v porovnaní s individuálnou automobilovou dopravou.</p> <p>Medzi možné opatrenia patrí tiež regulácia vnútromestskej a prímestskej automobilovej dopravy formou parkovacej politiky, vznik multimodálnych prestupných uzlov, efektivita výkonu prostriedkov verejnej osobnej dopravy formou jej preferencie (bus pruhy) a dopravné upokojuvanie.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť podiel verejnej osobnej dopravy na prepravných výkonoch v regióne

	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšiť atraktivitu verejnej osobnej dopravy ako alternatívy k individuálnej osobnej doprave • Zlepšiť integráciu rôznych módov verejnej osobnej dopravy s cieľom zvýšiť jej efektivitu 						
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Samosprávny kraj • Mestá a obce • Podniky verejnej osobnej dopravy • Veľkí zamestnávateľia 						
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť 						
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie systému regionálnej dopravy zamestnancov do priemyselných parkov • Riešenie statickej dopravy v obci Bošany 						
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Trenčiansky samosprávny kraj</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Riadiace orgány IROP</td> <td>Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov</td> </tr> </table>	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov	Mestá a obce	Príprava projektov	Riadiace orgány IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov
Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov						
Mestá a obce	Príprava projektov						
Riadiace orgány IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov						

7.1.5.2. Opatrenie I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility

Názov opatrenia	I.1.2 Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu alternatívnych foriem mobility, ako je pešia doprava a cyklodoprava, prípadne zdieľaná doprava a ich kombinácie, s cieľom znížiť podiel motorovej dopravy, predovšetkým individuálnej automobilovej dopravy.</p> <p>Opatrenie tiež integruje oblasť mobility s oblasťou zvyšovania kvality života, rozvoja voľnočasových aktivít a cestovného ruchu, nakoľko rozvoj infraštruktúry pre alternatívne formy dopravy neslúži len na rozšírenie možností mobility pracovnej sily, ale aj pre rozvoj vyššie spomínaných oblastí.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšiť podiel alternatívnych foriem dopravy na prepravných výkonoch v regióne

	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšiť infraštruktúru potrebnú pre rozvoj alternatívnych foriem dopravy (cyklistické chodníky, parkoviská pre bicykle, zdieľanie bicyklov, technologické platformy) • Zvýšiť bezpečnosť chodcov a cyklistov • Zlepšiť integráciu rôznych alternatívnych foriem mobility na ostatné módy dopravy 						
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Samosprávny kraj • Mestá a obce • Podniky v regióne 						
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť 						
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Budovanie cyklotrás (napríklad cyklotrasa Kanianka, Valaská Belá – Partizánske, okolie Dolných Vesteníc, cyklotrasy do priemyselných parkov) • Budovanie segregovaných cyklistických komunikácií pri cestách • Budovanie prístupových chodníkov do priemyselných parkov 						
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Trenčiansky samosprávny kraj</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Riadiaci orgán IROP</td> <td>Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov</td> </tr> </table>	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov	Mestá a obce	Príprava projektov	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov
Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov						
Mestá a obce	Príprava projektov						
Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP Príprava výziev na financovanie projektov						

7.1.5.3. Opatrenie I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív

Názov opatrenia	I.1.3 Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív ako čistejšej alternatívy ku konvenčným pohonom v doprave.</p> <p>Opatrenie je zamerané predovšetkým na podporu rozvoja infraštruktúry potrebnej pre rozvoj elektromobily a iných alternatívnych palív (nabíjacie stanice), ako aj na podporu využívania elektromobility a iných alternatívnych palív subjektmi verejnej správy, vo verejnej osobnej doprave, či občanmi.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšiť podiel využívania elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne • Zlepšiť infraštruktúru pre podporu rozvoja elektromobility a iných alternatívnych palív v regióne

Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Samosprávny kraj • Mestá a obce • Podnikatelia 				
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť 				
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie siete verejných rýchlonabíjajúcich staníc pre elektromobily • Vybudovanie vývojovo-výrobného centra pre rozvoj elektro-mobility • Podpora elektromobility v meste Handlová 				
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Trenčiansky samosprávny kraj</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> </table>	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov	Mestá a obce	Príprava projektov
Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov				
Mestá a obce	Príprava projektov				

7.1.6. Priorita I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry

Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry predstavuje rozvoj ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií a rozvoj a ďalšie využitie železničnej infraštruktúry. Táto priorita je zameraná na rekonštrukciu a modernizáciu miestnej cestnej infraštruktúry, ako aj na budovanie nových cestných prepojení, napríklad napojení priemyselných parkov a areálov s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky, ako aj odkloniť nákladnú dopravu súvisiacu so zásobovaním priemyselných parkov a areálov od centier miest a obcí.

Z hľadiska napojení priemyselných parkov a areálov v regióne je potrebné riešiť napojenia priemyselného parku v Novákoch, v Dolných Vesteniciach, Prievidzi a Handlovej. Existujúce napojenia sú vedené priamo cez mestá a obce, čo zaťažuje miestne komunikácie a križovatky nákladnou dopravou, ktoré nie sú na to kapacitne a technologicky prispôsobené. Nedostatočné napojenie priemyselných parkov a areálov na cesty vyššej triedy spôsobuje dopravné zápchy v špičkových časoch, znižuje bezpečnosť cestnej premávky a zvyšuje emisie z dopravy priamo v mestách a obciach.

V okrese Prievidza je 48 kilometrov ciest II. triedy a 136 kilometrov ciest III. triedy, v okrese Partizánske je 41 kilometrov ciest II. triedy a 60 kilometrov ciest III. triedy. Čo sa týka ich stavu, podľa Prehľadu stavu ciest I., II., a III. triedy vypracovaného Slovenskou správou ciest v roku 2020¹⁰ v okrese Prievidza je takmer 8,24% dĺžky ciest II. triedy v stave „vyhovujúci“ a 8,48% „nevyhovujúci“ (na 5-stupňovej škále „veľmi dobrý“, „dobrý“, „vyhovujúci“, „nevyhovujúci“ a „havarijný“). V prípade ciest III. triedy je takmer 21,02% dĺžky ciest v stave „vyhovujúci“, 23,86% „nevyhovujúci“ a 0,5% „havarijný“. V okrese Partizánske je 7,58% dĺžky ciest II. triedy v stave „nevyhovujúci“ a 53,93% „havarijný“ a v prípade ciest III. triedy 15,79% v stave „nevyhovujúci“ a 12,4% „havarijný“. Predovšetkým v prípade ciest III. triedy sú tieto ukazovatele nad priemerom v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja (a v prípade okresu Partizánske aj pri cestách II. triedy). Stav ciest je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

Cesty II. triedy		Stav ciest v %				
Okres	Počet km	Veľmi dobrý	Dobrý	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	Havarijný
Prievidza	48	83,28	0,0	8,24	8,48	0,0

¹⁰ Prehľad stavu ciest I., II. a III. triedy - stav na základe prehľadov vykonávaných správcami ciest k 6/2020, Slovenská správa ciest

Partizánske	45	37,00	00	1,49	7,58	53,93
Cesty III. triedy		Stav ciest v %				
Okres	Počet km	Veľmi dobrý	Dobrý	Vyhovujúci	Nevyhovujúci	Havarijný
Prievidza	133	51,35	3,27	21,02	23,86	0,5
Partizánske	56	63,48	1,45	6,88	15,79	12,4

Modernizácia ciest II. a III. triedy tak má napomôcť zvýšeniu bezpečnosti a plynulosti premávky a zvýšeniu mobility pracovnej sily v rámci regiónu.

Región hornej Nitry je napojený na železničnú sieť prostredníctvom nasledovných železničných tratí:

- Trať 130A – Trenčín-Chynorany – neelektrifikovaná jednokoľajná trať
- Trať 122C – časť Nové Zámky-Prievidza – čiastočne elektrifikovaná jednokoľajná trať
- Trať 122A – časť Prievidza-Horná Štubňa – neelektrifikovaná jednokoľajná trať
- Trať 122C – časť Prievidza-Nitrianske Pravno – neelektrifikovaná jednokoľajná trať

Z hľadiska dopravnej obslužnosti regiónu po železnici je na tratiach 130 a častiach trate 122 prevádzkovaná osobná železničná doprava. Z mesta Prievidza je prevádzkovaná pravidelná linka do Bratislavy bez prestupu vo frekvencii 4 krát denne. Cestovná doba je približne 3 hodiny, čím nemôže konkurovať osobnej automobilovej doprave. Čo sa týka spojenia mesta Prievidza s krajským mestom Trenčín, toto je možné prostredníctvom liniek prevádzkovaných na tratiach 122 a 130. Linky sú prevádzkované vo frekvencii 4 krát denne a cestovná doba je do 2 hodín s prestupom v Chynoranoch, čím nemôže konkurovať osobnej automobilovej doprave ani autobusovej doprave. Do budúcnosti je teda potrebné rozvíjať železničnú dopravu s ohľadom na frekvenciu a rýchlosť spojení, hlavne smerom na Trenčín, Nitru a Bratislavu. ŽSR zverejnili štúdiu uskutočniteľnosti projektu optimalizácie 66 km dlhého úseku železničnej trate medzi Prievidzou a Jelšovcami za 47 až 110 mil. eur, v závislosti od variantu. ŽSR plánuje spustiť verejné obstarávanie v decembri 2020 metódou „vyprojektuj a postav“ (žltá kniha FIDIC). Projekt bol hodnotený ÚHP (november 2020) ako vysoko spoločensky návratný. Hlavná časť prínosov plynie zo skrátenia cestovných časov. Cesta z Prievidze do Nitry (Bratislavy) sa skrúti o približne 20 min. Nové zabezpečovacie zariadenia odstránia rýchlostné prepady a skrúti prestoje vlakov v staniciach. Variant 2 navyše zvyšuje maximálnu rýchlosť na prevažnej časti trate na 120 km/h zo súčasných 80 – 100 km/h. Možnosťou je tiež rozvoj lokálnej železničnej dopravy z Prievidze smerom na Hornú Štubňu a obnova prevádzky a rozvoj na trati z Prievidze na Nitrianske Pravno v závislosti od dopytu a ekonomiky prevádzky.

Plán dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja v návrhovej časti v rámci riešenia súbežnej prímestskej autobusovej dopravy a železničnej dopravy uvádza, že na trati 144 – Prievidza – Nitrianske Pravno je prepravný dostatočne silný k tomu, aby bolo možné uvažovať o obnovení pravidelnej železničnej dopravy. Predpokladom je však uvedenie trate do normového stavu a vedenie priamych vlakov až do Handlovej cez novú zastávku Prievidza priemyselná zóna.¹¹ Naproti tomu, Výskumný ústav dopravný v r. 2011 vypracoval pre rezort dopravy analytickú štúdiu „Grafické zobrazenie existujúcich prepravných prúdov prímestskej dotovanej autobusovej dopravy a železničnej osobnej dopravy“, ktorej výsledky preukázali nedostatočné počty prepravovaných osôb na ekonomickú prevádzku trate. Úvahy o obnovení trate by teda mali byť potvrdené dátami o zmene mobility a prúdoch cestujúcich v tejto oblasti.

V regióne je tiež vybudované významné zázemie z hľadiska nákladnej železničnej infraštruktúry, predovšetkým v priemyselných areáloch. Železničná infraštruktúra je vybudovaná v areáloch Hornonitrianskych baní Prievidza

¹¹ Plán dopravnej obslužnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, Návrhová časť, Textová časť, str. 17

a Elektrárne Nováky. Táto infraštruktúra môže byť v procese transformácie regiónu ďalej využitá v nových ekonomických sektoroch.

Prehľad navrhovaných opatrení a sledovaných cieľov v rámci *Priority 1.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry* je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Opatrenie	Východiská	Cieľ
I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	<ul style="list-style-type: none"> Stav ciest II. a III. triedy v regióne horná Nitra je v nevyhovujúcom stave a ich kvalita je pod priemerom kvality ciest v Trenčianskom samosprávnom kraji 	<ul style="list-style-type: none"> Zlepšenie technických parametrov ciest II. a III. triedy aspoň na úroveň priemeru v Trenčianskom samosprávnom kraji Zvýšenie bezpečnosti na cestách II. a III. triedy Výstavba nových ciest II. a III. triedy
I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatočné napojenie priemyselných parkov a areálov, nevhodné a kapacitne nedostatočné napojenie cez centrá miest a obcí 	<ul style="list-style-type: none"> Zlepšenie technických parametrov miestnych komunikácií Zvýšenie bezpečnosti na miestnych komunikáciách Vybudovanie nových napojení priemyselných parkov a areálov na cesty vyššej triedy Presmerovanie nákladnej dopravy pre zásobovanie priemyselných parkov a areálov mimo centrál miest a obcí
I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	<ul style="list-style-type: none"> Región hornej Nitry je prepojený železničnou infraštruktúrou, avšak tá je jednokoľajná a nie je elektrifikovaná Osobná železničná doprava v smere na krajské mesto Trenčín a na Bratislavu nie je konkurencieschopná v porovnaní s inými módmi dopravy (frekvencia spojení, cestovný čas) V priemyselných areáloch HBP a ENO je vybudovaná železničná infraštruktúra, ktorá môže byť v budúcnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Modernizácia železničných tratí v regióne (zlepšenie parametrov trate) Zlepšenie dostupnosti ekonomických centier prostredníctvom železničnej dopravy (Trenčín, Bratislava, Nitra) Nové udržateľné ekonomické využitie železničnej infraštruktúry v priemyselných areáloch

využívané v nových
ekonomických sektoroch

7.1.6.1. Opatrenie I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne

Názov opatrenia	I.2.1 Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na investície do rekonštrukcie a modernizácie ciest II. a III. triedy v regióne s cieľom zlepšiť stavebno-technický stav ciest a bezpečnosť premávky na cestách a podporiť tak tiež mobilitu pracovnej sily v rámci regiónu. Opatrenie zahŕňa projektovú prípravu, ako aj samotnú realizáciu investícií.</p> <p>Zlepšenie parametrov ciest II. a III. triedy môže zahŕňať obnovu povrchu ciest, zlepšenie šírkových parametrov ciest, zvýšenie bezpečnosti križovaní ciest, riešenie bodových závad, ako aj zvýšenie bezpečnosti chodcov a cyklistov na cestách.</p> <p>Opatrenie tiež zahŕňa výstavbu nových ciest II. a III. triedy v súlade s územným plánom Trenčianskeho samosprávneho kraja a s Regionálnou integrovanou územnou stratégiou Trenčianskeho kraja na roky 2014 - 2020, čo zahŕňa výstavbu nových úsekov, prípadne obchvatov miest a obcí na cestách II. a III. triedy.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie technických parametrov ciest II. a III. triedy aspoň na úroveň priemeru v Trenčianskom samosprávnom kraji • Zvýšenie bezpečnosti na cestách II. a III. triedy • Výstavba nových ciest II. a III. triedy 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Samosprávny kraj 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Motoristi 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonštrukcia vybraných úsekov ciest II. triedy a III. triedy (napríklad II/511 Veľké Uherce – Skýcov, obnova technických parametrov cesty II/512, rekonštrukcia úsekov cesty č. II/516, rekonštrukcia úsekov cesty č. II/574, rekonštrukcia cesty č. II/592 Bánovce nad Bebravou – Nadlice, rekonštrukcia cesty č. II/593 hranica Trenčianskeho a Nitrianskeho samosprávneho kraja – Partizánske, rekonštrukcia ciest III. triedy Krásno – Turčianky, Ješkova Ves – Veľký Klíž, cesty III. triedy v obci Sebedražie, a pod.) 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania z IROP

Príprava výziev na financovanie projektov

7.1.6.2. Opatrenie I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení

Názov opatrenia	I.2.2 Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj, modernizáciu a rekonštrukcie ciest v správe miest a obcí vo fáze projektovej prípravy aj samotnej realizácie investície s cieľom zlepšiť stav miestnych komunikácií z hľadiska stavebno-technických parametrov a bezpečnosti premávky na miestnych komunikáciách.</p> <p>Opatrenie je tiež špecificky zamerané na budovanie nových napojení priemyselných parkov a areálov a zabezpečiť dostatočné prepravné kapacity pre potreby ich zásobovania tak, aby boli dopravné toky smerované mimo centrá miest a obcí, čo má prispieť k zníženiu zaťaženia existujúcich miestnych komunikácií nákladnou dopravou, zvýšiť bezpečnosť premávky v exponovaných miestach v blízkosti priemyselných parkov a areálov a znížiť emisie z nákladnej dopravy v centrách miest a obcí.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie technických parametrov miestnych komunikácií • Zvýšenie bezpečnosti na miestnych komunikáciách • Vybudovanie nových napojení priemyselných parkov a areálov na cesty vyššej triedy • Presmerovanie nákladnej dopravy pre zásobovanie priemyselných parkov a areálov mimo centrá miest a obcí 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • Podniky v regióne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Motoristi • Zamestnávateľia v priemyselných parkoch a areáloch 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie prístupovej cesty k rekreačnému a obytnému územiu na podporu rozmachu priemyselného areálu v Novákoch • Výstavba prístupovej komunikácie do priemyselnej zóny v Dolných Vestenciach • Prístupová komunikácia do priemyselnej zóny v Handlovej 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov

7.1.6.3. Opatrenie I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry

Názov opatrenia	I.2.3 Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na zvýšenie využívania železničnej dopravy v regióne hornej Nitry ako aj jej využívanie ako spojenie s inými regiónmi. Opatrenia by mali viesť k zlepšeniu rozvoja železničnej infraštruktúry a k zvýšeniu konkurencieschopnosti železničnej dopravy voči iným módom dopravy. Rozvoj v oblasti osobnej železničnej dopravy by sa mal zameriavať na zlepšenie dostupnosti regiónu hornej Nitry prostredníctvom železnice formou zrýchlenia a zlepšenia frekvencie spojov.</p> <p>Opatrenie je ďalej zamerané na riešenie nových možností využitia existujúcej železničnej infraštruktúry, predovšetkým v areáloch baní, ktorá pri utlmaní banskej činnosti bude k dispozícii pre nové využitie, ako napríklad pre rozvoj ekonomických sektorov a priemyslu vyžadujúcich takúto infraštruktúru.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizácia železničných tratí v regióne (zlepšenie parametrov trate) • Zlepšenie dostupnosti ekonomických centier prostredníctvom železničnej dopravy (Trenčín, Nitra, Bratislava) • Nové udržateľné ekonomické využitie železničnej infraštruktúry v priemyselných areáloch 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Železnice Slovenskej republiky • Prevádzkovatelia osobnej železničnej dopravy • HBP • Slovenské elektrárne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Podniky v regióne 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Využitie existujúcej železničnej infraštruktúry v priemyselných parkoch pre nové výroby • Optimalizácia železničnej trate Prievidza - Jelšovce, 1. a 2. Etapa (podľa: https://www.mfsr.sk/files/archiv/68/Hodnotenie_PD_JE_201111.pdf) • Obnova pravidelnej železničnej dopravy na trati Prievidza - Nitrianske Pravno a vybudovanie novej zastávky Prievidza priemyselná zóna 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Železnice Slovenskej republiky	Identifikácia potenciálnych projektov Spracovanie štúdií uskutočniteľnosti Projektová príprava

	Identifikácia dodatočných zdrojov financovania
	Samotná realizácia projektov
Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Identifikácia a pridelenie dodatočných zdrojov financovania (na financovanie menších projektov, ktoré nemôžu byť financované z EŠIF)
Riadiaci orgán OPII	Zabezpečenie financovania zo zostávajúcich zdrojov OPII podľa potreby

7.1.7. Priorita I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti

Diaľničnou sieťou sa rozumejú diaľnice a rýchlostné cesty. Táto priorita zahŕňa aj cesty I. triedy, nakoľko tieto tiež predstavujú tzv. „chrbticovú“ cestnú sieť, ktorá okrem funkcie miestnej obsluhy územia a tranzitu plní aj funkciu napojenia na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Regiónom hornej Nitry prechádzajú cesty I. triedy I/9 (v minulosti súčasť cesty I/50), ktorá spája Drietomu so Žiarom nad Hronom a I/64, ktorá spája Komárno a Žilinu. V koridore cesty I/9 je zároveň vedená Európska cesta E572. Cesta I/9 zároveň zabezpečuje napojenie regiónu na diaľnicu D1 pri Trenčíne a rýchlostnú cestu R1 pri Žiari nad Hronom. Cesta I/64 predstavuje alternatívne napojenie na rýchlostnú cestu R1 pri Nitre, a taktiež v budúcnosti napojenie na severnú časť diaľnice D1.

V súčasnosti nie je v regióne hornej Nitry dokončený žiadny úsek rýchlostnej cesty. Priamo cez región je plánovaná rýchlostná cesta R2. Momentálne je v západnej časti rýchlostnej cesty R2 v užívaní len jeden úsek v polovičnom profile, Ruskovce-Pravotice (obchvat Bánoviec nad Bebravou), a takisto v polovičnom profile obchvat Žiaru nad Hronom. Z mesta Prievidza je dostupnosť na súvislú sieť diaľnic a rýchlostných ciest nasledovná:

- V smere na Trenčín – diaľnica D1 – 65 km, približne 1 hodina
- V smere na Žiar nad Hronom – rýchlostná cesta R1 – 38 km, približne 40 minút
- V smere na Nitru – rýchlostná cesta R1 – 80 km, približne 1 hodina, 20 minút

Z pohľadu dostupnosti na sieť diaľnic a rýchlostných ciest patrí región k podpriemerným, nie však k najhorším regiónom na Slovensku. Zaostáva však za okolitými regiónmi v Trenčianskom a Nitrianskom kraji. Z hľadiska dostupnosti regiónu je potrebné preto do budúcnosti ďalej pripravovať výstavbu rýchlostných ciest, pričom prioritizácia úsekov a parametre by mali vychádzať z príslušných štúdií realizovateľnosti a mali by zohľadniť v maximálnej miere možnosti optimalizácie technického riešenia za účelom riešenia väčšieho počtu úzkych miest. Čo sa týka prípravného procesu, najďalej v príprave sú úseky rýchlostnej cesty R2 začínajúce od križovatky s diaľnicou D1 po Ruskovce, ktoré sú v procese prípravy a vypracovania dokumentácie pre stavebné povolenie. Stav prípravy jednotlivých úsekov je nasledovný:¹²

Úsek	Dĺžka	Stav prípravy	Odhadovaný termín výstavby	Odhadované náklady ¹³
<i>Rýchlostná cesta R2</i>				

¹² <https://www.ndsas.sk/stavby/priprava-stavieb>

¹³ Údaje poskytnuté NDS, a.s.

Križovatka D1 - Trenčianska Turná	6,07 km	Prebieha pripomienkovanie dokumentácie pre stavebné povolenie	2024-2027	124 mil. EUR
Trenčianska Turná - Mníchova Lehota	2,67 km	Prebieha spracovanie dokumentácie pre stavebné povolenie	2024-2027	53 mil. EUR
Mníchova Lehota - Ruskovce	15,98 km	Spracováva sa dokumentácia pre stavebné povolenie a Správa EIA a prímerané posúdenie EIA	2024-2027	273 mil. EUR
Pravotice - Dolné Vestenice	11,54 km	Proces projektovej prípravy na úrovni územného rozhodnutia. Ďalší postup na základe výsledkov vypracovanej štúdie realizovateľnosti	2025-2028	235 mil. EUR
Dolné Vestenice - Nováky	9,56 km	Proces prípravy na úrovni územného rozhodnutia, vydaný rozsah hodnotenia EIA	2027-2030	111 mil. EUR
Nováky - Žiar nad Hronom	49,00 km	Proces prípravy a vypracovania technickej štúdie	2032-2035	662 mil. EUR

Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že celkové investičné náklady na dobudovanie západnej časti R2 medzi križovatkou s D1 a Žiarom nad Hronom sú odhadované na 1,458 mld. EUR. Na dobudovanie len úsekov medzi križovatkou s D1 a Novákmi sú odhadované celkové investičné náklady na 796 mil. EUR. Z hľadiska umiestnenia a lokálnej obslužnosti sú pre región hornej Nitry dôležité úseky, ktoré sú priamo umiestnené v regióne, teda hlavne úseky Pravotice - Dolné Vestenice a Dolné Vestenice – Nováky, avšak z pohľadu celkovej dostupnosti na diaľničnú sieť sú dôležité aj úseky mimo regiónu hornej Nitry, ktoré zabezpečia napojenie regiónu na sieť diaľnic a rýchlostných ciest. Priorizácia jednotlivých úsekov bude závisieť od výsledkov štúdií realizovateľnosti bude rešpektovaná aj priorizácia, ktorá bola schválená na rokovaní vlády SR 16. septembra 2020, resp. jej aktualizácie. Pre zabezpečenie dostupnosti na diaľničnú sieť je dôležitá aj kvalita ciest I. triedy. V regióne hornej Nitry je podľa Prehľadu stavu ciest¹⁴ vypracovanom Slovenskou správou ciest 95 km ciest I. triedy v okrese Prievidza, resp. 21 km ciest I. triedy v okrese Partizánske. Podľa hodnotenia ich stavu je v okrese Prievidza viac ako 29% týchto ciest v stave „nevyhovujúci“ a „havarijný“. V okrese Partizánske je v tomto stave takmer 27%. Nakoľko cesty I. triedy zabezpečujú napojenie regiónu hornej Nitry na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, je dôležitá ich kvalita nielen priamo v regióne, ale aj v okolitých okresoch, hlavne v smeroch napojenia na diaľničnú sieť.

Ďalší rozvoj diaľničnej siete v regióne, ako aj modernizácia ciest I. triedy, ktoré napájajú región na diaľničnú sieť, má prispieť k zvýšeniu dostupnosti regiónu hornej Nitry na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, ako aj zvýšiť bezpečnosť na cestách a odkloniť tranzitnú dopravu od miest a obcí. Rozvoj diaľničnej siete má vychádzať zo štúdií realizovateľnosti pre jednotlivé úseky a zohľadniť v maximálnej miere možnosti optimalizácie technického riešenia.

Prehľad navrhovaných opatrení a sledovaných cieľov v rámci *Priority I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti* je uvedený v nasledovnej tabuľke:

¹⁴ Prehľad stavu ciest I., II. a III. triedy - stav na základe prehľadov vykonávaných správcami ciest k 6/2020, Slovenská správa ciest

Opatrenie	Východiská	Cieľ
I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne	<ul style="list-style-type: none"> V regióne hornej Nitry nie je momentálne postavená žiadna súčasť diaľnic a rýchlostných ciest súvislo pripojená na sieť diaľnic a rýchlostných ciest Dostupnosť na najbližšie súvislé diaľnice a rýchlostné cesty sa podľa smeru pohybuje od 40 do 80 minút 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie dostupnosti regiónu na sieť diaľnic a rýchlostných ciest Podpora projektovej prípravy výstavby rýchlostných ciest v regióne Hľadanie vhodných zdrojov financovania výstavby rýchlostných ciest v regióne
I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	<ul style="list-style-type: none"> Vysoký podiel ciest I. triedy v okresoch Prievidza a Partizánske, ako aj v okresoch, ktoré zabezpečujú napojenie regiónu horná Nitra na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, je v nevyhovujúcom, prípadne havarijnom stave Na cestách I. triedy sú bodové závady, chýbajú obchvaty miest a obcí 	<ul style="list-style-type: none"> Zlepšenie technických parametrov ciest I. triedy Zvýšenie bezpečnosti na cestách I. triedy Presmerovanie tranzitnej dopravy mimo centrá miest a obcí Zlepšenie kvality ovzdušia v mestách a obciach

7.1.7.1. Opatrenie I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne

Názov opatrenia	I.3.1 Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu ďalšej projektovej prípravy a výstavby rýchlostnej cesty R2 v regióne na základe výsledkov štúdií realizovateľnosti a v súlade so strategickými dokumentami (Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, plány udržateľnej mobility, plán dopravnej obslužnosti, dopravné modely, a pod.), s cieľom skrátiť časť dojazdu z regiónu horná Nitra na diaľničnú sieť. Opatrenie má tiež prispieť k zvýšeniu bezpečnosti na cestách, plynulosti cestnej premávky a odkloneniu tranzitnej dopravy mimo centier miest a obcí.</p> <p>V prepojení na ďalšie opatrenia má taktiež prispieť k ekonomickému rozvoju regiónu, predovšetkým so zameraním na logisticky náročné odvetvia. Čiastkovým cieľom opatrenia je tiež hľadať nové možnosti financovania a modelov výstavby rýchlostných ciest v regióne vzhľadom na obmedzené možnosti financovania z fondov EÚ a zo štátneho rozpočtu.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie dostupnosti regiónu na sieť diaľnic a rýchlostných ciest Podpora projektovej prípravy výstavby rýchlostných ciest v regióne

	<ul style="list-style-type: none"> Hľadanie vhodných zdrojov financovania výstavby rýchlostných ciest v regióne 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky Národná diaľničná spoločnosť 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Verejnosť Motoristi 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> Prípravné práce a výstavba úsekov rýchlostnej cesty R2 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Národná diaľničná spoločnosť	Spracovanie, resp. aktualizácia štúdií uskutočniteľnosti na jednotlivé úseky Projektová príprava
	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Identifikácia a pridelenie dostatočných zdrojov financovania
	Riadiaci orgán OPII	Zabezpečenie financovania zo zostávajúcich zdrojov OPII podľa potreby

7.1.7.2. Opatrenie I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne

Názov opatrenia	I.3.2 Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na investície do rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne hornej Nitry a v priľahlých okresoch s cieľom zlepšiť stavebno-technický stav ciest a bezpečnosť premávky na cestách a podporiť tak dostupnosť na diaľničnú sieť, a tiež mobilitu pracovnej sily v rámci regiónu. Opatrenie zahŕňa projektovú prípravu, ako aj samotnú realizáciu investícií.</p> <p>Zlepšenie parametrov ciest I. triedy môže zahŕňať obnovu povrchu ciest, zlepšenie šírkových parametrov ciest, zvýšenie bezpečnosti križovaní ciest, riešenie bodových závad, ako aj zvýšenie bezpečnosti chodcov a cyklistov na cestách.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Zlepšenie technických parametrov ciest I. triedy Zvýšenie bezpečnosti na cestách I. triedy Presmerovanie tranzitnej dopravy mimo centrál miest a obcí
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky Slovenská správa ciest
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Verejnosť

	<ul style="list-style-type: none"> • Motoristi 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizácia cesty I/9 v úseku Chocholná - Mníchova Lehota • Modernizácia cesty I/9 Handlová - hranica kraja TN/BBCesta I/64 - Obchvat mesta Prievidze I. etapa, 2. Stavba • Cesta I/64 - Obchvat mesta Prievidza II. Etapa • Realizácia navrhovaných opatrení Štúdie realizovateľnosti I/64 Žilina - Topoľčany 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Slovenská správa ciest	Projektová príprava Identifikácia dodatočných zdrojov financovania
	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Identifikácia a pridelenie dostatočných zdrojov financovania
	Riadiaci orgán OPII	Zabezpečenie financovania zo zostávajúcich zdrojov OPII podľa potreby

7.1.8. Priorita I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry

Pod rozvojom ostatnej infraštruktúry sa rozumie rozvoj a ďalšie využitie dopravy v regióne, rozvoj leteckej infraštruktúry pre potreby miestnych podnikov, rozvoj cestovného ruchu a športových a rekreačných aktivít, a tiež rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí.

Letecká infraštruktúra v regióne hornej Nitry predstavuje predovšetkým verejné medzinárodné letisko v Prievidzi, ktoré je prevádzkované Aeroklubom Prievidza. Letisko je využívané predovšetkým na športové a rekreačné účely a nepravidelnú leteckú dopravu. V roku 2018 bola realizovaná modernizácia vzletovej a pristávacej dráhy, ktorá bola vyasfaltovaná. V rámci transformácie sa tým vytvára možnosť na ďalší rozvoj letiska, ktoré by mohol v budúcnosti slúžiť pre potreby rozvoja cestovného ruchu v regióne, ako aj pre potreby miestnych podnikov.

Región hornej Nitry je pokrytý 4G mobilným internetom všetkými veľkými telekomunikačnými operátormi. Rýchlosť mobilného internetu je väčšinou do 75 Mbit/s, vyššou rýchlosťou je pokryté len mesto Prievidza, aj to len jedným operátorom, a to do rýchlosti 225 Mbit/s. Rýchlym pevným internetom s rýchlosťou do 20 Mbit/s je pokrytá väčšina miest a obcí v regióne, super rýchlym internetom s rýchlosťou do 300 Mbit/s však nie sú kompletne pokryté ani najväčšie mestá regiónu¹⁵. Transformácia regiónu vytvára príležitosť využiť vybrané časti miest v regióne pre testovanie nových technológií vysokorýchlostných telekomunikačných sietí.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry	<ul style="list-style-type: none"> • V regióne sa nachádza verejné medzinárodné letisko Prievidza a niekoľko ďalších malých letísk využívaných hlavne na športové a rekreačné účely 	<ul style="list-style-type: none"> • Ďalší rozvoj infraštruktúry letiska a jeho zázemia • Zvýšenie využívania letiska v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu a pre potreby miestnych podnikov

¹⁵ Mapy pokrytia siete a dostupnosti služieb telekomunikačných operátorov Slovak Telekom, Orange, O2 a 4ka

- Letisko Prievidza prešlo modernizáciou dráhy, primárne je ale využívané na športové a rekreačné účely

I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí

- Rýchlosť mobilného internetu je väčšinou do 75 Mbit/s, vyššou rýchlosťou je pokryté len mesto Prievidza
- Super rýchlym pevným internetom s rýchlosťou do 300 Mbit/s nie sú kompletne pokryté ani najväčšie mestá regiónu
- Zvýšenie dostupnosti k fixným a mobilným vysokorýchlostným telekomunikačným sieťam
- Zvýšenie využívania fixných a mobilných vysokorýchlostných sietí
- Vytvorenie predpokladov pre rozvoj investícií v oblastiach vyžadujúcich vysokorýchlostné telekomunikačné siete

7.1.8.1. Opatrenie I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry

Názov opatrenia	I.4.1 Rozvoj leteckej infraštruktúry
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj leteckej infraštruktúry a leteckej dopravy v regióne, ktorej rozvoj má podporiť cestovný ruch, predovšetkým v súvislosti s kúpeľníctvom v meste Bojnice, ale taktiež má podporiť ďalší rozvoj rekreačného a športového lietania, ako voľnočasových aktivít súvisiacich s kvalitou života v regióne. Rozvoj leteckej infraštruktúry má prispieť taktiež k ďalšiemu rozvoju nových ekonomických sektorov investícií, vďaka blízkosti letiska v Prievidzi k priemyselnému parku.</p> <p>Opatrenia pre rozvoj leteckej infraštruktúry by mali byť zamerané na rozvoj zázemia letiska tak, aby dokázalo prispievať k podpore rozvoja cestovného ruchu a potenciálnych investícií.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Ďalší rozvoj infraštruktúry letiska a jeho zázemia • Zvýšenie využívania letiska v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu a pre potreby miestnych podnikov
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Aeroklub Prievidza • Prevádzkovatelia letísk • Podniky v regióne
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Návštevníci regiónu • Podniky v regióne

Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba prevádzkovej budovy Letiska Prievidza 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Poskytnúť súčinnosť pri identifikácii možných zdrojov financovania v prípade potreby

7.1.8.2. Opatrenie I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí

Názov opatrenia	I.4.2 Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	
Pilier/priorita	I. – Mobilita a prepojenosť regiónu / I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj fixných a mobilných vysokorýchlostných širokopásmových telekomunikačných sietí v regióne hornej Nitry. Opatrenie má prispieť nielen k zvýšeniu dostupnosti vysokorýchlostného internetu pre obyvateľstvo, ale má prispieť aj k vytvoreniu infraštruktúry potrebnej pre rozvoj nových sektorov ekonomiky, ktoré si vyžadujú kvalitnú a vysokorýchlostnú telekomunikačnú infraštruktúru.</p> <p>Opatrenie je tak zamerané nielen na zvyšovanie kvality života, ale aj na vytvorenie predpokladov pre nové formy práce, rozvoj inovácií, digitálnej ekonomiky a investícií v oblasti tzv. Industry 4.0.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie dostupnosti k fixným a mobilným vysokorýchlostným telekomunikačným sieťam • Zvýšenie využívania fixných a mobilných vysokorýchlostných sietí • Vytvorenie predpokladov pre rozvoj investícií v oblastiach vyžadujúcich vysokorýchlostné telekomunikačné siete 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky • Telekomunikační operátori • Mestá a obce 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Podniky v regióne 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Zatiaľ neboli predložené indikatívne projektové zámery 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ MIRRI	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby

7.2. Pilier II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie

7.2.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Transformácia regiónu vyplývajúca z postupného útlmu ťažby uhlia a výroby energií z uhlia bude znamenať útlm ekonomickej činnosti a zamestnanosti v týchto odvetviach a bude si vyžadovať preorientovanie regionálnej ekonomiky na nové odvetvia, prípadne ďalší rozvoj už etablovaných odvetví. Pilier zameraný na podporu ekonomickej transformácie je preto najvýznamnejší zo všetkých štyroch pilierov akčného plánu. Zatiaľ čo ostatné piliere sú zamerané na zlepšovanie podmienok pre rozvoj ekonomiky (infraštruktúra, vzdelávanie), prípadne na zvyšovanie atraktivity regiónu a kvality života, ekonomický pilier je zameraný priamo na zabezpečenie budúcnosti regiónu z pohľadu zamestnanosti, ekonomických aktivít ľudí v regióne a nové sektory a odvetvia, na ktorých bude región stavať po ukončení ťažby uhlia.

Budúca ekonomika regiónu hornej Nitry by mala byť vyvážená z pohľadu štruktúry podnikateľských aktivít a zamestnanosti. V regióne sa už dnes etablujú významní veľkí zamestnávateľia, ktorí môžu v budúcnosti nahradiť zaniknuté pracovné miesta v ťažobnom priemysle, zároveň by však mal byť podporovaný aj rozvoj malého a stredného podnikania a rozvoj inovácií a odvetví s vyššou pridanou hodnotou, aj v súvislosti s očakávanými štrukturálnymi zmenami v priemysle vyplývajúcimi z automatizácie a nástupu Industry 4.0.

Región hornej Nitry netrpí v súčasnosti vysokou nezamestnanosťou. Miera evidovanej nezamestnanosti ku koncu júna 2020 bola v okrese Prievidza 6,99% a v okrese Partizánske 6,27%, v oboch prípadoch pod priemerom za celé Slovensko (7,4%)¹⁶. Postupné utlmovanie banskej činnosti však bude viesť k nárastu nezamestnanosti, k čomu môže prispieť aj ekonomická konjunktúra. Problémom regiónu je však odliv obyvateľov a starnutie obyvateľstva

Prínosom piliera Ekonomika, podnikanie a inovácie tak nemá byť len riešiť vzniknutú nezamestnanosť súvisiacu s ukončovaním ťažby uhlia, ale predovšetkým vytvorenie podmienok pre tvorbu nových pracovných miest v nových odvetviach, ktoré zabezpečia atraktivitu regiónu najmä pre mladú generáciu, aby z regiónu neodchádzala. Zároveň má napomôcť rozvoju nových ekonomických aktivít, nakoľko aj vzhľadom na vekovú štruktúru zamestnancov v ťažobnom priemysle v regióne sa dá predpokladať, že s postupným útlmom ťažby bude významný počet týchto zamestnancov odchádzať do dôchodku, prípadne predčasného dôchodku.

7.2.2. Východisková situácia

Ekonomika hornej Nitry je v súčasnosti diverzifikovaná. V okrese Prievidza je zastúpený okrem ťažobného priemyslu a energetiky taktiež strojársky priemysel, chemický priemysel, stavebníctvo, gumárstvo, potravinárstvo a zbrojársky priemysel. Okrem toho je v okrese rozvinutý aj cestovný ruch, predovšetkým orientovaný na kúpeľníctvo v meste Bojnice. V okrese Partizánske je priemysel zameraný predovšetkým na obuvníctvo a kožiarsky priemysel, ale taktiež na nábytkárstvo. Spoločnosť HBP a jej pridružené spoločnosti sú naďalej najväčším zamestnávateľom v regióne hornej Nitry. V závislosti od zdroja je uvádzaný počet zamestnancov od 3 000 do 4 000¹⁷. Ďalšie pracovné miesta sú naviazané na banské činnosti v odberateľsko-dodávateľskom reťazci, napríklad vo výrobe energie z hnedého uhlia. Medzi ďalšie veľké podniky v regióne patria napríklad Fortischem, GeWis Slovakia, Brose, Nestlé, Honeywell, Rialto, Contitech (Continental), SaarGummi, Vegum a Slovaktual, ktoré zamestnávajú kumulovane okolo 9 000 zamestnancov. Napriek diverzifikácii ekonomiky v regióne do rôznych sektorov priemyslu je výkonnosť ekonomiky z hľadiska pridanej hodnoty na obyvateľa pod priemerom Slovenska. Na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky, pridaná hodnota v priemysle na obyvateľa bola v rokoch od 2009 do 2016 pod úrovňou slovenského priemeru. V roku 2016 bola pridaná

¹⁶ Mesačná štatistika o počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie, jún 2020, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

¹⁷ Počet zamestnancov závisí od toho, či sú zarátané len pozície priamo v banských činnostiach alebo aj v dcérskych spoločnostiach súvisiacich s banskou činnosťou, resp. aj zamestnanci dcérskych spoločností mimo banských činností.

hodnota v priemysle na obyvateľa v okrese Prievidza 2 426 EUR a v okrese Partizánske 1 761 EUR oproti slovenskému priemeru 2 767 EUR¹⁸.

Významným zdrojom zamestnanosti a ekonomickej aktivity sú tiež mikro, malé a stredné podniky. Z tohto pohľadu je región hornej Nitry v porovnaní s priemerom Slovenska podpriemerný. Počet registrovaných podnikov v regióne za posledných niekoľko rokov stúpa, avšak klesá počet živnostníkov a samostatne zárobkovo činných osôb¹⁹. Malé a stredné podniky na Slovensku, vrátane regiónu hornej Nitry majú nízky inovačný potenciál. Problémami malých a stredných podnikov sú najmä nižšia produktivita, prístup k financovaniu a administratívna záťaž pri zakladaní a ďalšom rozvoji podnikania.

Región hornej Nitry je tiež pod priemerom Slovenska z hľadiska absorpcie finančnej pomoci z kohéznych a štrukturálnych fondov EÚ. V rokoch 2007-2015 bola celková suma regionálnych projektov z fondov EÚ 4,8 mld. EUR (mimo národných projektov), pričom v regióne hornej Nitry bola táto suma 144 mil. EUR. Okrem toho, hlavným prijímateľom pomoci je verejný sektor, čo značí aj nízku absorpciu fondov EÚ na strane súkromného sektora.

Ako bolo spomínané vyššie, z hľadiska nezamestnanosti je región hornej Nitry pod priemerom miery evidovanej nezamestnanosti na Slovensku. Ku koncu júna 2020 bola v okrese Prievidza miera evidovanej nezamestnanosti 6,99% a v okrese Partizánske 6,27%, zatiaľ čo priemer na Slovensku bol 7,4%. Úroveň nezamestnanosti v regióne predstavuje dobrú východiskovú pozíciu pre transformáciu z uhoľnej ekonomiky, nakoľko vytvára priestor pre absorpciu nových uchádzačov na trhu práce, ktorí prídu o zamestnanie v banskom sektore a súvisiacich činnostiach. Podľa správy Slovenskej akadémie vied by nárazové ukončenie banskej činnosti mohlo spôsobiť nárast nezamestnanosti v okrese Prievidza na približne 8% až 10%, nakoľko sa počíta aj so znížením nepriamej zamestnanosti v naviazaných odvetviach.

Pri postupnom utlmovaní ťažby a aj na základe plánov významných podnikov v regióne je predpoklad, že trh práce by mal byť schopný vytvoriť dostatočné množstvo nových pracovných príležitostí pre udržanie zamestnanosti a ekonomickej aktivity v regióne.

7.2.3. Cieľová situácia

Rámcovým cieľom piliera Ekonomika, inovácie a podnikanie je zabezpečiť zamestnanosť a ekonomickú aktivitu v regióne po útlme ťažby hnedého uhlia a s ním spojených činností, a to rozvojom existujúcich sektorov ekonomiky v regióne, ako aj diverzifikáciou do nových sektorov. Cieľom je podporiť investície, ktoré vytvoria nové pracovné miesta v existujúcich a nových podnikoch a rozvojových projektoch zameraných na nové využitie hnedých parkov po banskej činnosti a po výrobe energie z hnedého uhlia, a taktiež podporiť zakladanie a rozvoj malých a stredných podnikov a podporiť inovačný potenciál podnikov v regióne.

V cieľovej situácii sa bude v regióne hornej Nitry rozvíjať diverzifikovaná ekonomika v symbióze s ochranou životného prostredia, a s využitím historického zamerania regiónu, napríklad v oblasti energetiky, chemického, gumárenského a zbrojárskeho priemyslu. Ekonomika regiónu má zabezpečiť na jednej strane nové pracovné príležitosti pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí budú v čase utlmovania banskej činnosti stále v produktívnom veku, ale predovšetkým sa musí zamerať na rozvoj atraktívnych pracovných príležitostí pre mladú generáciu, ktorú je potrebné v regióne hornej Nitry udržať a znižovať emigráciu z regiónu a s tým súvisiaci trend starnutia obyvateľstva. Ekonomika regiónu bude taktiež reagovať na nové výzvy v priemysle, akými sú automatizácia a inovácie výrobných procesov a zavádzanie princípov Industry 4.0, ktorých postupný nástup sa bude prekrývať s obdobím transformácie regiónu z ekonomiky založenej na ťažbe uhlia.

V oblasti podnikania a inovácií je potrebné zlepšiť technickú podporu v regióne a posilniť asistenciu pri zakladaní a rozvoji malých a stredných podnikov, a taktiež asistenciu pri čerpaní podporných finančných nástrojov, či už

¹⁸ Štatistický úrad Slovenskej republiky, DATAcube

¹⁹ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

fondov EÚ alebo národných fondov, čím sa zlepši absorpčná kapacita týchto fondov na strane súkromného sektora a zvýši inovačná aktivita podnikov.

Región hornej Nitry mal v minulosti silnú tradíciu aj v oblasti poľnohospodárstva. Tento sektor ekonomiky je možné tiež rozvíjať, najmä vzhľadom na potenciál využitia pozemkov HBP na poľnohospodársku činnosť, prípadne zameranie sa na rozvoj ekologického poľnohospodárstva v súvislosti s rozvojom udržateľného a obehového hospodárstva. Princípy obehového hospodárstva by sa mali uplatňovať aj v iných sektoroch ekonomiky, ako napríklad podpora lokálnej produkcie a spotreby, udržateľného odpadového či vodného hospodárstva a energetiky.

Región by tiež mal stavať na tradícii cestovného ruchu, predovšetkým v nadväznosti na kúpeľníctvo, s prepojením na banskú tradíciu a iné turistické a voľnočasové atrakcie v regióne. Turistický ruch v regióne je doplnkovým a sezónnym sektorom ekonomiky. Rozvoj cestovného ruchu je možné podporiť prostredníctvom zlepšenia marketingu regiónu, integráciou ponuky turistického ruchu a investíciami do infraštruktúry cestovného ruchu.

7.2.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Ekonomika, podnikanie a inovácie pozostáva z piatich priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja
 - Opatrenie II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky
 - Opatrenie II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky
- Priorita II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest
 - Opatrenie II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest
 - Opatrenie II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch
- Priorita II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania
 - Opatrenie II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom
 - Opatrenie II.3.2 Podpora rozvoja malých a stredných podnikov
- Priorita II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva
 - Opatrenie II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva
 - Opatrenie II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva
- Priorita II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu
 - Opatrenie II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu
 - Opatrenie II.5.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne

Priority a opatrenia v rámci piliera Ekonomika, podnikanie a inovácie sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.2.5. Priorita II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja

Priorita je zameraná na zvýšenie inovačnej aktivity podnikov v regióne s cieľom podporovať výskum a vývoj a činnosti s vyššou pridanou hodnotou. Slovensko má celkovo problém s inovačným potenciálom a podporou

inovácií, výskumu a vývoja, pričom región hornej Nitry nie je výnimkou. Z hľadiska čerpania pomoci z fondov EÚ patrí oblasť výskumu a inovácií k dlhodobým problémovým oblastiam.

Jednou z problémových oblastí týkajúcich sa inovácií, výskumu a vývoja je obmedzená kapacita predovšetkým malých a stredných podnikov v regióne pripraviť kvalitné inovatívne projekty, ktoré by sa mohli úspešne uchádzať o finančnú podporu, či už z národne riadených fondov EÚ zameraných na inovácie, ale aj z centrálnych riadených dotačných programov EÚ, ako napríklad Horizont 2020. Väčšie spoločnosti v regióne hornej Nitry už dnes realizujú výskum a vývoj, pričom do budúcnosti plánujú výskumné aktivity ďalej rozširovať. Je však potrebné zapojiť do inovačných aktivít aj malé a stredné podniky a prepojiť ich tiež na vzdelávacie inštitúcie.

Podpora inovácií v regióne by mala byť v súlade s víziou transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky na nové sektory ekonomiky, zároveň by však mala stavať aj na historickej špecializácii regiónu, predovšetkým na tradíciu energetiky, kde sa ponúkajú príležitosti na výskum a vývoj vo viacerých oblastiach, ako sú napríklad obnoviteľné zdroje energie, smart distribučné siete elektriny, smart riešenia v oblasti energetickej efektívnosti, a podobne.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	<ul style="list-style-type: none"> Inovačný potenciál miestnych podnikov je nízky, predovšetkým v malých a stredných podnikoch Absorpčná schopnosť podnikov v regióne prijímať podpory z fondov EÚ je pod priemerom Slovenska Výskum a vývoj v regióne pokrývajú v obmedzenej miere len väčšie podniky 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšiť inovačnú aktivitu malých a stredných podnikov v regióne podporou inovatívnych projektov zameraných na špecializáciu regiónu ako aj na nové sektory ekonomiky Rozšíriť výskumné a vývojové aktivity veľkých podnikov v regióne Prepojiť inovačné aktivity malých a stredných podnikov s veľkými podnikmi a vzdelávacími inštitúciami a vytvoriť tak inovačný ekosystém Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne (Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka) Zlepšiť technickú podporu pre podniky pri príprave projektov výskumu a inovácií a pri žiadaní o financovanie z fondov EÚ
II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	<ul style="list-style-type: none"> Región má tradíciu v sektore energetiky od spustenia elektrárne v Novákoch v 50-tych rokoch 20. storočia Región však nie je lídrom v obnoviteľných zdrojoch 	<ul style="list-style-type: none"> Zachovať a ďalej rozvíjať sektor energetiky v regióne ako jedného z pilierov ekonomickej transformácie Rozvíjať výskum a vývoj v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti, bezuhlíkovej

energie a v inováciách
v energetike

energetiky a smart riešení v
energetike

7.2.5.1. Opatrenie II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky

Názov opatrenia	II.1.1 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu inovácií, výskumu a vývoja vo veľkých podnikoch, ako aj na podporu inovačného potenciálu malých a stredných podnikov. Inovačný potenciál môže byť stavaný na tradičnej ekonomickej špecializácii regiónu s využitím existujúcich kvalifikovaných pracovných síl a infraštruktúry (banské technológie, gumárstvo, chemický priemysel, zbrojársky priemysel), ako aj na nových diverzifikovaných sektoroch ekonomiky (automobilový priemysel, elektromobilita, iné alternatívne palivá) a na nových trendoch v oblasti priemyslu (robotizácia, automatizácia, Industry 4.0).</p> <p>Opatrenie by malo riešiť nielen samotnú podporu inovácií, výskumu a vývoja a zvýšenie inovačnej aktivity v regióne, ale aj technickú podporu pre zvyšovanie inováčného potenciálu malých a stredných podnikov vo forme poradenstva pri príprave projektov a hľadanií zdrojov financovania a vytvorenie potrebnej podpornej infraštruktúry a inovačného ekosystému, prepájaním veľkých a malých podnikov, vzdelávacích a výskumných inštitúcií.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšiť inovačnú aktivitu malých a stredných podnikov v regióne podporou inováčných projektov zameraných na špecializáciu regiónu ako aj na nové sektory ekonomiky • Rozšíriť výskumné a vývojové aktivity veľkých podnikov v regióne • Prepojiť inovačné aktivity malých a stredných podnikov s veľkými podnikmi a vzdelávacími inštitúciami a vytvoriť tak inovačný ekosystém • Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne (Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka) • Zlepšiť technickú podporu pre podniky pri príprave projektov výskumu a inovácií a pri žiadaní o financovanie z fondov EÚ
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Malé a stredné podniky • Veľké podniky • Vzdelávacie inštitúcie • Výskumné inštitúcie
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Študenti • Kvalifikovaná pracovná sila

	<ul style="list-style-type: none"> • Podniky v regióne 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum vývoja podzemných technológií • Inovatívnu výrobu podvozkov a podvozkových podskupín pre nákladné a osobné koľajové vozidlá • Centrum vývoja a výroby jednúčelových automatizovaných strojov pre gumársky a plastikársky priemysel • Vytvorenie oddelenia vývoja pre automobilový rozvoj • Výskum prírodného mikrobiálneho plynu v Hornonitrianskej kotline • Vývojové centrum so zameraním na vývoj tlmiacich komponentov hlavne pre automobilový priemysel • Projekt Baťovany 2.0 v Partizánskom - podpora inovácii prostredníctvom IT a technológií, podpora podnikania a pod. 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiaci orgán OP Val a príslušné sprostredkovateľské orgány pre OP II ²⁰ (časť Výskum a inovácie – „Val“)	<p>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val)</p> <p>MH SR ako SO pre OP II dňa 13.2.2020 vyhlásilo výzvu OP/II-MH/DP/2020/11.3-23 na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra, s alokáciou 18 mil. EUR. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31. 10. 2020.</p> <p>Zároveň je vyhlásená výzva s kódom OP/VAI-MH/DP/2018/1.2.2-21, zameraná na podporu inteligentných inovácií v priemysle, do ktorej sa môžu zapojiť MSP ako aj veľké podniky pôsobiace v regióne hornej Nitry. Výzva bude uzavretá k 31. 12. 2020.</p>

7.2.5.2. Opatrenie II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky

Názov opatrenia	II.1.2 Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja

²⁰ S účinnosťou od 13.12.2019 došlo na základe Rozhodnutia Európskej komisie k zlúčeniu OP Val s OP II, pričom OP Val bol do OP II začlenený v celom rozsahu. Riadiacim orgánom OP II je MDV SR, sprostredkovateľskými orgánmi pre časť týkajúcu sa výskumu a inovácií (pôvodne OP Val) sú MŠVVŠ SR a MH SR.

Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu projektov inovácií, výskumu a vývoja v energetike v nadväznosti na históriu tohto sektora v regióne hornej Nitry. Uhoľné regióny sú často úzko previazané s energetikou a viaceré uhoľné regióny v transformácii sa snažia stavať na histórii energetiky a existujúcej kvalifikovanej pracovnej sile (napríklad regióny Limburg v Holandsku alebo Lužice v Nemecku).</p> <p>Opatrenia sú zamerané na novú energetiku, teda riešenia v oblasti obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov energie a znižovaní ich investičných a prevádzkových nákladov, inovatívne riešenia v oblasti energetickej efektívnosti, inteligentných energetických sietí, skladovania energií a distribuovaných lokálnych obnoviteľných zdrojov energie.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zachovať a ďalej rozvíjať sektor energetiky v regióne ako jedného z pilierov ekonomickej transformácie • Rozvíjať výskum a vývoj v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti, bezuhlíkovej energetiky a smart riešení v energetike 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Podniky v regióne • Energetické podniky • Vzdelávacie inštitúcie • Výskumné inštitúcie • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Spotrebitelia a samospotrebitelia energií • Výrobcovia energií • Študenti • Kvalifikovaná pracovná sila • Podniky v regióne 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy • Vybudovanie vývojového a výrobného centra pre AC nabíjacie stanice elektromobilov • Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby

7.2.6. Priorita II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest

Ako bolo spomínané vyššie, počet zamestnancov spoločností HBP sa pohybuje od 3 000 do 4 000²¹, v závislosti od toho, ktoré činnosti a dcérske spoločnosti sú do počtu zahrnuté. Ďalšie pracovné miesta sú naviazané na banské činnosti v odberateľsko-dodávateľskom reťazci, napríklad vo výrobe energie z hnedého uhlia, kde pracuje priamo v elektrárni Nováky približne 240 zamestnancov, s celkovým vplyvom na zamestnanosť aj mimo elektrárne vo výške 500 pracovných miest²².

Postupným ukončovaním ťažby uhlia a výroby elektriny a tepla z uhlia v regióne dôjde k zániku väčšiny pracovných miest v banskej činnosti, a časti pracovných miest v energetike (v závislosti od budúceho riešenia dodávok tepla a výroby elektriny v regióne). Priorita má preto za cieľ podporu tvorby nových udržateľných pracovných miest, a to v etablovaných podnikoch v regióne, ako aj v nových investíciách. Nové pracovné miesta by mali byť zamerané na jednej strane na zamestnateľnosť zamestnancov, ktorých pracovné miesta zaniknú v ťažobnom priemysle a nebudú ešte vo veku, v ktorom budú mať nárok na predčasný dôchodok, na druhej strane by mali byť zamerané tiež na mladú generáciu, ktorá bude vstupovať na trh práce už v procese transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky.

V súvislosti s podporou tvorby nových pracovných miest je potrebné zamerať sa aj na revitalizáciu tzv. hnedých parkov, teda priemyselných areálov, ktoré budú uvoľnené po ukončení banskej činnosti a čiastočne aj pri zmene výroby energií v regióne. V regióne hornej Nitry je momentálne nedostatok priemyselných parkov, ktoré by umožnili absorbovať väčšieho investora. Revitalizácia hnedých parkov by tak umožnila vytvoriť priestory pre nových investorov bez záberu dodatočnej pôdy, a zároveň potreby budovať nové inžinierske siete. Existujúce priemyselné areály HBP a ENO majú navyše vybudovanú aj železničnú infraštruktúru, ktorá by mohla byť využiteľná pre niektoré typy ťažšieho priemyslu.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	<ul style="list-style-type: none"> Pri postupnom utlmení ťažby hnedého uhlia môže zaniknúť do 4 000 pracovných miest v baniach a v závislosti od budúceho riešenia výroby energií v regióne do 500 pracovných miest v energetike Nie všetci zamestnanci zo zaniknutých pracovných miest sa dostanú na trh práce, vzhľadom na to, že časť odíde do dôchodku alebo predčasného dôchodku Viacere existujúce podniky v regióne indikujú nedostatok pracovnej sily 	<ul style="list-style-type: none"> Tvorba nových pracovných miest mimo ťažobného priemyslu s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útlmu ťažby uhlia prídu o prácu
II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	<ul style="list-style-type: none"> V regióne hornej Nitry je momentálne obmedzený priestor na umiestnenie 	<ul style="list-style-type: none"> Zmapovanie potenciálu hnedých priemyselných parkov v regióne

²¹ Počet zamestnancov závisí od toho, či sú zarátané len pozície priamo v banských činnostiach alebo aj v dcérskych spoločnostiach súvisiacich s banskou činnosťou, resp. aj zamestnanci dcérskych spoločností mimo banských činností.

²² Slovenské elektrárne, a.s.

- väčších investícií v nových priemyselných parkoch
- Zároveň je v regióne viacero hnedých priemyselných parkov, ktoré ale nie sú zmapované z hľadiska dostupnej rozlohy, inžinierskych sietí, vlastníctva, a pod.
- Útlmom ťažby uhlia sa uvoľnia veľké priemyselné areály v priestoroch HBP a čiastočne aj v priestoroch ENO, ktoré môžu byť revitalizované a následne ďalej využívané
- Revitalizácia priemyselných areálov HBP a ENO pre ich ďalšie využitie
- Umiestňovanie nových investícií do revitalizovaných hnedých parkov a tvorby nových pracovných miest v hnedých parkoch

7.2.6.1. Opatrenie II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest

Názov opatrenia	II.2.1 Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu tvorby nových pracovných miest v regióne hornej Nitry v existujúcich diverzifikovaných odvetviach, ako napríklad strojárstvo, gumárstvo, chemický priemysel, obuvníctvo, energetika, ako aj v potenciálnych nových odvetviach, s cieľom zabezpečiť plynulú absorpciu pracovných síl prichádzajúcich na trh práce ako výsledok postupného utlmovania ťažby uhlia.</p> <p>Zároveň má opatrenie podporiť tvorbu nových atraktívnych pracovných miest s cieľom udržať mladú generáciu v regióne hornej Nitry prostredníctvom dlhodobých udržateľných pracovných príležitostí.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba nových pracovných miest mimo ťažobného priemyslu s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útľmu ťažby uhlia prídu o prácu
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Podniky v regióne • Potenciálni noví investori
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Uchádzači o zamestnanie • Zamestnanci v ťažobnom priemysle • Študenti a absolventi
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Moderná výroba špeciálnych produktov organickej chémie

- Vybudovanie priemyselného parku v meste Prievidza - Priemyselná zóna Prievidza – Západ II.
- Nová priemyselná zóna Handlová
- Výrobná prevádzka na spracovanie ovocia a zeleniny inovatívnym spôsobom procesom lyofilizácie a vákuového fritovania
- Nová výroba výrobkov z polypropylénových dosiek, resp. iných "plastových" materiálov
- Závod na výrobu a montáž energeticky nezávislých riešení z obnoviteľných zdrojov energií

Zodpovedné orgány a úlohy	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty
	Riadiaci orgán OP LZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.2.6.2. Opatrenie II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch

Názov opatrenia	II.2.2 Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu revitalizácie existujúcich hnedých priemyselných parkov a areálov s cieľom ich nového ekonomického využitia ako alternatívy k záberu pôdy na výstavbu nových priemyselných parkov. Opatrenie je tiež zamerané na revitalizáciu priemyselných areálov, ktoré budú uvoľnené pri útlme banskej činnosti v priestoroch HBP a čiastočne aj v priestoroch ENO.	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zmapovanie potenciálu hnedých priemyselných parkov v regióne • Revitalizácia priemyselných areálov HBP a ENO pre ich ďalšie využitie • Umiestňovanie nových investícií do revitalizovaných hnedých parkov a tvorba nových pracovných miest v hnedých parkoch 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • HBP • Slovenské elektrárne • Mestá a obce • Podniky v regióne • Potenciálni noví investori 	

Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Uchádzači o zamestnanie • Zamestnanci v ťažobnom priemysle • Študenti a absolventi 				
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie hnedého priemyselného parku v areáli Elektrárne Nováky (ENO) • Logistické centrum biomasy • Inovatívna výroba podvozkov železničných nákladných vagónov vrátane výskumu a vývoja • Vybudovanie plničky prírodných stolových vôd • Rozšírenie chovu sumčeka afrického • Vybudovanie ovocného hospodárstva • Rozšírenie skleníkového hospodárstva • Závod na výrobu bioplastov 				
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="0"> <tr> <td>Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky</td> <td>Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty</td> </tr> <tr> <td>Riadiaci orgán OP LZ</td> <td>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov</td> </tr> </table>	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty	Riadiaci orgán OP LZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty				
Riadiaci orgán OP LZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov				

7.2.7. Priorita II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania

Okrem veľkých investícií, ktoré môžu byť kľúčové z hľadiska udržania zamestnanosti v regióne po útlme ťažby uhlia je potrebné podporovať aj rozvoj malého a stredného podnikania, ktoré môže vytvárať nové pracovné miesta v širokej škále oblastí, v službách, v cestovnom ruchu, v nadväznosti na odberateľsko-dodávateľské reťazce veľkých podnikov, a tiež v oblastiach s vyššou pridanou hodnotou, vo výskume a vývoji a v inovatívnych odvetviach. Aktivita malých a stredných podnikov v regióne je pod priemerom Slovenska, aj keď v posledných rokoch počet malých a stredných podnikov narastá.

Pre začínajúcich podnikateľov v regióne je potrebné rozšíriť tiež technickú asistenciu pri zakladaní a ďalšom rozvoji podnikania, či už vo forme podnikateľských poradenských centier, podnikateľských inkubátorov alebo akceleratorov. Malé a stredné podniky v regióne majú taktiež zníženú absorpčnú schopnosť fondov EÚ z dôvodu nedostatočných kapacít na prípravu projektov, prípadne z dôvodu nedostatku skúseností s prípravou projektov a s procesmi uchádzania sa o financovanie z fondov EÚ. Z tohto hľadiska sa preto priorita zameriava aj na zlepšenie technickej podpory pre malé a stredné podniky v oblasti rozbehu podnikania, ako aj v oblasti využívania rôznych zdrojov financovania.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.3.1 Podpora zakladania a technická	<ul style="list-style-type: none"> • Malé a stredné podniky majú nízku absorpčnú schopnosť v čerpaní pomoci z fondov EÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšírenie technickej asistencie pri zakladaní

pomoc malým a stredným podnikom	z dôvodu nedostatočných technických kapacít a skúseností s prípravou projektov	podnikov a pri ich ďalšom rozvoji
	<ul style="list-style-type: none"> Malé a stredné podniky v regióne indikujú potrebu väčšej asistencie pri rozbehu a rozvoji podnikania 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie informovanosti o možnostiach čerpania pomoci z fondov EÚ pre malé a stredné podniky a poskytovanie poradenstva pri príprave projektov pre čerpanie pomoci z fondov EÚ
II.3.2 Podpora rozvoja malých a stredných podnikov	<ul style="list-style-type: none"> Aktivita malých a stredných podnikov je pod priemerom Slovenska, avšak počet malých a stredných podnikov v posledných rokoch narastá Ekonomické výsledky malých a stredných podnikov v regióne sú však nad priemerom Slovenska Zároveň však klesá počet fyzických osôb – podnikateľov a samostatne zárobkovo činných osôb 	<ul style="list-style-type: none"> Rast aktivity malých a stredných podnikov v regióne a tvorba nových pracovných miest v malých a stredných podnikov s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti predovšetkým pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útlmu ťažby uhlia prídu o prácu

7.2.7.1. Opatrenie II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom

Názov opatrenia	II.3.1 Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozširovanie a zlepšovanie podpory pre malé a stredné podniky a pre začínajúcich podnikateľov vo fáze rozbehu podnikania a jeho následnom rozvoji, napríklad vo forme konzultácii, poradenstva pri príprave podnikateľského plánu, poradenstva pri administratívnych úkonoch spojených s podnikaním, poradenstva v oblasti financovania podnikania, a pod.</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na zlepšenie informovanosti malých a stredných podnikov v oblasti možností čerpania pomoci z fondov EÚ a poradenstva zameraného na procesy spojené s čerpaním pomoci z fondov EÚ a so spracovaním projektov zameraných na čerpanie pomoci z fondov EÚ.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Rozšírenie technickej asistencie pri zakladaní podnikov a pri ich ďalšom rozvoji Zvýšenie informovanosti o možnostiach čerpania pomoci z fondov EÚ pre malé a stredné podniky a poskytovanie poradenstva pri príprave projektov pre čerpanie pomoci z fondov EÚ 	

Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • SBA • SARIO • SIEA • Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Malé a stredné podniky • Začínajúci podnikatelia • Zaujímavcovia o podnikanie • Uchádzači o zamestnanie
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie priestorov pre podporu začínajúcich alebo rastúcich podnikov a podnikateľov v Novákoch, Handlovej a Sebedraží • Projekt podpory pri zakladaní a úspešnom vedení podnikania pre začínajúcich podnikateľov • Projekt STODOLA - vybudovanie štruktúry inkubátora podnikania stredoškolskej a vysokoškolskej mládeže na hornej Nitre
Zodpovedné orgány a úlohy	<p>Riadiace orgány a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II a OP ĽZ</p> <p>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) a OP ĽZ</p> <p>V rámci OP II – časť Val v gescii MH SR sú poradenské aktivity realizované v rámci národných projektov (SIEA, SARIO a SBA).</p>

7.2.7.2. Opatrenie II.3.2 Podpora rozvoja malých a stredných podnikov

Názov opatrenia	II.3.2 Podpora rozvoja malých a stredných podnikov
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu vytvárania nových pracovných miest v malých a stredných podnikoch a na podporu nových podnikateľských zámerov malých a stredných podnikov v regióne, zameraných na zabezpečenie nových pracovných príležitostí s cieľom zabrániť rastu nezamestnanosti v súvislosti s ukončovaním banskej činnosti.</p> <p>Opatrenie je predovšetkým zamerané na podporu rozvoja malého a stredného podnikania v súlade s víziou transformácie regiónu horná Nitra v nových sektoroch ekonomiky, ako aj so zameraním na inovácie, výskum a vývoj, služby a činnosti s vyššou pridanou hodnotou.</p>

Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Rast aktivity malých a stredných podnikov v regióne a tvorba nových pracovných miest v malých a stredných podnikov s cieľom vytvoriť pracovné príležitosti, predovšetkým pre mladú generáciu a pre zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí vplyvom útlmu ťažby uhlia prídu o prácu 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> Mestá a obce SBA SARIO SIEA Mimovládne neziskové organizácie Podniky v regióne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Malé a stredné podniky Začínajúci podnikatelia 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> Projekt podpory rozvoja malého a stredného podnikania za účelom vytvárania pracovných miest ako náhrada za útlm baníctva Vývojová a komunikačná platforma pre malé a stredné podniky v meste Handlová Hornonitriansky inovačný transformačný klaster na podporu rozvoja malého a stredného podnikania s inovatívnym potenciálom 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiaci orgán OP a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II	<p>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val)</p> <p>MH SR ako SO pre OP II dňa 13.2.2020 vyhlásilo výzvu OP II-MH/DP/2020/11.3-23 na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra, s alokáciou 18 mil. EUR. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31. 10. 2020.</p> <p>Zároveň je vyhlásená výzva s kódom OPVAI-MH/DP/2018/1.2.2-21, zameraná na podporu inteligentných inovácií v priemysle, do ktorej sa môžu zapojiť MSP ako aj veľké podniky pôsobiace v regióne hornej Nitry. Výzva bude uzavretá k 31. 12. 2020.</p>

7.2.8. Priorita II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva

Udržateľné obehové hospodárstvo je súčasťou vízie definovanej v Stratégii environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030²³. Obehové hospodárstvo je založené na udržateľnom využívaní zdrojov v uzatvorenom cykle od ich získavania, použitia vo výrobe, distribúcii, spotrebe a následnom opätovnom využití materiálov. Jedným z konceptov obehového hospodárstva je aj využívanie lokálnych zdrojov ich naviazaním na lokálnu spotrebu.

V tejto súvislosti sa priorita zameriava na podporu lokálneho poľnohospodárstva a ďalších aspektov obehového hospodárstva, ako napríklad udržateľné odpadové hospodárstvo a vodné hospodárstvo.

Región hornej Nitry má tradíciu v oblasti poľnohospodárstva v rastlinnej aj živočíšnej výrobe. Región bol silný v oblasti chovu bravčového a hovädzieho dobytku a výrobkov z nich, ako mäso a mlieko. Bohatú tradíciu v regióne má tiež ovocinárstvo, najmä v oblasti Nitrianskeho Pravna a vo Vestenickej doline. Hornonitriansky región má v porovnaní s väčšinou ostatných regiónov Slovenska výhodu v podobe dostupnej poľnohospodárskej pôdy, ktorá nie je tak roztrieštená a je pod veľkou kontrolou Slovenského pozemkového fondu²⁴. Podpora rozvoja podnikania v poľnohospodárstve by sa mala zameriavať predovšetkým na obehové a ekologické poľnohospodárstvo a na využitie pôdy, ktorá nie je využívaná z dôvodu banskej činnosti.

Podpora iných projektov obehového hospodárstva by mala byť zameraná na integráciu projektov priemyselnej výroby a odpadového alebo vodného hospodárstva, napríklad vo forme inovatívnych možností energetického využitia nevyužiteľného odpadu alebo využívania odpadových materiálov vo výrobe produktov. Súčasťou opatrení je tiež zvyšovanie informovanosti verejnosti o obehovom hospodárstve a udržateľnom rozvoji.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	<ul style="list-style-type: none"> Región hornej Nitry má tradíciu v rastlinnej aj živočíšnej poľnohospodárskej výrobe Pozemky v regióne sú menej roztrieštené, ako v iných regiónoch Slovenska Existuje potenciál využitia pôdy, ktorá dnes nie je využívaná z dôvodu banskej činnosti Existuje potenciál využívania bankského tepla v poľnohospodárskej výrobe (napríklad skleníkové poľnohospodárstvo) Viacere lokality v regióne majú problém so znečistením pôdy arzénom 	<ul style="list-style-type: none"> Tvorba nových pracovných miest v oblasti obehového a ekologického poľnohospodárstva v regióne Zvýšenie využívania nevyužívanej pôdy na nové poľnohospodárske činnosti Sanácia a revitalizácia kontaminovanej pôdy v regióne

²³ Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

²⁴ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva

- Princípy obehového hospodárstva nie sú v regióne dostatočne uplatňované
- Slovensko, ako aj región hornej Nitry, má nedostatky v udržateľnom nakladaní s odpadmi
- Zvýšenie inovatívnych možností energetického využitia nevyužitelných odpadov, recyklácie a druhotného využívania odpadov vo výrobnom procese
- Zvyšovanie informovanosti verejnosti v súvislosti s obehovým hospodárstvom

7.2.8.1. Opatrenie II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva

Názov opatrenia	II.4.1 Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu tvorby nových pracovných miest v oblasti poľnohospodárstva, obzvlášť zameraných na ekologické poľnohospodárstvo. Cieľom je nadviazať na tradíciu poľnohospodárstva v regióne a rozvíjať princípy ekologického a obehového hospodárstva v poľnohospodárstve.</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na podporu projektov nového využitia nevyužívanej pôdy, ktorá môže byť využitá na rôzne poľnohospodárske účely, či už pre potreby potravinárstva alebo pestovania energetických plodín, a tiež na výskum a vývoj v poľnohospodárstve so zameraním na inovácie, odstraňovanie kontaminácie a ekologické poľnohospodárstvo.</p> <p>Vzhľadom na kontamináciu pôdy v regióne je opatrenie zamerané aj na rekultiváciu pôdy s cieľom umožniť budúce poľnohospodárske využitie.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba nových pracovných miest v oblasti obehového a ekologického poľnohospodárstva v regióne • Zvýšenie využívania nevyužívanej pôdy na nové poľnohospodárske činnosti • Sanácia a revitalizácia kontaminovanej pôdy v regióne
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky • Poľnohospodárske podniky • Malí farmári
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Spotrebitelia • Uchádzači o zamestnanie • Výskumné a vzdelávacie inštitúcie

Výber indikatívnych projektových zámerov

- Projekt na pestovanie bio ovocia-jablká, pestovanie kvetín a bylín
- Výstavba salašu pre ovce s otvorenou farmou
- Výstavba modernej maštale a dojárne
- Vybudovanie ovocného hospodárstva v Novákoch
- Rozšírenie skleníkového hospodárstva v Novákoch a Handlovej
- Integrovaný projekt rastlinnej a živočíšnej výroby v mikroregióne Handlovskej doliny
- Rozšírenie chovu sumčeka afrického

Zodpovedné orgány a úlohy

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby

7.2.8.2. Opatrenie II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva

Názov opatrenia	II.4.2 Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu projektov obehového hospodárstva v rôznych odvetviach. Príkladom zavádzania princípov obehového hospodárstva sú projekty zamerané na druhotné využívanie odpadov, ktorého rôzne formy majú priniesť zníženie podielu skládkovaného odpadu v regióne. Ďalej to môžu byť oblasti obehového hospodárstva, ako podpora biznis symbiózy, podpora uzatvorených cyklov výroby a spotreby, podpora ekodizajnu a udržateľnej výroby</p> <p>Podporou projektov zameraných na obehové hospodárstvo sa zároveň podporí tvorba nových pracovných miest v regióne a integrujú sa ciele akčného plánu zamerané na zamestnanosť, životné prostredie a udržateľné hospodárstvo.</p> <p>Opatrenie má za cieľ tiež podporiť zvýšenie informovanosti a povedomia verejnosti v oblasti obehového hospodárstva, trvalo udržateľného rozvoja, ako aj sebestačnej regionálnej ekonomiky založenej na lokálnej produkcii a spotrebe.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie predchádzania vzniku odpadov, recyklácie a druhotného využívania odpadov vo výrobnom procese • Zvyšovanie informovanosti verejnosti v súvislosti s obehovým hospodárstvom
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Podniky v regióne • Noví investori • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie

Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Uchádzači o zamestnanie • Kvalifikovaná pracovná sila 				
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne • Nákup zberného vozidla komunálneho odpadu pre celý región • Centrum spracovania zmesového komunálneho odpadu 				
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Riadiace orgány OP a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II a OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)</td> <td> Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) a OP KŽP Podpora MH SR prostredníctvom OP II nie je špecificky zameraná na podporu projektov obehového hospodárstva, zároveň však v rámci podpory zavádzania inovácií bol vytvorený priestor na zavádzanie princípov obehového hospodárstva do výrobných procesov daného podniku. </td> </tr> </table>	Mestá a obce	Príprava projektov	Riadiace orgány OP a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II a OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) a OP KŽP Podpora MH SR prostredníctvom OP II nie je špecificky zameraná na podporu projektov obehového hospodárstva, zároveň však v rámci podpory zavádzania inovácií bol vytvorený priestor na zavádzanie princípov obehového hospodárstva do výrobných procesov daného podniku.
Mestá a obce	Príprava projektov				
Riadiace orgány OP a príslušné sprostredkovateľské orgány OP II a OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP II (časť Val) a OP KŽP Podpora MH SR prostredníctvom OP II nie je špecificky zameraná na podporu projektov obehového hospodárstva, zároveň však v rámci podpory zavádzania inovácií bol vytvorený priestor na zavádzanie princípov obehového hospodárstva do výrobných procesov daného podniku.				

7.2.9. Priorita II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu

Región hornej Nitry má potenciál na ďalší rozvoj turizmu ako doplnkového sektora v rámci ekonomickej transformácie. Atrakcie cestovného ruchu sú koncentrované hlavne v okrese Prievidza, predovšetkým v súvislosti s kúpeľníctvom v meste Bojnice. Spolu s kúpeľníctvom sú hlavnými atrakciami Bojnický zámok a ZOO. Cestovný ruch v okrese Partizánske je obmedzený. V roku 2017 bol priemerný počet prenocovaní návštevníkov v okrese Prievidza okolo 4 noci, zatiaľ čo v okrese Partizánske len okolo 2 noci.

Jednou z bariér ďalšieho rozvoja cestovného ruchu v regióne je horšia dostupnosť regiónu v súvislosti s nedostavanou infraštruktúrou. Lepšia dostupnosť na sieť diaľnic a rýchlostných ciest, ako aj lepšie využívanie leteckej infraštruktúry, môže prispieť k rozvoju cestovného ruchu v regióne.

Z hľadiska budúceho rozvoja turizmu je dôležité potenciál cestovného ruchu diverzifikovať s cieľom zabezpečiť celoročný potenciál a zmierniť sezónnu volatilitu dopytu po službách cestovného ruchu v regióne. Región má v rámci transformácie príležitosť stavať na banskej tradícii a ponúknuť v tejto súvislosti nové turistické atrakcie využitím potenciálu konverzie industriálnych areálov, ako aj transformácie dopadov banskej činnosti na turistické využitie (mokrade vzniknuté poklesom terénu v oblasti Novák).

V rámci budúceho rozvoja turistického ruchu je potrebné zlepšiť aj infraštruktúru cestovného ruchu. To zahŕňa zvýšenie informovanosti o cestovnom ruchu v regióne, zlepšenie marketingových aktivít, integrácia turistických atrakcií v regióne, ako aj rozvoj informačných centier cestovného ruchu a rozvoj podpornej infraštruktúry, ako sú napríklad cyklocesty a rozvoj infraštruktúry letiska.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
-----------	------------	------

II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	<ul style="list-style-type: none"> • Cestovný ruch je koncentrovaný v okrese Prievidza a naviazaný na kúpeľníctvo, zámok a ZOO v meste Bojnice • Priemerný počet prenocovaní v okrese Prievidza je 4 noci, v okrese Partizánske 2 noci • Nedostatočná ponuka produktov a služieb cestovného ruchu s celoročným využitím • Bariérou ďalšieho rozvoja cestovného ruchu je dostupnosť regiónu z dôvodu nedostavanej infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • Využitie potenciálu banskej tradície regiónu pre rozvoj cestovného ruchu • Využitie konverzie industriálnych areálov a území postihnutých bankou činnosťou v cestovnom ruchu • Rast cestovného ruchu prispievajúceho k ekonomickej transformácii a diverzifikácii regiónu
II.5.2 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	<ul style="list-style-type: none"> • Cieleny marketing cestovného ruchu je nedostatočný • Nedostatočná spolupráca subjektov cestovného ruchu a integrácia produktov a služieb cestovného ruchu • Nedostatočná úroveň podpornej infraštruktúry cestovného ruchu (turistické chodníky, cyklotrasy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie informovanosti a marketingových aktivít cestovného ruchu v regióne • Prepájanie ponuky produktov a služieb cestovného ruchu v regióne • Zlepšenie podpornej infraštruktúry cestovného ruchu v regióne (informačné centrá, turistické chodníky, cyklotrasy) • Podpora nových investícií do cestovného ruchu a kúpeľníctva

7.2.9.1. Opatrenie II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu

Názov opatrenia	II.5.1 Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu projektov rozvoja cestovného ruchu a tvorby nových pracovných miest v sektore cestovného ruchu, so zameraním sa na ďalší rozvoj hlavných atrakcií regiónu a nových atrakcií zameraných na využitie potenciálu banskej tradície v regióne, napríklad konverziou časti bankských areálov a území vzniknutých bankou činnosťou na využitie pre potreby turizmu, rekreácie a voľnočasových aktivít.
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Využitie potenciálu banskej tradície regiónu pre rozvoj cestovného ruchu

	<ul style="list-style-type: none"> • Využitie konverzie industriálnych areálov a území postihnutých banskou činnosťou v cestovnom ruchu • Rast cestovného ruchu prispievajúceho k ekonomickej transformácii a diverzifikácii regiónu 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Samosprávny kraj a ním zriaďované organizácie • Podniky v regióne • HBP • Mestá a obce 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Návštevníci regiónu • Verejnosť • Uchádzači o zamestnanie 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizácia areálu Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu • Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu • Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade • Komplexný projekt dobudovania centra cestovného ruchu Hornej Nitry – destinácie BOJNICE • Komplexná revitalizácia a rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Chalmová • Tematický náučno-zábavný a ubytovací komplex Krajina legend Bojnice • Kompletná revitalizácia sídliska Píly v štýle SORELA - banícke tradície, architektúra • Hotel s nákupnou a oddychovou zónou pre obyvateľov a turistov v Bojniciach 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.2.9.2. Opatrenie II.5.2 Rozvoj cestovného ruchu v regióne

Názov opatrenia	II.5.2 Rozvoj cestovného ruchu v regióne
Pilier/priorita	II. – Ekonomika, podnikanie a inovácie / II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu

Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja cestovného ruchu v regióne prostredníctvom marketingových aktivít, informačných kampaní a prepájania ponuky atrakcií cestovného ruchu.</p> <p>Opatrenie je ďalej zamerané na podporu rozvoja infraštruktúry cestovného ruchu, ako napríklad podporu rekonštrukcií a budovania nových turistických chodníkov, cyklotrás, informačných centier a ďalšej podpornej infraštruktúry.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie informovanosti a marketingových aktivít cestovného ruchu v regióne • Prepájanie ponuky produktov a služieb cestovného ruchu v regióne • Zlepšenie podpornej infraštruktúry cestovného ruchu v regióne (informačné centrá, turistické chodníky, cyklotrasy) • Podpora nových investícií do infraštruktúry cestovného ruchu a kúpeľníctva 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Podniky v regióne • Mestá a obce • Samosprávny kraj • HBP • Mimovládne neziskové organizácie • Podnikatelia v cestovnom ruchu a kúpeľníctve 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Návštevníci regiónu • Verejnosť • Uchádzači o zamestnanie 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Regionálne informačné (návštevnícke) centrum (RIC) Prievidza/Bojnice • Handlovská koruna - vytvorenie agentúry cestovného ruchu • Náučný dendrologický lesný chodník 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Identifikácia možných zdrojov financovania v prípade potreby
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.3. Pilier III. – Udržateľné životné prostredie

7.3.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Banská činnosť a výroba energií z hnedého uhlia má výrazný vplyv na životné prostredie vo forme environmentálnych dopadov a opatrení, ktoré bude z hľadiska životného prostredia potrebné realizovať v súvislosti s utlmovaním banskej činnosti. Pre ukončovanie banskej činnosti existujú zákonné požiadavky, ktoré definuje zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe a príslušné vykonávacie predpisy. Okrem týchto zákonných požiadaviek však existujú aj iné environmentálne dopady, vrátane tých, kde nie je známy pôvodca, ktoré bude potrebné v rámci transformácie regiónu taktiež riešiť.

Zároveň je potrebné sa na otázku životného prostredia v procese transformácie pozerat' komplexne a riešiť aj nastavenie akčného plánu a budúcich ekonomických aktivít v regióne tak, aby boli v súlade s víziou transformácie regiónu hornej Nitry, ktorou je rozvoj ekonomických činností v symbióze s čistým životným prostredím. Región je zaťažený negatívnymi environmentálnymi vplyvmi a v budúcnosti by sa mal preorientovať na ekonomické sektory s menším dopadom na životné prostredie.

Pilier Udržateľné životné prostredie je preto zameraný na podporu odstraňovania environmentálnych dopadov po banskej činnosti a iných činnostiach, ako aj na zlepšovanie životného prostredia do budúcnosti. Zároveň je v rámci piliera riešená aj otázka energetiky. Energetika je historicky dôležitý sektor ekonomiky v regióne vďaka výrobe elektriny a tepla v ENO. V procese transformácie bude potrebné riešiť otázku budúcnosti energetiky v regióne, predovšetkým z pohľadu dodávok tepla (horúcej vody a pary) mestám a obciam v regióne (Prievidza, Nováky, Zemianske Kostolany, Koš), ako aj niekoľkým priemyselným zákazníkom. Budúcnosť energetiky v regióne by mala zohľadňovať dopad na životné prostredie, smerovanie k uhlíkovej neutralite a zamerať sa na podporu nízkouhlíkovej energetiky, energetickej efektívnosti a smart riešení v energetike.

Podpora zlepšovania životného prostredia do budúcnosti by mala byť tiež zameraná na opatrenia v oblasti udržateľného odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva, konverzie environmentálne zaťažených území a areálov.

Všetky činnosti, resp. projektové zámery, ktoré sú zaraditeľné podľa prílohy č. 8 k zákonu 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sú predmetom konania podľa tohto zákona pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov

7.3.2. Východisková situácia

Banská činnosť v regióne hornej Nitry má viacero vplyvov na krajinu a životné prostredie. Banská činnosť spôsobuje napríklad povrchové terénne depresie, ako sú napríklad trhliny a pokles pôdy, ktoré majú dopad na poľnohospodárske a zalesnené pozemky a infraštruktúru. Pokles pôdy môže tiež spôsobiť zaplavenie poklesnutého územia, čo znemožní jeho využívanie na pôvodný účel. Banská činnosť má tiež dopad na vodné toky v území, v súvislosti s čím boli realizované preložky potokov.

V súvislosti s ukončovaním banskej činnosti bude potrebné tiež riešiť otázku bezpečného uzatvárania bankských priestorov. To zahŕňa bezpečnú a ekologickú demontáž zariadení v baniach a na povrchu, likvidáciu bankských diel a rekonštrukciu alebo likvidáciu stavieb na povrchu. Taktiež je potrebné riešiť asanáciu a rekultiváciu odkalísk z úpravy uhlia. Taktiež je potrebné riešiť asanáciu a rekultiváciu odkalísk z úpravy uhlia a hlušínových odvalov.

Okrem samotnej banskej činnosti má výrazný dopad na životné prostredie v regióne aj výroba energií z hnedého uhlia v ENO. Podľa informácií Slovenských elektrární obsahuje hnedé uhlie spaľované v ENO 30% popola a 2% síry. V roku 2015 prešli hlavné výrobné zariadenia ENO ekologizáciou tak, aby spĺňali prísne limity stanovené legislatívou EÚ platnou od roku 2016. V dôsledku toho bol zaznamenaný výrazný pokles emisií oxidu siričitého

v roku 2017 v porovnaní s rokom 2015²⁵. Súčasťou ENO sú tiež skládky a odkaliská popola s rozlohou 180 hektárov, kde je uložených okolo 40 miliónov ton popola, a ktorých ekologická sanácia a rekultivácia bude musieť byť taktiež riešená v rámci transformácie regiónu.

Ďalším výrazným znečisťovateľom v regióne je chemická výroba v podniku Fortischem. Závod je jedným z piatich najväčších producentov tuhých znečisťujúcich látok v krajine. Podľa štúdie SAV²⁶, ťažba nerastných surovín spolu s priemyselnou výrobou (vrátane energetiky) spôsobujú, že región hornej Nitry je značne znečistený. Viac ako 55% obyvateľov žije v oblastiach s výrazne narušenou kvalitou životného prostredia. Čo sa týka znečistenia vôd, tak sa v tretej kvalitatívnej triede podzemnej vody²⁷ nachádza 45% oblasti Prievidze, 83% oblasti Novák a 71% oblasti Bojníc. Z hľadiska znečistenia ovzdušia patrí prievidzský región medzi regióny Slovenskej republiky, ktoré produkujú najviac emisií základných znečisťujúcich látok a najmä oxidu siričitého a oxidov dusíka. Zároveň je prievidzský región regiónom najťažšie zaťaženým emisiami tuhých znečisťujúcich látok na Slovensku.

7.3.3. Cieľová situácia

V rámci transformácie regiónu horná Nitra z uhoľnej ekonomiky na novú diverzifikovanú ekonomiku budú riešené existujúce environmentálne dopady, a taktiež bezpečné a ekologické uzatvorenie banských priestorov. Nové riešenie výroby a dodávky tepla v regióne hornej Nitry by malo byť založené na najlepšej dostupnej technológii z hľadiska dopadov na životné prostredie. Pri riešení výroby a dodávok tepla však treba brať do úvahy aj možnosti financovania, ekonomické dopady (predovšetkým na koncové ceny tepla), ako aj dopady na zamestnanosť v regióne. Riešenie výroby a dodávok tepla by tak malo byť najlepším možným riešením, berúc do úvahy všetky spomínané faktory.

Rozvoj nových sektorov ekonomiky by mal byť zameraný na odvetvia, ktoré budú v menšej miere znečisťovať životné prostredie v porovnaní s environmentálnymi dopadmi vyvolanými súčasným ťažobným priemyslom a výrobou elektrickej energie z hnedého uhlia. V rámci dlhodobej udržateľnosti energetiky v regióne by sa mali popri budúcomu riešení zdroja tepla realizovať aj investície do obnoviteľných zdrojov energie, energetickej efektívnosti a smart riešení v energetike.

Cieľom v oblasti udržateľného životného prostredia nie je len odstránenie nevyhnutných environmentálnych dopadov, ale aj bezpečné a trvalé uzatvorenie podzemných banských prevádzok bez následných bezpečnostných a ekologických vplyvov na povrch. Ďalej je to odstránenie nepriamych a vyvolaných dopadov banskej činnosti, ako sú napríklad prepady pôdy, trhliny v pôde, znečistenie poľnohospodárskej pôdy a podzemných vôd. Zároveň by mali byť realizované environmentálne opatrenia, ktorá nesúvisia priamo s odstraňovaním následkov banskej činnosti, ale prispievajú k zlepšeniu životného prostredia v regióne, ktorý dlhodobo trpí znečistením ovzdušia, vody a pôdy. Príkladom je podpora v oblasti udržateľného odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva (kanalizácie, čistiarne odpadových vôd), či rozvoj a ochrana území a podpora biodiverzity, ako napríklad mokrade, ktoré vznikli banskou činnosťou, a ktoré môžu byť využité aj v rámci kvality života, voľnočasových aktivít a podpore cestovného ruchu.

7.3.4. Prehľad priorit a opatrení

Pilier Udržateľné životné prostredie pozostáva z troch priorit, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov
 - Opatrenie III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti

²⁵ Slovenský hydrometeorologický ústav – Odbor Monitorovanie kvality ovzdušia, Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike 2017

²⁶ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied

²⁷ Päťstupňová škála kvality podzemných vôd (I. trieda – veľmi čistá voda až V. trieda – veľmi silno znečistená voda), <https://www.enviroportal.sk/indicator/detail?id=401&print=yes>, 1.3.2019

- Opatrenie III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou
- Priorita III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
 - Opatrenie III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu
 - Opatrenie III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regiónu
 - Opatrenie III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regiónu
 - Opatrenie III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regiónu
 - Opatrenie III.2.5. Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky
- Priorita III.3 Zlepšovanie životného prostredia
 - Opatrenie III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového hospodárstva
 - Opatrenie III.3.2 Podpora investícií do udržateľného vodného hospodárstva
 - Opatrenie III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov

Priority a opatrenia v rámci piliera Udržateľné životné prostredie sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.3.5. Priorita III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov

Ako bolo spomínané vyššie, v regiónu existujú rôzne environmentálne dopady spôsobené banskou činnosťou, ako aj naviazanými činnosťami, ktoré majú vplyv na celkové životné prostredie v regiónu hornej Nitry. Tieto environmentálne dopady môžu byť priame vplyvy, ktoré vznikli banskou činnosťou alebo výrobou energií z hnedého uhlia (sklárky a odkaliská popola), ale aj rôzne vyvolané vplyvy na životné prostredie, ktoré sú výsledkom týchto činností (trhliny horninových masívov, prepahliská a zosuvy, ktoré vznikli v dôsledku poddolovania, dopady na infraštruktúru, znečistenie pôdy a vody, a pod.). Okrem toho existujú environmentálne dopady, pri ktorých nemusí byť známy pôvodca.

Priorita je zameraná na odstránenie týchto environmentálnych dopadov, iných vplyvov na krajinu a životné prostredie, ako aj na bezpečné a ekologické ukončovanie banskej činnosti. Opatrenia v rámci tejto priority budú financované z rôznych zdrojov, pričom sa predpokladá financovanie aj priamo z finančných rezerv HBP na vykonanie tých opatrení, ktoré ukladá banskej spoločnosti v súvislosti s likvidáciou dobývacích priestorov a ukončovaním banskej činnosti zákon. Predpokladá sa, že s klesajúcou ťažbou uhlia v nasledujúcom období nebude spoločnosť HBP schopná generovať dostatočné zdroje na pokrytie všetkých nákladov na bezpečné uzatváranie jednotlivých banských prevádzok z vlastných zdrojov a rovnako nemôže eliminovať všetky dopady ťažby uhlia v regiónu, ktoré historicky vznikali počas viac ako 100-ročnej ťažby uhlia a pred vznikom HBP.

Na financovanie nákladov súvisiacich s uzatváraním jednotlivých ťažobných polí a sanáciou vzniknutých environmentálnych dopadov a vplyvov vyvolaných banskou činnosťou bude potrebné preto využiť aj štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov podľa článku 4 Rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Jedná sa o pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov, ako sú uzatváranie a likvidácia banských diel, rekultivácie, banské škody, včítane náhrady zdrojov vody, odpisy, asanácie, bezpečnostné podzemné práce, zostatkové náklady plynuce z administratívnych, právnych a daňových ustanovení špecifických pre uhoľný priemysel, vrátane odstupného pre neuplatnených zamestnancov. Presná technická, časová a finančná špecifikácia musí byť definovaná v technicko-ekonomickom projekte likvidácie konkrétneho ťažobného poľa a byť predmetom notifikácie v Európskej komisii.

V súvislosti so zmenou uplatňovania VHZ na výrobu elektriny v elektrárni Nováky do konca roku 2023 dôjde k riadenému útlmu - postupnému zníženiu ťažby a k predčasnému ukončeniu ťažby jednotlivých ťažobných polí a ich následnej likvidácii a uzatváraníu v zmysle nasledovného harmonogramu:

- baňa Cigeľ – uzatváranie v r. 2018 až 2019. Podzemie bane Cigeľ bolo k termínu 30. apríla 2020 uzatvorené v zmysle schváleného Plánu zatvárania uhoľnej výrobnéj jednotky – baňa Cigeľ. V súčasnosti je časť banského diela v prevádzke na účely zabezpečovania činnosti Hornonitrianskeho banského skanzenu.
- Východná šachta bane Handlová – uzatváranie v 07/2019 až 06/2021
- 12. ťažobné pole bane Handlová – uzatváranie v 01/2021 až 06/2022
- 7. ťažobné pole bane Nováky – uzatváranie v 01/2020 až 12/2022
- 11. ťažobné pole bane Nováky – uzatváranie v 01/2022 až 02/2024
- baňa Handlová – uzatváranie v 01/2022 až 12/2024
- horizont bane Nováky – uzatváranie v 01/2024 až 04/2024
- 6. ťažobné pole Juh bane Nováky – uzatváranie v 01/2024 až 12/2024
- baňa Nováky – uzatváranie v 01/2025 až 12/2027

Ťažobné pole bane Čáry – ložisko Gbely III je možné naďalej využívať pokračovaním ťažby pre účely mimo výroby elektrickej energie. V prípade nepokračovania ťažby dôjde k predčasnému ukončeniu ťažby uhlia a následnej likvidácii a uzatváraní ťažobného poľa v rokoch 2025 – 2026.

S otvorením 12. ťažobného poľa bane Nováky akčný plán transformácie hornej Nitry nepočíta. Vzhľadom na schválenú zmenu uplatňovania VHZ na výrobu elektriny v elektrárni Nováky do konca roku 2023, uznesením vlády SR č.580/2018 a jeho časovým rámcom postupného uzatvárania ťažobných polí, je toto súčasťou tzv. plánu zatvorenia podľa článku 3. Rozhodnutia Rady č. 2010/787/EÚ, a tým sú ďalšie procesné postupy irelevantné (proces posudzovania vplyvu na životné prostredie EIA) a súčasne proti dikcii predmetného rozhodnutia.

Likvidácia sprístupnených ťažobných polí v jednotlivých dobývacích priestoroch HBP, a. s. je uvažovaná v celom rozsahu tak, že po ukončení likvidačných prác zostanú na povrchu jednotlivých lokalít len povaly a portály zabezpečujúce ústia jám a zaistené zaústenia úpadnic (štólní). Ostatné plochy budú po dokončení demolácií určených povrchových objektov asanované a rekultivované s možnosťou využitia na iné účely v zmysle platnej legislatívy.

Nižšie sú uvedené predpokladané celkové náklady na uzatváranie a likvidáciu bane Handlová a bane Nováky v jednotlivých rokoch, ktoré poskytla spoločnosť HBP (v EUR):

v EUR	
CELKOVÉ NÁKLADY NA UZATVÁRANIE A LIKVIDÁCIU BANE	bezpečnostné práce/podzemí
	hĺbka hĺbky ťažobných
	asanácia objektov ropných
	elektrické
	ostatné práce zamestnancov
VLASTNÉ ZDROJE FINANCOVANIA HBP	
POŽIADAVKY NA CUDZIE ZDROJE	

Jedná sa o predbežné celkové náklady, ktoré sa budú aktualizovať v závislosti od procesu uzatvárania a likvidácie banských diel, bezpečnostných podzemných prác, rekultivácie a asanácie, vrátane mimoriadnych výdavkov na pracovníkov, ktorí prichádzajú o zamestnanie v dôsledku uzatvárania baní.

Z hľadiska environmentálnych záťaží definovaných podľa zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) sú v regióne hornej Nitry evidované v Informačnom systéme environmentálnych záťaží nasledovné environmentálne záťaže súvisiace s ťažbou uhlia a výrobou energií z uhlia²⁸:

Názov environmentálnej záťaže	Register	Identifikátor	Obec	Spoločnosť	Poznámka
PD (002) / Bystričany - ENO - dočasné odkalisko	Register B a C	SK/EZ/PD/623	Bystričany	ENO	Dočasné odkalisko popolčeka, sanované, monitoruje sa
PD (012) / Prievidza - V. Lehôtka - halda bane Cigeľ	Register A	SK/EZ/PD/633	Prievidza	HBP	Pravdepodobná environmentálna záťaž
PD (014) / Zemianske Kostofany - ENO - pôvodné odkalisko	Register B a C	SK/EZ/PD/635	Zemianske Kostofany	ENO	Pôvodné odkalisko popolčeka, sanované, monitoruje sa
PD (005) / Handlová - skládka popolovín	Register C	SK/EZ/PD/1406	Handlová	ENO	Skládka popolovín, rekultivovaná, monitoruje sa
PD (1865) / Zemianske Kostofany - ENO - výhrevňa lokomotív	Register C	SK/EZ/PD/1865	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore výhrevne lokomotív, sanovaná
PD (1956) / Zemianske Kostofany - ENO blok A	Register B	SK/EZ/PD/1956	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore mazutového hospodárstva
PD (1957) / Zemianske Kostofany - ENO blok B	Register B a C	SK/EZ/PD/1957	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore mazutového hospodárstva, sanovaná
PD (1972) / Zemianske Kostofany - Filtračná stanica	Register B a C	SK/EZ/PD/1972	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore filtračnej stanice, sanovaná
PD (1973) / Zemianske Kostofany - Rozvodne A, B, C	Register B	SK/EZ/PD/1973	Zemianske Kostofany	ENO	Kontaminácia ropnými látkami v priestore Rozvodní A, B, C
PD (1996) / Zemianske Kostofany - Zemiansky potok - znečistenie brehu a koryta	Register B	SK/EZ/PD/1996	Zemianske Kostofany	ENO	Výrazné nánosy reliktov popola na dne a predovšetkým na brehoch

²⁸ <http://envirozataze.enviroportal.sk/Informacny-system>

Názov environmentálnej záťaže	Register	Identifikátor	Obec	Spoločnosť	Poznámka
					Zemianskeho potoka

Opatrenie	Východiská	Cieľ
III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	<ul style="list-style-type: none"> V rámci banskej činnosti existujú environmentálne dopady, ako napríklad skládky (vrátane pochovaných), odvaly a odkaliská Zároveň sú zákonom stanovené požiadavky na likvidáciu dobývacích priestorov a na ukončenie banskej činnosti Iné environmentálne vplyvy v regióne sú v podobe znečistenia pôdy, ovzdušia, povrchových a podzemných vôd V regióne existujú tiež vyvolané vplyvy banskej činnosti, ako sú napríklad trhliny horninových masívov, prepahliská, zosuvy, poškodenie infraštruktúry, nové biotopy, ktoré vznikli vplyvom banskej činnosti, ktoré bude potrebné tiež riešiť. 	<ul style="list-style-type: none"> Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov vyvolaných banskou činnosťou Sanácia a revitalizácia negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknutých územiach Bezpečné nakladanie s odpadmi vzniknutými pri likvidácii banských objektov Sanácia svahových deformácií a iných prejavov poddolovania Sanácia environmentálnych záťaží Revitalizácia znečistených povrchových a podzemných vôd v regióne
III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	<ul style="list-style-type: none"> Ďalšie environmentálne dopady v regióne existujú v súvislosti so spaľovaním hnedého uhlia pri výrobe elektriny a tepla V súvislosti s výrobou energií v ENO existujú environmentálne dopady v podobe dočasného a definitívneho odkaliska popola Iné environmentálne vplyvy v regióne sú v podobe znečistenia pôdy, ovzdušia a podzemných vôd 	<ul style="list-style-type: none"> Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov v súvislosti s výrobou energií z hnedého uhlia Revitalizácia znečistenej pôdy v regióne Revitalizácia znečistených podzemných vôd v regióne Realizácia opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia

7.3.5.1. Opatrenie III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti

Názov opatrenia	III.1.1 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na odstraňovanie rôznych foriem environmentálnych dopadov a vplyvov vyvolaných banskou činnosťou, ako aj na bezpečné a ekologické ukončovanie banskej činnosti a likvidáciu dobývacích priestorov. Environmentálne dopady zahŕňajú dopady so známym aj neznámym pôvodcom, dopady v areáloch vo vlastníctve HBP, ako aj vyvolané vplyvy banskej činnosti mimo ich vlastníctva.</p> <p>Tieto opatrenia budú financované z rôznych zdrojov, vrátane zdrojov HBP, ktoré spoločnosť tvorí pre potreby ukončovania banskej činnosti a revitalizáciu území, ale tiež inými nenávratnými zdrojmi financovania pre potreby zabezpečenia ochrany životného prostredia v procese ukončovania banskej činnosti, napríklad v súlade s Rozhodnutím Rady 2010/787/EÚ²⁹.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov vyvolaných banskou činnosťou • Sanácia a revitalizácia negatívnych vplyvov banskej činnosti na dotknutých územiach • Bezpečná a ekologická likvidácia dobývacích priestorov a bankých areálov 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • HBP • Štát 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Mestá a obce 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizácia podzemia a povrchu po ukončení banskej činnosti - Handlová, Sebedražie, Nováky, Koš, Cigel', Prievidza • Revitalizácia a rekultivácia poškodeného územia • Revitalizácia lesných pozemkov na poddolovanom území 	
Zodpovedné orgány a úlohy	HBP	<p>Vypracovanie plánu likvidácie baní</p> <p>Príprava projektov</p>
	Riadiaci orgán OP KŽP	<p>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP</p> <p>Príprava výziev na financovanie projektov v prípade potreby</p>

²⁹ 2010/787/EÚ: Rozhodnutie Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie

Ministerstvo hospodárstva
Slovenskej republiky

Notifikovanie Programu
postupného doťaženia a
uzatvorenia jednotlivých
ťažobných polí

7.3.5.2. Opatrenie III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou

Názov opatrenia	III.1.2 Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na odstraňovanie rôznych foriem environmentálnych dopadov a vplyvov vyvolaných výrobou elektriny a tepla spaľovaním hnedého uhlia, ako aj na bezpečné a ekologické ukončovanie, resp. transformáciu činnosti ENO. Environmentálne dopady zahŕňajú dopady so známym aj neznámym pôvodcom, dopady v areáloch vo vlastníctve Slovenských elektrární, ako aj vyvolané vplyvy zo spaľovania hnedého uhlia mimo ich vlastníctva.</p> <p>Tieto opatrenia majú byť financované z rôznych zdrojov, vrátane zdrojov Slovenských elektrární, doplnené inými, aj nenávratnými zdrojmi financovania pre potreby zabezpečenia ochrany životného prostredia v procese ukončovania banskej činnosti.</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na podporu projektov revitalizácie znečistených pôd a podzemných vôd v regióne, ktoré sú znečistené vplyvom banskej a iných priemyselných činností v regióne.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Sanácia a revitalizácia environmentálnych dopadov v súvislosti s výrobou energií z hnedého uhlia • Revitalizácia znečistenej pôdy v regióne • Revitalizácia znečistených podzemných vôd v regióne • Realizácia opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Slovenské elektrárne • Štát 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Mestá a obce • Vlastníci pôdy 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Sanácia odkalísk, skládok a environmentálnych dopadov zo spaľovania lignitu 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Slovenské elektrárne	Príprava projektov

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Príprava projektov

Riadiaci orgán OP KŽP

Identifikácia možných zdrojov
financovania v rámci OP KŽP

Príprava výziev na financovanie
projektov v prípade potreby

7.3.6. Priorita III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky

Región hornej Nitry má tradíciu v energetike, keď tu už od roku 1953 pôsobí ENO. V 60-tych rokoch bola ENO najväčšou elektrárnou na Slovensku, pričom historicky najvyššia inštalovaná kapacita v elektrárni bola 516 MW a najvyššia výroba elektriny bola 2,5 TWh ročne. V súčasnosti je v prevádzke blok ENO A zameraný primárne na výrobu tepla s inštalovanou kapacitou 46 MW a bloky ENO B1 a B2, každý s inštalovanou kapacitou 110 MW. Bloky ENO B3 a B4 boli odstavené v roku 2015. Energetika je teda dôležitou súčasťou lokálnej ekonomiky, existuje tu pre jej rozvoj zázemie a kvalifikovaná pracovná sila, a teda by mala byť súčasťou rozvojových aktivít v rámci transformácie regiónu.

Podobne sa k oblasti energetiky stavajú aj iné uhoľné regióny, ktoré sú v rôznych fázach procesu transformácie alebo procesom transformácie už prešli (napríklad regióny Limburg v Holandsku alebo Lužice v Nemecku). Cieľom je využiť tradíciu regiónu v oblasti energetiky a v procese transformácie regiónu podporovať aktivity a opatrenia zamerané na udržateľnú a nízkouhlíkovú energetiku, ako aj na opatrenia smerujúce k znižovaniu dopytu po energiách vo forme projektov energetickej efektívnosti v rôznych oblastiach, a na opatrenia zamerané na implementáciu smart riešení v energetike.

V súvislosti s ukončením podpory výroby elektriny z domáceho uhlia najneskôr v roku 2023 sa predpokladá, že sa v ENO ukončí výroba elektriny. Z hľadiska dodávok elektriny v regióne horná Nitra do uzlovej oblasti Bystričany, musí byť ukončenie výroby elektriny v ENO koordinované s posilnením uzlovej oblasti Bystričany, nakoľko existujúce prenosové kapacity do regiónu nie sú dostatočné pre zásobovanie elektrinou v prípade odstavenia ENO. Posilnenie uzlovej oblasti Bystričany pozostáva z posilnenia transformačnej kapacity transformačnej stanice Bystričany, dokončenie a uvedenia do trvalej prevádzky 2x400 kV vedenia z transformačnej stanice Križovany do transformačnej stanice Bystričany a 2x400 kV vedenia z transformačnej stanice Bystričany do transformačnej stanice Horná Žďaňa. Tieto projekty sú tiež súčasťou postupného riadeného útľmu 220 kV prenosovej sústavy, v rámci ktorého prejde elektrická stanica Bystričany do roku 2022 výraznými zmenami. Ukončenie stavieb sa predpokladá do roku 2021, pričom odstavenie pôvodnej 220 kV elektrickej stanice je predpokladané v roku 2022³⁰.

Jednou z kľúčových tém v rámci udržateľnej energetiky v regióne je výroba a dodávka tepla. Ako bolo spomínané, teplo pre veľkú časť regiónu je vyrábané v ENO z domáceho uhlia. V rámci transformácie regiónu bude potrebné riešiť, akým spôsobom bude zabezpečená výroba a dodávka tepla (prostredníctvom ENO, novým zdrojom v ENO, prípadne úplne iným zdrojom alebo zdrojmi tepla v regióne). V súčasnosti zásobuje ENO horúcou vodou, prípadne parou, mestá Prievidza, Nováky, Zemianske Kostolany a Koš, a tiež niekoľko priemyselných odberateľov. Nové riešenie výroby a dodávky tepla v regióne by malo brať do úvahy environmentálne aspekty, teda musí byť v súlade so všetkými environmentálnymi normami, zároveň by malo byť aj dlhodobou environmentálne udržateľné ako environmentálny rozmer udržateľnosti. Z hľadiska budúcej výroby a dodávky tepla je dôležitým faktorom aj cena tepla a jej dlhodobá udržateľnosť pre zákazníka ako sociálny rozmer udržateľnosti. Rôzne alternatívy riešenia majú tiež rôzne nároky na finančnú podporu samotnej investície alebo prevádzky. Zvolená technológia má zároveň aj dopad na počet pracovných miest, ktoré budú v rámci výroby a dodávky tepla vytvorené. Všetky tieto hľadiská by mali byť brané do úvahy pri riešení tepelnej energetiky

³⁰ Desiatročný plán rozvoja prenosovej sústavy na roky 2018-2027, November 2017, Slovenská elektrizačná prenosová sústava

v regióne tak, aby zvolené riešenie bolo najlepším kompromisom pri zachovaní všetkých zákonných požiadaviek na životné prostredie.

V súvislosti s budúcim riešením výroby a dodávky tepla v regióne sa spracovala nezávislá štúdia pod vedením JASPERS³¹, zameraná na analýzu možností dodávky tepla v regióne hornej Nitry, ktorá rámcovo posúdi možné varianty z rôznych hľadísk (ekonomické, environmentálne, dopad na zamestnanosť), a ktorá bude mať odporúčací charakter. V čase predloženia akčného plánu na schválenie vládou SR nebola štúdia ešte dokončená. Začiatok spracovania štúdie bol vo februári 2019, finálna podoba bola odovzdaná v decembri 2019.. Štúdia analyzuje súčasnú situáciu dodávky tepla v regióne, dopyt po teple, možné budúce riešenia dodávky tepla, ako aj analýzu týchto možností z finančného hľadiska a ekonomického hľadiska, ktoré zahŕňa aj socio-ekonomické náklady (externality), ako napríklad emisie CO₂ a emisie iných znečisťujúcich látok. Štúdia tiež analyzuje možné zdroje financovania, posudzuje možné riziká implementácie, inštitucionálne kapacity a environmentálne dopady. Odporúčania od JASPERS je možné zhrnúť do nasledovných bodov:

1. Nájsť najvhodnejšie technické, ekonomické a environmentálne riešenie pre všetkých odberateľov tepla v oblasti dodávky tepla a elektrickej energie. Úspešný prechod z výroby tepla na báze uhlia k novým systémom dodávky tepla si vyžaduje čas a prípravu. Pri rozhodovaní by sa mal zväziť dialóg a zmysluplné zapojenie kľúčových zúčastnených strán. Je dôležité uplatňovať zásady centralizovanej optimalizácie a konsenzus.
2. Mal by sa zachovať systém CZT (centrálne zásobovanie teplom) pre mestskú oblasť Prievidza. Spoločnosť JASPERS nemôže v Prievidzi odporučiť podporu individuálnych a miestnych riešení vykurovania plynom. Hustota tepla by sa mohla zlepšiť pripojením viacerých budov v centrálnej časti mestských oblastí k sieti DH. To tiež zlepšuje kvalitu ovzdušia v mestských oblastiach.
3. Systém CZT by mal čo najskôr prejsť na energeticky efektívny systém CZT s technológiou OZE (biomasa, solárna energia, geotermálna energia, odpadová a / alebo kogeneračná technológia) v súlade so smernicou EÚ. Využitie OZE a / alebo odpadového tepla by malo byť v maximálnej možnej miere technicky a ekonomicky uskutočniteľné. Kľúčovým kritériom pre výber najlepšej možnosti by malo byť posudzovanie možných zdrojov financovania z hľadiska rovnomerných nákladov na teplo.
4. Vo fáze uskutočniteľnosti by sa malo vypracovať podrobnejšie hodnotenie dopytu po teple, aby sa optimalizovala veľkosť (kapacita) nových výrobných aktív a minimalizovali rovnomerné náklady na teplo. Osobitná pozornosť by sa mala venovať realistickým predpokladom dopytu, berúc do úvahy budúce zlepšenia energetickej účinnosti, v súlade s ambíciami, ktoré Slovensko predložilo vo svojom národnom pláne energetiky a klímy. Nepretržitá obnova obecných a obytných budov by mohla v nasledujúcich 20 - 30 rokoch znížiť dopyt po teple až o 30%.
5. Vývoj elektrárne WtE CHP s optimálnou veľkosťou vyžaduje komplexnú štúdiu uskutočniteľnosti. V súvislosti s prechodom na obehové hospodárstvo je potrebné dôkladne vyhodnotiť investície do zariadení na nakladanie s odpadom, **aby sa predišlo blokovacím účinkom na vyšších úrovniach „hierarchie odpadového hospodárstva“**. Akýkoľvek vývoj projektu WtE by musel byť v súlade s národnými a miestnymi plánmi odpadového hospodárstva. Štúdia by mala zahŕňať aj hodnotenie spádovej oblasti a množstva nerecyklovateľného komunálneho odpadu pri splnení cieľov obehového hospodárstva EÚ do roku 2030/2035. Pri analýze možností kapacity by sa mali zohľadniť kritériá maximalizácie energetickej účinnosti.
6. Pokiaľ ide o možnosti z hľadiska rozsiahlejšieho využívania biomasy, malo by sa pripraviť samostatné hodnotenie jej potenciálu, pričom by sa mali zohľadniť kritériá udržateľnosti EÚ (prepracované znenie smernice o obnoviteľnej energii) a ciele kvality ovzdušia.
7. Využitie banských termálnych vôd (tepelné čerpadlá) na výrobu tepla si vyžaduje ďalšie hodnotenie z hľadiska optimálnej integrácie do súčasného systému zásobovania teplom. Mal by sa aj analyzovať

³¹ JASPERS assignment 2019 034 SK ESW ENP - Heating supply from Novaky power plant - Analysis of the situation

zodpovedajúci vplyv na životné prostredie, aby sa predišlo možným negatívnym dôsledkom na ostatných súčasných používateľov tepelného zdroja.

8. Pozornosť by sa mala venovať aj možnosti, že kľúčové zúčastnené strany (mesto Prievidza, HBP, SE) by nemuseli mať správne informácie, pokiaľ ide o súčasnú prevádzku tepelného systému CZT v Prievidzi. To by potenciálne mohlo viesť k neoptimálnemu rozhodnutiu o novej štruktúre zásobovania teplom. JASPERS by chcel zdôrazniť, že spoľahlivé údaje, najmä o potrebe tepla a realistická prognóza potreby tepla, sú potrebné na zmysluplnú analýzu možností a vhodné dimenzovanie systému CZT na rozhodnutie sa o preferovanej možnosti.

Spoločnosť JASPERS v rámci projektu Dodávka tepla z elektrárne Nováky posúdila dve varianty možnosti vykurovania, a to návrh Slovenských elektrární, a.s. a návrh Hornonitrianskych baní, a.s., ktorého investorom má byť na základe spolupráce akcionárov – mesta Prievidza a HBP spoločnosť Prievidzské tepelné hospodárstvo (Spoločnosť Hornonitrianske bane Prievidza je 49% akcionár, mesto Prievidza 51% akcionár v spoločnosti PTH.).

Riešenie ponúkané zo strany Slovenských elektrární spočíva vo výstavbe nového zdroja diaľkového vykurovania v lokalite uhoľnej elektrárne SE v Novákoch. Investícia zahŕňa inštaláciu dvoch 8 MWth kotlov na biomasu (s celkovou kapacitou 16 MWth), troch nových 18 MWth kotlov na zemný plyn pre výrobu teplej vody (s celkovou kapacitou 54 MWth) a kombinovanú výrobu tepla a energie s vratným plynovým motorom s kapacitou 1 MWth a 1 MWeI. Súčasťou projektu je aj potrebné doplnkové vybavenie a práce (prípojka zemného plynu, čistička odpadových vôd, obehové čerpadlá atď.), ktorých celkové investičné náklady sú v súčasnosti odhadované na 18,6 mil. eur.

Riešenie ponúkané zo strany Prievidzského tepelného hospodárstva pozostáva z výstavby a pripojenia nových zdrojov výroby tepla pre systém CZT Prievidza. Investícia by zahŕňala inštaláciu štyroch tepelných čerpadel voda-voda s celkovou kapacitou 4,1 MWth a plynovej kogeneračnej jednotky s kombinovanou výrobou tepla a elektriny (KVET) s kapacitou 1 MWtep a 1 MWeI v areáli bane Cígeľ. Spolu s plánovaným využitím dvoch existujúcich teplovodných (TUV) 3 MWth kotlov na biomasu (s celkovou kapacitou 6 MWth) by celková kapacita výroby tepla bola 11,1 MWth. PTH taktiež uvažuje o doplnení solárnych tepelných panelov o 2,5 MWth (v tomto prípade by inštalovaný tepelný výkon v bani Cígeľ dosiahol 13,6 MWth). Ďalej sa uvažuje s vybudovaním 6 km dlhého systému potrubia teplej vody spájajúceho lokalitu Cígeľ so súčasným miestom dodávky tepla pri okraji mesta Prievidza („bod K1“). Potrubia by mali priemer DN 300 pre maximálnu prenosovú kapacitu 30 MWth. V lokalite „K1“ v Prievidzi sa plánuje nainštalovať tri kotly na zemný plyn s výkonom 12,5 MWth (s celkovou kapacitou 37,5 MWth). Súčasťou projektu sú aj potrebné doplnkové vybavenie a práce (prípojky zemného plynu, úpravňa vody, obehové čerpadlá atď.). Celkové predpokladané investičné náklady sú v súčasnosti 13,9 mil. eur (bez prípadných dodatočných nákladov na inštaláciu a pripojenie solárnej tepelnej kapacity).

Príslušné orgány uvedené v časti 7.6 budú každoročne v rámci správ o implementácii Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra vyhodnocovať:

- a. Znižovanie potreby energie v budovách a rozvodoch napojených na CZT (indikátor: GWh)
- b. Zvyšovanie energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom úplne nahradiť zdroje na báze fosílného zemného plynu do roku 2034 (indikátor: GWh z OZE)
- c. Využívanie energetických zariadení na zvyšovanie energetickej hospodárnosti vo vlastníctve energetických komunít, občanov (prosumerov) a samospráv. (indikátor: GWh z OZE od samospotrebiteľov - prosumerov).

Opatrenie	Východiská	Cieľ
III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva v regióne	<ul style="list-style-type: none"> • ENO dnes vyrába teplo z domáceho uhlia a dodáva ho veľkej časti obyvateľstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečiť najlepšie možné riešenie výroby a dodávky tepla pre súčasných odberateľov, zohľadňujúce

	<p>v regióne, ako aj niekoľkým priemyselným odberateľom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predpokladá sa, že s ukončením podpory výroby elektriny z domáceho uhlia sa ukončí aj výroba tepla z uhlia a bude potrebné riešiť otázku dodávok tepla existujúcim zákazníkom 	<p>dopad na cenu tepla, jej dlhodobú udržateľnosť pre odberateľov, zamestnanosť v regióne, možnosti finančnej podpory a dodržaním minimálne zákonných požiadaviek na životné prostredie</p>
<p>III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podľa údajov Eurostatu klesol v posledných rokoch na Slovensku podiel energie z obnoviteľných zdrojov na koncovej spotrebe energie z 12,9% v roku 2015 na 12,0% v roku 2016, na 11,5% v roku 2017 a na 11,89% v roku 2018³². Cieľ OZE pre rok 2020 je 12%. • V EÚ bol tento podiel v roku 2018 na úrovni 17,97%³³ • Podľa mapy obnoviteľných zdrojov energie³⁴ región hornej Nitry zaostáva v inštalácii obnoviteľných zdrojov oproti zvyšku Slovenska, aj v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie priemyselných inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v regióne hornej Nitry • Zvýšenie inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach, bytových domoch a verejných budovách • Zlepšenie informovanosti verejnosti o možnostiach inštalácie a financovania obnoviteľných zdrojov energie
<p>III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budúcnosť energetiky v regióne nie je len v nahradení výroby energie z uhlia inými zdrojmi, ale aj v úsporách energií v rezidenčných budovách, verejných budovách, vo verejnej infraštruktúre, v doprave a v priemysle • Slovensko má celkovo stále vysoký potenciál úspor energie, nakoľko energetická náročnosť ekonomiky je stále takmer dvakrát vyššia ako je priemer EÚ³⁵ 	<ul style="list-style-type: none"> • Nárast opatrení energetickej efektívnosti v oblasti rezidenčných budov, verejných budov a infraštruktúry, v doprave a v priemysle • Zlepšenie informovanosti verejnosti o opatreniach v oblasti energetickej efektívnosti a možnostiach ich financovania

³² zdroj: *Share of energy from renewable sources* https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_ind_ren&lang=en

³³ *Share of energy from renewable sources* https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_ind_ren&lang=en

³⁴ www.repowermap.org, 1.3.2019

³⁵ Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne

- Smart riešenia v energetike môžu prispieť k lepšiemu využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti
- Smart riešenia môžu zahŕňať napríklad inteligentné distribučné siete, manažment energií a energetických dát, inteligentné meracie systémy, infraštruktúru pre elektromobilitu, a pod.
- Zvýšenie zavádzania riešení a inovácií v oblasti smart energetiky

7.3.6.1. Opatrenie III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva v regióne

Názov opatrenia	III.2.1 Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na riešenie budúceho spôsobu výroby a dodávka tepla v regióne hornej Nitry, predovšetkým spôsobené ukončením výroby tepla z domáceho uhlia, dotýkajúce sa odberateľov odoberajúcich teplo z ENO.</p> <p>Opatrenie má prispieť k zabezpečeniu takého budúceho riešenia výroby a dodávky tepla, ktoré bude najlepšou kombináciou z hľadiska cien pre odberateľov, dopadov na životné prostredie a na zamestnanosť, ako aj z hľadiska možností finančnej podpory z rôznych podporných zdrojov (ako napríklad podpora OZE, podpora z fondov EÚ, národných fondov, prípadne iných zdrojov).</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečiť najlepšie možné riešenie výroby a dodávky tepla pre súčasných odberateľov, zohľadňujúce dopad na cenu tepla pre odberateľov, zamestnanosť v regióne, možnosti finančnej podpory a dodržaním minimálne zákonných požiadaviek na životné prostredie
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Slovenské elektrárne • HBP • PTH (Prievidzské tepelné hospodárstvo) • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne • Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Spotrebitelia energií
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba zdroja tepla pre súčasný systém CZT v meste Prievidza

- Optimalizácia distribučnej siete tepla Zmena uhoľných baní na Slovensku na energetické podniky pre trvalý bezplatný zdroj tepla a chladu zo zemskej kôry
- Uhlíkovo neutrálne centrálné zásobovanie teplom 4. Generácie so zníženou teplotou v systéme, s výhradným využitím obnoviteľných zdrojov, sezónnym uskladnením a zameraním sa na získavanie slnečnej energie

Zodpovedné orgány a úlohy	Slovenské elektrárne/ Prievidzské tepelné hospodárstvo/ kľúčový odberatelia tepla	Negociácie ohľadom možností riešenia dodávky tepla po roku 2023
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby a podľa navrhovaného riešenia

7.3.6.2. Opatrenie III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne

Názov opatrenia	III.2.2 Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja obnoviteľných zdrojov energie s cieľom podporiť prechod na nízkouhlíkovú a nízkoemisnú energetiku. Opatrenie má prispieť k rýchlejšej implementácii obnoviteľných zdrojov energie v regióne hornej Nitry, a to z hľadiska priemyselných inštalácií, ako aj inštalácií v domácnostiach.</p> <p>Opatrenie má tiež prispieť k zvýšeniu povedomia a informovanosti verejnosti o možnostiach využívania obnoviteľných zdrojov energie, možnostiach ich inštalácie a možnostiach využívania rôznych podporných schém na financovanie obnoviteľných zdrojov energie.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie priemyselných inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v regióne hornej Nitry • Zvýšenie inštalácií obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach, verejných budovách a bytových domov • Zlepšenie informovanosti verejnosti o možnostiach inštalácie a financovania obnoviteľných zdrojov energie
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Domácnosti • Výrobcovia energií • Podnikatelia v regióne • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie

Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Spotrebitelia energií 				
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> Inštalácia fotovoltaického systému v priemyselných areáloch Vybudovanie malej vodnej elektrárne na banskú vodu Cigel' Vybudovanie priemyselného úložného batériového systému k FVE o výkone 1MWh v regióne Horná Nitra Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy 				
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Riadiaci orgán OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)</td> <td>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP Príprava výziev na financovanie projektov</td> </tr> </table>	Mestá a obce	Príprava projektov	Riadiaci orgán OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP Príprava výziev na financovanie projektov
Mestá a obce	Príprava projektov				
Riadiaci orgán OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov)	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP Príprava výziev na financovanie projektov				

7.3.6.3. Opatrenie III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne

Názov opatrenia	III.2.3 Podpora energetickej efektívnosti v regióne
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu implementácie riešení v oblasti energetickej efektívnosti s cieľom znižovať náročnosť na spotrebu energií v regióne, ako súčasť prechodu z uhoľnej energetiky na novú nízkouhlíkovú energetiku. Opatrenia energetickej efektívnosti sa týkajú širokého spektra oblastí, vrátane energetickej efektívnosti rezidenčných budov, verejných budov, ako aj energetickej efektívnosti v priemysle, energetickej efektívnosti verejnej infraštruktúry (napríklad verejné osvetlenie), a tiež energetickej efektívnosti v doprave.</p> <p>Opatrenie má tiež prispieť k zvýšeniu povedomia a informovanosti verejnosti o možných riešeniach v oblasti energetickej efektívnosti, ako aj o možnostiach financovania týchto riešení z rôznych zdrojov.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Nárast opatrení energetickej efektívnosti v oblasti rezidenčných budov, verejných budov a infraštruktúry, v doprave a v priemysle Zlepšenie informovanosti verejnosti o opatreniach v oblasti energetickej efektívnosti a možnostiach ich financovania
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> Domácnosti Mestá a obce Podnikatelia v regióne
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Verejnosť Spotrebitelia energií

Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Energetická služba v meste Prievidza • Zníženie energetickej náročnosti Centra voľného času v Prievidzi • Zníženie energetickej náročnosti Materskej školy na Ul. A. Mišúta 731 v Prievidzi • Zníženie energetickej náročnosti Zimného štadióna v Prievidzi • Zníženie energetickej náročnosti Športovej haly v Prievidzi • Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Handlová a v meste Nováky 	
Zodpovedné orgány a úlohy	<p>Mestá a obce</p> <p>Riadiaci orgán OP KŽP</p>	<p>Príprava projektov</p> <p>Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP</p> <p>Príprava výziev na financovanie projektov</p>

7.3.6.4. Opatrenie III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne

Názov opatrenia	III.2.4 Podpora smart riešení v energetike v regióne	
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu smart riešení v energetike v regióne hornej Nitry. Podpora zahŕňa výskum a vývoj v tejto oblasti, testovanie, ako aj implementáciu riešení a ich zavedenie do praxe. Opatrenie je úzko previazané s opatreniami týkajúcimi sa rozvoja inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky, podpory nízkouhlíkovej energetiky v regióne, ako aj podpory energetickej efektívnosti v regióne.</p> <p>Opatrenie zahŕňa napríklad oblasti týkajúce sa inteligentných decentralizovaných a distribuovaných energetických sietí (smart grids/micro grids), manažmentu energií a energetických dát, inteligentných meracích systémov, infraštruktúry pre elektromobily, úložísk energií, inovatívnych možností energetického využitia nevyužitelných odpadov a pod.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie zavádzania riešení a inovácií v oblasti smart energetiky 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Domácnosti • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne • Energetické podniky 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Spotrebiteľia energií 	

Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy • Energetická služba v meste Prievidza • Vybudovanie siete verejných rýchlo nabíjajúcich DC-AC staníc pre elektromobily v regióne Horná Nitra • Vybudovanie vývojovo-výrobného centra pre rozvoj elektro-mobility a riadenie služieb • Podpora elektromobility v meste Handlová 						
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky</td> <td>Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby</td> </tr> <tr> <td>Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky</td> <td>Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty</td> </tr> </table>	Mestá a obce	Príprava projektov	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty
Mestá a obce	Príprava projektov						
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby						
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty						

7.3.6.5. Opatrenie III.2.5 Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky

Názov opatrenia	III.2.5 Zriadenie Regionálneho centra udržateľnej energetiky (RCUE)
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu plánovacích a implementačných kapacít samospráv pre rozvoj udržateľnej energetiky v rámci okresov, resp. strategicko-plánovacích regiónov v súlade s návrhom Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030. Poslaním RCUE je optimalizovať energetickú potrebu a spotrebu na danom území, zvyšovať mieru jeho energetickej sebestačnosti na báze obnoviteľných zdrojov energie (OZE) pri dôslednom rešpektovaní kritérií environmentálnej udržateľnosti, zvyšovať miestnu kontrolu nad rozvojom regionálnej energetiky a tým prispievať k plneniu záväzkov SR voči klimatickej, energetickej a environmentálnej politike EÚ a zároveň k stabilizácii miestnej ekonomiky.</p> <p>Cieľom opatrenia je najmä odstrániť živelnosť pri rozhodovaní o investíciách a projektoch ovplyvňujúcich spotrebu palív a energie, zabezpečiť systematické energetické plánovanie v regiónoch a harmonizáciu zámerov najmä samospráv tak, aby sa zefektívnila príprava a realizácia konkrétnych prioritných projektov smerujúca k optimalizácii energetickej potreby a rastu energetickej efektívnosti a podielu OZE. RCUE poskytne samosprávam informačný a poradenský servis zameraný na znižovanie energetickej náročnosti, tvorbu miestnych regulatívov pri využívaní OZE, uplatňovaní inovácií a transfer dobrej energetickej praxe.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Znižovanie konečnej energetickej spotreby a emisií skleníkových plynov • Zvyšovanie podielu OZE
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Štátna správa a inštitúcie

	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie 						
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Mestá a obce • Spotrebiteľia a samospotrebiteľia energií 						
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Regionálne centrum udržateľnej energetiky 						
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky</td> <td>Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby</td> </tr> <tr> <td>Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky / SIEA</td> <td>Podľa potreby</td> </tr> </table>	Mestá a obce	Príprava projektov	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky / SIEA	Podľa potreby
Mestá a obce	Príprava projektov						
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky/ Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby						
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky / SIEA	Podľa potreby						

7.3.7. Priorita III.3 Zlepšovanie životného prostredia

V rámci transformácie uhoľného regiónu je potrebné riešiť nielen existujúce environmentálne dopady a vplyvy banskej činnosti a priemyslu v regióne, ale tiež zlepšovanie životného prostredia do budúcnosti. Región hornej Nitry historicky trpí znečistením rôzneho druhu, napríklad znečistením ovzdušia, pôdy a podzemných vôd. Transformácia regiónu a akčný plán by teda mali viesť aj k zlepšeniu životného prostredia, s cieľom zvýšiť atraktivitu regiónu a znížiť dopady znečisteného životného prostredia na zdravie obyvateľstva.

Zlepšovanie kvality ovzdušia by malo byť dosahované aj cez opatrenia súvisiace s lokálnym zlepšením kvality ovzdušia, napr.: podporou výmeny starých spaľovacích zariadení v rodinných domoch či bytových domoch za efektívnejšie zariadenia. Prioritne: 1. podpora tepelných čerpadiel, solárnych vykurovacích systémov pre RD 2. podporiť a udržať CZT 3. v plynifikovaných oblastiach výmena zariadení na tuhé palivá za zariadenia spaľujúce plyn 4. výmena zariadení na tuhé palivá za efektívnejšie zariadenia na spaľovanie drevnej hmoty (splyňovacie kotly...) V rámci monitorovania kvality ovzdušia by bolo vhodné podporiť vznik monitorovacích staníc kvality ovzdušia.

Zlepšovanie životného prostredia by malo byť riešené v dvoch rovinách – v oblasti podpory udržateľného hospodárstva, ktoré by malo minimalizovať dopady na životné prostredie (napríklad v oblasti odpadového hospodárstva, vodného hospodárstva alebo pôdohospodárstva), ako aj v oblasti konverzie environmentálne zaťažených území a areálov na nové využitie, ktoré by prispievalo aj k zlepšovaniu životného prostredia.

V oblasti udržateľného odpadového hospodárstva v regióne je dôležité podporovať obehové odpadové hospodárstvo, ktoré by malo zahŕňať opatrenia na predchádzanie tvorby odpadov, ich recykláciu a iné materiálové zhodnotenie, s cieľom znižovať mieru skládkovania. Tá v trenčianskom kraji presahuje 70%³⁶. Do roku 2035 by pritom podľa Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky malo klesnúť skládkovanie odpadu pod 25%³⁷ a do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60% zo súčasných 39% na celom Slovensku³⁸. V samotnom meste Prievidza sa podiel zhodnocovaného odpadu pohyboval v rokoch 2011 až 2015 v rozmedzí medzi 20% až 30%, pričom plán do roku

³⁶ Program odpadového hospodárstva Program mesta Prievidza na roky 2016 – 2020

³⁷ Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

³⁸ Novela Rámcovej smernice o odpadoch EÚ 2018/851 z 30.mája 2018

2020 je zvýšiť tento podiel až na takmer 88%³⁹. Energetické zhodnocovanie odpadu v trenčianskom kraji predstavovalo v roku 2014 len 0,11% z objemu jednotlivých spôsobov nakladania s komunálnym odpadom⁴⁰.

Ako už bolo spomínané, v oblasti hornej Nitry je v tretej kvalitatívnej triede podzemných vôd 45% oblasti Prievidze, 83% oblasti Novák a 71% oblasti Bojníc. Z tohto dôvodu by mali byť podporované projekty zamerané na čistenie vodných tokov a odpadových vôd. Ďalšími opatreniami by mali byť aktivity zamerané na udržateľnosť obehu vody, zadržiavanie vody v krajine, protipovodňovú ochranu a lepšie hospodárenie s vodou s cieľom obmedzovať sucho a nedostatok vody.

Vyššie spomínané opatrenia môžu byť realizované aj v súvislosti a s využitím konverzie environmentálne zaťažených území a areálov, napríklad environmentálnym využitím zaplavených území, ktoré vznikli ako dôsledok banskej činnosti, využitím banských vôd, prípadne realizáciou opatrení na zlepšenie životného prostredia v areáloch, v ktorých je realizovaná banská činnosť alebo výroba energií z hnedého uhlia.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva, Podpora udržania a zlepšenia kvality ovzdušia.	<ul style="list-style-type: none"> Miera skládkovania v trenčianskom kraji presahuje 70% Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60%. Veľký podiel podzemných vôd v regióne hornej Nitry je znečistených 	<ul style="list-style-type: none"> Znižovanie podielu skládkovania odpadu a zvyšovanie inovatívnych možností energetického využívania nevyužiteľného odpadu Znižovanie tvorby odpadov Zvýšenie kvality podzemných vôd a čistenie odpadových vôd Zmierňovanie dopadov zmeny klímy v regióne Zvyšovanie prípravy na opätovné použitie a recyklácie odpadov a podporu triedeného zberu komunálnych odpadov
III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	<ul style="list-style-type: none"> Územia a areály, v ktorých je dnes vykonávaná banská činnosť a výroba energií z hnedého uhlia môžu byť potenciálne využité na realizáciu aktivít vedúcich k zlepšovaniu životného prostredia Niektoré dopady banskej činnosti môžu byť ďalej využité v súvislosti s vodným hospodárstvom (mokrade, zaplavené územia) Banská voda môže byť využitá v udržateľnom hospodárstve (využitie tepelného potenciálu) 	<ul style="list-style-type: none"> Konverzia environmentálne zaťažených území a areálov s cieľom využitia na aktivity prispievajúce k zlepšovaniu životného prostredia Podpora tepelných čerpadiel, solárnych vykurovacích systémov pre RD Vznik monitorovacích staníc kvality ovzdušia.

³⁹ Program odpadového hospodárstva Program mesta Prievidza na roky 2016 – 2020

⁴⁰ Program odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja na roky 2016-2020

7.3.7.1. Opatrenie III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva

Názov opatrenia	III.3.1 Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.3 Zlepšovanie životného prostredia
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu investícií do udržateľného obehového odpadového a vodného hospodárstva, ktoré majú prispieť k zlepšovaniu životného prostredia na hornej Nitre. Opatrenia majú byť v súlade s plánmi udržateľného rozvoja a stratégiou environmentálnej politiky a mali by viesť k napĺňaniu cieľov v oblasti znižovania emisií, čistoty ovzdušia, vody, pôdy, či ochrany chránených území.</p> <p>Opatrenie je primárne zamerané na odpadové a vodné hospodárstvo, avšak v rámci neho môžu byť realizované aj iné projekty zamerané na zlepšovanie životného prostredia, ako aj opatrenia zamerané na zmierňovanie dopadov zmeny klímy (protipovodňové opatrenia, opatrenia na boj so suchom, vodozádržné opatrenia, efektívne hospodárenie s vodou, dodávka pitnej vody, využitie zrážkových a priemyselných vôd a pod.).</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Znižovanie podielu skládkovania odpadu a zvyšovanie inovatívnych možností energetického využívania nevyužiteľného odpadu • Znižovanie tvorby odpadov • Zvýšenie kvality podzemných vôd a čistenie odpadových vôd • Zmierňovanie dopadov zmeny klímy v regióne
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne • Spracovatelia odpadu • Štát
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Mestá a obce
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BR KO pre región Stredného Ponitria • Dobudovanie, vybudovanie a rekonštrukcia vodovodov • Vybudovanie, dobudovanie a rekonštrukcia kanalizačnej siete v obciach regiónu Partizánske • Revitalizácia mestských zelených plôch v Handlovej a v Novákoch • Zelená linka - Centrum spracovania zmesového komunálneho odpadu • Logistické centrum biomasy

Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiace orgány OP KŽP (s výnimkou podpory energetického zhodnocovania odpadov), IROP a PRV	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP KŽP, IROP a PRV Príprava výziev na financovanie projektov v prípade potreby

7.3.7.2. Opatrenie III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov

Názov opatrenia	III.3.2 Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	
Pilier/priorita	III. – Udržateľné životné prostredie / III.3 Zlepšovanie životného prostredia	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu realizácie projektov v oblasti zlepšovania životného prostredia prostredníctvom konverzie environmentálne zaťažených území a areálov po banskej činnosti a výrobe elektriny z hnedého uhlia, resp. s využitím týchto území a areálov, prípadne využitím pozostatkov banskej činnosti, ako napríklad využitie bankských vôd ako bezemisného zdroja tepla alebo využitie území dotknutých banskou činnosťou na aktivity vedúce k zlepšovaniu životného prostredia.	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Konverzia environmentálne zaťažených území a areálov s cieľom využitia na aktivity prispievajúce k zlepšovaniu životného prostredia 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • HBP • Slovenské elektrárne • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Mestá a obce 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizácia areálu Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu • Revitalizácia priestoru odkaľovacích nádrží Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu a rybného hospodárstva • Zmena uhoľných baní na Slovensku na energetické podniky pre trvalý bezplatný zdroj tepla a chladu zo zemskej kôry • Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade 	
Zodpovedné orgány a úlohy	HBP a Slovenské elektrárne	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Podľa potreby, posudzovanie investičnej pomoci pre predložené projekty

7.4. Pilier IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra

7.4.1. Zdôvodnenie piliera a jeho prínos

Kvalita života a sociálna infraštruktúra zahŕňa širšiu oblasť aktivít zameraných na jednej strane na riešenie problémov, ktoré banská činnosť a s ňou súvisiaca výroba energií z uhlia spôsobujú už v súčasnosti, a na druhej strane na riešenie problémov, ktoré vzniknú v súvislosti s transformáciou regiónu z uhoľnej ekonomiky. Banská činnosť dnes spôsobuje problémy predovšetkým v súvislosti so zdravím obyvateľstva, a to nielen priamo u zamestnancov banského sektora a s rizikami vyplývajúcimi z povahy ich práce, ale aj obyvateľstva, na ktoré vplýva znečistenie životného prostredia.

V budúcnosti bude potrebné riešiť dopady transformácie z uhoľnej ekonomiky v súvislosti s poklesom zamestnanosti v tradičnom banskom sektore a naviazaných sektoroch, ako napríklad rast nezamestnanosti, či potreba prispôsobenia vzdelávania v regióne na potreby trhu práce zameraného na nové rozvíjajúce sa sektory ekonomiky. V tejto súvislosti je potrebné riešiť prepojenie vzdelávania na trh práce v oblasti stredného školstva a duálneho vzdelávania, ako aj v oblasti vyššieho vzdelávania. V súvislosti s príchodom zamestnancov banského sektora na trh práce počas postupného utlmovania banskej činnosti bude potrebné posilniť aj mimoškolské vzdelávania a rekvalifikácie.

Zároveň má región problémy so starnutím obyvateľstva a s odlivom mladých ľudí. Preto je potrebné posilniť infraštruktúru zameranú na sociálnu starostlivosť o staršie skupiny obyvateľstva, ako aj zatraktívniť región pre mladých ľudí s cieľom udržať ich v regióne. Rozvoj nových sektorov ekonomiky, ako aj nových pracovných príležitostí vytvorí základné podmienky pre uplatnenie mladých ľudí v regióne, zároveň je však potrebné zvýšiť atraktivitu regiónu aj z pohľadu kvality života vo forme podpory kultúry, športových, rekreačných a voľnočasových aktivít, služieb pre občanov a dostupnosti bývania pre mladé rodiny.

7.4.2. Východisková situácia

V oblasti zdravia obyvateľstva má banská činnosť dopad priamo na zamestnancov baní pracujúcich v podzemí, ale prostredníctvom znečistenia životného prostredia môže mať vplyv aj na obyvateľov žijúcich v regióne. Podľa analýzy Inštitútu finančnej politiky bol pomer podielu invalidity k podielu zamestnanosti (index invalidity) v sektore 7-násobne vyšší v porovnaní s priemerom v hospodárstve. Podľa štúdie SAV⁴¹ je v okrese Prievidza pomer príjemcov invalidného dôchodku k ekonomicky aktívnemu obyvateľstvu 13,3%, čo je nadpriemerný stav oproti priemeru Slovenska, ktorý je 9,1%. Stredná dĺžka dožitia je však v regióne hornej Nitry porovnateľná s priemerom Slovenska, aj keď zaostáva za najvýkonnejšími regiónmi.

Z hľadiska demografického vývoja zaznamenali okresy Prievidza aj Partizánske úbytok obyvateľstva. Okres Prievidza stratil od roku 1998 okolo 4,5% obyvateľov, zatiaľ čo okres Partizánske stratil okolo 5% obyvateľov, pričom sa predpokladá, že tento trend bude pokračovať. Obyvateľstvo v oboch regiónoch zároveň starne. Podľa predpovede Prognostického ústavu SAV bol podiel obyvateľstva vo veku 24 až 54 rokov v celkovej populácii okresov Prievidza a Partizánske v roku 2017 na úrovni 45%, pričom sa očakáva, že príslušné podiely klesnú do roku 2040 na 33,2%, resp. 31,2%. Podiel populácie nad 64 rokov bol už v roku 2017 v týchto okresoch nad priemernou úrovňou na Slovensku (19%-20%), pričom sa predpokladá, že vzrastie do roku 2040 až na tretinu⁴².

Skorším ukončením ťažby (útlmom) bude dochádzať k predčasnému odchodu baníkov, ktorí nebudú najmä vzhľadom k veku schopní adaptácie na nový druh povolania. Z týchto príčin bude nutné pripraviť právnu úpravu

⁴¹ PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

⁴² PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia Horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied, október 2018

týkajúcej sa sociálneho zabezpečenia baníkov a možností pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania.

Nižšie sú uvedené predpokladané náklady na sociálne zabezpečenie baníkov bez zohľadnenia jeho valorizácie v jednotlivých rokoch:

Rok	Počet zamestnancov			výška OPB
	so vznikom nároku	pokračujúci nárok	spolu	
2019	135		135	60 000 €
2020	120	135	255	1 600 000 €
2021	145	218	363	2 500 000 €
2022	145	298	443	2 900 000 €
2023	195	364	559	3 700 000 €
2024	245	479	724	4 800 000 €
2025	195	632	827	5 500 000 €
2026	180	706	886	6 000 000 €
2027		707	707	4 600 000 €
2028		546	546	3 600 000 €
2029		426	426	2 850 000 €
2030		342	342	2 350 000 €
2031		257	257	1 700 000 €
2032		156	156	1 000 000 €
2033		75	75	755 000 €
Spolu	-	-	-	43 915 000 €

Kľúčovou skupinou, na ktorú bude potrebné sa v procese transformácie zamerať, je skupina zamestnancov, ktorá je dnes vo veku 30 až 50 rokov, v ktorej sa predpokladá väčšie zastúpenie zamestnancov, ktorí pracujú v spoločnosti dlhodobo a nebudú mať skúsenosti s hľadaním si nového zamestnania a s procesmi, ktoré s tým súvisia. V tejto skupine sa môže nachádzať okolo 1 700 zamestnancov. V súvislosti s nimi bude potrebné pripraviť podporné programy zamerané na rekvalifikáciu a aktívnu pomoc s orientáciou na trhu práce a s hľadaním si nového zamestnania. Zároveň bude nevyhnutné využiť na zmiernenie sociálnych dopadov a vplyvov systém sociálneho zabezpečenia baníkov⁴³.

Z hľadiska vzdelávania sa rozbehla v regióne hornej Nitry spolupráca zamestnávateľov a stredných odborných škôl vo forme systému duálneho vzdelávania, kde súčasný počet zapojených žiakov je 235 na 6 školách a v 18 podnikoch. V regióne pôsobí detašované pracovisko Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity v meste Prievidza. Z hľadiska stredného odborného vzdelávania bol okres Prievidza historicky zameraný na chemický priemysel, baníctvo a stavebníctvo. V súčasnosti je potrebné podporiť vzdelávanie v oblasti učebných odborov zameraných na elektrotechniku, strojárstvo a chémiu⁴⁴, čo súvisí aj s rozvojom zamestnanosti v týchto oblastiach. Okres Partizánske je zameraný hlavne na obuvnícky priemysel, z hľadiska učebných odborov je v Regionálnej integrovanej územnej stratégii TSK odporúčané podporiť spracúvanie kože, kožušín a výrobu obuvi.

⁴³ Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 580 z 12. decembra 2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny - Úloha C.5 ministromi hospodárstva a ministromi práce, sociálnych vecí a rodiny „Pripraviť zmenu právnej úpravy o osobitnom príspevku baníkom pre vytvorenie podmienok skoršieho odchodu zo zamestnania a nemožnosti ďalšej adaptácie na iný druh zamestnania.“

⁴⁴ Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja na roky 2014 - 2020, časť 3.3 Oblasť školstva

7.4.3. Ciel'ová situácia

Okrem ekonomických, environmentálnych a infraštruktúrnych aspektov by transformácia regiónu horná Nitra mala tiež viesť k zvýšeniu kvality života v regióne a zvýšeniu jeho atraktivity. Zvyšovanie kvality života v regióne by malo odrážať potreby, ktoré dnes v regióne existujú, a ktoré vzniknú v procese transformácie.

V prvom rade bude potrebné posilniť sociálnu a zdravotnú infraštruktúru tak, aby zodpovedala požiadavkám vyplývajúcim zo starnutia obyvateľstva, ktoré bude v regióne starnúť rýchlejšie, ako je predpokladaný priemerný rast staršej populácie na Slovensku. Z tohto hľadiska bude potrebné rozvíjať služby zdravotnej a opatrovateľskej starostlivosti. Tieto služby je potrebné rozvíjať aj v súvislosti so zdravotným stavom obyvateľstva a zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorý je ovplyvnený znečistením životného prostredia, resp. rizikovosťou práce v banských priestoroch.

V druhom rade je potrebné zabezpečiť podporné programy pre samotný proces transformácie regiónu. Tieto súvisia s príchodom nových nezamestnaných na trh práce, ktorých bude potrebné rekvafikovať a umiestniť do nového zamestnania. V tejto súvislosti bude potrebná aktívna asistancia a sprevádzanie procesom hľadania si nového zamestnania. Z dlhodobého hľadiska bude potrebné naviazať vzdelávacie programy na potreby zamestnávateľov a ekonomických sektorov, ktoré sa budú v regióne rozvíjať. Takisto bude potrebné prehĺbiť spoluprácu s inštitúciami vyššieho vzdelávania, aj v súvislosti so snahou zvýšiť inovačný potenciál regiónu a zvýšiť aktivity vo výskume a vývoji.

V neposlednom rade je potrebné zabezpečiť dlhodobú atraktivitu regiónu, ktorá stabilizuje nepriaznivý demografický vývoj a odliv obyvateľstva. Región hornej Nitry by mal poskytnúť obyvateľom atraktívne možnosti trávenia voľného času vo forme kultúry, trávenia voľného času, športových a rekreačných aktivít. Nakoľko má región aj potenciál v oblasti cestovného ruchu, je možné integrovať aktivity zamerané na rozvoj turizmu a aktivity zamerané na kvalitu života obyvateľov regiónu. S atraktivitou regiónu súvisia aj kvalitné služby samosprávy, ktoré je možné rozvíjať v rámci konceptu tzv. „digitálneho mesta“ a konceptu smart city. S cieľom prilákať, resp. udržať mladé rodiny v regióne je potrebné podporovať rozširovanie ponuky nájomných a cenovo dostupných bytov.

7.4.4. Prehľad priorít a opatrení

Pilier Kvalita života a sociálna infraštruktúra pozostáva zo štyroch priorít, ktoré sa ďalej členia na opatrenia nasledovne:

- Priorita IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb
 - Opatrenie IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti
 - Opatrenie IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti
- Priorita IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
 - Opatrenie IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne
 - Opatrenie IV.2.2 Rozvoj možností cestovného ruchu, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne
 - Opatrenie IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov
 - Opatrenie IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne
- Priorita IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
 - Opatrenie IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne
 - Opatrenie IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne
 - Opatrenie IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvafikácií a talentov

- Priorita IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva
 - Opatrenie IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti
 - Opatrenie IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

Priority a opatrenia v rámci piliera Kvalita života a sociálna infraštruktúra sú bližšie popísané v nasledovných podkapitolách.

7.4.5. Priorita IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb

Región hornej Nitry má tradíciu v kúpeľníctve v meste Bojnice. Kúpeľníctvo je zamerané tak na medicínsko-kúpeľné služby, ako aj rekreačné wellness kúpeľné služby. Kúpeľná infraštruktúra tak poskytuje možnosť rozvíjať zdravotnícke a medicínske služby v symbióze s kúpeľným cestovným ruchom.

V súvislosti s transformáciou regiónu je rozvoj zdravotníckych služieb úzko spätý s negatívnymi dopadmi na zdravie obyvateľstva, či už z hľadiska chorôb z povolania vyplývajúcich z rizikovej práce v ťažobnom priemysle, ako aj z hľadiska zdravotného stavu obyvateľov v súvislosti so znečisteným životným prostredím. Zároveň posilňovanie zdravotníckych a sociálnych služieb súvisí aj s problémom rýchleho starnutia obyvateľstva v regióne, kedy podľa predpovede Prognostického ústavu SAV vzrastie podiel obyvateľov nad 64 rokov do roku 2040 až na tretinu.

Osobitnou otázkou v súvislosti s transformáciou regiónu z uhoľnej ekonomiky je posilnenie sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb zameraných na ohrozené skupiny zamestnancov ťažobného priemyslu. Postupné utlmovanie banskej činnosti a prepúšťanie v tomto sektore môže spôsobiť sociálne problémy časti zamestnancov ťažobného priemyslu, ktorí môžu mať problémy s novým uplatnením sa na trhu práce. Sociálne problémy, ktoré môže transformácia regiónu u časti obyvateľstva vyvolať, sú aj na základe zahraničnej praxe napríklad problémy s nárastom rôznych druhov závislostí (alkoholizmu, nelátkové závislosti, ako napríklad patologické hráčstvo), rodinných problémov, ktoré môžu viesť až k existenčným problémom. Pre túto skupinu obyvateľstva je potrebné vytvoriť efektívnu záchytnú sociálnu sieť, ktorá im pomôže s návratom do bežného života. V regióne už dnes fungujú organizácie, ktoré sa tejto činnosti venujú (ako napríklad nezisková organizácia Jazmín v Handlovej), ktoré sa venujú sociálnym službám zameraným na riešenie problémov súvisiacich s nezamestnanosťou, ako napríklad rast kriminality, drogových závislostí a prípadov predčasného ukončenia života. Takúto infraštruktúru bude potrebné v súvislosti s transformáciou regiónu ďalej rozvíjať.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Región má dobrú východiskovú pozíciu pre ďalší rozvoj zdravotníckych a sociálnych služieb a medicínsko-kúpeľných služieb vzhľadom na tradíciu kúpeľníctva • Banská činnosť má negatívny dopad na zdravie ľudí, či už priamo na zamestnancov v baniach alebo nepriamo na obyvateľstvo v súvislosti so 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšírenie medicínsko-kúpeľných služieb integrované s celkovým rozvojom kúpeľníctva a podporou cestovného ruchu • Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva prostredníctvom rozvoja zdravotníckych a sociálnych služieb zameraných na zmierňovanie negatívnych vplyvov banskej činnosti na zdravie

	<p>znečisteným životným prostredím</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predpokladá sa, že do roku 2040 sa zvýši podiel obyvateľov nad 64 rokov v regióne na tretinu, čo si bude vyžadovať posilnenie zdravotníckych a sociálnych služieb súvisiacich so starnutím obyvateľstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti o starnúce obyvateľstvo
IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Utlmovanie banskej činnosti prinesie nárast nezamestnanosti ľudí z ťažobného priemyslu, ktorý môže u niektorých viesť k negatívnym sociálnym javom • Dnes už v regióne existujú organizácie, ktoré venujú sociálnym službám zameraným na riešenie týchto negatívnych javov, ich činnosť bude ale potrebné v procese transformácie rozšíriť 	<ul style="list-style-type: none"> • Minimalizácia negatívnych sociálnych javov spôsobených nárastom nezamestnanosti v súvislosti s utlmaním banskej činnosti • Zvýšenie kapacít organizácií poskytujúcich sociálne služby zamerané na zmierňovanie negatívnych sociálnych javov spôsobených transformáciou regiónu

7.4.5.1. Opatrenie IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.1.1 Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj zdravotníckych služieb a sociálnych služieb ako reakcia na dva faktory v rámci transformácie regiónu horná Nitra – priame a nepriame dopady na zdravotný stav obyvateľstva ako dôsledok banskej činnosti a znečistenia životného prostredia a rýchle starnutie obyvateľstva v regióne, ktoré si bude vyžadovať prispôbenie typov a rozsahu zdravotníckych a sociálnych služieb.</p> <p>Na druhej strane je opatrenie zamerané na ďalší rozvoj medicínsko-kúpeľných služieb, kde je možné nadviazať na tradíciu kúpeľníctva v regióne, a integrovať tento rozvoj s rozvojom cestovného ruchu a tvorby nových pracovných miest v sektore cestovného ruchu ako doplnkovom sektore ekonomickej transformácie.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšírenie medicínsko-kúpeľných služieb integrované s celkovým rozvojom kúpeľníctva a podporou cestovného ruchu

	<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva prostredníctvom rozvoja zdravotníckych a sociálnych služieb zameraných na zmiernenie negatívnych vplyvov banskej činnosti na zdravie • Zlepšenie zdravotnej a sociálnej starostlivosti o starnúce obyvateľstvo 						
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti • Mestá a obce • Samosprávny kraj • Kúpele Bojnice • Mimovládne neziskové organizácie • Podnikatelia v regióne 						
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Užívatelia zdravotnej starostlivosti 						
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba novej polikliniky v meste Nováky • Prístavba k medicínskemu zariadeniu uniKLINIKA kardinála Korca v Prievidzi • Vybudovanie nového spánkového laboratória a dovybavenie súčasného laboratória Pľúcneho oddelenia NsP Prievidza • Centrum komplexnej onkologickej rehabilitácie – CEKOR • Rozšírenie lôžkovej kapacity pre kúpeľných hostí, okrem Bojníc 						
Zodpovedné orgány a úlohy	<table border="1"> <tr> <td>Trenčiansky samosprávny kraj</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Mestá a obce</td> <td>Príprava projektov</td> </tr> <tr> <td>Riadiaci orgán IROP a budúci relevantný OP v novom programovom období 2021 - 2027</td> <td> Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov Identifikácia iných možných zdrojov financovania (vrátane zdrojov z programového obdobia 2021 - 2027) </td> </tr> </table>	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov	Mestá a obce	Príprava projektov	Riadiaci orgán IROP a budúci relevantný OP v novom programovom období 2021 - 2027	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov Identifikácia iných možných zdrojov financovania (vrátane zdrojov z programového obdobia 2021 - 2027)
Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov						
Mestá a obce	Príprava projektov						
Riadiaci orgán IROP a budúci relevantný OP v novom programovom období 2021 - 2027	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov Identifikácia iných možných zdrojov financovania (vrátane zdrojov z programového obdobia 2021 - 2027)						

7.4.5.2. Opatrenie IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.1.2 Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti
------------------------	---

Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj sociálnych služieb zameraných na zmierňovanie negatívnych sociálnych javov vyplývajúcich z potenciálneho nárastu nezamestnanosti ako dôsledku postupného utlmovania banskej činnosti.</p> <p>Opatrenie má pomôcť vytvoriť sociálnu záchytnú sieť pre riešenie prípadov ľudí, ktorí si nebudú vedieť nájsť nové uplatnenie na trhu práce a môžu sa u nich rozvinúť tieto negatívne sociálne javy, akými sú napríklad rozvoj rôznych druhov závislostí, kriminalita, strata bývania, a pod. Opatrenie má pomôcť týmto skupinám ľudí integrovať sa naspäť do spoločnosti.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Minimalizácia negatívnych sociálnych javov spôsobených nárastom nezamestnanosti v súvislosti s utlmovaním banskej činnosti Zvýšenie kapacít organizácií poskytujúcich sociálne služby zamerané na zmierňovanie negatívnych sociálnych javov spôsobených transformáciou regiónu 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> Mestá a obce Mimovládne neziskové organizácie 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Verejnosť Uchádzači o zamestnanie 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj sociálnych služieb v meste Prievidza Vybudovanie domu seniorov v Prievidzi a v Novákoch Domov sociálnych služieb Krásno 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP LŽ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LŽ
		Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6. Priorita IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia

Problémom regiónu horná Nitra nie je v súčasnej dobe vysoká nezamestnanosť alebo vysoká závislosť lokálnej ekonomiky na ťažobnom priemysle. Región skôr trpí nepriaznivým demografickým vývojom a problémom dlhodobého odlivu ľudí. V oboch okresoch – Prievidza aj Partizánske – došlo od roku 1998 k úbytku obyvateľstva o približne 5%, pričom podľa prognózy do roku 2035 by mal región prísť o ďalších 4% až 5% obyvateľov⁴⁵. Migrácia ľudí z regiónu súvisí s možnosťami pracovného uplatnenia, možnosťami vzdelávania, ale aj s kvalitou života v regióne a s kvalitou poskytovaných verejných služieb.

⁴⁵ Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2035, Prognostický ústav SAV, Bratislava

Zatiaľ čo piliere Ekonomika, podnikanie a inovácie a Udržateľné životné prostredie riešia otázky pracovných príležitostí a čistého životného prostredia, kvalita života je zameraná na atraktivitu regiónu z pohľadu trávenia voľného času, športu, kultúry, rekreácie, či dostupnosti bývania. Cieľom je vytvoriť atraktívny región, ktorý udrží obyvateľov v regióne, prípadne priláka nových obyvateľov.

Rozvoj kultúry, voľnočasových, športových a rekreačných aktivít súvisí nielen so zvyšovaním atraktivity regiónu pre miestnych obyvateľov, ale je úzko prepojený aj na rozvoj cestovného ruchu v regióne. Nájomné bývanie za výhodnú cenu môže pomôcť slabším sociálnym skupinám zabezpečiť si bývanie, na druhej strane však môže slúžiť aj ako štartovacie bývanie pre mladé rodiny, čo pomôže udržať ich v regióne. Mestá v regióne hornej Nitry už dnes ponúkajú nájomné bývanie, avšak z pohľadu plánovaných nových ekonomických aktivít v regióne a potreby zabezpečenia pracovných síl, bude potrebné túto oblasť posilniť, a obzvlášť sa zamerať na mladé rodiny.

Jednou z možností, ako zvýšiť atraktivitu regiónu, je aj rozvoj verejných služieb a zavádzanie moderných konceptov v miestnej samospráve, ako napríklad tzv. „digitálne mesto“, alebo širší koncept smart city. Podobné iniciatívy sú súčasťou akčných plánov a stratégií aj v iných uhoľných regiónoch, ako napríklad Lužice v Nemecku alebo Limburg v Holandsku, ktoré sa snažia zatriktívniť svoje regióny zameraním sa na moderné technológie, pokrytie miest sieťami vysokorychlostného internetu a wi-fi, maximalizáciu digitálnych služieb mesta a vytváranie podmienok pre rozvoj digitálnej ekonomiky.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne	<ul style="list-style-type: none"> Región má dobré predpoklady z hľadiska kultúrnej infraštruktúry a podujatí Príležitosť ponúka previazanie na rozvoj cestovného ruchu a využitie potenciálu banskej histórie v regióne 	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky kultúrnych aktivít Budovanie, resp. rekonštrukcie kultúrnej infraštruktúry
IV.2.2 Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	<ul style="list-style-type: none"> Región ponúka rôzne možnosti voľnočasových a rekreačných aktivít Ďalšie zvýšenie atraktivity regiónu v tomto smere sa ponúka využitím a revitalizáciou niektorých území po banskej činnosti na voľnočasové aktivity (mokrade, ktoré vznikli banskou činnosťou) V regióne je čiastočne vybudovaná sieť cyklociest, je potrebné ich ďalej budovať a prepájať 	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky voľnočasových, športových a rekreačných aktivít Budovanie, resp. rekonštrukcie nových športovísk, cyklociest a ďalšej voľnočasovej infraštruktúry
IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	<ul style="list-style-type: none"> Mestá v regióne sa doteraz vo väčšej miere nevenovali smart city stratégiám a zavádzaniu smart city konceptov 	<ul style="list-style-type: none"> Zavádzanie smart city stratégií a služieb a digitálnych riešení v mestách

- Smart city riešenia a kvalitné a moderné verejné služby môžu pritom zvýšiť atraktivitu miest v regióne

IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne

- Mestá v regióne už dnes ponúkajú nájomné bývanie
- Rast ekonomickej aktivity v nových sektoroch vytvorí tlak na potrebu rozvoja bývania v mestách a obciach
- Je potrebné sa predovšetkým zamerať na rozvoj bývania pre mladé rodiny
- Rast ponuky nájomného bývania v regióne s osobitným zameraním sa na mladé rodiny
- Budovanie infraštruktúry pre výstavbu bývania v osobnom vlastníctve

7.4.6.1. Opatrenie IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne

Názov opatrenia	IV.2.1 Rozvoj kultúry v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj kultúry v regióne s možnosťou stavať na existujúcej kultúrnej infraštruktúre, ako aj na banskej tradícii. Opatrenie má prispieť k rozšíreniu ponuky kultúrnych podujatí a možností a prepájať ich na ponuku v oblasti cestovného ruchu.</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na budovanie, prípadne na rekonštrukcie existujúcej kultúrnej infraštruktúry.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky kultúrnych aktivít • Budovanie, resp. rekonštrukcie kultúrnej infraštruktúry
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne • Samosprávny kraj • Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Návštevníci regiónu
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie hornonitrianskeho kultúrno kreatívneho podnikateľského centra v Prievidzi • Obnova domu kultúry v obci Koš • Koncertný organ pre Hornú Nitru
	Trenčiansky samosprávny kraj
	Príprava projektov

Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6.2. Opatrenie IV.2.2 Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne

Názov opatrenia	IV.2.2 Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít rozširovaním ich ponuky, ako aj rozširovaním súvisiacej infraštruktúry. To zahŕňa napríklad budovanie nových cyklociest a ich prepájanie, budovanie nových turistických chodníkov, revitalizácia území a ich premena na rekreačné využitie (vrátane území po banskej činnosti a území ovplyvnených banskou činnosťou).</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na budovanie, prípadne na rekonštrukcie existujúcej voľnočasovej, športovej a rekreačnej infraštruktúry.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> Zvyšovanie atraktivity regiónu rozširovaním ponuky voľnočasových, športových a rekreačných aktivít Budovanie, resp. rekonštrukcie nových športovísk, cyklociest a ďalšej voľnočasovej infraštruktúry
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> Mestá a obce Podnikatelia v regióne Samosprávny kraj Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> Verejnosť Návštevníci regiónu
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> Oprava havarijného stavu Národného centra vodného póla v Novákoch Centrum rehabilitácie a športu v Handlovej Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade Náučný dendrologický lesný chodník Vybudovanie sedačkovej lanovky v stredisku Skiarena Fačkovské sedlo

- Hydraulická plošina na dne bazéna pre potreby plaveckých výcvikov
- Revitalizácia športovísk a ubytovania HUTIRA RELAX CENTRA
- Rekreačná zóna Krásno

Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán IROP	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci IROP Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6.3. Opatrenie IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov

Názov opatrenia	IV.2.3 Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu rozvoja smart city stratégií a implementácie smart city riešení v mestách v regióne. Osobitnou oblasťou, ktorú opatrenie rieši, je podpora pre zavádzanie digitálnych riešení v mestách, čo zahŕňa elektronické služby miestnej samosprávy, ako aj podporu budovania digitálnej infraštruktúry pre potreby obyvateľov a návštevníkov miest, ako aj pre potreby rozvoja digitálnej ekonomiky.	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zavádzanie smart city stratégií a služieb a digitálnych riešení v mestách 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Nákup zametacieho a čistiaceho vozidla pre celý región • Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BR KO pre región Stredného Ponitria • Nákup zberného vozidla komunálneho odpadu pre celý región 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP EVS	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP EVS Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.6.4. Opatrenie IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne

Názov opatrenia	IV.2.4 Rozvoj podpory bývania v regióne	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu rozširovania ponuky bývania v regióne s cieľom zlepšiť dostupnosť bývania predovšetkým pre mladé rodiny, a tiež s cieľom prilákať do regiónu nových mladých ľudí aj v súvislosti s novými pracovnými príležitosťami, ktoré vzniknú v procese ekonomickej transformácie.</p> <p>Podpora bývania môže byť v rôznej forme, napríklad v podobe mestského sociálneho bývania, nájomného bývania, súkromného nájomného bývania, prípadne vo forme podpory pre budovanie infraštruktúry pre výstavbu bývania v osobnom vlastníctve.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Rast ponuky nájomného bývania v regióne s osobitným zameraním sa na mladé rodiny • Budovanie infraštruktúry pre výstavbu bývania v osobnom vlastníctve 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Mestá a obce • Podnikatelia v regióne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry pre individuálnu bytovú výstavu Sebedražie – Dúbravka • Nové zázemie pre bývanie zamestnancov regiónu - ubytovňa v areáli firmy • Banický bytový komplex v Handlovej 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky/ Štátny fond rozvoja bývania	Identifikácia možných dodatočných zdrojov financovania podľa potreby

7.4.7. Priorita IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily

V procese transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky na nové sektory ekonomiky vznikne aj potreba prispôsobenia sa školstva v regióne potrebám trhu práce. Okrem samotnej transformácie budú na potreby trhu práce vplývať aj iné globálne faktory, ako napríklad automatizácia a robotizácia. To bude vytvárať tlak na stredné odborné školstvo, ako aj na vysoké školstvo, aby prispôbili svoje študijné programy novým podmienkam.

Už dnes je v regióne zabehnutý systém duálneho vzdelávania, v ktorom je dnes zapojených 235 žiakov na 6 školách a v 18 podnikoch. Medzi spolupracujúcimi podnikmi sú aj spoločnosti, ktoré budú s veľkou

pravdepodobnosťou kľúčové pre ekonomickú transformáciu a tvorbu pracovných miest v budúcnosti. Tie si už dnes takýmto spôsobom vychovávajú pracovné sily, pri predpokladaných nárastoch zamestnanosti v týchto sektoroch však bude potrebné prípravu žiakov v duálnom vzdelávaní zintenzívniť. V okrese Prievidza je momentálne 7 stredných odborných škôl a obchodných akadémií a v okrese Partizánske 1. Zároveň sú v regióne hornej Nitry 4 gymnáziá⁴⁶. Podľa Regionálnej integrovanej územnej stratégie TSK je odporúčané v regióne hornej Nitry podporiť učebné odbory elektrotechnika, strojárstvo a chémia v Prievidzi a spracúvanie kože, kožušín a výrobu obuvi v Partizánskom⁴⁷. Zároveň bude ale potrebné, aby stredné školstvo flexibilne reagovalo na zmeny v štruktúre ekonomiky vyvolané transformáciou regiónu.

V regióne hornej Nitry sú dnes obmedzené možnosti vysokoškolského štúdia. V meste Prievidza pôsobí len detašované pracovisko Fakulty riadenia a informatiky Žilinskej univerzity. Vzhľadom na snahu podporovať výskum, vývoj a inovácie v regióne, ako aj vzhľadom na plány významných zamestnávateľov rozširovať výskum a vývoj v podnikoch v regióne však bude potrebné rozšíriť vysokoškolské vzdelávanie v regióne a rozvíjať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi, ako aj s inovatívnymi podnikmi. Prepájaním a spoluprácou vysokoškolského vzdelávania so zamestnávateľmi sa prispeje nielen k výchove talentov v regióne, ale aj k ich udržaniu v regióne.

Vzhľadom na očakávaný nárast nezamestnanosti súvisiaci s útlmom ťažby uhlia bude potrebné posilniť tiež mimoškolské vzdelávanie a rekvalifikácie s cieľom podporiť uplatnenie bývalých zamestnancov ťažobného priemyslu na trhu práce.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	<ul style="list-style-type: none"> V regióne hornej Nitry je zabehnutý systém duálneho vzdelávania Vzhľadom na očakávanú zmenu štruktúry ekonomiky bude však potrebné zapojenie sa do duálneho vzdelávania posilniť, ako aj prispôsobiť študijné programy stredného školstva 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie participácie v systéme duálneho vzdelávania Zvýšenie spolupráce zamestnávateľov a stredných škôl pri príprave absolventov pre nové sektory transformujúcej sa ekonomiky
IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	<ul style="list-style-type: none"> V regióne hornej Nitry pôsobí len jedno detašované pracovisko vysokej školy Vzhľadom na snahu podporiť výskum, vývoj, inovácie a pracovné miesta s vyššou pridanou hodnotou, je potrebné rozšíriť vysokoškolské vzdelávanie v regióne a spoluprácu vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie kapacity vysokoškolského vzdelávania v regióne Zvýšenie spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami a zamestnávateľmi, predovšetkým v oblasti výskumu, vývoja a inovácií
IV.3.3 Podpora mimoškolského	<ul style="list-style-type: none"> Útlm ťažby uhlia prinesie na trh práce nových 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie kapacity rekvalifikačných kurzov

⁴⁶ Centrum vedecko-technických informácií SR, Prehľad stredných škôl, Školský rok 2018/2019

⁴⁷ Regionálna integrovaná územná stratégia Trenčianskeho kraja na roky 2014 - 2020, časť 3.3 Oblasť školstva

vzdelávania,
rekvalifikácií a talentov

nezamestnaných, ktorých
bude potrebné rekvalifikovať

- Niektoré podniky v regióne riešia rekvalifikácie vo vlastnej réžii vo svojich školiacich centrách
- Atraktivitu regiónu je možné podporiť aj ďalším mimoškolským vzdelávaním a celoživotným vzdelávaním

zameraných na rekvalifikáciu
zamestnancov ťažobného
priemyslu na nové sektory
transformujúcej sa ekonomiky

- Zapojenie kľúčových zamestnávateľov do procesu rekvalifikácie
- Rozširovanie možností mimoškolského a celoživotného vzdelávania

7.4.7.1. Opatrenie IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne

Názov opatrenia	IV.3.1 Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na podporu zvyšovania zapájania sa zamestnávateľov, škôl a žiakov do duálneho vzdelávania v regióne s cieľom posilniť uplatniteľnosť absolventov na trhu práce v rozvíjajúcich sa sektoroch ekonomiky.</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na posilňovanie celkovej spolupráce medzi zamestnávateľmi a strednými školami v regióne.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie participácie v systéme duálneho vzdelávania • Zvýšenie spolupráce zamestnávateľov a stredných škôl pri príprave absolventov pre nové sektory transformujúcej sa ekonomiky
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdelávacie inštitúcie • Samosprávny kraj • Podnikatelia v regióne
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Zamestnávatelia • Žiaci a študenti
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzifikácia finančnej gramotnosti pre žiakov ZŠ a SŠ Hornej Nitry • Projekt Baťovany 2.0 - podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania • Športová akadémia s možnosťou duálneho vzdelávania v Novákoch • Rozšírenie oddelenia duálneho vzdelávania v priemyselnom podniku v Prievidzi • Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne

- Zriadenie odborných učební v najväčších obciach regiónu – Bošanoch, Chynoranoch a Veľkých Uherciach

Zodpovedné orgány a úlohy	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP LZ a príslušný sprostredkovateľský orgán	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.7.2. Opatrenie IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne

Názov opatrenia	IV.3.2 Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na rozširovanie vysokoškolského vzdelávania v regióne hornej Nitry a rozširovanie študijných odborov v nadväznosti na potenciálne rozvíjajúce sa sektory ekonomiky v rámci transformácie regiónu z uhoľnej ekonomiky.</p> <p>Opatrenie je tiež zamerané na prehľbovanie spolupráce vzdelávacích inštitúcií so zamestnávateľmi na spoločných projektoch výskumu a vývoja, inovácií, podpory talentov s cieľom vychovávať a udržať talenty v regióne pre potreby rozvíjajúcich sa sektorov ekonomiky.</p>	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie kapacity vysokoškolského vzdelávania v regióne • Zvýšenie spolupráce medzi vzdelávacími inštitúciami a zamestnávateľmi, predovšetkým v oblasti výskumu, vývoja a inovácií 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdelávacie inštitúcie • Podnikatelia v regióne 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Zamestnávatelia • Študenti 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Riadiaci orgán OP LZ a príslušný sprostredkovateľský orgán	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.7.3. Opatrenie IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov

Názov opatrenia	IV.3.3 Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily
Opis opatrenia	<p>Opatrenie je zamerané na intenzifikáciu rekvalifikácií a nastavenie špeciálnych rekvalifikačných programov pre prípravu zamestnancov ťažobného sektora na nové uplatnenie na trhu práce, aj so zapojením samotných zamestnávateľov, prípadne podporou rekvalifikačných aktivít priamo u budúcich zamestnávateľov.</p> <p>Zároveň je opatrenie zamerané aj na zvyšovanie atraktivity regiónu prostredníctvom rozširovania možností ďalšieho mimoškolského a celoživotného vzdelávania s cieľom podpory talentov a rozširovania kvalifikácie zameranej na potreby trhu práce a nových sektorov ekonomiky.</p>
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie kapacity rekvalifikačných kurzov zameraných na rekvalifikáciu zamestnancov ťažobného priemyslu na nové sektory transformujúcej sa ekonomiky • Zapojenie kľúčových zamestnávateľov do procesu rekvalifikácie • Rozširovanie možností mimoškolského a celoživotného vzdelávania
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdelávacie inštitúcie • Mestá a obce • Samosprávny kraj • Podnikatelia v regióne • Mimovládne neziskové organizácie
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Verejnosť • Zamestnávatelia • Žiaci a študenti • Uchádzači o zamestnanie
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Zážitkové vedecké centrum pre žiakov základných a stredných škôl v Partizánskom • Hornonitrianske centrum vzdelania na podporu zlepšenia kvality ľudských zdrojov na hornej Nitre • Centrum celoživotného vzdelávania v Prievidzi • Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne • Rekvalifikačné kurzy pre súčasných zamestnancov Slovenských elektrární, a.s. - Elektráreň Nováky

- Modernizácia vzdelávania a rekvalifikácia pracovnej sily v nedostatkových odboroch na trhu práce
- Rekvalifikácia budúcich zamestnancov z iných odvetví pre potreby novej priemyselnej výroby

Zodpovedné orgány a úlohy		
	Trenčiansky samosprávny kraj	Príprava projektov
	Mestá a obce	Príprava projektu
	Riadiaci orgán OP LZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP LZ Príprava výziev na financovanie projektov

7.4.8. Priorita IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva

V procese transformácie regiónu hornej Nitry sú z ekonomického hľadiska najviac ohrozenou skupinou obyvateľstva zamestnanci ťažobného priemyslu a naviazaných odvetví, kde dôjde k strate pracovných miest. Úbytok pracovných miest sa prejaví v najväčšej miere priamo v HBP.

Čo sa týka zvyšku zamestnancov, pôjde o dve skupiny ľudí. U mladších zamestnancov, ktorí pracujú v ťažobnom priemysle kratšie, sa dá očakávať väčšia flexibilita, čo sa týka ich možností rekvalifikácie, ako aj hľadania si nového uplatnenia na trhu práce. U starších zamestnancov, ktorí navyše pracujú v ťažobnom priemysle dlhodobo, sa dá predpokladať absencia skúseností so zmenou zamestnania a skúseností s procesmi súvisiacimi s nezamestnanosťou, komunikáciou s úradmi a zamestnávateľmi a aktívnym hľadaním si nového zamestnania.

Na zmiernenie sociálnych dopadov a vplyvov pre zamestnancov HBP, ktorí prídu o zamestnanie z dôvodu postupného ukončovania ťažby uhlia v regióne, bude potrebné využiť inštitút odstupného pre všetkých zamestnancov v závislosti od odpracovaných rokov u zamestnávateľa HBP a inštitút novelizovaného Osobitného príspevku baníkom pre zamestnancov, ktorí pracovali v zamestnaniach v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach. Odstupné je považované za mimoriadny náklad vyplývajúci z článku 4 rozhodnutia Rady EÚ 2010/787/EÚ o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie.

Na základe údajov HBP je predpokladaný nasledovný vývoj zníženia počtu zamestnancov v spoločnosti v rokoch 2019 až 2028:

Rok	Celkové zníženie počtu zamestnancov	- z toho zníženie počtu zamestnancov pracujúcich v podzemí
2019	280	135
2020	250	120
2021	300	145
2022	300	145
2023	400	195
2024	500	245

2025	400	195
2026	370	180
SPOLU	2 800	1 360

Aby bol proces prechodu bývalých zamestnancov ťažobného priemyslu do nových zamestnaní plynulý, je potrebné zabezpečiť pre nich právnu a sociálnu starostlivosť vo forme poradenstva ohľadom ich nárokov v procese zmeny zamestnania, ako aj ohľadom asistencie a sprevádzania celým procesom od ukončenia zamestnania, cez komunikáciu s úradmi, hľadanie si nového pracovného miesta, až po nástup do nového zamestnania.

V minulosti už v regióne prebiehal projekt podobného charakteru, ktorý zastrešovala nezisková organizácia Help, a na základe ktorého by sa mohol vytvoriť podobný projekt aj v rámci akčného plánu transformácie regiónu hornej Nitry. Medzi aktivity v rámci tohto projektu patrili pomoc ťažko zamestnateľným pri uplatnení sa na trhu práce, zabezpečenie vzdelávania, tréningu, rekvalifikácie a osobného rozvoja, pomoc pri vyhľadávaní a vytváraní vhodných pracovných miest a pomoc k úspešnému zvládnutiu a trvalému udržaniu získaného pracovného miesta.

Opatrenie	Východiská	Cieľ
IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	<ul style="list-style-type: none"> Zamestnanci ťažobného priemyslu sú priamo ohrozenou skupinou obyvateľstva v súvislosti s transformáciou uhoľného regiónu Určitá skupina zamestnancov dlhodobo pracujúcich u jedného zamestnávateľa nebude mať dostatočné skúsenosti s hľadaním si nového uplatnenia na trhu práce a s procesmi súvisiacimi s ukončením zamestnania a právami vyplývajúcimi z vedenia v evidencii uchádzačov o zamestnanie 	<ul style="list-style-type: none"> Zabezpečenie sociálnej a právnej asistencie zamestnancom, ktorí prídu v súvislosti s útlmom banskej činnosti o prácu, v procese ukončenia zamestnania, v súvislosti so štatútom uchádzača o zamestnanie a v procese hľadania si nového uplatnenia na trhu práce Zlepšenie informovanosti o procesoch súvisiacich so zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie a z toho vyplývajúcich práv a povinností uchádzača o zamestnanie
IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	<ul style="list-style-type: none"> V minulosti prebiehal v regióne projekt zameraný na komplexnú podporu a mentoring ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva, ktorý by bolo možné replikovať aj pre potreby transformácie regiónu hornej Nitry 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýšenie uplatnenia ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva na trhu práce

7.4.8.1. Opatrenie IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.4.1 Podpora asistencie a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na podporu pre zamestnancov ťažobného priemyslu a nadväzujúcich odvetví, ktorí v súvislosti s útlmom banskej činnosti a transformáciou regiónu z uhoľnej ekonomiky prídu o zamestnanie. Právna asistencia je zameraná na poradenstvo v oblasti nárokov zamestnancov v súvislosti s ukončením pracovného pomeru so súčasným zamestnávateľom, práv a povinností uchádzača o zamestnanie súvisiacich s vedením v evidencii úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, v oblasti komunikácie a povinností voči orgánom štátnej správy, v procese hľadania si nového zamestnania a v oblasti nástupu do nového zamestnania.	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zabezpečenie sociálnej a právnej asistencie zamestnancom, ktorí prídu v súvislosti s útlmom banskej činnosti o prácu, v procese ukončenia zamestnania, v súvislosti so štatútom uchádzača o zamestnanie a v procese hľadania si nového uplatnenia na trhu práce • Zlepšenie informovanosti o procesoch súvisiacich so zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie a z toho vyplývajúcich práv a povinností uchádzača o zamestnanie 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Orgány štátnej správy • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Uchádzači o zamestnanie 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Komunitné centrum modernej Hornej Nitry v Novákoch • Rozvoj sociálnych služieb v meste Prievidza • Rozvoj sociálnych služieb v meste Nováky 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ Príprava výziev na financovanie projektov
	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky/ Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	Príprava riešenia osobitného príspevku baníkom a odstúpného

7.4.8.2. Opatrenie IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti

Názov opatrenia	IV.4.2 Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	
Pilier/priorita	IV. – Kvalita života a sociálna infraštruktúra / IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	
Opis opatrenia	Opatrenie je zamerané na asistenciu ťažko zamestnateľným skupinám obyvateľstva prostredníctvom komplexnej podpory v procese prechodu zo súčasného zamestnania do nového zamestnania. Táto asistencia môže zahŕňať napríklad zabezpečenie vzdelávania, tréningu, rekvalifikácie a osobného rozvoja, pomoc pri vyhľadávaní a vytváraní vhodných pracovných miest a pomoc k úspešnému zvládnutiu a trvalému udržaniu získaného pracovného miesta.	
Sledovaný cieľ	<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšenie uplatnenia ťažko zamestnateľných skupín obyvateľstva na trhu práce 	
Potenciálni nositelia projektov	<ul style="list-style-type: none"> • Orgány štátnej správy • Mestá a obce • Mimovládne neziskové organizácie 	
Cieľové skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • Uchádzači o zamestnanie 	
Výber indikatívnych projektových zámerov	<ul style="list-style-type: none"> • Tútoring a vzdelávanie občanov ohrozených sociálnym vylúčením v procese transformácie regiónu 	
Zodpovedné orgány a úlohy	Mestá a obce	Príprava projektov
	Riadiaci orgán OP ĽZ	Identifikácia možných zdrojov financovania v rámci OP ĽZ
		Príprava výziev na financovanie projektov

7.5. Legislatívne a systémové opatrenia

Akčný plán pre transformáciu regiónu horná Nitra okrem vyššie spomínaných pilierov, priorít a opatrení zahŕňa aj tzv. legislatívne a systémové opatrenia. Ide o opatrenia, ktoré je pre postupný útlm ťažby uhlia a transformáciu regiónu potrebné vykonať z hľadiska zmien v legislatíve a regulácii, prípadne z hľadiska zmien v inštitucionálnom nastavení, nastavení grantových schém a pod. V rámci plnení opatrení, ako aj pri stanovení termínov realizácie podľa Akčného plánu je potrebné zohľadniť povinnosť subjektov verejnej správy vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti pred ďalšou projektovou prípravou investícií v zmysle novely zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Medzi legislatívne a systémové opatrenia patria:

Názov opatrenia	Typ opatrenia	Popis opatrenia
Odpis zásob výhradného ložiska	Legislatíva	<p>Podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon), musia byť výhradné ložiská využívané racionálne, to znamená, že je potrebné vydobýť zásoby výhradných ložísk včítane sprievodných nerastov čo najúplnejšie s čo najmenšími stratami a znečistením. V prípade skoršieho ukončenia banskej činnosti nebude možné zásoby úplne vydobýť a bude potrebné ich časť odpísať.</p> <p>Zákon ustanovuje v § 14a možnosti odpisu zásob výhradného ložiska. Jednou z možností je podľa odseku (2) písmeno c) možnosť odpísať zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob. Význam ochrany prevyšujúcej záujem na vydobytí týchto zásob preukáže príslušné ministerstvo obvodnému banskému úradu prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky túto skutočnosť potvrdí záväzným stanoviskom po jeho posúdení najmä z hľadiska uskutočňovania surovínovej politiky.</p> <p>Je potrebné preskúmať, či je možné zásoby z tohto dôvodu odpísať, a v prípade že áno, prijať opatrenia na odpis týchto zásob.</p> <p>Z dôvodu postupného ukončenia ťažby uhlia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí je plánovaná postupná zmena evidencie zásob uhlia, každoročne do 31. decembra 2027 v nadväznosti na Program postupného ukončenia ťažby a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí.</p> <p>Komisia pre schvaľovanie zásob nerastov MŽP SR na 149. zasadnutí dňa 16. júna 2020 vydala k návrhu na odpis zásob hnedého uhlia výhradného ložiska Handlová (Východná šachta bane Handlová) v celkovom množstve 4 785 809 ton z toho 2 687 55 ton bilančne voľné, kategória zásob Z-1, 2 098 254 ton bilančne voľné, kategória zásob Z-3 kladné stanovisko. Navrhovaný spôsob odpisu je prevod bilančných zásob hnedého uhlia do nebilančných zásob. Odpis zásob vykoná príslušný obvodný banský úrad.</p>

V súčasnosti organizácia HBP, a.s pripravuje preradenie zásob z bilančných do nebilančných na odoslanie na MŽP SR žiadosť za baňu Cigeľ.

Zmena chráneného ložiskového územia	Legislatíva	<p>Zákon č. 44/1988 Zb. definuje v § 16 a 17 chránené ložiskové územie, jeho určenie, zmeny a zrušenie. Hornonitrianske bane Prievidza a.s. majú v regióne evidované 3 chránené ložiskové územia – Cigeľ, Handlová a Nováky. Chránené ložiskové územie obmedzuje rozvoj na pozemkoch, ktoré sa nachádzajú v tomto území.</p> <p>Vzhľadom na postupný útlm banskej činnosti a potrebu rozvoja regiónu v procese transformácie bude potrebné preskúmať možnosti zmeny alebo zrušenia chráneného ložiskového územia v nadväznosti na odpis zásob výhradného ložiska a v nadväznosti na postupný útlm banskej činnosti.</p> <p>Ochrana výhradného ložiska je zabezpečená chráneným ložiskovým územím po vydaní osvedčenia o výhradnom ložisku - rozhodnutím Ministerstva životného prostredia SR. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov „Chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.“.</p>
Banská záchranná služba	Legislatíva	<p>Hornonitrianske bane Prievidza, a. s. prevádzkujú Hlavnú banskú záchrannú stanicu ktorá vykonáva banskú záchrannú službu a riadi závodné banské záchranné stanice s celoslovenskou pôsobnosťou. Počas útlmu ťažby uhlia a likvidácie dobývacích priestorov musí byť činnosť banskej záchrannej stanice zachovaná.</p> <p>Vzhľadom na skúsenosti tejto záchrannej služby je vhodné ju zachovať aj po ukončení ťažby uhlia a likvidácii dobývacích priestorov, a preto bude potrebné sa zaoberať možnosťami prechodu Hlavnej banskej záchrannej stanice pod inú nástupnícku organizáciu aj zabezpečenie jej financovania.</p> <p>Zároveň bude potrebné novelizáciou príslušnej legislatívy upraviť vzťahy v rámci postavenia a financovania v integrovanom záchrannom systéme.</p> <p>Pre Banskú záchrannú službu s postavením v integrovanom záchrannom systéme boli navrhnuté 4 scenáre právnej úpravy pre zabezpečenie jej ďalšej činnosti zo strany Ministerstva vnútra SR, ktoré sú predmetom posudzovania.</p>
Sociálne zabezpečenie baníkov	Legislatíva/ Financovanie	<p>V rámci útlmu banskej činnosti je snaha vytvoriť primerané sociálne podmienky uvoľňovaným baníkom z dôvodu sťažených podmienok pri ďalšej adaptácii na iný druh zamestnania.</p> <p>V tejto súvislosti je potrebné navrhnúť sociálne zabezpečenie baníkov tak, aby bolo možné poskytovanie osobitnej dávky</p>

širšiemu okruhu baníkov, uvoľňovaných zo zamestnania, v porovnaní s existujúcou právnou úpravou.

Na základe rokovaní medzi MH SR, MPSVaR a HBP boli vyčíslené náklady na sociálne zabezpečenie baníkov vo výške 43,9 mil. EUR, náklady na dôchodkové poistenie, v prípade, ak tieto osoby budú poistené ako poistenci štátu vo výške 12,5 mil. EUR.

Je potrebné hľadať dodatočné zdroje financovania sociálneho zabezpečenia pre všetkých odchádzajúcich zamestnancov HBP zo zdrojov EŠIF (napríklad ESF) alebo iných zdrojov EÚ umožňujúcich financovanie pasívnych opatrení trhu práce), nakoľko zdroje štátneho rozpočtu SR môžu byť obmedzené. S postupnou klesajúcou ťažbou uhlia spoločnosť HBP nebude schopná generovať dostatok zdrojov na pokrytie týchto mimoriadnych nákladov.

V súvislosti s vyplácaním sociálneho zabezpečenia baníkov je potrebné tiež preskúmať a zvoliť vhodný mechanizmus vyplácania týchto prostriedkov z hľadiska zodpovednej inštitúcie a kapacitného zabezpečenia.

„Zákonom č. 385/2019 Z. z. o kompenzačnom príspevku baníkom a o zmene a doplnení niektorých zákonov“, ktorý bol prijatý v Národnej rade SR dňa 16. októbra 2019 a ktorým sa zmiernili sociálne dopady pre stratu príjmu z činnosti baníkov so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach na území Slovenskej republiky, ktorí prichádzajú o zamestnanie z dôvodu útlmu banskej činnosti, ako aj došlo k zabezpečeniu nákladov poistenia na úhradu povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie.

**Notifikovanie
Programu
postupného
dot'aženia a
uzatvorenia
jednotlivých
ťažobných polí**

Financovanie

Na čiastočnú sanáciu nákladov na zatvorenie ťažobných polí je potrebné využiť štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov podľa Rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ. Štátna pomoc poskytnutá podnikom, ktoré vykonávajú alebo vykonávali činnosť v súvislosti s ťažbou uhlia, aby sa im umožnilo pokryť náklady, ktoré vznikajú alebo vznikli v dôsledku uzatvárania uhoľných výrobných jednotiek a ktoré nesúvisia s bežnou výrobou, sa považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Ide o pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov, ako sú uzatváranie a likvidácia banských diel, rekultivácie, banské škody, včítane náhrady zdrojov vody, odpisy, asanácie, bezpečnostné podzemné práce, zostatkové náklady plynuce z administratívnych, právnych a daňových ustanovení špecifických pre uhoľný priemysel, včítane odstupného pre neuplatnených zamestnancov. Presná technická, časová a finančná špecifikácia musí byť definovaná v technicko-ekonomickom projekte likvidácie konkrétneho ťažobného poľa a byť predmetom notifikácie v Európskej komisii.

Je potrebné hľadať dodatočné zdroje financovania uzatvárania uhoľných výrobných jednotiek, keďže s klesajúcou ťažbou uhlia nebude spoločnosť HBP schopná generovať dostatočné zdroje na pokrytie nákladov na uzatváranie z vlastných zdrojov a rovnako nemôže eliminovať všetky dopady ťažby uhlia v regióne, ktoré postupne vznikali počas ťažby pred vznikom HBP.

Rozhodnutím Komisie z 28.11.2019 pod číslom SA.55038 (2019/N) – Slovensko „Pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (HBP) v súvislosti s ukončením ťažby“ prebehla notifikácia štátnej pomoci programu postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová, Nováky I. s využitím poskytnutia pomoci na pokrytie mimoriadnych nákladov v zmysle článku 4 rozhodnutia Rady o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie 2010/787/EÚ.

Nastavenie možností čerpania prostriedkov z EÚ fondov z programového obdobia 2014 - 2020	Financovanie	<p>V súvislosti s financovaním akčného plánu je snaha využiť ešte súčasné programové obdobie EÚ fondov 2014 - 2020. Relevantnými operačnými programami pre opatrenia transformácie sú najmä operačné programy Ľudské zdroje, Integrovaná infraštruktúra, Kvalita životného prostredia a Integrovaný regionálny operačný program.</p> <p>Vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmiernením jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálne možnej miere využiť všetky disponibilné zdroje (Partnerská dohoda, Plán spravodlivej transformácie, Plán obnovy a odolnosti).</p>
Nastavenie možností čerpania prostriedkov z EÚ fondov z programového obdobia 2021 - 2027	Financovanie	<p>Kľúčovým zdrojom financovania akčného plánu bude programové obdobie EÚ fondov 2021 - 2027. Akčný plán preto bude zohrávať dôležitú úlohu v procese programovania obdobia 2021 - 2027 a bude potrebné nastaviť priority tak, aby boli zohľadnené aj potreby transformácie regiónu horná Nitra. Európskou komisiou bol navrhnutý aj nový Fond spravodlivej transformácie, ktorý má umožniť hladký prechod najproblematickejších regiónov Európy na klimaticky neutrálne. Na to, aby členské štáty mohli využiť svoj podiel z fondu, budú musieť v dialógu s Komisiou vypracovať Plán spravodlivej transformácie územia. Po výbere expertov Európskou komisiou, začne sa s prípravou Plánu v októbri 2020. Ďalším zdrojom</p>

financovania sú plánované opatrenia v rámci Plánu obnovy a odolnosti, časť zelená ekonomika. Zásadnou otázkou bude aj správne nastavenie synergií a komplementarít medzi RRF, EŠIF, JTF a inými zdrojmi. Taktiež riadenie procesu tvorby kľúčových stratégií (FST, IUS, IUI), či už medzirezortnou pracovnou skupinou, ale aj v rámci regionálnych tematických komisií v rámci Rád partnerstva musí zabezpečiť vyhodnocovanie projektov aj v súvislosti nadväznosti a doplnkovosti k iným projektom v príslušných zásobníkoch, aby sa plnili ciele stratégií efektívnejšie.

Hľadanie dodatočných možností financovania zo štátneho rozpočtu	Financovanie	<p>Implementácia akčného plánu by mala byť postavená na viaczdrojovom financovaní. Nie všetky opatrenia akčného plánu bude možné financovať z finančných podpôr EÚ, buď z dôvodu nedostatku finančnej alokácie alebo z dôvodu obmedzenia účelu financovania.</p> <p>Je preto potrebné hľadať prípadné dodatočné zdroje financovania opatrení akčného plánu zo zdrojov štátneho rozpočtu, prípadne využitím iných druhov financovania, ako napríklad verejno-súkromné partnerstvá alebo návratné finančné zdroje.</p>
Krátkodobé inštitucionálne zabezpečenie riadenia implementácie akčného plánu	Inštitucionálne zabezpečenie	<p>MIRRI SR v súčasnosti zabezpečuje všetky potrebné úkony súvisiace s inštitucionálnym zabezpečením koordinácie a riadenia implementácie akčného plánu. Úzko spolupracuje s Pracovnou skupinou pre implementáciu akčného plánu, relevantnými rezortmi a všetkými stakeholdrami potrebnými pri riešení problematiky transformácie. Nakoľko sa predpokladá, že primárnym zdrojom financovania akčného plánu budú prostriedky EÚ fondov z programového obdobia 2021 - 2027, bude musieť byť inštitucionálne zabezpečenie implementácie akčného plánu riešené a ďalej prispôbené v rámci nastavenia nového programového obdobia.</p>
Dlhodobé inštitucionálne zabezpečenie riadenia implementácie akčného plánu	Inštitucionálne zabezpečenie	<p>Po roku 2023 bude potrebné nastaviť dlhodobý systém riadenia implementácie akčného plánu transformácie hornej Nitry, ktorý bude zadaný v rámci nastavenia programového obdobia EÚ fondov na roky 2021 - 2027.</p> <p>Návrh inštitucionálneho zabezpečenia bude súčasťou materiálu Návrh na určenie subjektov, ktoré budú vykonávať úlohy sprostredkovateľských orgánov pre OP Slovensko a informácia o príprave návrhu Partnerskej dohody na roky 2021 - 2027.</p>
Vypracovanie Plánu likvidácie baní	Likvidácia baní	<p>Vypracovanie plánu likvidácie baní v súlade so zákonom č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe, ktorý bude musieť vypracovať organizácia vykonávajú bankú činnosť.</p> <p>V súlade s § 10 ods. 6 zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisoch „Zabezpečenie bankových diel a lomov a likvidáciu</p>

hlavných banských diel a lomov povoľuje obvodný banský úrad. So žiadosťou o povolenie predkladá organizácia plán ich zabezpečenia alebo likvidácie“.

Opatrenia zamerané na zníženie záťaže na štátny rozpočet v súvislosti s financovaním environmentálnych cieľov

Financovanie

Po roku 2023 sa očakáva pokles ceny elektriny pre spotrebiteľov o časť tarify za prevádzkovanie systému pokrývajúcu náklady na výrobu elektriny z domáceho uhlia, ktorá po ukončení všeobecného hospodárskeho záujmu na výrobe elektriny z domáceho uhlia prestane existovať. V súčasnosti je jej výška na úrovni 5,1428 EUR za MWh bez DPH (celková ročná suma je v súčasnosti okolo 115 mil. EUR). Jej výška sa môže do roku 2023 ešte zvýšiť, nakoľko na jej cenu vplývajú viaceré faktory (variabilné a fixné náklady, vyrobený objem), avšak po roku 2023 by mali spotrebiteľia elektriny na koncovej cene elektriny ušetriť.

Na druhej strane sa však očakáva, že po roku 2023 bude nevyhnutné zabezpečiť financovanie ďalších opatrení s cieľom naplniť environmentálne ciele v oblasti približovania sa k uhlíkovej neutralite, konkrétne napríklad financovanie zmeny palivovej základne z uhlia na iné palivo a inú technológiu vo výrobe energií v centrálnych zdrojoch tepla. V tejto súvislosti bude potrebné uvažovať napr. o možnostiach zrušenia oslobodenia od spotrebnej dane pri výrobe elektriny a kombinovanej výrobe elektriny a tepla z uhlia a výnimky oslobodenia od spotrebnej dane z uhlia.

Na jeseň 2020 sa začne realizovať projekt SRSP (Structural Reforms Support Programme) v gescii generálneho riaditeľstva pre štrukturálne reformy EK pod názvom „Podpora prípravy Územného plánu spravodlivej transformácie pre Slovensko“. Tento projekt bol schválený v máji 2020. Výber konzultanta je momentálne v gescii EK. Implementácia tohto projektu a vypracovanie samotného Plánu spravodlivej transformácie pre Slovensko je podmienkou pre čerpanie finančných prostriedkov z novovznikajúceho Fondu pre spravodlivú transformáciu. SR bude musieť svoj vypracovaný Plán spravodlivej transformácie odoslať EK na jar 2021.

7.6. Inštitucionálne zabezpečenie implementácie AP HN

Implementácia AP HN bude zabezpečená jeho začlenením do Plánu spravodlivej transformácie, ktorý bude realizovaný prostredníctvom Fondu na spravodlivú transformáciu, ako samostatnej prioritnej osi v rámci OP Slovensko v programovom období 2021 - 2027.

Koordinácia prípravy a implementácie Plánu spravodlivej transformácie pre riešenie transformácie bude zabezpečená Medzirezortnou pracovnou skupinou v zložení zástupcov: MIRRI, MH SR, MPSVR SR, MŠVVaŠ SR, MF SR, MDV SR, MŽP SR a MPRV SR. Na regionálnej úrovni bude koordinácia zabezpečená pracovnou skupinou vytvorenou v rámci Rady partnerstva.

7.7. Indikatívne projekty a indikatívna prioritizácia

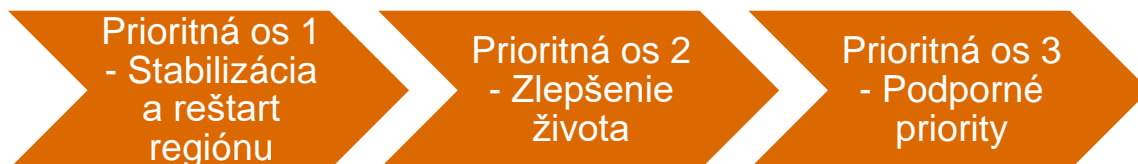
V procese prípravy akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra prebiehal aj zber indikatívnych projektových zámerov. Cieľom zberu týchto projektov bolo zistiť potenciál investícií v regióne od nositeľov projektov, ktorými sú podnikatelia, mimovládne neziskové organizácie, štátne inštitúcie aj samospráva. Cieľom bolo tiež zistiť, či v rámci navrhnutých opatrení existujú nositelia potenciálnych projektov, a tiež na základe predložených detailov indikatívnych projektov analyzovať možnosti finančnej podpory pre projekty z rôznych zdrojov.

Z hľadiska potenciálu tvorby nových pracovných miest môžu predložené indikatívne projekty vytvoriť v najbližších 10 rokoch okolo 10 000 pracovných miest. Treba však brať do úvahy fakt, že nie celý potenciál tvorby nových pracovných miest sa zrealizuje. Pre potreby nahradenia pracovných miest, ktoré zaniknú v banskom priemysle, je potrebné zrealizovať potenciál tvorby nových pracovných miest aspoň na 30%. Ďalej treba brať do úvahy, že ďalšie pracovné miesta zaniknú v naviazaných odvetviach, predovšetkým v energetike.

7.7.1. Rámcová prioritizácia projektov

Vzhľadom na veľké množstvo predložených projektov a vzhľadom na šírku záberu akčného plánu je vhodné jednotlivé iniciatívy prioritizovať. Dobrým príkladom prioritizácie a fázovania transformačného procesu je príklad z belgického mesta Genk, kde bola transformácia realizovaná v troch fázach, začala fázou stabilizácie regiónu, pokračovala fázou proaktívnej podpory transformácie ekonomiky a následne fázou rozvoja kvality života, podpory inovácií a rekultivácie komunity.

Zohľadnením tejto medzinárodnej praxe, ako aj lokálnych špecifík a potrieb je navrhnutá nasledovná indikatívna prioritizácia opatrení a projektov akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra:

Prioritné osi by mali reflektovať význam jednotlivých iniciatív, prioritná os 1 by mala mať najvyššiu urgenciu, a taktiež najväčšiu mieru kapacitnej a finančnej podpory. To však neznamená, že iniciatívy v ostatných prioritných osiach nemôžu byť realizované paralelne s iniciatívami v prioritnej osi 1.

Zdôvodnenie voľby prioritných osí je nasledovné:

- **Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu** – v tejto osi je potrebné zastabilizovať región vstupujúci do transformácie. Stabilizáciou regiónu sa rozumie vykonanie opatrení bezprostredne sa dotýkajúcich útlmu ťažby – teda zameraných na podporu zamestnancov, ktorí prídu o prácu, podporu pri bezpečnom

a ekologickom ukončovaní banskej činnosti a podporu pri odstraňovaní environmentálnych dopadov a vplyvov súvisiacich s banskou činnosťou. Zároveň je potrebné reštartovať región, čo znamená podporiť tvorbu nových pracovných miest, inovácií, výskumu a vývoja (ktorých rozvoj trvá dlhšie časové obdobie), podporiť zlepšenie dostupnosti regiónu prostredníctvom investícií do základnej cestnej a železničnej infraštruktúry a systemizáciou verejnej osobnej dopravy najmä účelným previazaním železničnej a prímestskej autobusovej dopravy.

- **Prioritná os 2 – Zlepšenie života** – na stabilizáciu a reštart regiónu nadväzuje prioritná os zameraná na zvyšovanie kvality života v regióne a zvyšovanie atraktivity v regióne. V tejto prioritnej osi ide o podporu iniciatív, ktoré sa týkajú zlepšenia kvality života a životného prostredia, ktoré bolo dotknuté ťažbou a spaľovaním uhlia. To znamená podporu pre zlepšovanie životného prostredia, zvýšenie sociálnej starostlivosti, zlepšenie zdravotníckych služieb, lokálnej infraštruktúry, prípadne podporu spoločenskej revitalizácie.
- **Prioritná os 3 – Podporné priority** – v tejto prioritnej osi sa nachádzajú ostatné podporné iniciatívy a projekty, ktoré nemajú priamy súvis s útlmom baníctva a transformáciou regiónu, avšak nepriamo k nej prispievajú, prípadne prispievajú k zlepšovaniu kvality života alebo sú podpornou oblasťou pre tvorbu dodatočných pracovných miest.

Indikatívne rozdelenie priorít akčného plánu do prioritných osí je nasledovné:

Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	Prioritná os 3 – Podporné priority
<p>Vysoko prioritné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti • II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja • II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest • III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky <p>Prioritné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry • II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania • III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov • IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva 	<ul style="list-style-type: none"> • III.3 Zlepšovanie životného prostredia • IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb • IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia • IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily 	<ul style="list-style-type: none"> • I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy • I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry • II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva • II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu

V rámci prioritnej osi 1 – Stabilizácia a reštart regiónu sú navyše vybrané tzv **vysoko prioritné opatrenia**, ktoré sú zamerané na najdôležitejšie oblasti, ktoré na základe analýzy súčasného stavu a nastavenia akčného plánu je potrebné prioritne riešiť pre zabezpečenie eliminácie najzávažnejších rizík transformácie. Medzi tieto vysoko prioritné priority patria **Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti, Podpora inovácií, výskumu a vývoja, Podpora tvorby udržateľných pracovných miest a Rozvoj udržateľnej energetiky.**

Jednotlivé indikatívne projekty v zásobníku indikatívnych projektov boli zaradené do prioritných osí, je však potrebné zdôrazniť, že ide o indikatívne zaradenie, nakoľko viaceré projekty sú prierezové a spadajú pod, resp. podporujú viacero priorít. Pri prioritizácii projektov je tiež dôležité brať do úvahy aktuálnu dostupnosť financií

z rôznych zdrojov financovania, pripravenosť technických a kapacitnú zo strany príjemcov realizovať projekty v časovej dostupnosti.

7.7.2. Previazanosť priorít akčného plánu

Ako bolo spomínané vyššie, priority akčného plánu sa navzájom prelínajú a podporujú, a takisto väčšinu projektov zo zásobníka indikatívnych projektov je možné zaradiť pod viacero priorít a opatrení. Príkladom je napríklad vzájomná previazanosť priority II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja a priority IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily, priority III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov a priority IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia, prípadne priority III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky a priority III.3 Zlepšovanie životného prostredia.

Vzájomnú previazanosť priorít akčného plánu znázorňuje nasledovná tabuľka:

	I. Mobilita a prepojenosť regiónu				II. Ekonomika, podnikanie a inovácie					III. Udržateľné životné prostredie			IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra			
	I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	II.3	II.4	II.5	III.1	III.2	III.3	IV.1	IV.2	IV.3	IV.4
I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy						x	x		x			x		x		
I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej infraštruktúry			x			x	x		x					x		
I.3 Zvýšenie dostupnosti k nadradenej cestnej infraštruktúre		x				x	x		x					x		
I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry					x	x			x					x	x	
II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja				x		x	x				x					x
II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	x	x	x	x	x		x	x	x		x		x			x
II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	x	x	x		x	x		x	x				x			x
II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehovej ekonomiky						x	x					x		x		
II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	x	x	x	x		x	x			x			x	x		
III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov									x			x		x		
III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky					x	x						x		x	x	
III.3 Zlepšovanie životného prostredia	x							x		x	x			x		
IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb						x	x		x					x	x	x
IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x		x	x
IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily				x	x	x	x				x		x	x		
IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva													x	x		

7.7.3. Projekty mimo zásobníka indikatívnych projektov

Okrem projektov, ktoré boli zozbierané od nositeľov projektov do zásobníka indikatívnych projektov, je niekoľko projektov mimo tohto zásobníka. Ide o nasledovné projekty a iniciatívy:

- **Re-alokácia finančných zdrojov do OP II a ich použitie na infraštruktúrne projekty na hornej Nitre** – finančné prostriedky re-alokované na realizáciu obchvatu mesta Prievidza na ceste I/64, na modernizáciu cesty I. triedy I/9 medzi križovatkou s diaľnicou D1 a Mníchovou Lehotou a na pokračovanie prípravných prác na úsekoch rýchlostnej cesty R2 medzi križovatkou s diaľnicou D1 a Novákmi (potrebné záverečné potvrdenie Európskej komisie)
- **Výzva Inteligentný a lepší samosprávny kraj** – výzva podporená OP EVS, prostredníctvom ktorej bude možné posilniť inštitucionálne kapacity vo vybraných mestách. Trenčiansky samosprávny kraj plánuje výzvu využiť na posilnenie personálnych kapacít na 4 mestách v regióne hornej Nitry.⁴⁸

⁴⁸ OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-1 <http://www.reformuj.sk/vyzva/inteligentny-a-lepsi-samospravny-kraj/>

- **Výzva Podpora koordinačných a implementačných kapacít regionálneho rozvoja v úrovni miestnej územnej samosprávy** – výzva podporená OP EVS, prostredníctvom ktorej bude podpora pracovných pozícií miestnej územnej samosprávy zameraných na manažérske činnosti v oblasti regionálneho rozvoja a miestneho územného rozvoja v kľúčových oblastiach ako realizácia opatrení vedúcich k naplneniu iniciatív Európskej komisie (catching up a pod.) alebo špecifických priorít v menej rozvinutých regiónoch SR (napr. akčné plány NRO), realizácia a podpora rozvojovej investičnej činnosti na úrovni oprávneného územia okresu s účelom vytvoriť v rámci politiky súdržnosti v období 2021 – 2027 zodpovedajúce strategické a koncepčné rámce územia najmenej rozvinutého okresu a realizácia opatrení smerujúcich k optimalizácii verejných politík v oblastiach úsekov výkonu originálnych alebo prenesených kompetencií miestnej územnej samosprávy a s dôrazom na podporu medziobecnej spolupráce. Žiadateľ z okresu Prievidza musí byť v súlade so špecifickou prioritou rozvoja okresu podľa uznesenia vlády SR č.580/2018 k návrhu problematiky transformácie regiónu horná Nitra v súvislosti s návrhom všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektriny (v rámci toho zapojenie do pilotného projektu Platformy Európskej únie pre uhoľné regióny) a v súlade s uznesením vlády SR č. 336/2019 k Akčnému plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra.⁴⁹

Národný projekt Podpora okresných úradov poskytujúcich integrované proklientsky orientované služby v menej rozvinutých regiónoch za účelom zlepšovania prístupu občanov k verejným službám – vyzvanie OP EVS, ktorého hlavným cieľom je podpora transformácie výkonu miestnej štátnej správy v menej rozvinutých regiónoch s dôrazom na proklientsky orientovaný prístup pri poskytovaní verejných služieb občanovi a podnikateľským subjektom vo vybraných najmenej rozvinutých okresoch, kde momentálne chýba poskytovanie integrovaných služieb VS. V rámci tejto podpory bude primárne intervenované poskytovanie integrovaných proklientsky orientovaných služieb, a to najmä prostredníctvom posilnených administratívnych kapacít, zabezpečujúcich výkon agendy na úrovni „front office“ ako aj podporu implementácie špecifických služieb orientovaných na koordináciu aktivít súvisiacich s rozvojom územia v najmenej rozvinutých okresoch a okresu Prievidza v súvislosti s prebiehajúcim transformačným procesom regiónu Horná Nitra v nadväznosti s plánovaným poklesom ťažby uhlia a útlmom banskej činnosti a jeho vplyvom na zamestnanosť v regióne horná Nitra. Vo vybraných lokalitách, ktorých význam je z hľadiska postavenia okresného sídla v území (aglomerácii) ako aj v súvisiacej penetrácii obyvateľstva v okrese, pre ktorú predstavuje spádovú oblasť bola identifikovaná potreba prioritného zavedenia vyššie spomenutých integrovaných verejných služieb a zároveň bude vo vybraných sídlach podporené aj dobudovanie potrebnej infraštruktúry, ktorá momentálne v uvedených lokalitách chýba. Kľúčovou lokalitou je okres Prievidza, ktorá v súčasnosti prechádza transformáciou ekonomickej orientácie. Snahou podpory integrovaných služieb je napomôcť urýchleniu tohto transformačného procesu a prispieť k budovaniu atraktívneho a sebestačného regiónu. Systematická podpora trvalo udržateľného rozvoja poskytovania kvalitných služieb by mala byť prioritou aj v budúcich programových obdobiach.⁵⁰

- **Národný projekt Podpora zamestnatel'nosti v regióne horná Nitra** – projekt je podporený z OP LZ, ktorého prijímateľom bude Trenčiansky samosprávny kraj v partnerstve s HBP, s mestami Handlová, Prievidza a Nováky. Cieľom národného projektu je zmierniť dopady utlmovania činnosti HBP v oblasti ťažby hnedého uhlia na dotknutých zamestnancov a vytvoriť podmienky pre ich plynulý prechod do nového zamestnania v iných odvetviach, a to v rámci riadeného útlmu banskej činnosti prostredníctvom individuálneho prístupu ku každému zamestnancovi, jeho kompetenciám a zručnostiam a zároveň so zohľadnením potrieb regionálneho trhu práce. Zamestnanci, ktorí v dôsledku ukončenia ťažby hnedého uhlia prídu o zamestnanie a stratia možnosť pracovať vo svojej profesii, budú podporení prostredníctvom cielej pomoci, prostredníctvom zvyšovania kvalifikácie, rekvalifikácie, rozvoja osobných kompetencií a mäkkých zručností. Zámer národného projektu **Podpora zamestnatel'nosti v regióne Horná Nitra** (indikatívna finančná alokácia: 12 065 440,46 eur)⁵¹

⁴⁹ OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2019-2: <http://www.reformuj.sk/vyzva/podpora-koordinacnych-a-implementacnych-kapacit-regionálneho-rozvoja-v-urovni-miestnej-uzemnej-samospravy/>

⁵⁰ OPEVS-PO1-SC1.1-1.2-2019-5: <http://www.reformuj.sk/vyzva/podpora-okresnych-uradov-poskytujucich-integrované-proklientsky-orientované-sluzby-v-menej-rozvinutych-regionoch-za-ucelom-zlepšovania-pristupu-obcanov-k-verejným-sluzbám/>

⁵¹ (verzia schválená Komisiou pri Monitorovacom výbore pre OP LZ pre prioritné osi 2, 3, a 4 formou per rollam v dňoch 19.6.2020 - 23.6.2020), (<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/esf/op-ludske-zdroje/mv-op-lz/os-234/per-rollam-19-6-2020/zoznam-novych-zamerov-np-komisia-234-per-rollam-19-6-2020.pdf>)

Osobitná výzva pre región hornej Nitry zameraná na podporu malých a stredných podnikov – výzva zameraná na podporu rozvoja podnikania MSP v rámci iniciatívy EK zameranej na transformáciu uhoľného regiónu horná Nitra (kód výzvy OPII-MH/DP/2020/11.3-23) bola vyhlásená v rámci OP II (časť Val – PO 9) dňa 13.2.2020 s indikatívnou alokáciou 18 mil. EUR zo zdrojov EÚ. Výzva bola z dôvodu prekročenia alokácie uzavretá k 31.10.2020. Cieľom výzvy bolo podporiť rozvoj podnikania a zvýšenie konkurencieschopnosti MSP v rámci transformácie uhoľného regiónu horná Nitra prostredníctvom podpory projektov zameraných na uvedenie nového alebo inovovaného produktu žiadateľa na trh alebo na inováciu produkčného procesu. Žiadatelia môžu v rámci svojich projektov nakupovať dlhodobý majetok (stroje, prístroje, zariadenia, softvér, licencie) za účelom dosiahnutia inovácie produktov a/alebo procesov vo vybraných oblastiach priemyslu a služieb. Maximálna intenzita podpory bola stanovená na úrovni 85 % z celkových nákladov projektu. Oprávnené na podporu boli projekty realizované výlučne na území okresov Prievidza a Partizánske. Celkovo bolo predložených 169 žiadostí o nenávratný finančný príspevok, aktuálne prebieha konanie o žiadostiach.

Vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmiernením jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj s pandémiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálne možnej miere využiť všetky disponibilné zdroje.

V budúcom programovom období je Európskou komisiou navrhnutý tzv. Mechanizmus spravodlivej transformácie, ako súčasť Európskeho ekologického dohovoru, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby sa prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo uskutočňoval spravodlivým spôsobom a aby sa pritom na nikoho nezabudlo. Mechanizmus poskytuje cieleňú podporu v najviac zasiahnutých regiónoch, v ktorých má pomôcť zmierniť sociálno-ekonomický vplyv transformácie (bližší popis možných zdrojov financovania v Kapitole 8).

8 Zdroje financovania Akčného plánu

Predmetom tejto kapitoly je spracovanie prehľadu možnosti financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu. Každý z prezentovaných spôsobov financovania potenciálnych projektov vychádzajúcich z pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu si vyžaduje splnenie zadaných podmienok pre každú z prezentovaných možností financovania. Podrobná charakteristika jednotlivých zdrojov financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu je uvedená v prílohe č. 3 dokumentu.

Medzi základné zdroje financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu patria:

- Next generation EÚ
- Fond spravodlivej transformácie 2021 – 2024
- EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020;
- EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027;
- Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka;
- Komunitárne programy EÚ;
- Národné podporné mechanizmy;
- Európska investičná banka (EIB).
- Štátny rozpočet, rozpočet VÚC a obcí

8.1. Next Generation EÚ

Výnimočný charakter hospodárskej a sociálnej situácie v dôsledku krízy COVID-19 si vyžaduje výnimočné opatrenia na podporu oživenia a odolnosti ekonomík členských štátov. Plán na oživenie Európy si bude vyžadovať rozsiahle verejné a súkromné investície na európskej úrovni, aby sa EÚ pevne postavila na cestu udržateľného a odolného oživenia, vytvorila pracovné miesta a napravila okamžité škody spôsobené pandémiou COVID-19 a zároveň podporila ekologickú a digitálnu transformáciu. Viacročný finančný rámec, ktorý bude posilnený NGEU, bude hlavným európskym nástrojom.

EK schválila rozpočet vo výške vo výške 10 mld. EUR pre všetky členské štáty EÚ, pričom **pre SR** vyplýva alokácia **261 mil. EUR**.

Iniciatívou REACT-EU sa členským štátom poskytnú mimoriadne dodatočné zdroje, ktoré sa použijú na podporu hospodárstva a zamestnanosti v najviac postihnutých regiónoch a na prípravu zelenej, digitálnej a odolnej obnovy. Iniciatíva REACT-EU bude v prvom rade podporovať zdravotnícke služby a malé a stredné podniky, zachovanie a vytváranie pracovných miest, najmä pre ľudí v zraniteľných situáciách, zamestnanosť mladých ľudí a prístup k sociálnym službám.

Balík REACT-EÚ obsahuje dodatočné prostriedky vo výške 55 miliárd EUR pre všetky členské štáty EÚ, ktoré budú poskytnuté prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja na roky 2014 - 2020 (EFRR) a Európskeho sociálneho fondu (ESF), ako aj Európskeho fondu na pomoc najodkázanejším osobám (FEAD). Tieto dodatočné prostriedky sa poskytnú v rokoch 2021 - 2022 z EÚ novej generácie a už v roku 2020 prostredníctvom cieľenej revízie súčasného finančného rámca.

8.2. Fond spravodlivej transformácie (JTF)

V budúcom programovom období je navrhnutý tzv. Just Transition Mechanism (JTM), ktorý je postavený na 3 pilieroch: Just Transition Fund; InvestEU Just Transition Scheme a úvery EIB pre verejný sektor.

Kľúčovým elementom návrhu je **Just Transition Fund (JTF)**, ktorý Komisia predstavila ako nástroj zmiernenia sociálnych dôsledkov transformácie smerom k uhlíkovo neutrálnemu hospodárstvu v rámci tzv. *Green Deal* stratégie. EK schválila JTF vo výške 7,5 miliardy EUR, ktorá má byť určená všetkým 27 členským štátom, pričom alokácia pre SR je 179 mil. EUR. Dodatočných 10 mld z fondu Next generation EÚ 2021 - 2024, ktorými EÚ navýšila hodnotu určenú pre členské štáty, predstavuje pre SR ďalších 239 mil. EUR, t.j. spolu 418 mil EUR, podľa návrhu EK 29.9.2020.

V súvislosti so vznikom Just Transition Fund je potrebné zabezpečiť aplikáciu horizontálneho prístupu ku „Green Deal“, ktorý zahŕňa komplex podpory v oblastiach inovácií, zamestnanosti, ekonomickej diverzifikácie, vzdelávania, rekvalifikácií a zmeny klímy ako aj environmentálnej udržateľnosti. Horizontálny princíp sa bude zaoberať komplexnou transformáciou na nízkouhlíkovú ekonomiku. V navrhovaných oblastiach bude potrebné zachovať konzistentnosť s Národným programom reforiem a schváleným Akčným plánom transformácie uhoľného regiónu horná Nitra, ako aj aktivitami realizovanými v rámci RRF.. V každom regióne prechádzajúcim procesom transformácie bude potrebné vypracovať a implementovať plány územnej transformácie (Territorial Just Transition Plans, t.j. relevancia pre územie Trenčianskeho samosprávneho kraja region hornej Nitry, ale aj Košického, Banskobystrického a Bratislavského samosprávneho kraja).

8.3. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020

Pre účely naštartovania transformácie regiónu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú dôležité nasledovné operačné programy:

- OP Ľudské zdroje;
- OP Integrovaná infraštruktúra;
- OP Kvalita životného prostredia;
- OP Efektívna verejná správa;
- Integrovaný regionálny operačný program;
- Program rozvoja vidieka

V prebiehajúcom programovom období 2014 - 2020 bol priestor na podporu zmysluplných projektov v rámci definovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu pre účely naštartovania transformácie za predpokladu splnenia nevyhnutných podmienok poskytnutia príspevku v rámci relevantných operačných programov. Každý Riadiaci orgán resp. Sprostredkovateľský orgán si zvolil vlastnú metódu/spôsob ako pristúpi k implementácii projektov určených na transformáciu regiónu tak, aby nedošlo k výraznému narušeniu systému implementácie dotknutých operačných programov. V zmysle pravidla n+3 je možné čerpať finančné prostriedky EŠIF do konca roka 2023, čo dávalo priestor na začiatok transformácie regiónu ešte pred útlmom banskej činnosti.

V období od schválenia materiálu Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra dňa 3. júla 2019 až k 30. júnu 2020 relevantné riadiace orgány vyhlásili niekoľko výziev, vyzvaní a národných projektov týkajúcich sa transformácie hornej Nitry. Podrobnejší prehľad bol spracovaný v materiály Správa o implementácii Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a prípravy nových inovatívnych projektov zabezpečujúcich transformáciu regiónu s cieľom vytvorenia nových pracovných miest, vzatý na vedomie vládou SR dňa 8. júla 2020.

8.4. EŠIF v rámci programového obdobia 2021 – 2027

Na základe návrhu Komisie na ďalší viacročný finančný rámec na obdobie rokov 2021 - 2027 z 2. mája 2018, Komisia v rámci Správy o Slovensku (Country report Slovakia 2019) predložila predbežné stanoviská útvarov Komisie o prioritných investičných oblastiach a rámcové podmienky na účinné plnenie politiky súdržnosti v rokoch 2021 - 2027. Tieto prioritné oblasti investícií sú odvodené zo širšieho kontextu nedostatkov investícií, investičných potrieb a regionálnych rozdielov posudzovaných v správe. V súčasnosti prebieha dialóg medzi zástupcami Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (vrátane dotknutých ústredných orgánov štátnej správy) a útvarmi Komisie s ohľadom programovania fondov politiky súdržnosti (Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond a Európsky sociálny fond plus). Vo všeobecnosti sa očakáva zníženie celkovej alokácie EŠIF, väčšia tematická koncentrácia na výskum a inovácie, zelené/ekologické hospodárstvo, väčší podiel návratnej pomoci v porovnaní s nenávratnou pomocou s očakávaným zvýšením spolufinancovania projektov zo strany štátneho rozpočtu resp. zo strany prijímateľa.

Programové obdobie 2021 - 2027 bude zohrávať kľúčovú úlohu v rámci transformácie regiónu po ukončení financovania banskej činnosti zo strany štátu (rok 2023). V súčasnosti prebieha komunikácia medzi zástupcami CKO vrátane zástupcov dotknutých ústredných orgánov štátnej správy zo zástupcami EK ako zladiť priority v rámci programového obdobia 2021 – 2027 financovania zo strany EK a investičné priority Slovenskej republiky definované v rámci strategických dokumentov. V procese programovania obdobia 2021 - 2027, ktorého výsledkom bude vytvorenie operačného programu Slovensko, bude Akčný plán zohrávať dôležitú úlohu. Súčasne sa na partnerskom princípe pripravujú integrované územné stratégie a investície v SR pre jednotlivé regióny v zmysle metodiky pre tvorbu programových dokumentov pre programové obdobie 2021 - 2027 na regionálnej a miestnej úrovni.

8.5. Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV)

EPFRV predstavuje finančný nástroj druhého piliera spoločnej poľnohospodárskej politiky a jeden z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorý sa zameriava na posilnenie odvetvia poľnohospodárstva a lesníctva a riadenie životného prostredia/prírodných zdrojov, ako aj na udržateľný rozvoj vidieckeho hospodárstva v EÚ. Celkový rozpočet EPFRV na obdobie rokov 2014 – 2020 predstavuje sumu viac ako 96 miliárd EUR.

EK schválila pre roky 2014-2020 v prípade uvedeného fondu pre všetky členské štáty finančné prostriedky vo výške približne 100 mld. EUR, pričom pre SR pridelená alokácia vo výške viac ako 1,559 mld. EUR, ktorú je možné využívať v rámci operačného Programu rozvoja vidieka.

V rámci novej generácie EÚ Komisia navrhuje posilniť rozpočet pre Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka o 15 miliárd EUR s cieľom podporiť vidiecke oblasti pri uskutočňovaní štrukturálnych zmien v súlade s európskou ekologickou dohodou. V rámci posilneného dlhodobého rozpočtu EÚ na roky 2021 - 2027 sa EPFRV sa zvýši o ďalších 5 miliárd EUR.

8.6. Komunitárne programy EÚ

Komunitárne programy t.j. centrálné riadené EÚ predstavujú komplementárny zdroj financovania zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu. Pre účely transformácie regiónu sú relevantné nasledovné komunitárne programy:

- **Program LIFE** (oblasť životného prostredia a ochrany klímy);
- **Horizont 2020** (podpora výskumu a inovácií s previazanosťou na podporu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest);

- **Program COSME** (podpora podnikania a zlepšovania podnikateľského prostredia pre malé a stredné podniky);
- **Globalizačný fond:** (opatrenia na trhu práce zahrnujúce osobné poradenstvo, poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu pre zamestnancov, ktorí prídu o zamestnanie vplyvom globalizácie);
- **Modernizačný fond:** (podpora investícií do modernizácie energetických systémov vrátane zlepšenia energetickej účinnosti);
- **Inovačný fond:** (podpora inovácií v nízkoúhlíkových technológiách a procesoch)

8.7. Národné podporné mechanizmy

Národné podporné mechanizmy predstavujú taktiež komplementárny zdroj financovania a je ich možné využiť len pre niektoré zo zadaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu. Pre účely transformácie regiónu sú relevantné nasledovné podporné mechanizmy:

- **Environmentálny fond:** (podpora projektov v rámci činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni);
- **Slovak business agency (SBA):** (komplexná pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy Zákona o malých a stredných podnikoch, komplexná podpora podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, posilnenie konkurencieschopnosti podnikateľov v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch tretích krajín);
- **Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO):** (podpora slovenských firiem pri premene na subjekty vysoko výkonné a úspešné na globalizovanom svetovom trhu, podpora kultivácie podnikateľského prostredia, zmiernenie systémových nevýhod MSP/menších podnikov pre podnikanie)
- **Slovenská inovačná a energetika agentúra (SIEA):** (podpora malých a stredných podnikov vrátane domácností v oblasti inovácií, kreatívneho priemyslu a využívania obnoviteľných zdrojov energie);
- **Zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky:** (projektová dokumentácia na výstavbu alebo rekonštrukciu cyklistickej komunikácie, projektová dokumentácia na dopravné značenie cyklistickej komunikácie, výstavba alebo rekonštrukcia cyklistickej infraštruktúry, osvetové a propagačné kampane)

8.8. Európska investičná banka (EIB)

Európska investičná banka („EIB“) bola zo strany zástupcov Ministerstiev financií a zástupcov národných rozvojových bank krajín V4 požiadaná o posúdenie možnosti založenia Investičnej a poradenskej platformy s cieľom prehĺbenia spolupráce krajín v regióne pri príprave infraštruktúrnych projektov regionálneho významu (V4 Investičná platforma).

V súčasnosti sa spracováva štúdia uskutočniteľnosti za účelom posúdenia možností mobilizácie väčšieho objemu investícií súkromného sektora do projektov v oblasti infraštruktúry regionálneho významu vrátane posúdenia potreby budovania kapacít a technickej pomoci na podporu pri príprave oprávnených projektov pre potenciálnych prijímateľov.

Potenciálne sektory ekonomiky v kontexte transformácie regiónu:

- **Doprava:** (Cesty, železnice, prístavy, letiská, koľajové vozidlá);
- **Environmentálna oblasť:** (Voda, odpadová voda, rozvody a zavlažovacie siete);
- **Obnoviteľné zdroje energie:** (Energetická účinnosť, odpad na energiu);
- **Turizmus:** (Turistická infraštruktúra)
- **Sociálna oblasť:** (Vzdelávanie, bývanie, zdravotná starostlivosť);
- **Energetika:** (Preprava, rozvody, skladovanie energie).

9 Časový plán a aktualizácia Akčného plánu

Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra nie je jednorazovým procesom. Prvá verzia akčného plánu, schválená uznesením vlády č. 336/2019 dňa 3.7.2019, definuje piliere, priority a opatrenia akčného plánu, ako aj možnosti financovania a inštitucionálneho zabezpečenia. Piliere a priority akčného plánu sa môžu v čase vyvíjať a vzhľadom na to, že transformácia regiónu je dlhodobý proces, je potrebné zabezpečiť, že akčný plán je otvoreným materiálom, ktorý je možné aktualizovať podľa vývoja situácie.

Spôsob aktualizácie bude stanovený nasledovne:

- Na ročnej báze vypracuje koordinátor akčného plánu jeho aktualizáciu tak, aby aktualizácia bola predložená na rokovanie vlády SR do 15. októbra príslušného kalendárneho roku.
- V zmysle aktualizácie akčného plánu, vždy v máji príslušného roku, oslovuje koordinátor akčného plánu relevantné riadiace orgány o poskytnutie podkladov za príslušnú oblasť, ktorú má riadiaci orgán vo svojej gescii. Koordinátor akčného plánu zapracuje aktualizované údaje (resp. aj zozbierané pripomienky, návrhy, podnety) príslušných riadiacich orgánov. Následne bude spracovaný dokument zaslaný na pripomienkovanie a schválenie Pracovnej skupine pre implementáciu Akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a na medzirezortné pripomienkové konanie a predložený na rokovanie vlády SR do 15. októbra príslušného kalendárneho roku.
- Zásobník indikatívnych projektových zámerov je možné dopĺňať celý rok a zasielať ich na mailovú adresu uhlie@vicepremier.gov.sk. Zásobník slúži na evidenciu projektových zámerov v súvislosti s transformáciou regiónu horná Nitra a pre potreby ďalších analýz možností financovania. Každoročne pri aktualizovaní akčného plánu, bude zároveň aktualizovaný aj zásobník projektových zámerov.

Úloha	Termín	Zodpovednosť	Popis úlohy
Schválenie aktualizácie akčného plánu	október 2020	MIRRI SR	Pripomienkovanie aktualizácie akčného plánu, zapracovanie pripomienok do finálnej verzie, predloženie akčného plánu na schválenie a schválenie akčného plánu
Návrh využitia príjmov zo systému obchodovania s emisiami EÚ	30.9.2019	MŽP SR	Pripraviť návrh využitia Príjmov zo systému obchodovania s emisiami EÚ na účel transformácie hornej Nitry po roku 2020.
Hlavná banská záchranná stanica	31.12.2021	MH SR, MV SR	Navrhnuť právnu úpravu pre zabezpečenie ďalšej činnosti Banskej záchrannej služby vrátane činnosti a prevádzky Hlavnej banskej záchrannej stanice s postavením v integrovanom záchrannom systéme, vrátane doriešenia spôsobu financovania a úhrady nákladov na vybavenie, činnosť a udržiavanie, po ukončení útlmu ťažby uhlia a likvidácie dobývacích priestorov.

Financovania sociálneho zabezpečenia baníkov a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí	31.10.2019	MF SR	<p>Pre Banskú záchrannú službu s postavením v integrovanom záchrannom systéme boli navrhnuté 4 scenáre právnej úpravy pre zabezpečenie jej ďalšej činnosti zo strany Ministerstva vnútra SR, ktoré sú predmetom posudzovania.</p>
Financovanie prvých opatrení akčného plánu	Od 1.1.2020	MIRRI SR, Riadiace orgány operačných programov	<p>Zabezpečenie navýšenia prostriedkov do rozpočtovej kapitoly Ministerstva hospodárstva SR, minimálne na roky 2019 a 2020 pre zabezpečenie garancie nákladov sociálneho zabezpečenia a poistenia na úhradu povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a odškodnenie pre stratu príjmu z činnosti zamestnanca v dôsledku nezamestnanosti baníkom postihnutých útlmom banskej činnosti v regióne hornej Nitry a pre štátnu pomoc na pokrytie mimoriadnych nákladov vrátane odstupného pre zamestnancov podľa rozhodnutia Rady z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie č. 2010/787/EÚ.</p> <p>Na základe uznesenia vlády SR č. 336/2019 Ministerstvo financií SR vyčlenilo prostriedky v zmysle notifikácie štátnej pomoci SA.55038 (2019/N) – Slovensko pre rok 2019 vo výške 3 440 746 EUR a v súlade so zákonom č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MH SR bola poskytnutá štátna pomoc spoločnosti Hornonitrianske bane Prievidza (HBP) v celkovej výške 3 440 746 EUR na pokrytie mimoriadnych nákladov v súlade s článkom 4 rozhodnutia Rady 2010/787/EÚ z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie.</p> <p>Vyhlasovanie prvých výziev v jednotlivých operačných programoch zameraných na financovanie opatrení akčného plánu.</p> <p>Vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu zapríčinenú pandémiou COVID-19 a s ňou spojenou potrebou riešenia krízy, resp. zmierňovaním jej negatívnych vplyvov smerovali príslušné rezorty všetky disponibilné finančné prostriedky zo zdrojov európskych štrukturálnych a investičných fondov na úlohy a opatrenia definované v uznesení vlády SR č. 257 z 28. apríla 2020 k Návrhu opatrení financovaných z operačných programov európskych štrukturálnych a investičných fondov na boj</p>

s pandemiou COVID-19 a odstraňovanie a zmiernenie jej dôsledkov. Z tohto dôvodu bolo možné financovať len zlomok opatrení akčného plánu. Je potrebné sa sústrediť najmä na nové programové obdobie 2021 - 2027 a v maximálnej miere využiť všetky disponibilné zdroje.

Nastavenie možností čerpania z programového obdobia 2021 - 2027	31.12.2020	MIRRI SR, MH SR, MDV SR, MŽP SR, MŠVVaŠ SR, MPRV SR, MPSVaR SR	Komunikácia a negociácia v rámci nastavovania programového obdobia 2021 - 2027 so zohľadnením priorit a opatrení akčného plánu, vrátane nastavenia dlhodobého inštitucionálneho zabezpečenia implementácie akčného plánu.
Správa o implementácii akčného plánu	30.6.2020	MIRRI SR, MH SR, MDV SR, MŽP SR, MŠVVaŠ SR, MPRV SR, MPSVaR SR	<p>Vypracovanie prvej správy o vyhodnotení implementácie akčného plánu transformácie regiónu horná Nitra a následne zahájenie zberu pripomienok pre pravidelnú aktualizáciu akčného plánu vrátane indikatívneho zoznamu projektových zámerov</p> <p><i>Podklady do Správy o implementácii Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra boli zaslané listom ministra hospodárstva SR z 22. júna 2020, ako súčasť „Odpočtu plnenia úloh ministra hospodárstva z uznesenia vlády SR č. 336/2019 k Akčnému plánu transformácie uhoľného regiónu horná Nitra“.</i></p> <p><i>Úloha je splnená.</i></p>
Odpis zásob výhradného ložiska	T: v texte	MŽP SR, MH SR	<p>Zabezpečiť v spolupráci s organizáciou, ktorá má určený dobývací priestor zmenu evidencie zásob uhlia a v nadväznosti na Program postupného ukončenia ťažby a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová a Nováky I v zmysle zákona č.44/1988Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v zmysle §14 a bodu c.) citovaného zákona, s tým že ide o zásoby, ktorých dobývanie by ohrozilo dôležité verejné záujmy, najmä ochranu životného prostredia, a význam ochrany prevyšuje záujem na vydobytí týchto zásob význam ochrany prevyšujúcej záujem na vydobytí týchto zásob preukáže Ministerstvo životného prostredia príslušnému obvodnému banskému úradu prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, v nadväznosti na Program postupného doťaženia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí dobývacích priestorov Handlová a Nováky I.</p>

Z dôvodu postupného ukončenia ťažby uhlia a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí je plánovaná postupná zmena evidencie zásob uhlia, každoročne do 31. decembra 2027 v nadväznosti na Program postupného ukončenia ťažby a uzatvorenia jednotlivých ťažobných polí.

Komisia pre schvaľovanie zásob nerastov MŽP SR na 149. zasadnutí dňa 16. júna 2020 vydala k návrhu na odpis zásob hnedého uhlia výhradného ložiska Handlová (Východná šachta bane Handlová) v celkovom množstve 4 785 809 ton z toho 2 687 55 ton bilančné voľné, kategória zásob Z-1, 2 098 254 ton bilančne voľné, kategória zásob Z-3 kladné stanovisko. Navrhovaný spôsob odpisu je prevod bilančných zásob hnedého uhlia do nebilančných zásob. Odpis zásob vykonáva príslušný obvodný banský úrad.

Zmena chráneného ložiskového územia	31.12.2020	MH SR, MŽP SR a príslušné orgány ochrany prírody, Obvodný banský úrad	<p>Preskúmanie možnosti zmeny alebo zrušenia chráneného ložiskového územia v nadväznosti na odpis zásob výhradného ložiska a v nadväznosti na postupný útlm banskej činnosti.</p> <p>Ochrana výhradného ložiska je zabezpečená chráneným ložiskovým územím po vydaní osvedčenia o výhradnom ložisku - rozhodnutím Ministerstva životného prostredia SR. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov „Chránené ložiskové územie a jeho zmeny určuje obvodný banský úrad rozhodnutím po vyjadrení príslušného orgánu ochrany prírody a na základe záväzného stanoviska stavebného úradu.“</p>
--	------------	---	--

10 Prílohy

10.1. Príloha 1 – Priebežný zásobník indikatívnych projektov

Poznámka: Údaje zo zberu indikatívnych projektov boli pre potreby prezentácie a analýz čistené. Napríklad v súvislosti s potenciálom tvorby pracovných miest alebo v súvislosti s výškou investície niektorí predkladatelia uviedli hodnoty v interval, prípadne naviazané na fázy projektu. Z tohto dôvodu sú pri takých projektoch v tabuľke nižšie uvedené priemery z poskytnutých údajov. Ak boli predkladateľom vyčíslené aj prevádzkové náklady, tie v stĺpci Výška investície nie sú zahrnuté.

V stĺpci Výška investície je uvedená celková výška investície indikovaná predkladateľom projektu. Predpokladom je, že investície budú primárne financované zo zdrojov EŠIF a iných zdrojov EÚ z programového obdobia 2014 - 2020 a budúceho programového obdobia 2021 - 2027, vlastných zdrojov, prípadne iných zdrojov, vrátane komerčných. Z hľadiska financovania zo štátneho rozpočtu sa predpokladá len financovanie vo výške spolufinancovania podľa platných pravidiel spolufinancovanie pre jednotlivé operačné programy a oprávnených prijímateľov a v súlade so stratégiou financovania.

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
1	Jabloň, spol. s r. o.	Vybudovanie hornonitrianskeho kultúrno kreatívno podnikateľského centra v Prievidzi	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	15	4 220 000
2	Castor & Pollux, s.r.o.	Tematický náučno-zábavný a ubytovací komplex Krajina legend Bojnice	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	1413	230 000 000
3	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Výskum prírodného mikrobiálneho plynu v Hornonitrianskej kotline pre jeho potenciálnu ťažbu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	35	7 000 000
4	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie kavernových zásobníkov zemného plynu v banských chodbách	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	50 000 000
5	Mesto Nováky	Vybudovanie prístupovej cesty k rekreačnému a obytnému územiu na podporu rozmachu priemyselného areálu v blízkosti riešenej lokality	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	500 000
6	Mesto Nováky	Vybudovanie prístupového chodníka k priemyselnému parku	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	107 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
7	Mesto Nováky	Rozvoj sociálnych služieb v meste Nováky	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	3 213 000
8	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Logistické centrum biomasy	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	65	7 000 000
9	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Ústav vied o Zemi SAV; Slovenská technická univerzita	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	5 000 000
10	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia areálu Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	25	25 000 000
11	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Rekonštrukcia rekreačného zariadenia Púšť na komplexné zariadenie cestovného ruchu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	90	50 000 000
12	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Rekonštrukcia tepelnej centrály pre rekreačné zariadenie Púšť	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	2 000 000
13	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia podzemia a povrchu po ukončení banskej činnosti	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	400	138 636 469
14	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Náučný chodník a chránený areál Košovsko-Laskárske mokrade	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	500 000
15	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Revitalizácia priestoru odkaľovacích nádrží Bane Cigeľ na zariadenie cestovného ruchu a rybného hospodárstva	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	10	12 000 000
16	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Vybudovanie závodu na výrobu zemiakových hranoliek	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	2 500 000
17	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie domu seniorov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	2 500 000
18	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Zlepšenie dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 500 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
19	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie priestorov pre podporu začínajúcich alebo rastúcich podnikov a podnikateľov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	12 500 000
20	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Vybudovanie plničky prírodných stolových vôd	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	2 500 000
21	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Rozšírenie chovu sumčeka afrického	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	6 500 000
22	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Vybudovanie ovocného hospodárstva	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	10	2 000 000
23	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Rozšírenie skleníkového hospodárstva	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	6 500 000
24	AGRO SEKTOR, s.r.o.	Rozšírenie tepelnej centrály pre skleníkové hospodárstvo	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 200 000
25	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Vybudovanie malej vodnej elektrárne na banskú vodu Cigeľ	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	7	500 000
26	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Rozšírenie opráv železničných vagónov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	65	5 600 000
27	Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. v skratke HBP, a.s.	Závod na výrobu bioplastov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	45 000 000
28	AHAtech s.r.o.	Centrum vývoja a výroby jednocelových automatizovaných strojov pre gumárensky a plastikársky priemysel	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	12	1 100 000
29	Občianske združenie Hornonitran	Intenzifikácia finančnej gramotnosti pre žiakov ZŠ a SŠ Hornej Nitry	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	4	1 412 543
30	Hydrosaning spol.s r.o.	Vývojová základňa pre oblasť poľnohospodárskych prístrojov a zariadení v živočíšnej výrobe	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	11	368 560

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
31	Hydrosaning spol.s r.o.	Vývoj technológie bezvýkopových pretlačáčich súprav	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	18	405 800
32	Obec Bystričany	Komplexná revitalizácia a rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Chalmová	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	175	
33	INTERGEO SK, spol. s r.o.	Zmena Uhoľných baní na Slovensku na Energetické podniky pre trvalý bezplatný zdroj tepla a chladu zo zemskej kôry	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	
34	LPT EU s.r.o.	Výrobná prevádzka na spracovanie ovocia a zeleniny procesom lyofilizácie a vákuového fritovania	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	80	8 000 000
35	Prievidzské tepelné hospodárstvo, a.s.	Výstavba zdroja tepla pre súčasný systém CZT v meste Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	13 900 000
36	Obec Cigeľ	Revitalizácia a rekultivácia poškodeného územia	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	30 000 000
37	Obec Sebedražie	DTI PRE IBV Sebedražie - Dúbravka	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	401 701
38	EM Services s.r.o.	Vybudovanie vývojového a výrobného centra pre AC nabíjacie stanice elektromobilov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	1 000 000
39	EM Services s.r.o.	Vybudovanie siete verejných rýchlo nabíjajúcich DC-AC staníc pre elektromobily v regióne Horná Nitra	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	1 000 000
40	EM Services s.r.o.	Vybudovanie vývojového a výrobného centra na priemyselné batériové úložné systémy	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	100	10 000 000
41	EM Services s.r.o.	Vybudovanie priemyselného úložného batériového systému k FVE o výkone 1MWh v regióne Horná Nitra	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	5	1 000 000
42	Mesto Prievidza	Energetická služba v meste Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	6	100 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
43	Fabrika umenia	Baťovany 2.0	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	75	20 000 000
44	Falprit s.r.o.	Podpora pri zakladaní a úspešnom vedení podnikania pre začínajúcich podnikateľov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 250 800
45	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Vytvorenie oddelenia vývoja	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1000	3 107 000
46	Naše Bojnice o.z.	Bojnický turistický a ekologický sociálny podnik – rekvalifikačné a kultúrne centrum, ekologická turistická doprava v regióne, výroba biopotravín pre turistov a hostí regiónu.	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	217	19 300 000
47	Združenie pre rozvoj regiónu horná Nitra	Hornonitriansky inovačný transformačný klaster (HN INOVATRANS KLASER)na podporu rozvoja malého a stredného podnikania s inovatívnym potenciálom a zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenskú revitalizáciu.	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	8 550 000
48	NCVP Nováky o.z.	Športová akadémia s možnosťou duálneho vzdelávania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	1 500 000
49	GA Drilling, a.s.	Výskumno vývojové centrum pre podzemné technológie	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	40	2 560 000
50	NCVP Nováky o.z.	Hydraulická plošina na dne bazéna pre potreby plaveckých výcvikov	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	4	250 000
51	VUP, a.s.	Moderná výroba špeciálnych produktov organickej chémie na báze karboxylových kyselín, piperidínov a dimetyladiipátu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	90	17 000 000
52	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Nové zázemie pre zamestnancov z regiónu	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	310 000
53	Aeroklub Prievidza, s.r.o.	Výstavba prevádzkovej budovy Letiska Prievidza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	30	1 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
54	Obec Poruba (obec projekt predložila, avšak nositeľom je kompetenčne TSK)	Prepojenie obcí - Kanianka-Poruba-Malinová-Nitrianske Pravno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	5 000 000
55	SEFT s.r.o.	STODOLA	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	15	600 000
56	MSM e-mobility division j. s. a.	Výbudovanie vývojovo-výrobného centra pre rozvoj elektro-mobility a riadenie služieb	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	84	7 795 000
57	Hutira Slovakia s.r.o.	Revitalizácia športovísk a ubytovania HUTIRA RELAX CENTRA	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	850 000
58	Hutira Slovakia s.r.o.	Výroba výrobkov z plastu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	9	90 000
59	Hutira Slovakia s.r.o.	Výroba kontajnerov a železných konštrukcií	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	950 000
60	Hutira Slovakia s.r.o.	Termochemické spracovanie pneumatík	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	30	12 000 000
61	VAŠA, s. r. o.,	Rozšírenie a dopravné napojenie priemyselného parku	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	19 845 000
62	Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne	Vývoj novej metódy materiálového zhodnotenia vedľajšieho energetického produktu z tepelnej elektrárne	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	2 985 841
63	Spoločný podnik vytvorený spoločnosťami Hornonitrianske bane Prievidza, a.s. a Tatravagónka a.s.	Artificial Welding - Inovatívna výroba podvozkov železničných nákladných vagónov vrátane výskumu a vývoja	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	800	100 000 000
64	BoGo Bus s.r.o.	Výmena technológie na vykurovanie	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	380 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
65	Základná organizácia SZOPK v Prievidzi	Hornonitrianske ekocentrum	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 136 000
66	Kopanice Sever, s.r.o.	Areal Osa	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	12	2 350 000
67	Enki consulting s.r.o.	Komunitné centrum modernej Hornej Nitry	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	130	2 320 000
68	Obec Koš	Multifunkčný objekt: Požiarna zbrojnica+šatne pre futbalistov	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	3	380 000
69	Obec Koš	Kultúrny dom	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	3	400 000
70	Obec Krásno	Domov sociálnych služieb Krásno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	600 000
71	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie	Otvorenie komunitného centra v bývalom kaštieli v Janovej Vsi	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	1	200 000
72	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak nositeľom je kompetenčne TSK)	Rekonštrukcia ciest III.triedy	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	
73	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak nositeľom sú kompetenčne TSK a mestá a obce)	Budovanie cyklotrás/cyklochodníkov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	4 000 000
74	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Kanalizácie MAS	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	50 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
75	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BR KO pre región Stredného Ponitria	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	
76	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Rekonštrukcia materských škôl	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	60 000
77	Obec Bošany	Riešenie statickej dopravy v obci Bošany	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	336 210
78	Obec Krásno	Rekreačná zóna Krásno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	30	1 600 000
79	Obec Krásno	Revitalizácia bývalého družstva Krásno	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	40	100 000
80	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Zriadenie odborných učební	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	300 000
81	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Dobudovanie, vybudovanie a rekonštrukcia vodovodov	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	800 000
82	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Nákup zmetacieho a čistiaceho vozidla pre celý región	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	0	30 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
83	Miestna akčná skupina Stredné Ponitrie (projekt predložila MAS, avšak kompetenčne sú nositeľom mestá a obce)	Nákup zberného vozidla komunálneho odpadu pre celý región	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	0	30 000
84	Spojená škola Nováky	Modernizácia vzdelávania a rekvalifikácia pracovnej sily v nedostatkových odboroch na trhu práce	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	800 000
85	Obec Kanianka	Rozšírenie mobility - cyklotrasa Kanianka	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	200	265 600
86	Obec Kanianka (projekt predložila obec, avšak kompetenčne je nositeľom TSK)	Zmena cesty III. triedy č. III/1775	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	400	
87	Obec Lehota pod Vtáčnikom	Viacúčelová vodná nádrž Lehota pod Vtáčnikom	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	116	4 859 000
88	MABIO,s.r.o.	Vybudovanie liehovaru na výrobu kvasného rafinovaného liehu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	15	4 500 000
89	OOCR RHNB (Oblasťná organizácia cestovného ruchu REGIÓN HORNÁ NITRA BOJNICE)	Regionálne informačné (návštevnícke) centrum (RIC)	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	8	769 000
90	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt na pestovanie bio ovocia	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	800 000
91	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt na pestovanie kvetín a bylín	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 200 000
92	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt mäsokombinátu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	600 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
93	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Projekt salaša pre ovce	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	350 000
94	POLNO VTÁČNIK a.s.	Projekt maštale a modernej dojárne	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.4 Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 500 000
95	Mesto Prievidza	Podnik komunálnych služieb hornej Nitry	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	275	36 134 400
96	RESTAURA, spol. s r.o.	Náučný dendrologický lesný chodník	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	2	100 000
97	Iberian Sustainable Mining Cluster	Transformácia uhoľných regiónov na čistú energiu (Clean Energy) v Španielsku, Nemecku a na Slovensku - výzvy pre regióny a synergie na ich úspešné zvládnutie	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	3 000 000
98	ECO PRODUKT s. r. o.	Nový závod na výrobu a montáž energeticky nezávislých riešení z obnoviteľných zdrojov energií	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	200	4 000 000
99	Mesto Prievidza	Rozvoj sociálnych služieb v meste Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	60	11 887 000
100	SPEVÁR s. r. o.	Revitalizácia lesných pozemkov na poddolovanom území	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	250 000
101	APA Slovakia s.r.o.	Ekologický výrobný podnik lahôdkových šalátov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	1 000 000
102	Mesto Prievidza	Kompletná revitalizácia sídliska Píly v štýle SORELA - banícke tradície, architektúra, obnova zelene a renovácia verejných priestranstiev	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	2	1 600 000
103	TERMAL BOJNICE s.r.o.	Hotel s nákupnou a oddychovou zónou pre obyvateľov a turistov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	10 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
104	ERUDIO s.r.o.	Centrum celoživotného vzdelávania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	450 000
105	Mesto Prievidza	Vybudovanie priemyselného parku v meste Prievidza - Priemyselná zóna Prievidza – Západ II.	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1500	7 351 200
106	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Centra voľného času v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	1 600 000
107	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Materskej školy na Ul. A. Mišúta 731 v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	345 000
108	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Zimného štadióna v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	592 000
109	Mesto Prievidza	Zníženie energetickej náročnosti Športovej haly v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	1	1 585 000
110	Kúpele Bojnice, a.s.	Centrum komplexnej onkologickej rehabilitácie - CEKOR	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	6 819 000
111	Podnikateľské a inovačné centrum - technologický inkubátor Prievidza (BIC - TI Prievidza)	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania za účelom vytvárania pracovných miest ako náhrada za útlm baníctva	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	350	2 915 000
112	DK-STAV SK, s.r.o.	Rozšírenie prevádzky pestovateľskej pálenice, muštarne, sušiarne ovocia a výroby lekvárov, klimatizovaný sklad	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	10	400 000
113	Nemocnica s poliklinikou Prievidza	Vybudovanie nového spánkového laboratória a dovybavenie súčasného laboratória Pľúcneho oddelenia NsP Prievidza	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	70 000
114	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Nové zázemie pre bývanie zamestnancov regiónu	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	100	750 000
115	Klak s.r.o	Vybudovanie sedačkovej lanovky v stredisku Skiarena Fačkovské sedlo	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	5	1 900 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
116	Obec Sebedražie (projekt predložila obec, avšak kompetenčne je nositeľom TSK)	Oprava miestnych komunikácií a ciest III. tr. cez obec Sebedražie	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	900 000
117	Obec Dolné Vestenice	Cyklotrasa spájajúca obce Valaská Belá - Nitrianske Rudno - Diviacka Nová Ves - Dolné Vestenice - Hradište - Skačany - Partizánske	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	
118	Obec Dolné Vestenice	Výstavba prístupovej komunikácie do priemyselnej zóny v Dolných Vestenicich	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	4 000 000
119	BoGo Bus s.r.o.	Oprava havarijného stavu Národného centra vodného póla v Novákoch	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	900 000
120	AGROPRODUKT SLOVAKIA a.s.	Integrovaný projekt rastlinnej a živočíšnej výroby v mikroregióne Handlovskej doliny	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	39	3 150 000
121	Mesto Handlová	Prístupová komunikácia do priemyselnej zóny	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	3 000 000
122	Mesto Handlová	Komplex oddychovo-rekreačných plôch v Handlovej	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	7 000 000
123	Mesto Handlová (projekt predložila obec, avšak kompetenčne je nositeľom Ministerstvo dopravy a výstavby a Slovenská správa ciest)	Napojenie sídlisk na štátnu cestu I/9 (E572)	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		10 000 000
124	Mesto Handlová	Revitalizácia banského areálu na priemyselný park	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	200	9 000 000
125	Mesto Handlová	Verejná vodovodná a kanalizačná sieť v mestských častiach	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		5 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
126	Mesto Handlová	Revitalizácia mestských zelených plôch	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	15	8000 000
127	Mesto Handlová	Vývojová a komunikačná platforma pre malé a stredné podniky v meste Handlová	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	1 500 000
128	Mesto Handlová	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Handlová	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	10 000 000
129	Mesto Handlová	Podpora elektromobility v meste Handlová	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	2 000 000
130	Mesto Handlová	Zelená linka - Centrum spracovania zmesového komunálneho odpadu	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	15	4 500 000
131	Mesto Handlová	Mestský záhradnícky podnik	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	1 000 000
132	Mesto Handlová	Bikepark Handlová	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	6	500 000
133	Mesto Handlová	Obnova historickej fary na centrum CR, kultúry a podpory komunitného života	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	2	2 000 000
134	Mesto Handlová	Banický uhoľný skanzen Handlová	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	20	20 000 000
135	ASTERION, n.o.	Handlovská koruna	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	5	318 000
136	Jazmín n.o., nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby	Tútoring a vzdelávanie občanov ohrozených sociálnym vylúčením v procese transformácie regiónu.	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.4 Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	8	247 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
137	UNIPHARMA 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť	Nová poliklinika Nováky	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	3 400 000
138	UNIPHARMA 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť	Rozšírenie Unikliniky kardinála Korca v Prievidzi a jej vybavenie prístrojovým vybavením za účelom skvalitnenia komplexnej diagnostiky a liečby pacientov so zameraním najmä na ochorenia skupiny 5. (onkologické a kardiovaskulárne ochorenia)	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	3 700 000
139	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Inštalácia fotovoltaiického systému	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	360 000
140	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Rozšírenie oddelenia duálneho vzdelávania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	330 000
141	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Vytvorenie systému regionálnej dopravy zamestnancov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	64 000
142	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Vytvorenie systému vyhľadávania a podpory technických talentov v regióne	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	50	200 000
143	Brose Prievidza, spol. s r.o.	Rekvalifikácia budúcich zamestnancov z iných odvetví	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	50	300 000
144	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Technológia chladenia s využitím potenciálu podzemných vôd	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	300 000
145	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Nová prístupová cesta	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	4 000 000
146	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Fotovoltaiika	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	500 000
147	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Cyklotrasa	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
148	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Vývojové centrum a výrobná hala č.4	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	200	7 500 000
149	Mesto Bojnice	Komplexný projekt dobudovania centra cestovného ruchu Hornej Nitry – destinácie BOJNICE	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	280	11 860 000
150	Mesto Bojnice	Dobudovanie centra cestovného ruchu Hornej Nitry – destinácie BOJNICE o zberný dvor	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	30	790 000
151	SILICOM s.r.o.	Športový areál pre Hornú Nitru	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.3 Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	4 000 000
152	Rehoľa piaristov na Slovesku	Koncertný organ pre Hornú Nitru	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 000 000
153	Slovenské elektrárne, a.s.	Sanácia odkalísk, skládok a environmentálnych záťaží zo spaľovania lignitu	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	30	30 000 000
154	Slovenské elektrárne, a.s.	Výbudovanie hnedého priemyselného parku v areáli Elektrárne Nováky (ENO)	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	300	100 000 000
155	Slovenské elektrárne, a.s.	Transformácia hnedouhoľnej elektrárne na Centrum obehového hospodárstva – 2.fáza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	100	150 000 000
156	Slovenské elektrárne, a.s.	Optimalizácia distribučnej siete tepla	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	5	20 000 000
157	Slovenské elektrárne, a.s.	Vzdelávacie a rekvalifikačné stredisko a rekvalifikačné kurzy pre súčasných zamestnancov Slovenských elektrární, a.s. - Elektrárne Nováky	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	20	10 000 000
158	Slovenské elektrárne, a.s.	Výstavba nového centrálného zdroja tepla na biomasu a plyn - 1. fáza	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	30	20 000 000
159	Slovenské elektrárne, a.s.	Inštalácia obnoviteľných zdrojov (OZE) a výroba čistého vodíka prostredníctvom elektrolýzy	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority	70	150 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
160	Reality BMJ s.r.o.	Rekonštrukcia a dostavba penziónu s wellnes a príslušenstvom	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	3 000 000
161	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia vybraných mostných objektov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	3 820 000
162	MSM Martin, s. r. o.	Vybudovanie výskumno-vývojového centra a zriadenie výroby zapalovačov, zápalkových skrutiek a ostatných iniciátorov prevažne delostreleckej munície	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	48	3 512 000
163	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/511 Veľké Uherce - Skýcov	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	14 643 721
164	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. III/1773 vrátane mostného objektu	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	6 500 000
165	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia HUMANITY - centra sociálnej pomoci	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 000 000
166	Trenčiansky samosprávny kraj	Zvýšenie energetickej efektívnosti školy Gymnázium Vavrinca Benedikta Nedožerského v Prievidzi	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 500 000
167	Trenčiansky samosprávny kraj	Modernizácia Nemocnice s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	8 000 000
168	Trenčiansky samosprávny kraj	Zvýšenie energetickej efektívnosti školy SOŠ Handlová	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	4 000 000
169	Trenčiansky samosprávny kraj	Zníženie energetickej náročnosti školy SOŠ Prievidza	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	4 500 000
170	Trenčiansky samosprávny kraj	Zníženie energetickej náročnosti školy SOŠ J.A. Baťu Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	3 000 000
171	Trenčiansky samosprávny kraj	Zníženie energetickej náročnosti školy SŠ Nováky	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	1 750 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
172	Trenčiansky samosprávny kraj	Podpora elektromobility na Hornej Nitre	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	500 000
173	Trenčiansky samosprávny kraj	Hornonitrianske centrum vzdelania	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	8 200 000
174	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia CSS Bôrik Nitrianske Pravno	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	0	5 500 000
175	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia CSS Domino	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	0	2 000 000
176	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia a modernizácia CSS Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 – Stabilizácia a reštart regiónu	0	800 000
177	Trenčiansky samosprávny kraj	Zlepšenie cyklistickej infraštruktúry na Hornej Nitre	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	12 145 954
178	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/512 Horná Ves - hranica okr. Prievidza/Žarnovica	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	7 110 448
179	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/516 Trenčianska Teplá - Dežerice, 6. ETAPA	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 932 378
180	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/574 od obce Temeš po napojenie na cestu I. triedy č. I/9	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	9 000 000
181	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/592 Bánovce nad Bebravou – Nadlice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	6 000 000
182	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. II/593 hranica Trenčianskeho a Nitrianskeho samosprávneho kraja – Partizánske	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	10 000 000
183	Mesto Partizánske	Cyklotrasa spájajúca Vodný hrad Šimonovany s významnými lokalitami mesta Partizánske	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	0	1 148 200

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
184	Mesto Partizánske	Dobudovanie a rekonštrukcia kanalizácie v Partizánskom	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	1 600 000
185	Technické služby mesta Partizánske, s. r. o., Partizánske	Technológia úpravy zmesového komunálneho odpadu pre jeho ďalšie použitie	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		7 579 200
186	Organic Latte Chai s.r.o (novovznikajúca firma)	Organic Latte Chai - nová výroba zdravých nápojov	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.2 Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	20	3 000 000
187	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Oddychové centrum	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		200 000
188	ContiTech Vibration Control Slovakia s.r.o.	Duálne vzdelávanie	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.3 Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		250 000
189	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba obchvatu mesta Prievidza I. etapa, 2. stavba – MZ v trase budúcej I/64	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		23 173 784,74
190	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba obchvatu mesta Prievidza II. etapa – MZ v trase budúcej I/64	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		29 000 000
191	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Modernizácia úseku cesty I/9 Chocholná – Mníchova Lehota	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		25 054 691
192	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Vypracovanie štúdie realizovateľnosti pre modernizáciu cesty I/64 Žilina – Topoľčany	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		449 658
193	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Modernizácia cesty I/64 Partizánske - Oslany	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 751 000
194	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 križovatka s D1 – Trenčianska Turná	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		4 011 861
195	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Trenčianska Turná – Mníchova Lehota	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		1 070 500

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
196	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Mníchova Lehota – Ruskovce	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 197 887
197	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Pravotice – Dolné Vestenice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 654 355
198	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Príprava projektovej dokumentácie pre úsek rýchlostnej cesty R2 Dolné Vestenice – Nováky	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		4 783 702
199	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Križovatka D1 - Trenčianska Turná	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		123 000 000
200	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Trenčianska Turná - Mníchova Lehota	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		53 000 000
201	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Mníchova Lehota - Ruskovce	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		274 000 000
202	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Pravotice - Dolné Vestenice	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		235 000 000
203	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Dolné Vestenice - Nováky	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		112 000 000
204	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky	Výstavba úseku rýchlostnej cesty R2 - Nováky - Žiar nad Hronom	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.3 Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		662 000 000
205	Mesto Nováky	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Nováky - budova MsÚ a Obradnej siene	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	500 000
206	Mesto Nováky	Zlepšenie energetickej efektivity verejných budov v meste Nováky - materská škola	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	500 000
207	Mesto Nováky	Revitalizácia mestských zelených plôch - park Š. Moyses	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	0	400 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
208	Technické služby mesta Partizánske, s.r.o.	Kompostáreň v meste Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	2	300 000
209	Technické služby mesta Partizánske, s.r.o.	Zvýšenie kapacít triedeného zberu odpadov v Partizánskom.	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		300 000
210	Mesto Partizánske	Budovanie vodozádržných opatrení v meste Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		702 000
211	Mesto Partizánske	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v Partizánskom	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		2 000 000
212	Mesto Partizánske	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a zavedenie smart prvkov	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		5 000 000
213	Mesto Partizánske	Sanácia koryta rieky Nitra od nánosov škodlivých a nebezpečných usadenín	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a vplyvov			
214	Mesto Partizánske (projekt predložilo mesto, avšak kompetenčne je nositeľom Ministerstvo dopravy a výstavby a Slovenská správa ciest)	Presmerovanie tranzitnej nákladnej dopravy z centra mesta Partizánske na základe výsledkov štúdie realizovateľnosti	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority		
215	Mesto Partizánske (projekt predložilo mesto, avšak kompetenčne je nositeľom Ministerstvo dopravy a výstavby a Železnice Slovenskej republiky)	Zlepšenie využitia železničnej osobnej a nákladnej dopravy modernizáciou trate 140 a 141 na trase Prievidza - Bratislava..	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.4 Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Prioritná os 3 – Podporné priority		
216	Mesto Partizánske	Zlepšenie energetickej efektívnosti verejných budov v meste Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		2 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
217	Mesto Partizánske	Vybudovanie cyklotrasy po rieke Nitra do Nitrianskeho Rudna	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.2 Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		2 000 000
218	Mesto Partizánske	Rekonštrukcia vodovodov v meste Partizánske	III. Udržateľné životné prostredie	III.3 Zlepšovanie životného prostredia	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		
219	Kúpele Bojnice, a.s.	Parkovací dom	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	10	16 800 000
220	SALS spol. s r.o. (Kúpele Bojnice, a.s.)	Wellness hotel Čajka + Aquapark Bojnice	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.5 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Prioritná os 3 – Podporné priority	220	66 000 000
221	Trenčiansky samosprávny kraj	Rekonštrukcia cesty č. III/1791	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.2 Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Prioritná os 2 – Zlepšenie života		6 000 000
222	Obec Poruba	Cyklotrasa Poruba - Kanianka	I. Mobilita a prepojenosť regiónu	I.1 Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Prioritná os 3 – Podporné priority	200	500 000
223	Obec Poruba	Vodozádržné opatrenia v obci Poruba	III. Udržateľné životné prostredie	III.1 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a vplyvov	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	60	2 000 000
224	Priatelia Zeme-CEPA	Nízkouhlíkové, v súlade s cieľom uhlíkovej neutrality, centrálné zásobovanie teplom 4. generácie so zníženou teplotou v systéme, s výhradným využitím obnoviteľných zdrojov, sezónnym uskladnením a zameraním sa na získavanie slnečnej energie	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	0
225	Priatelia Zeme-CEPA	Hĺbková obnova budov zapojených do CZT z ENO Nováky	III. Udržateľné životné prostredie	III.2 Rozvoj udržateľnej energetiky	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu	0	71 000 000
226	Bojnice	Integrované centrum sociálnych služieb	IV. Kvalita života a sociálna infraštruktúra	IV.1 Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Prioritná os 2 – Zlepšenie života	140	25 000 000

P.č.	Predkladateľ	Názov projektu	Pilier	Priorita	Prioritná os	Potenciál tvorby pracovných miest	Výška investície
227	IW Management Services s.r.o.	Inovatívne energetické zhodnocovanie odpadu	II. Ekonomika, podnikanie a inovácie	II.1 Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Prioritná os 1 - Stabilizácia a reštart regiónu		25 000 000

10.2. Príloha 2 – Implementácia EŠIF v programovom období 2014 - 2020 v rámci regiónu horná Nitra

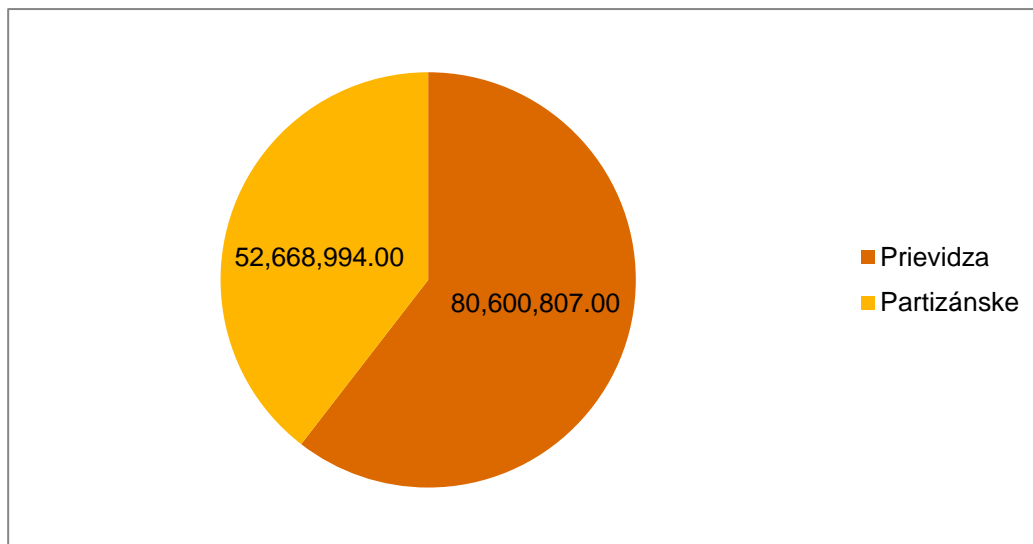
Z EŠIF bolo do regiónu horná Nitra k 30. júnu 2020 alokovaných zo OP (celkové zazmluvnené oprávnené výdavky) viac ako 130 miliónov EUR (zdroj ITMS 2014+). Región horná Nitra sa z geografického hľadiska nachádza na území 2 samosprávnych krajov (Trenčiansky, Nitriansky) a 4 okresov (Prievidza, Partizánske, Bánovce nad Bebravou, Topoľčany). Pre účely Akčného plánu sa regiónom horná Nitra rozumie Trenčiansky kraj s okresmi Prievidza a Partizánske. Nakoľko neexistuje presná databáza údajov, na základe ktorej by bolo možné jednoznačne vyčísliť finančnú alokáciu z EŠIF na konkrétne miesto realizácie projektu (kraj, okres, obec), uvedené údaje majú výlučne informatívny charakter.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky v rámci regiónu horná Nitra (okres Prievidza, Partizánske) z vybraných operačných programov:

• OP EVS	7 500 000 EUR
• IROP	23 095 495 EUR
• OP KŽP	92 673 417 EUR
• OP ĽZ	4 645 765 EUR
• OP II (časť Val)	5 355 124 EUR
OP Spolu	133 269 801 EUR

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky za jednotlivé OP boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

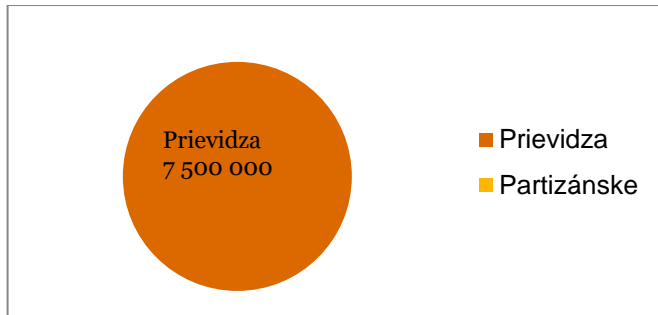
- **Okres Prievidza** 60,48% čo predstavuje 80 600 807 EUR;
- **Okres Partizánske** 39,52% čo predstavuje 52 668 994 EUR.

Operačný program Efektívna verejná správa (OP EVS)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 100%, čo predstavuje 7 500 000 EUR
- **Okres Partizánske** 0,00%, čo predstavuje 0 EUR

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni prioritných osí OP EVS v rámci regiónu horná Nitra:

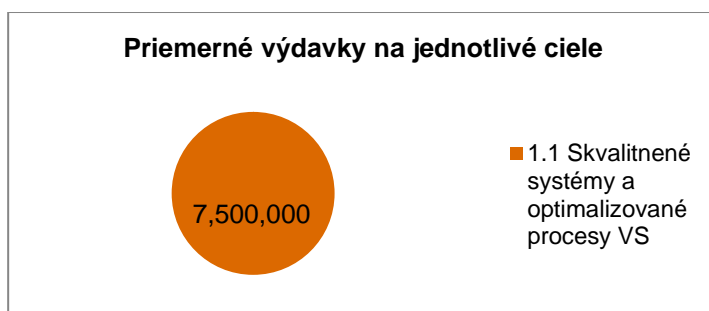
- **Prioritná os: „Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS“** s podielom 100 %, čo predstavuje 7 500 000 EUR.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni špecifických cieľov OP EVS v rámci regiónu horná Nitra:

Prioritná os: „Posilnené inštitucionálne kapacity a efektívna VS“

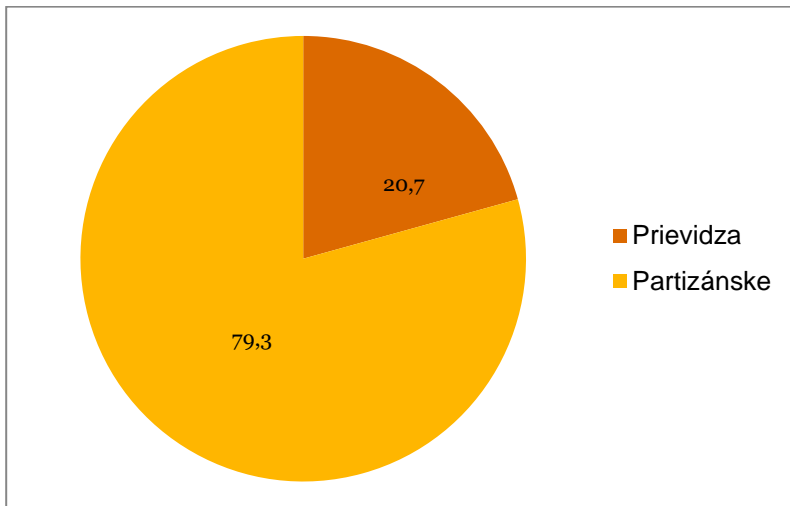
- **Špecifický cieľ: „Skvalitnené systémy a optimalizované procesy VS“** s podielom 100%, čo predstavuje 7 500 000 EUR.

Integrovaný regionálny operačný program (IROP)

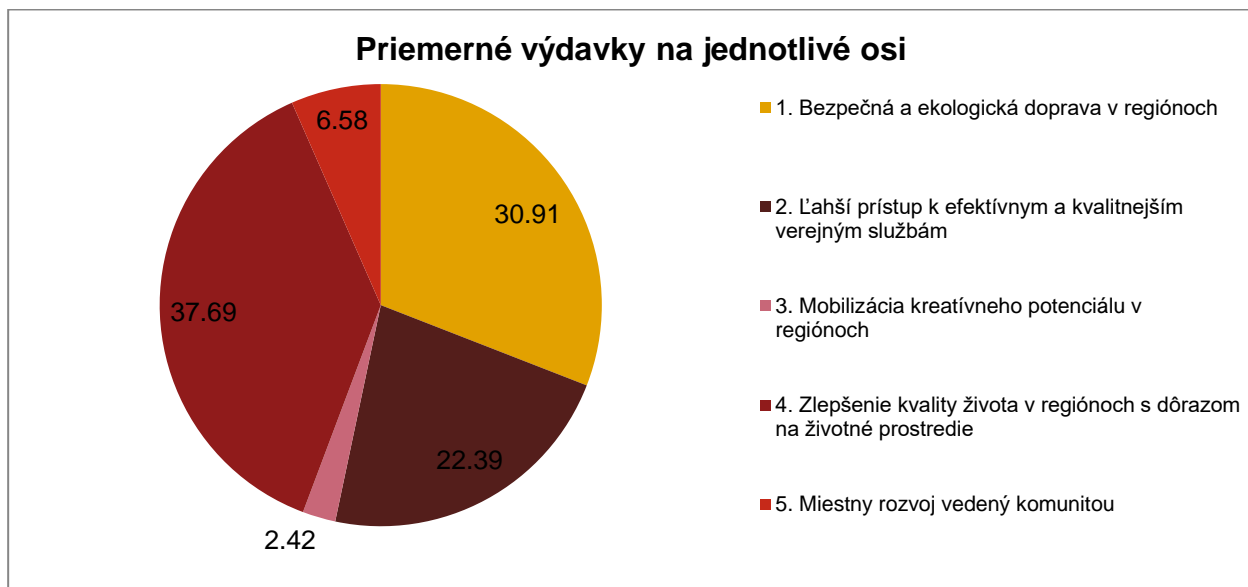
Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 20,7%, čo predstavuje 4 784 660 EUR
- **Okres Partizánske** 79,3%, čo predstavuje 18 310 835 EUR

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni prioritných osí IROP v rámci regiónu horná Nitra:

- Prioritná os: „Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch“ s podielom 30,91%, čo predstavuje 7 139 458 EUR;
- Prioritná os: „Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám“ s podielom 22,39%, čo predstavuje 5 171 114 EUR;
- Prioritná os: „Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch“ s podielom 2,42%, čo predstavuje 559 965,46 EUR;
- Prioritná os: „Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie“ s podielom 37,69%, čo predstavuje 8 704 663,49 EUR;
- Prioritná os: „Miestny rozvoj vedený komunitou“ s podielom 6,58%, čo predstavuje 1 520 294,02 EUR.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni špecifických cieľov IROP v rámci regiónu horná Nitra:

Prioritná os: „Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch“

- Špecifický cieľ: „Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému“ s podielom 12,01%, čo predstavuje 2 773 111,17 EUR;

- Špecifický cieľ: „Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy“ s podielom 12,8%, čo predstavuje 2 956 640,08 EUR;

Špecifický cieľ: „Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb“ s podielom 6,10%, čo predstavuje 1 409 706,82 EUR; Prioritná os: „Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám“

- Špecifický cieľ: „Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni“ s podielom 6,12 %, čo predstavuje 1 412 371,15 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách“ s podielom 2,84%, čo predstavuje 656 816,19 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl“ s podielom 5,73%, čo predstavuje 1 324 177,35 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní“ s podielom 7,70%, čo predstavuje 1 777 749,76 EUR;

Prioritná os: „Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch“

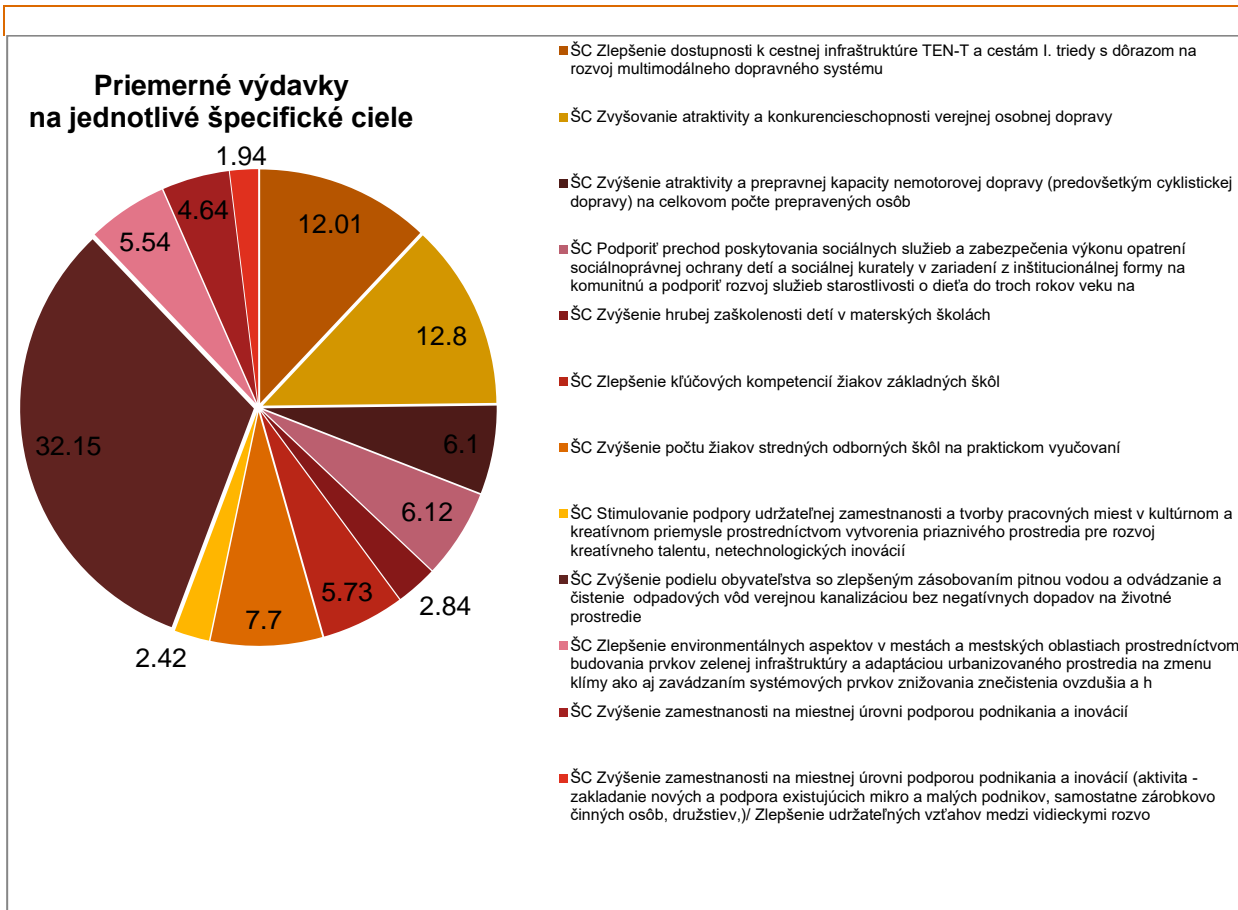
- Špecifický cieľ: „Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií“ s podielom 2,42%, čo predstavuje 559 965,46 EUR;

Prioritná os: „Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie“

- Špecifický cieľ: „Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie“ s podielom 32,15%, čo predstavuje 7 426 221,15 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku“ s podielom 5,54%, čo predstavuje 1 278 442,34 EUR.

Prioritná os: „Miestny rozvoj vedený komunitou“

- Špecifický cieľ: „Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií“ s podielom 4,64%, čo predstavuje 1 071 802,73 EUR.
- Špecifický cieľ: „Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií (aktivita - zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev,)/ Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach“ s podielom 1,94%, čo predstavuje 448 491,29 EUR.

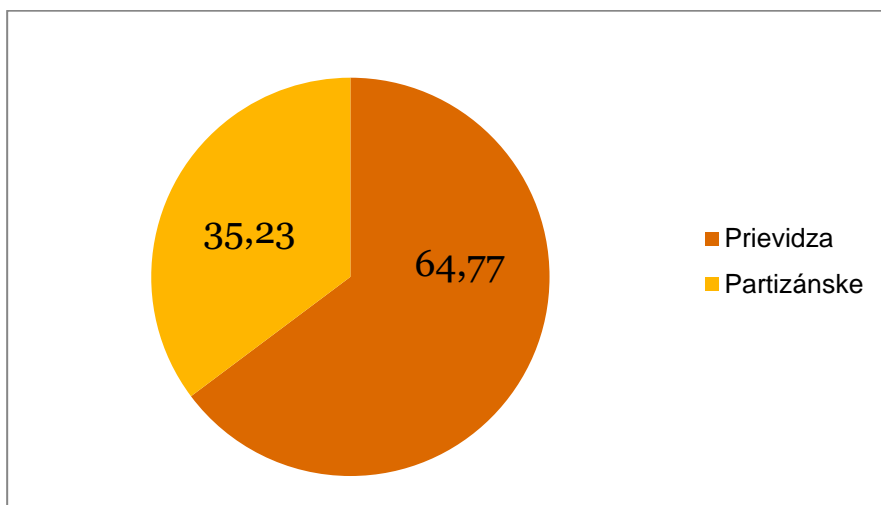

Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

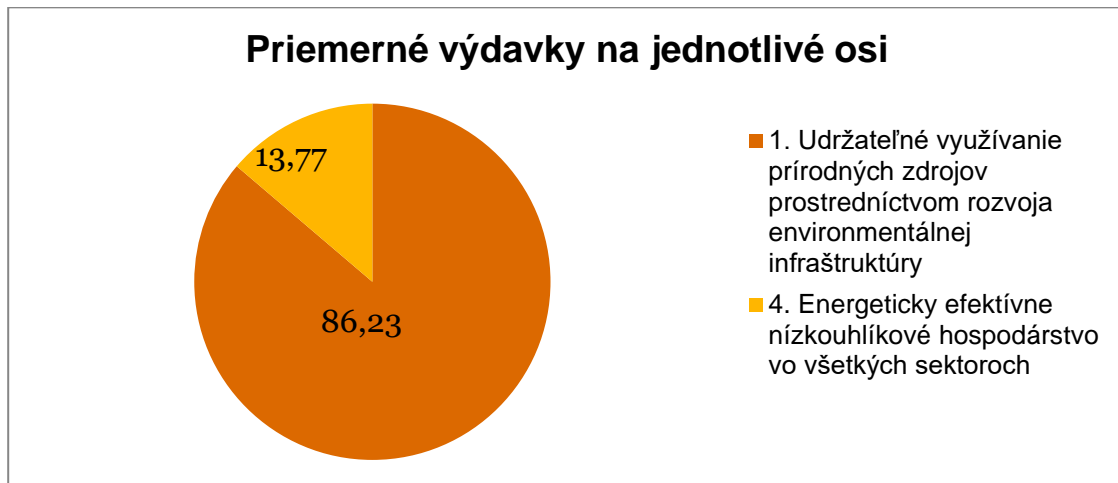
Okres Prievidza 64,77 %, čo predstavuje 60 025 432 EUR;

Okres Partizánske 35,23 %, čo predstavuje 32 647 985 EUR.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni prioritných osí OP KŽP v rámci regiónu horná Nitra:

- Prioritná os: „Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry“ s podielom 86,23 %, čo predstavuje 79 916 649 EUR;
- Prioritná os: „Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch“ s podielom 13,77 %, čo predstavuje 12 756 769 EUR.

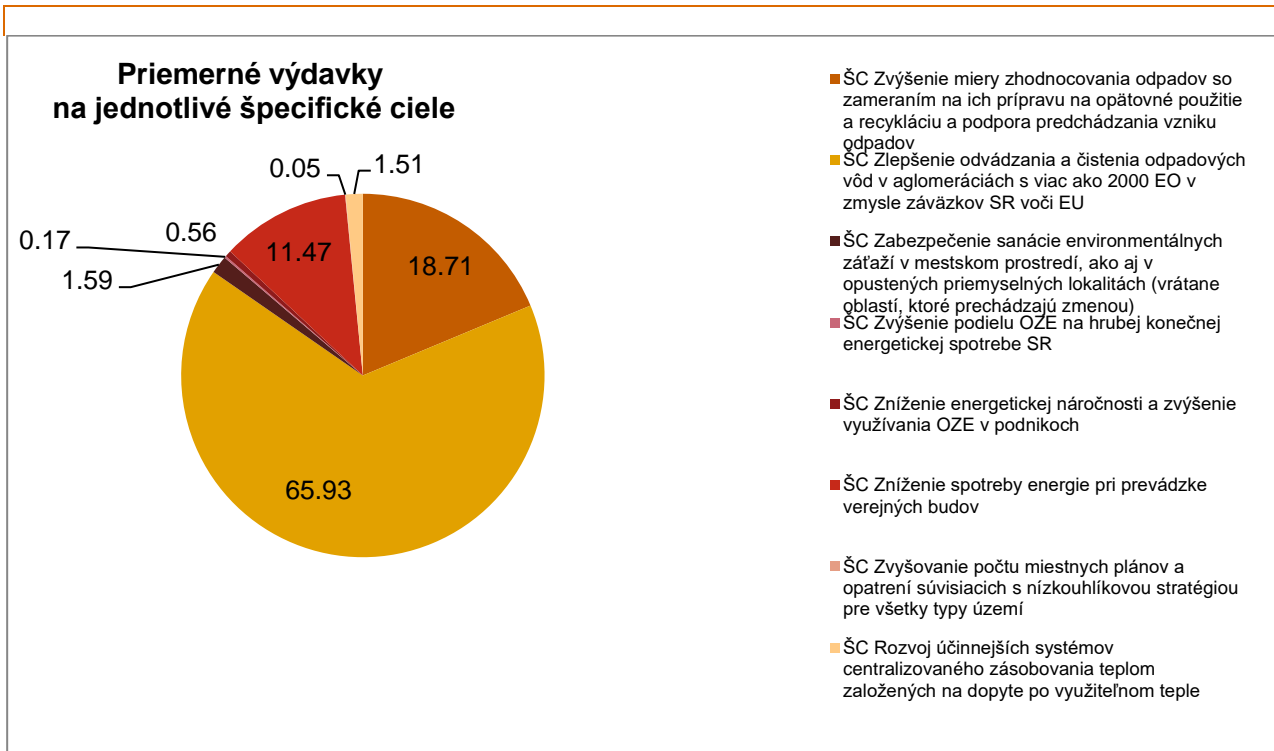
Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni špecifických cieľov OP KŽP v rámci regiónu horná Nitra:

Prioritná os: „Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry“

- Špecifický cieľ: „Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov“ s podielom 18,71 %, čo predstavuje 17 342 648 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zlepšenie odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách s viac ako 2000 EO v zmysle záväzkov SR voči EU “ s podielom 65,93 %, čo predstavuje 61 096 173 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) s podielom 1,59 %, čo predstavuje 1 477 829 EUR.

Prioritná os: „Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch“

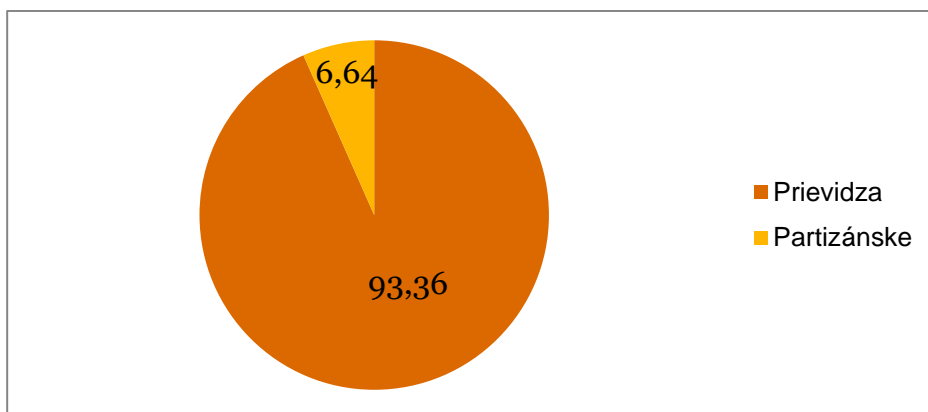
- Špecifický cieľ: „Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR“ s podielom 0,17 %, čo predstavuje 160 647 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch“ s podielom 0,56 %, čo predstavuje 522 022 EUR.
- Špecifický cieľ: „Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov“ s podielom 11,47 %, čo predstavuje 10 630 936 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území“ s podielom 0,05%, čo predstavuje 10 630 936 EUR;
- Špecifický cieľ: „Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple“ s podielom 1,51 %, čo predstavuje 1 401 283 EUR.

Operačný program Ľudské zdroje (OP ĽZ)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

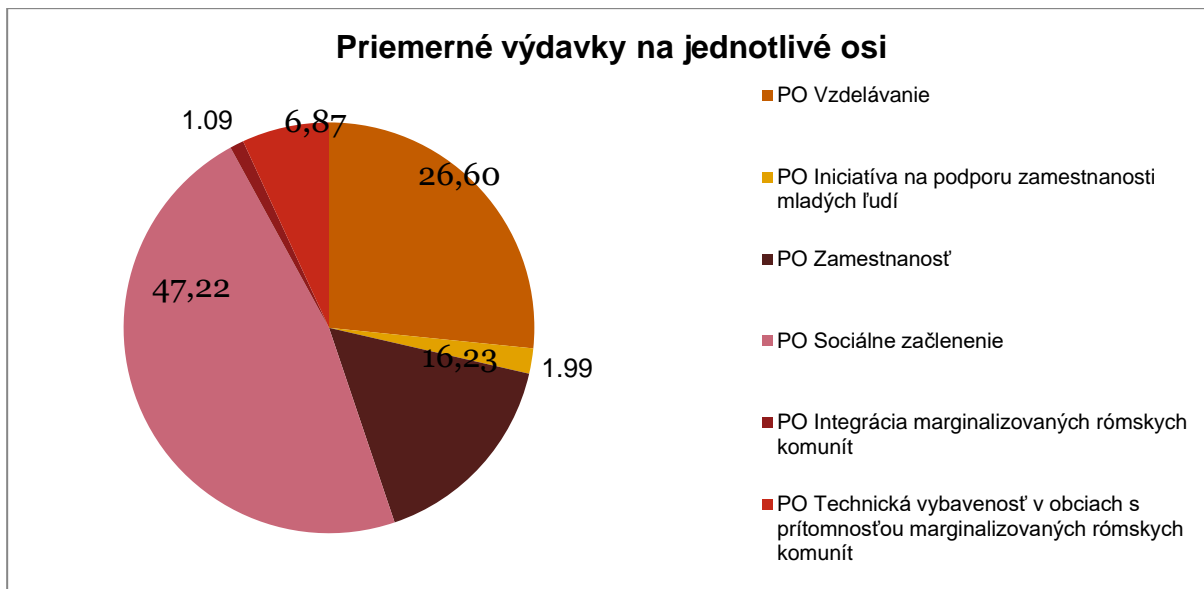
- **Okres Prievidza** 93,36%, čo predstavuje 4 337 296EUR;
- **Okres Partizánske** 6,64%, čo predstavuje 308 469EUR.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni prioritných osí OP ĽZ v rámci regiónu horná Nitra:

- **Prioritná os: „Vzdelávanie“** s podielom 26,60% čo predstavuje 1 235 774EUR;
- **Prioritná os: „Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí“** s podielom 1,99%, čo predstavuje 92 626 EUR
- **Prioritná os: „Zamestnanosť“** s podielom 16,23%, čo predstavuje 753 828EUR;

- Prioritná os: „Sociálne začlenenie“ s podielom 47,22%, čo predstavuje 2 193 906EUR;
- Prioritná os: „Integrácia marginalizovaných rómskych komunít“ s podielom 1,09%, čo predstavuje 50 403 EUR;
- Prioritná os: „Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“ s podielom 6,87%, čo predstavuje 319 228 EUR.

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni špecifických cieľov OP LZ v rámci regiónu horná Nitra:

Prioritná os: „Vzdelávanie“

- Špecifický cieľ: „Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov“ s podielom 26,60%, čo predstavuje 1 235 774EUR;

Prioritná os: „Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí“

- Špecifický cieľ: „Zavedením záruky pre mladých nezamestnaných ľudí, ktorí patria k NEET, zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce“ s podielom 1,99%, čo predstavuje 92 626 EUR;

Prioritná os: „Zamestnanosť“

- Špecifické ciele: „Zvýšiť zamestnanosť, zamestnateľnosť a znížiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby“ a „Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach“ s podielom 13,68%, čo predstavuje 635 398 EUR;
- Špecifický cieľ: „Zlepšením podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života zvýšiť zamestnanosť osôb s rodičovskými povinnosťami, najmä žien“ s podielom 2,55 %, čo predstavuje 118 430 EUR;

Prioritná os: „Sociálne začlenenie“

- Špecifický cieľ: „Zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb v spoločnosti, vrátane na trhu práce“ s podielom 4,28%, čo predstavuje 199 020 EUR;

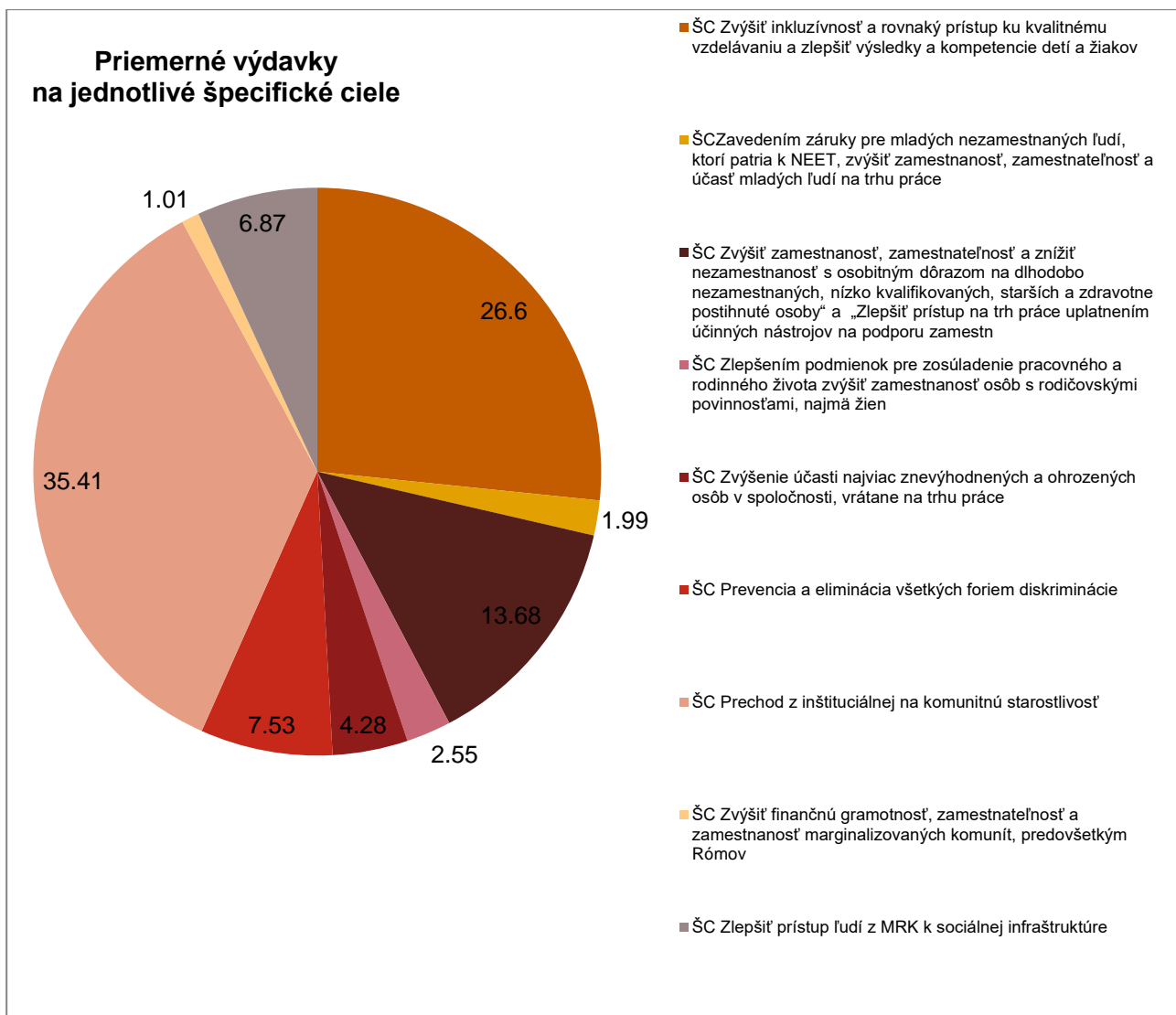
- Špecifický cieľ: „Prevenca a eliminácia všetkých foriem diskriminácie“ s podielom 7,53%, čo predstavuje 349 668EUR;
- Špecifický cieľ: „Prechod z inštitučnej na komunitnú starostlivosť“ s podielom 35,41%, čo predstavuje 1 645 218 EUR;

Prioritná os: „Integrácia marginalizovaných rómskych komunít“

- Špecifický cieľ: „Zvýšiť finančnú gramotnosť, zamestnateľnosť a zamestnanosť marginalizovaných komunít, predovšetkým Rómov“ s podielom 1,09%, čo predstavuje 50 403 EUR;

Prioritná os: „Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“

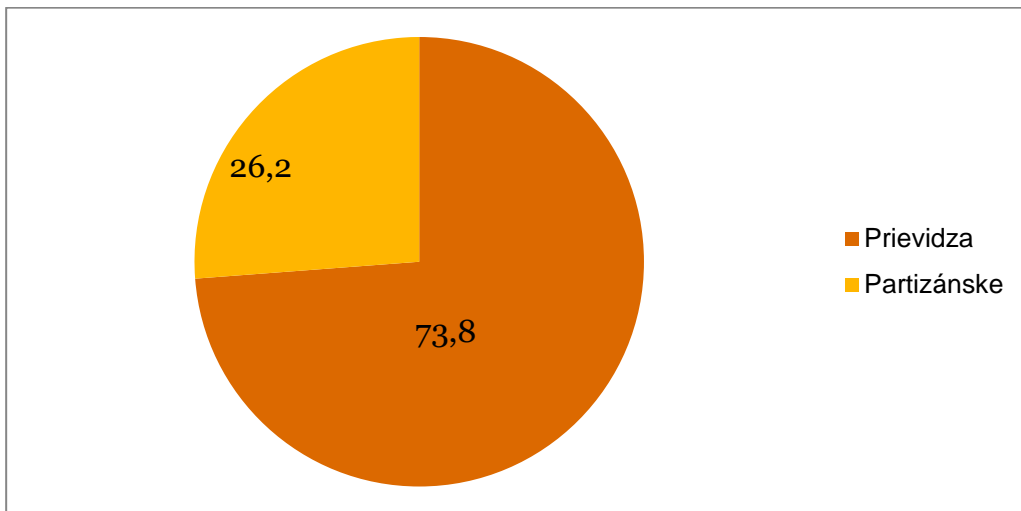
- Špecifický cieľ: „Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre“ s podielom 6,87%, čo predstavuje 319 228 EUR.

Operačný program Integrovaná infraštruktúra - časť Výskum a inovácie (OP II - časť Val)

Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky boli v regióne horná Nitra zazmluvnené nasledovne:

- **Okres Prievidza** 73,8%, čo predstavuje 3 953 419 EUR;
- **Okres Partizánske** 26,2%, čo predstavuje 1 401 705 EUR.

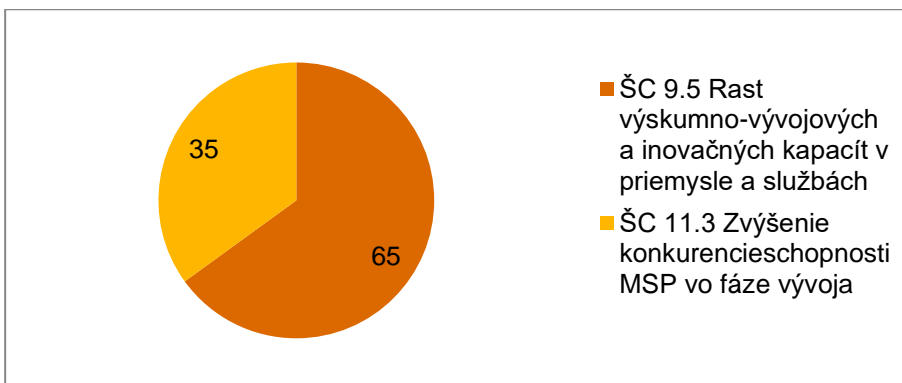
Celkové zazmluvnené oprávnené výdavky na úrovni prioritných osí a špecifických cieľov OP II – časť Val v rámci regiónu horná Nitra:

Prioritná os 9: „Podpora výskumu, vývoja a inovácií“

- Špecifický cieľ 9,5: „Rast výskumno-vývojových a inovačných kapacít v priemysle a službách“ s podielom s podielom 65% čo predstavuje 3 484 357 EUR;

Prioritná os 11: „Posilnenie konkurencieschopnosti a rastu MSP“

Špecifický cieľ 11,3: „Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP vo fáze rozvoja“ s podielom 35%, čo predstavuje 1 870 767 EUR.

10.3. Príloha 3 – Charakteristika jednotlivých zdrojov financovania Akčného plánu

10.3.1. EŠIF v rámci programového obdobia 2014 - 2020

Prostriedky jednotlivých EŠIF sú rozdelené v rámci jednotlivých operačných programov.

Programové obdobie 2014 – 2020 je tvorené nasledovnou štruktúrou EŠIF:

Kohézny fond: Finančný nástroj určený na financovanie projektov dopravnej infraštruktúry a infraštruktúry životného prostredia pre členské krajiny, ktorých hodnota hrubého národného dôchodku na obyvateľa je menšia ako 90 % priemeru EÚ 27. Kohézny fond sa zriadil na účel posilnenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Európskej únie v záujme podpory trvalo udržateľného rozvoja.

Kohézny fond na programové obdobie 2014 – 2020 poskytuje podporu vyčlenenú na:

- investície do životného prostredia vrátane oblastí súvisiacich s trvalo udržateľným rozvojom a energetikou, ktoré predstavujú prínos pre životné prostredie,
- transeurópske siete týkajúce sa dopravnej infraštruktúry (TEN-T),
- technickú pomoc.

Európsky fond regionálneho rozvoja: Jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý prispieva k financovaniu podpory, ktorej cieľom je posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť vyrovnaním hlavných regionálnych rozdielov v Únii prostredníctvom udržateľného rozvoja a štrukturálneho prispôsobenia regionálnych hospodárstiev vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a zaostávajúcich regiónov.

Európsky sociálny fond: Jeden z hlavných nástrojov štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý podporuje vyššiu úroveň zamestnanosti a kvality práce, zlepšuje prístup na trh práce, podporuje geografickú a pracovnú mobilitu pracovníkov a uľahčuje ich prispôsobenie sa priemyselnej zmene a zmenám výrobného systému nevyhnutným na trvalo udržateľný rozvoj, podporuje vysoký stupeň vzdelania a odbornej prípravy pre všetkých a podporuje prechod medzi vzdelávaním a zamestnaním v prípade mladých ľudí, boj proti chudobe, zlepšuje sociálne začlenenie a podporuje rodovú rovnosť, nediskrimináciu a rovnaké príležitosti, čím prispieva k prioritám Únie, pokiaľ ide o posilňovanie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Fond podporuje európsku politiku pre rozvoj vidieka. Preto sa z neho financujú programy rozvoja vidieka vo všetkých členských štátoch a regiónoch Únie. Programy sa vytvárajú v spolupráci medzi Európskou komisiou a členskými štátmi, pričom sa v nich zohľadňujú strategické usmernenia pre politiku rozvoja vidieka, ktoré prijala Rada, a priority ustanovené v národných strategických plánoch.

Politika súdržnosti zohráva hlavnú úlohu aj pri podpore hospodárskeho ozdravenia vidieckych oblastí a dopĺňa opatrenia podporované v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

Európsky námorný a rybársky fond: Finančný nástroj námornej a rybárskej politiky EÚ v programovom období 2014 – 2020 zameraný na podporu environmentálne udržateľného, inovačného a konkurencieschopného rybárstva a akvakultúry, podporu rozvoja a vykonávania integrovanej námornej politiky Únie spôsobom, ktorý dopĺňa politiku súdržnosti a spoločnú rybársku politiku, podporu vyváženého a inkluzívneho územného rozvoja rybolovných oblastí (vrátane akvakultúry a vnútrozemského rybolovu) a vykonávanie spoločnej rybárskej politiky.

10.3.2. Charakteristika kľúčových Operačných programov v programovom období 2014 – 2020 pre účely transformácie

Pre účely naštartovania transformácie regiónu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú dôležité nasledovné operačné programy:

OP Ľudské zdroje:

Európske prostriedky sú určené na podporu vzdelávania, zvýšenia zamestnanosti, podporu mladých ľudí, pomoc osobám, ktoré sú na hranici chudoby, zvyšovaniu zamestnanosti či zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne marginalizovaných komunit. Prostredníctvom financií operačného programu bude podporené skvalitňovanie a zvyšovanie úrovne vzdelávania vrátane prepojenia na požiadavky trhu práce, čo prispeje k vyššej konkurencieschopnosti našich absolventov. Dôraz sa bude tiež klásť na zvyšovanie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania a lepšej pripravenosti budúcich pedagógov. Medzi kľúčové aktivity patrí zvýšenie zamestnanosti mladých ľudí do 29 rokov, napríklad poskytnutím pomoci a podpory pri začatí podnikania prostredníctvom start-up programov. Realizácia činností a aktivít podporených z operačného programu by sa mala prejavíť znížením nezamestnanosti s dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starých a zdravotne postihnutých občanov. Netreba zabúdať aj na pomoc osobám, ktoré žijú na hranici chudoby. Výsledkom bude zvyšovanie aktivít pre tieto ohrozené osoby, aby sa mohli ľahšie uplatniť na trhu práce, či zlepšenie prístupu k bývaniu. Jednou z oblastí je aj zvýšenie vzdelanostnej úrovne príslušníkov marginalizovaných komunit, predovšetkým Rómov. Výsledným efektom by malo byť zlepšenie informovanosti a spolupráce rodičov so vzdelávacími zariadeniami, vyšší počet detí navštevujúcich predškolské zariadenia, zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky, rozvoj finančnej gramotnosti, ale aj zvýšenie miery povedomia v oblasti zdravotnej starostlivosti.

OP Integrovaná infraštruktúra:

Z operačného programu je financovaná predovšetkým modernizácia dopravy, t.j. železničná, vodná a cestná doprava a oblasť zlepšovania prístupu k informačným a komunikačným technológiám.

V oblasti železničnej dopravy sú financie Operačného programu Integrovaná infraštruktúra určené na modernizáciu, elektrifikáciu a výstavbu železničných tratí, znižovanie bezpečnostných rizík a obnovu mobilných prostriedkov v tomto móde dopravy. Okrem toho aj na výstavbu záchytných parkovísk, prestupných terminálov železničnej osobnej dopravy a ich napojenie na cestnú sieť.

V cestnej doprave ide o výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest vrátane privádzačov, budovanie inteligentných dopravných systémov, zvyšovanie bezpečnosti cestnej dopravy, výstavbu a modernizáciu ciest I. triedy. Nezabudlo sa ani na verejnú osobnú dopravu, kde sa investujú európske prostriedky na modernizáciu a výstavbu električkových a trolejbusových tratí, vybudovanie a modernizáciu technickej základne na opravu a údržbu vozidlového parku dráhovej MHD a na nákup električiek a trolejbusov. Zlepšenie splavnosti dunajskej vodnej cesty a modernizácia a výstavba verejného prístavu v Bratislave je jedným z cieľov infraštruktúry vodnej dopravy.

Podstatou investícií v rámci informačnej spoločnosti je budovanie modernej, na občana orientovanej a efektívnej elektronizovanej verejnej správy, vytvorenie kvalitného digitálneho obsahu a umožnenie prístupu k širokopásmovému internetu a službám každému občanovi vrátane starších, hendikepovaných alebo sociálne znevýhodnených občanov.

OP Integrovaná infraštruktúra – časť Výskum a inovácie (pôvodne OP Val):

Prostriedky operačného programu sú určené na podporu zvýšenia efektívnosti, výkonnosti a prepojenia systému výskumu, vývoja a inovácií, najmä prostredníctvom podpory rastu výskumno-vývojových kapacít v priemysle a službách, ako aj zvyšovanie konkurencieschopnosti, trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti prostredníctvom podpory inovácií a podnikania, uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve, vývoja a

uplatňovania nových obchodných modelov MSP, vytvárania a rozširovania vyspelých kapacít pre vývoj produktov a služieb, ako aj kapacít MSP pre rast na regionálnych, celoštátnych a medzinárodných trhoch.

Podpora podnikateľského sektora patrí medzi hlavné priority financovania s dôrazom na zvyšovanie pridanej hodnoty, stimulovanie rastu a tvorby pracovných miest. V rámci podpory OP II – časť Val je osobitný dôraz kladený na podporu malých a stredných podnikov vo všetkých fázach rozvoja, a to prostredníctvom aktivít podporujúcich vznik nových a akceleráciu začínajúcich MSP, vrátane novovzniknutých start-up a spin-off podnikov, ako aj aktivít zameraných na podporu rastu a inovácií v etablovaných MSP. Osobitná podpora je venovaná vyvíjaniu nových podnikateľských modelov pre MSP a vytvoreniu komplexného systému podpory internacionalizácie MSP, vrátane podpory zapájania podnikov do medzinárodných programov. Zohľadňované sú tiež znevýhodnené sociálne skupiny (ženy, mladí do 30 rokov, seniori nad 50 rokov, dlhodobo nezamestnaní, štátni príslušníci z tretích krajín, sociálne znevýhodnení a osoby so zdravotným postihnutím, Rómovia), a potreby menej rozvinutých regiónov. V nadväznosti na prebiehajúce Iniciatívy Európskej komisie bola do operačného programu zapracovaná aj podpora priorít špecifikovaných v týchto iniciatívach, zameraných na dobiehajúce regióny a uhoľné regióny v transformácii.

OP Kvalita životného prostredia:

Hlavným cieľom operačného programu je ochrana životného prostredia, efektívne využívanie prírodných zdrojov, protipovodňová ochrana a prispôsobenie sa klimatickej zmene, ako aj podpora nízkouhlíkového hospodárstva. Podpora je zameraná na všetky kľúčové oblasti životného prostredia.

V oblasti odpadového hospodárstva sa podpora zameriava na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a na podporu predchádzania vzniku odpadov, čím sa prispeje k zníženiu zneškodňovania odpadov skládkovaním. V rámci vodného hospodárstva je pomoc smerovaná na budovanie kanalizačných sietí, čistiarní odpadových vôd a zabezpečenia dodávok bezpečnej pitnej vody pre obyvateľstvo. Zvýši sa tým podiel obyvateľstva napojeného na kanalizačnú sieť a čistiarne odpadových vôd, a z časti aj na verejný vodovod. Podporou opatrení v oblasti ochrany prírody bude dosiahnuté zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie rozmanitosti druhov živočíchov a rastlín najmä v rámci sústavy NATURA 2000.

Prostriedky operačného programu prispievajú aj k zlepšeniu kvality ovzdušia, a to realizáciou opatrení zameraných na zníženie množstva emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia a skvalitnenie systému monitorovania ovzdušia.

Prostredníctvom operačného programu sa podporí taktiež prieskum, monitorovanie, ako aj sanácia viacerých environmentálnych dopadov v zodpovednosti štátu, (vrátane niekoľkých rizikových úložísk ťažobného odpadu) a rizikových zosuvov. Prostredníctvom financovania vybraných aktivít a opatrení dôjde ku zníženiu rizika vzniku veľkých povodní, ktoré spôsobujú značné škody na krajine, majetku a vážne ohrozujú obyvateľstvo.

Problematika zmeny klímy bude riešená opatreniami na posilnenie zásahových kapacít na zvládanie rizík a mimoriadnych udalostí, na zlepšenie materiálno – technického vybavenia záchranných zložiek. Dosiahne sa tým zvýšená pripravenosť na vznik mimoriadnej udalosti ovplyvnenej zmenou klímy. Zároveň program rieši aj otázku prieskumov a sanácie havarijných zosuvov s cieľom zníženia rizika zosuvov pôdy.

Posledná prioritná oblasť sa koncentruje na podporu aktivít zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti podnikov, zníženie energetickej náročnosti verejných budov, podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie, ako aj na podporu efektívnych systémov centrálného zásobovania teplom, a to s cieľom znižovať emisie skleníkových plynov.

Integrovaný regionálny operačný program:

Z operačného programu bude financovaná bezpečná a ekologická doprava v regiónoch, ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám. Zlepší sa kvalita života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Výsledkom programu bude zlepšenie napojenia regiónov na cestnú infraštruktúru a efektívnejšie poskytovanie verejnej osobnej dopravy s ohľadom na zníženie znečistenia ovzdušia. Vybuduje sa kompaktná sieť cyklotrás v mestách a mestských oblastiach.

Operačný program podporí oblasť sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry. V rámci sociálnej oblasti sa bude investovať do zariadení sociálnych služieb, do zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov s cieľom podpory zosúladenia rodinného a pracovného života a zvýšenia zamestnanosti žien. V rámci zdravotnej infraštruktúry budú investície nasmerované do terénnych a ambulantných sociálnych služieb, modernizácií nemocníc a vybudovanie centier zdravotnej starostlivosti.

V rámci ochrany životného prostredia bude podporená rekonštrukcia bytových domov – zatepľovanie, modernizácia vykurovacích systémov, modernizácia osvetlenia a výtahov. Zároveň sa bude investovať aj do vodného hospodárstva (rekonštrukcia prívodov vody, budovania verejných kanalizácií a čistení odpadových vôd). Program podporí zelenú infraštruktúru prostredníctvom prirodzených prvkov, napr. vybudovaním ostrovčekov lesa, živé ploty, zelené parky, izolačná zeleň, zelené strechy, zberné systémy na odpadovú a dažďovú vodu.

10.3.3. Potenciál financovania zadefinovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2014 – 2020

Potenciál financovania pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2014 – 2020 (tabuľka mapuje/prepája piliere/priority Akčného plánu na aktuálne operačné programy)

Pilier	Priorita	Opatrenie	Operačný program	Zodpovedný orgán
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	OPII/IROP	MDV SR /MPRV SR
		Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	IROP	MIRRI SR
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	N/A	N/A
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	IROP	MIRRI SR
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	N/A	N/A
		Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	OPII	MDV SR/ MF SR
	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne	OPII	MDV SR
		Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	OPII	MDV SR
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A	N/A
		Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	OPII	MDV SR/ MIRRI SR
Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	OP II – časť Val	MH SR/ MSVVS SR	
	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	N/A	N/A	

Ekonomika, podnikanie a inovácie	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	OP LZ	MPSVR SR
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	OP LZ	MPSVR SR
	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	OP II – časť Val/ OP LZ	MH SR/ MPSVR SR
		Podpora rozvoja malých a stredných podnikov	OP II – časť Val	MH SR
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	PRV	MPRV SR
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	OP KŽP	MŽP SR
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	N/A	N/A
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	N/A	N/A
Udržateľné životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	OP KŽP	MŽP SR
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	OP KŽP	MŽP SR
	Rozvoj udržateľnej energetiky	Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu	OP KŽP	MŽP SR
		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	OP KŽP	MŽP SR
		Podpora energetickej efektívnosti v regióne	OP KŽP	MŽP SR
		Podpora smart riešení v energetike v regióne	N/A	N/A
	Zlepšovanie životného prostredia	Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	OP KŽP/IROP, PRV	MŽP SR/ MIRRI SR
		Podpora konverzie environmentálne zaťažovaných území a areálov	N/A	N/A
		Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v	IROP	MZ SR

Kvalita života a sociálna infraštruktúra	Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	nadväznosti na dopady banskej činnosti		
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	OP LZ	MSVVS SR
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	IROP	MK SR
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	N/A	N/A
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	OP EVS	MV SR
		Rozvoj podpory bývania v regióne	N/A	N/A
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	OP LZ	MSVVS SR
		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	OP LZ	MSVVS SR
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	OP LZ	MPSVR SR
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	OP LZ	MPSVR SR

10.3.4. Pozícia Slovenskej republiky v rámci programového obdobia 2021 - 2027

Inštitucionálne zabezpečenie prípravy

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za tvorbu a implementáciu jednotnej štátnej politiky v oblasti využívania fondov Európskej únie, ako aj v oblasti informatizácie spoločnosti a investícií. Centrálny koordinačný orgán (CKO) zabezpečuje koordináciu programovania, implementácie, monitorovania a hodnotenia fondov EŠIF v rámci investícií do rastu a zamestnanosti a cieľa Európska územná spolupráca a zároveň sa podieľa na príprave programového obdobia 2021 - 2027, ako aj na príprave dohody o partnerstve.

Pre účely prípravy programového obdobia boli na národnej úrovni vytvorené resp. sa vytvoria nasledovné platformy:

- **Pracovná skupina "Partnerstvo pre politiku súdržnosti 2020+":** Pracovná skupina pozostáva zo širokej škály sociálno-ekonomických partnerov zastupujúcich štátnu správu, územné samosprávy, orgány územnej spolupráce, akademickú obec, záujmové a profesijné skupiny, organizácie zastupujúce zamestnávateľov a zamestnancov, ako aj mimovládne neziskové organizácie
- **Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 - 2027:** Cieľom je zabezpečiť koordináciu prípravu Partnerskej dohody SR na roky 2021 – 2027. Zároveň Rada odporúča vláde SR mechanizmus implementácie a programy na programové obdobie 2021 - 2027, ich príslušnosť k jednotlivým rezortom, obsahový a finančný rámec jednotlivých operačných programov.

10.3.5. Investičné priority SR v programovom období 2021 - 2027 v rámci zadefinovaných prioritných oblastí financovania zo strany EK

V rámci procesu prípravy programového obdobia 2021 - 2027 boli pripravené resp. budú pripravené analytické dokumenty/sektorové stratégie za účelom identifikácie hlavných investičných priorít pre programové obdobie 2021 - 2027, ktoré budú východiskom pre spracovanie Partnerskej dohody SR a následne Operačného programu Slovensko.

- **Počiatočná pozícia k politike súdržnosti po roku 2020:** udržanie silnej pozície kohéznej politiky vrátane zachovania jej čo najvyššieho percentuálneho podielu v celkovom rozpočte EÚ, je potrebné venovať väčšiu pozornosť meniacej sa situácii v rôznych regiónoch EÚ s využitím ich rozmanitosti a výhod vo väčšej miere flexibilitu na podporu osobitných potrieb.
- **Ex-post hodnotenie vplyvu implementácie NSRR na dosiahnutie strategického cieľa NSRR** Hodnotenie ukázalo, že 1 euro investované na Slovensku do roku 2015 vytvorilo ďalších 2 eur HDP. V roku 2018 sa HDP na obyvateľa v štandarde kúpnej sily zvýšil z 55% priemeru EÚ v roku 2003 na úroveň 77% priemeru EÚ. "
- **Regionálne analýzy - tematické zameranie na podporu v Slovenskej republike:** Dokument zameraný na hodnotenie stavu slovenských regiónov na úrovni NUTS3 a subregiónov na úrovni funkčných oblastí v mestách. Silné a slabé stránky jednotlivých regiónov boli analyzované vo vybraných tematických oblastiach: ľudské zdroje, hospodárstvo, životné prostredie a infraštruktúra

Ďalšie relevantné sektorové stratégie:

- Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030;
- Plán obnovy a odolnosti
- Plán spravodlivej transformácie
- Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3 SK);
- Národný program na znižovanie znečistenia;

- Národná stratégia riadenia bezpečnostných rizík SR;
- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé klimatické dôsledky;
- Enviro-stratégia 2030;
- Strategický plán rozvoja dopravy v Slovenskej republike do roku 2030;
- Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania;
- Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 - 2030;
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030;
- Akčný plán transformácie regiónu horná Nitra.

Na základe diskusií a konzultácií so sociálno-ekonomickými partnermi, bola v rámci zadaných prioritných oblastí financovania zo strany EK na programové obdobie 2021 - 2027 identifikovaná úvodná predstava zo strany SR o naplnení jednotlivých prioritných oblastí, ktorej konečná podoba bude výsledkom negociačného procesu všetkých zainteresovaných subjektov v procese programovania programového obdobia 2021 - 2027.

Cieľ 1: Inteligentnejšia Európa

- **1.1 „Rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií“**
 - 1.1.1 podpora spolupráce akademického sektora a podnikov
 - 1.1.2 podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
 - 1.1.3 podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj
 - 1.1.4 podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom priestore
 - 1.1.5 podpora výskumu a vývoja s cieľom zvládnutia pandémie koronavírusu a jej zdravotných, ekonomických a spoločenských dopadov
- **1.2 „Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády“**
 - 1.2.1 podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum, vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
 - 1.2.2 podpora budovania inteligentných miest a regiónov
 - 1.2.3 podpora rozvoja kybernetickej bezpečnosti
 - 1.2.4 modernizácia poskytovania verejných služieb
- **1.3 „Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti MSP, vrátane produktívnych investícií“**
 - 1.3.1 podpora malého a stredného podnikania
 - 1.3.2 internacionalizácia malého a stredného podnikania
 - 1.3.3 podpora sieťovania podnikateľských subjektov
- **1.4 „Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie“**
 - 1.4.1 Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
 - 1.4.2 Podpora ďalšieho vzdelávania v kontexte priemyselnej revolúcie 4.0 a inteligentnej špecializácie
 - 1.4.3 Podpora odborného vzdelávania a prípravy v kontexte priemyselnej revolúcie 4.0 a inteligentnej špecializácie
 - 1.4.4 Digitálne a podnikateľské zručnosti

Cieľ 2: Ekologickejšia Európa

- **2.1 „Podpora opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov“**
 - 2.1.1 zlepšovanie energetickej efektívnosti v podnikoch
 - 2.1.2 znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)

- 2.1.3 zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou
- 2.1.4 zvyšovanie informovanosti a systematická podpora opatrení v oblasti úspor energie
- 2.1.5 podpora efektívneho zavádzania alternatívnych pohonov v podnikoch

- **2.2 „Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)“**

- 2.2.1 podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v podnikoch
- 2.2.2 podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v systémoch zásobovania energiou
- 2.2.3 podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v domácnostiach
- 2.2.4 zvyšovanie informovanosti a systematická podpora opatrení v oblasti úspor energie a obnoviteľných zdrojov
- 2.2.5 podpora vyhľadávania a prieskumu zdrojov geotermálnej energie
- 2.2.6 podpora realizácie prípravných opatrení na výstavbu zariadení na výrobu energie z OZE na plochách priemyselných zón alebo parkov

- **2.3 „Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e“**

- 2.3.1 podpora inteligentných energetických systémov a uskladňovania energie, vrátane ich optimalizácie, zavádzania meracích systémov, kybernetickej bezpečnosti a pod

- **2.4 Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility**

- 2.4.1 intervencie do výstavby prestupných terminálov (terminály integrovanej osobnej prepravy) a záchytných parkovísk, rozšírenie prepravných možností obyvateľstva ekologickou formou mestskej hromadnej dopravy príp. prímestskej dopravy, nákup mobilných prostriedkov dráhovej dopravy vrátane autobusov na alternatívny pohon, modernizácie infraštruktúry existujúcich údržbových základní (depá dopravných podnikov)
- 2.4.2 podpora cyklistickej dopravy v mestách a ich funkčných územiach a opatrenia na zvýšenie bezpečnosti cestujúcich

- **2.5 „Preventívne a adaptačné opatrenia na zmenu klímy, ochranu pred mimoriadnym udalosťami spojenými so zmenou klímy a znižovanie rizika katastrof“**

- 2.5.1 vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a/alebo ochranu pred povodňami
- 2.5.2 hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody v deficitných oblastiach
- 2.5.3 podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou zrážkovou činnosťou
- 2.5.4 vypracovanie analytických a koncepcných podkladov pre identifikáciu vývoja rizík
- 2.5.5 vypracovanie strategických materiálov pre určenie spôsobov prevencie, zavádzanie postupov a opatrení na pripravenosť a reakciu s cieľom znižovania rizika katastrof spôsobených zemnou klímou
- 2.5.6 preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok
- 2.5.7 aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a máp povodňového ohrozenia a rizika
- 2.5.8 posilnenie a modernizácia intervenčných kapacít a infraštruktúry na zvládanie katastrof
- 2.5.9 modernizácia technológií a zavádzanie adresných systémov včasného varovania (napr. SMS varovanie) obyvateľstva
- 2.5.10 rozšírenie územnej dostupnosti systémov včasného varovania
- 2.5.11 rozvíjanie, udržiavanie a posilnenie predpovedných, výstražných systémov vrátane monitorovania všetkých rizík katastrof
- 2.5.12 podpora adaptačného procesu na nižších úrovniach riadenia vypracovaním strategických dokumentov na úrovni
- 2.5.13 podpora prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí.

- **2.6 „Zlepšenie kvality vôd a stavu v čistení odpadových vôd (ČOV) a zásobovaní vodou“**

- 2.6.1 výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
- 2.6.2 výstavba, intenzifikácia alebo modernizácia úpravní povrchových vôd
- 2.6.3 výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
- 2.6.4 obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
- 2.6.5 výstavba verejných vodovodov v obciach do 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)
- 2.6.6 komplexné a spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd
- 2.6.7 podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním na chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodárenských zdrojov a chránené územia
- 2.6.8 obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO
- 2.6.9 podpora (optimalizácia) spracovania dát pre efektívnejšiu vodnú politiku SR

- **2.7 „Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom odpadové hospodárstvo“**

- 2.7.1 podpora predchádzania vzniku odpadov, najmä biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, ako aj podpora budovania centier/sietí opätovného používania alebo aktivít zameraných na opätovné použitie výrobkov (opravy, upcykling, atď.),
- 2.7.2 podpora zberu komunálnych odpadov a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady,
- 2.7.3 podpora mechanicko-biologickej úpravy zmesového komunálneho odpadu, prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbneho a aeróbneho spracovania biologicky rozložiteľných odpadov a opätovného spracovania odpadov na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo,
- 2.7.4 podpora vzdelávania a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva,
- 2.7.5 podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva.

- **2.8 „Posilnenie ochrany prírody a biodiverzity, rozvoja zelenej infraštruktúry najmä v mestskom prostredí a zníženia znečistenia“**

- 2.8.1 Vypracovanie a realizácia schválených dokumentov starostlivosti v súlade s prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000 v Slovenskej republike
- 2.8.2 monitoring biotopov a druhov európskeho významu
- 2.8.3 podpora biologickej a krajinskej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a potláčaním vplyvu invázičných nepôvodných druhov
- 2.8.4 zabezpečenie kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch za účelom podpory biodiverzity
- 2.8.5 Podpora zvýšenia environmentálneho povedomia aj prostredníctvom environmentálnych centier
- 2.8.6 Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
- 2.8.7. Technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov
- 2.8.8. Zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie prostredníctvom náhrady kotlov na uhlie v domácnostiach nízkoemisnými vykurovacími zariadeniami
- 2.8.9. Zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej, lokálnej/ regionálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovania nového informačného systému o emisiách
- 2.8.10. Informačné aktivity zamerané na zlepšenie kvality ovzdušia vrátane správnej vykurovacej praxe.

- **2.9 „Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží“**

- 2.9.1 prieskum environmentálnych záťaží
- 2.9.2 sanácia environmentálnych záťaží
- 2.9.3 monitoring environmentálnych záťaží

- **2.10 „Zlepšenie kvality ovzdušia“**

2.10.1 technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov

2.10.2 zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie prostredníctvom náhrady kotlov na uhlie v domácnostiach nízkoemisími vykurovacími zariadeniami

2.10.3 zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na národnej/lokálnej/regionálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovanie nového informačného systému o emisiách

2.10.4 informačné aktivity zamerané na zlepšenie kvality ovzdušia vrátane správnej vykurovacej praxe

Cieľ 3: Prepojenejšia Európa

- **3.1 „Podpora digitálnej pripojiteľnosti“**

- **3.2 „TEN-T“**

3.2.1 dobudovanie diaľničných spojení

3.2.2 výstavba rýchlostných ciest

3.2.3 železničná infraštruktúra TEN-T a uzly

3.2.4 modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy (vodných ciest a prístavov) zaradenej do TEN-T

- **3.3 Mimo TEN-T**

3.3.1 cesty I. triedy, križovatky, mosty

3.3.2 cesty II. a III. triedy

3.3.3 miestne komunikácie

3.3.4. cyklodoprava ako pridružená investícia k cestným projektom

3.3.5 regionálna železničná doprava

3.3.6 bratislavský dopravný uzol (Filiálka-potrebné vyriešiť či financovať pod cieľom 3 alebo v rámci cieľa 2)

Cieľ 4: Sociálnejšia Európa

- **4.1 „Adaptabilný a prístupný trh práce“**

4.1.1 zlepšenie prístupu k zamestnaniu: poskytovanie individualizovaných služieb, najmä pre znevýhodnených 4.1.1 zlepšenie prístupu k zamestnaniu: poskytovanie individualizovaných služieb, najmä pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (dlhodobo nezamestnaní (DNO), mladí ľudia vo veku do 29 rokov, starší ako 50 rokov, osoby s nízkou kvalifikáciou, osoby so zdravotným postihnutím, príslušníci marginalizovaných rómskych komunit (MRK), migranti), prepájanie služieb zamestnanosti a sociálnych služieb zameraním na odstraňovanie prekážok brániacich aktívnej účasti znevýhodnených osôb na trhu práce, podpora vzniku nových subjektov sociálnej ekonomiky

4.1.2 modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce: individualizovaný prístup pri zabezpečovaní služieb zamestnanosti, existencia funkčných partnerstiev v oblasti služieb zamestnanosti, dostupnosť elektronických služieb zamestnanosti, prístupných aj pre MRK

4.1.3 podpora rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom: vyššia účasť žien s malými deťmi na trhu práce a tých, ktorí sa starajú o deti so zdravotným postihnutím, alebo dospelých so zdravotným postihnutím, zvyšovanie kapacít zariadení a služieb starostlivosti o deti vo veku do 3 rokov a o deti do 6 rokov v prípade nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa, podpora zamestnávateľov pri využívaní flexibilných foriem práce pre matky/rodičov malých detí a pre osoby, ktoré poskytujú neformálnu pomoc rodinným príslušníkom odkázaným na pomoc inej osoby

4.1.4 lepšia pripravenosť zamestnávateľov na technologické zmeny: podpora zamestnávateľov pri zabezpečovaní adaptability svojich zamestnancov na zmenené podmienky vykonávania činností v dôsledku zmeny technologických procesov, automatizácie a robotizácie, podpora komunitných programov zameraných na aktivizáciu seniorov v oblasti

- **4.2 „Kvalitné inkluzívne vzdelávanie“**

4.2.1 zvýšenie kvality a účinnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj ich relevantnosti z hľadiska trhu práce s cieľom podporiť nadobúdanie kľúčových kompetencií, najmä digitálnych zručností

4.2.2 podpora rovnakého prístupu, a to najmä znevýhodnených skupín, ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave a podpora ich úspešného ukončenia, a to počnúc vzdelávaním a starostlivosťou v ranom detstve cez všeobecné a odborné vzdelávanie a odbornú prípravu až po terciárnu úroveň vrátane vzdelávania a výučby dospelých a súčasné uľahčovanie vzdelávacej mobility pre všetkých

4.2.3 podpora celoživotného vzdelávania, najmä pružných príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a získavanie nových zručností pre všetkých s prihliadnutím na digitálne zručnosti, lepšie predvídanie zmien a nových požiadaviek na zručnosti na základe potrieb trhu práce, uľahčovanie zmien zamestnania a podpora pracovnej mobility.

4.2.4 Zlepšovanie prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania pomocou rozvoja infraštruktúry

- **4.3 „Záruka pre mladých“**

4.3.1 zlepšenie prístupu k zamestnaniu, zlepšenie prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave, podpora sociálnej integrácie

- **4.4 „Aktívne začlenenie a dostupné služby“**

4.4.1 podpora rozširovania rodinných foriem náhradnej starostlivosti o deti, podpora zavedenia individuálneho prístupu v ústavnej starostlivosti o deti a sprevádzanie mladých dospelých pred a bezprostredne po ich odchode z ústavnej starostlivosti, podpora zariadení sociálnych služieb zapojených do procesu deinštitucionalizácie pri tvorbe a implementácii transformačných plánov, zabezpečenie odborných kapacít potrebných na riadenie súvisiacich procesov, vrátane podpory ich debarierizácie, budovanie komunitných centier s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK

4.4.2 zabezpečenie rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti, podpora sociálnej integrácie: podpora respitných/odľahčovacích služieb pre neformálnych opatrovateľov osôb odkázaných na pomoc inej osoby, komplexná podpora zavedenia zreformovaného jednotného systému posudkovej činnosti, podpora dobudovania siete zariadení poskytujúcich dlhodobú ústavnú zdravotnú starostlivosť (domáca ošetrovateľská starostlivosť a hospice), podpora dobudovania siete mobilných zariadení poskytujúcich dlhodobú zdravotnú starostlivosť, podpora dobudovania centier integrovanej zdravotnej starostlivosti – primárnej, špeciálnej a sociálnej starostlivosti na jednom mieste, podpora centier duševného zdravia s individualizovaným a terapeutickým postupom

4.4.3 podpora sociálno-ekonomickej integrácie MRK: podpora komplexného prístupu zameraného na zlepšovanie životných podmienok MRK s dôrazom na charakter potrieb a špecifických problémov lokalít, ktoré sú uvedené v Atlase rómskych komunít

4.4.4 podpora individualizovaného prístupu k osobám ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením prostredníctvom terénnej sociálnej práce s presahom na individualizované poradenské a odborné činnosti, podpora zvyšovania zručností jednotlivcov ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením v oblasti riešenia zložitých životných situácií, podpora zavedenia koncepcie „Housing First“ pre ľudí bez domova so sprievodnými opatreniami na predchádzanie straty bývania a udržanie dostupného sociálneho nájomného bývania

- **4.5 Potravinová a materiálna deprivácia**

4.5.1 riešenie materiálnej deprivácie

- **4.6 Sociálne inovácie a experimenty**

4.6.1 sociálne inovácie a experimenty

Cieľ 5: Európa bližšie k občanom

- **5.1 „Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov“**
- **5.2 „Kvalitnejšie verejné politiky a odolnejšia demokracia vďaka spolupráci občianskej spoločnosti a samosprávy“**
- **5.3 „Zvýšenie bezpečnosti občanov a lepšie zabezpečenie a dostupnosť verejných služieb“**
- **5.4 „Podpora športu a športovej infraštruktúry“**
- **5.5 „Zlepšovanie manažmentu a služieb podporujúcich udržateľný cestovný ruch“**

10.3.6. Potenciál financovania zadefinovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v programovom období 2021 – 2027

Potenciál financovania pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci programového obdobia 2021 - 2027

Pilier	Priorita	Opatrenie	Prioritná oblasť pre programové obdobie 2021 - 2027
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT

	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT
		Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A
		Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility a regionálnej prepojenosti IKT
Ekonomika, podnikanie a inovácie	Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva
		Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva
	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva
		Podpora rozvoja malých a stredných podnikov	Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja

			mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
Udržateľné životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
	Rozvoj udržateľnej energetiky	Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regióne	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
		Podpora energetickej efektívnosti v regióne	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika
		Podpora smart riešení v energetike v regióne	Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika

	Zlepšovanie životného prostredia	Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	<p>Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika</p> <p>Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív</p>
		Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	<p>Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy a prevencie a riadenia rizika</p> <p>Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív</p>
Kvalita života a sociálna infraštruktúra	Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
		Rozvoj podpory bývania v regióne	Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja mestských, vidieckych a pobrežných oblastí a miestnych iniciatív
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	<p>Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva</p> <p>Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv</p>

		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva Sociálnejšia Európa vďaka vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv

10.3.7. Komunitárne programy EÚ

10.3.7.1. Program LIFE

Všeobecné informácie:

Program LIFE je komunitárnym programom Európskej komisie a členských krajín EÚ pre oblasť životného prostredia a ochranu klímy. Jeho právny základ v období od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020 tvorí:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a o zrušení nariadenia (ES) č. 614/2007;
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/93 zo 16. novembra 2017 o zvýšení percentuálneho podielu rozpočtových zdrojov pridelených na projekty podporované formou grantov na opatrenia v rámci podprogramu „Životné prostredie“ vyhradeného na projekty na ochranu prírody a biodiverzity podľa článku 9 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1293/2013 o zriadení programu pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a o zrušení nariadenia (ES) č. 614/2007;
- Vykonačacie rozhodnutie Komisie (EÚ):
 - 2014/203/EÚ z 19. marca 2014 o prijatí viacročného pracovného programu LIFE pre roky 2014 - 2017.
 - 2018/210 z 12. februára 2018 o prijatí viacročného pracovného programu LIFE na roky 2018 – 2020.

Cieľom programu LIFE je prispievať k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, k ochrane a zlepšovaniu kvality životného prostredia a k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity vrátane podpory sústavy Natura 2000, urýchľovať zmeny pri tvorbe a vykonávaní politík prostredníctvom poskytovania a rozširovania riešení a

najlepších postupov smerujúcich k dosiahnutiu environmentálnych a klimatických zámerov, ako aj podporovať inovatívne technológie v oblasti životného prostredia a zmeny klímy.

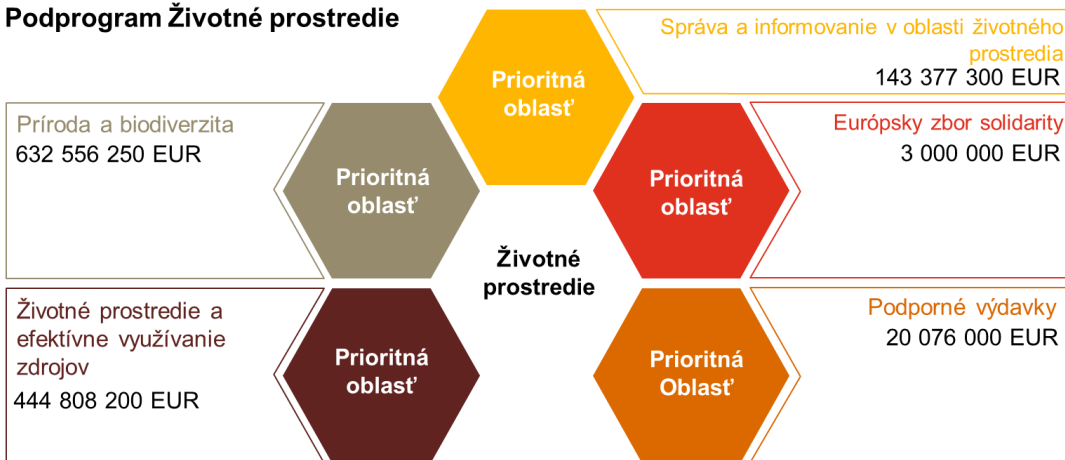
Sledovaním týchto cieľov program LIFE prispieva k udržateľnému rozvoju a dosahovaniu zámerov stratégie Európa 2020. Program LIFE taktiež napomáha vykonávaniu 7. environmentálneho akčného programu EÚ do roku 2020 s názvom „Dobry život v rámci možností našej planéty“ v súčinnosti a doplnkovosti s ostatnými programami spolufinancovanými EÚ.

Štruktúra programu:

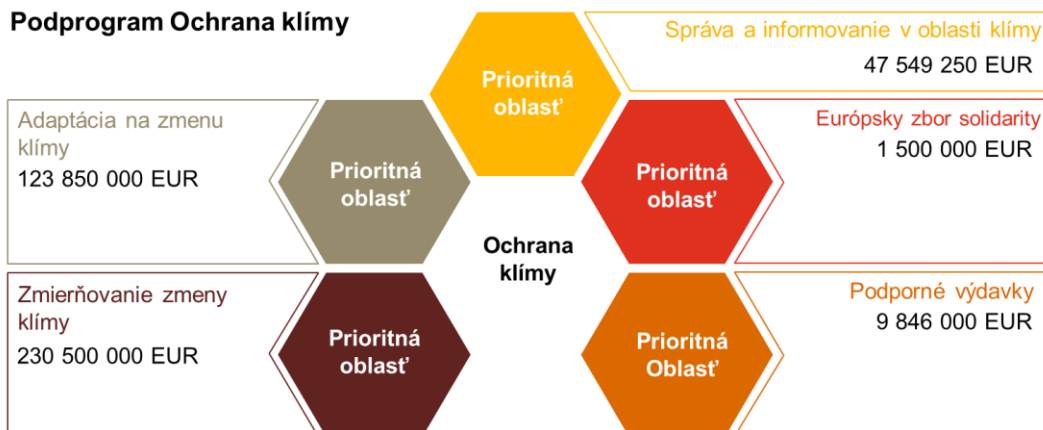
Maximálny príspevok na viacročný pracovný program LIFE na roky 2018 – 2020 sa stanovuje na 1 657 063 000 EUR a použije sa na financovanie príslušných podprogramov a prioritných oblastí takto:

1. Podprogram Životné prostredie
2. Podprogram Ochrana klímy

Podprogram Životné prostredie

Podprogram Ochrana klímy

Implementačný mechanizmus:

Projekty v rámci programu je možné predkladať na základe vyhlásených výziev na stránke <https://ec.europa.eu/easme/en/life>, kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov (dôležité informácie pre prijímateľov sa môžu meniť v závislosti od podprogramu ako aj prioritnej oblasti):

- Príručka pre žiadateľa
- Sprievodca hodnotením

- Vzorová dohoda o grante
- Príloha o zjednodušenom finančnom výkaze
- Kľúčové ukazovatele na úrovni projektov
- Príloha k vyhláseniu verejného orgánu
- Finančné prílohy
- Technické prílohy

V súvislosti s pandemiou COVID-19 Európska Komisia predstavila Dodatok k usmerneniam pre žiadateľov uverejnený na základe výziev LIFE2020 v oblasti životného prostredia a klímy. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky spravuje stránku www.eurofondy.gov.sk, kde sa priebežne aktualizujú aj výzvy na financovanie projektov z programov priamo riadených Európskou komisiou (napr. LIFE, Horizont 2020, COSME). V rámci jednotlivých výziev je možné sa do projektov zapojiť aj formou partnerstva. V závislosti od programu financovania poskytujú služby alebo nástroje vyhľadávania partnerov aj Národné kontaktné miesta, ktoré ponúkajú profily partnerov a aktívne vyhľadávanie partnerstiev.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako Národný orgán pre program LIFE v Slovenskej republike poskytuje úspešným žiadateľom finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu na spolufinancovanie projektov LIFE. Postupy a pravidlá pridelovania prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre účely spolufinancovania projektov v rámci programu LIFE a kompetencie organizačných útvarov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky sú stanovené v Mechanizme čerpania finančných prostriedkov na spolufinancovanie projektov LIFE zo štátneho rozpočtu v programovom období 2014 - 2020. Všetky dôležité informácie sa nachádzajú na stránke <http://www.minzp.sk/programy/projekty-so-zahranicnou-pomocou/life-programovom-obdobi-2014-2020/vseobecne-informacie-programe-life/>

10.3.7.2. Program Horizont 2020

Všeobecné informácie:

Program Horizont 2020 je najväčším programom EÚ pre výskum a inovácie, ktorý má k dispozícii takmer 80 miliárd EUR na financovanie počas 7 rokov (2014 až 2020). Sľubuje viac objavov a svetových prvkov tým, že od laboratória prinesie na trh veľké nápady. Horizont 2020 je finančný nástroj, ktorým sa realizuje Únia inovácií, hlavná iniciatíva stratégie Európa 2020, ktorej cieľom je zabezpečiť celosvetovú konkurencieschopnosť Európy.

Program Horizont 2020 je považovaný za prostriedok na podporu hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest, má politickú podporu európskych lídrov a poslancov Európskeho parlamentu, ktorí súhlasili že výskum je investíciou do našej budúcnosti, a tak sa stala jadrom plánu EÚ pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a pracovné miesta.

Spojením výskumu a inovácií pomáha program Horizont 2020 dosiahnuť tento cieľ s dôrazom na vynikajúcu vedu, vedúce postavenie v priemysle a riešenie spoločenských výziev. Cieľom je zabezpečiť, aby Európa vytvorila vedu svetovej úrovne, odstránila prekážky pre inovácie a uľahčila verejnému a súkromnému sektoru spoluprácu pri zavádzaní inovácií.

Program Horizont 2020 je otvorený pre všetkých, s jednoduchou štruktúrou, ktorá znižuje byrokraciu a čas, aby sa účastníci mohli sústrediť na to, čo je skutočne dôležité. Tento prístup zabezpečuje, aby sa nové projekty dostali rýchlo - a dosiahli rýchlejšie výsledky. Rámcový program EÚ pre výskum a inovácie bude doplnený o ďalšie opatrenia na dokončenie a ďalší rozvoj Európskeho výskumného priestoru. Cieľom týchto opatrení bude odstránenie prekážok vytvárania skutočného jednotného trhu pre vedomosti, výskum a inovácie.

Implementácia programu Horizont 2020 spadá do kompetencie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré je národným koordinátorom programu Horizontu 2020 na Slovensku. Ministerstvo navrhuje a v spolupráci s partnermi (Centrum vedecko-technických informácií SR a Agentúrou na podporu výskumu a vývoja) realizuje opatrenia na podporu účasti slovenských univerzít, výskumných organizácií a podnikov v Horizonte 2020. Podpora zvýšenia účasti slovenských organizácií v porovnaní s predchádzajúcimi programami je

zakotvená aj novom strategickom dokumente pre slovenskú vedu do roku 2020 „Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR – RIS3 SK“ a jednou zo základných priorít politiky v oblasti výskumu a vývoja v nadchádzajúcom období.

Viac informácií je možné nájsť na stránke <https://eraportal.sk/horizont-2020/>

Štruktúra programu:

Pre účely Akčného plánu budú popísané oblasti zamerania s relevanciou na transformáciu regiónu. Aktualizácia Pracovného programu Horizont 2018-2020 na rok 2020 bude podporovať politické priority Európskej komisie v nasledovných oblastiach (zdroj <https://www.slord.sk/odporucame/aktualizacia-pracovneho-programu-horizont-2020-na-roky-2018-2020-vyzvy-na-rok-2020-zverejnenia/>):

Oblasť zamerania	<ul style="list-style-type: none"> • Budúcnosť odolná voči zmene klímy • 3,7 mld.EUR
Oblasť zamerania	<ul style="list-style-type: none"> • obehové hospodárstvo • 1 mld. EUR
Oblasť zamerania	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizácia a transformácia európskeho priemyslu a služieb • 1,8 mld. EUR
Oblasť zamerania	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnostná únia • 1 mld. EUR

Rozpočet, ktorý je k dispozícii pre výzvy na predkladanie projektov v roku 2020, sa celkovo zvýšil o 6,4% (oproti roku 2019) na 11 miliárd EUR. Pre finálnu fázu programu Horizont 2020 tak bude pre výskumno-inovačné aktivity k dispozícii najväčší ročný rozpočet od spustenia programu. V roku 2020 je vyčlenených 206 miliónov EUR na projekty určené na transformáciu sektorov, ktoré sú tradične energeticky náročné na konkurencieschopný, nízkouhlíkový a obehový priemysel a na výrazné zníženie ich environmentálnej stopy.

Oblasť zamerania: “Budovanie nízko uhlíkového hospodárstva, odolnosť voči klimatickým zmenám”

Spoločenská výzva: “Bezpečná, čistá a efektívna energia“

Európska klimatická neutralita si vyžaduje dekarbonizáciu energetického systému pričom sa zároveň zabezpečí efektívnejšie využívanie energie, bezpečná dodávka energie, dostupné ceny a nízky vplyv na životné prostredie vrátane odolnosti voči zmene klímy.

V súlade s prioritami programu „Oznámenie o zrýchľovaní inovácie v oblasti čistej energie“ sa podpora výskumu a vývoja v tejto časti pracovného programu zameriava na:

- zníženie nákladov a zlepšenie výkonnosti širokého portfólia obnoviteľných technológií (ako aj ich integrácie do energetického systému),

- zlepšenie energetickej účinnosti v budovách (prispievajú k budovám) dekarbonizácia budov v EÚ do roku 2050) a ďalších oblastiach (napríklad priemysel, produkty, služby atď.),
- cenovo dostupné a integrované riešenia pre skladovanie energie ako prostriedok na zvýšenie flexibility energetického systému EÚ ako celku,
- znižovanie klimatekovej stopy miest,
- zlepšenie efektívnosti energetického systému, najmä v oblasti energetiky,
- podpora spotrebiteľov energie, aby zohrávali aktívnejšiu úlohu v transformácii v oblasti energetiky,
- podpora aktivít umožňujúcich takmer nulové emisie CO₂ z elektrární na fosilné palivá ako aj oblasti priemyslu intenzívne využívajúceho CO₂,
- prehĺbovanie chápania aspektov spoločenských a humanitných vied v rámci prechodu na iný zdroj energie.

Spoločenská výzva: „Inteligentná, zelená a integrovaná doprava“

Dekarbonizácia dopravy si vyžaduje trvalý pokrok v oblasti energetickej účinnosti ako aj spôsob pohybu osôb a tovaru prostredníctvom inovatívnych prístupov (dizajn a výroba), používanie alternatívnych palív, inteligentné dopravné systémy vrátane systémov zmeny správania.

Výskum a vývoj v tejto časti pracovného programu je zameraný na urýchlenie dekarbonizácie dopravného systému ako celku prostredníctvom:

- pokročilej technológie elektromobilu a batérií,
- podpory prechodu na riešenia mobility orientovanej na používateľa a zameranej na životné prostredie,
- integrovaných služieb podporujúcich skutočne multi- a cross-modal prístupy,
- digitalizácie pre účinnejšiu (a bezpečnejšiu) dopravu a mobilitu,
- rozvoja nerušivých riešení s nízkymi emisiami uhlíka, ktoré umožnia vznik nových, sociálne udržateľných obchodných a prevádzkových modelov,
- inovácií priateľských noriem a predpisov, najmä v mestských oblastiach.

Oblasť zamerania: “Spojenie hospodárskych a environmentálnych prínosov - obehové hospodárstvo“

Spoločenská výzva: “Opatrenia v oblasti klímy, životné prostredie, efektívne využívanie zdrojov, prechod na obchodné modely s obehovým hospodárstvom a trvalo udržateľné zdroje alebo surovín aj zo sekundárnych zdrojov

Cieľom aktivít bude uľahčenie používania druhotných surovín a zároveň znižovanie potenciálu nepriaznivých zdravotných a environmentálnych vplyvov. Výskum bude skúmať dôsledky prechodu na obehové hospodárstvo s cieľom identifikovať potenciálne riziká, vedľajšie účinky, regulačné výzvy, ako aj politiky, ktoré môžu účinne prechod podporovať. Podpora efektívnejšie využívaných zdrojov v hodnotových reťazcoch surovín. To bude zahŕňať trvalo udržateľné získavanie surovín, trvalo udržateľné spracovanie vrátane metalurgického spracovania a spracovania dreveného odpadu. Preferovanie systémov, technológií odpadového hospodárstva, ktoré sú efektívne a efektívne využívajú zdroje, recyklácia dreva a minerálnych a kovových surovín z komplexných výrobkov.

Oblasť zamerania: “Digitalizácia a transformácia európskeho priemyslu a služieb“

Spoločenská výzva: „Bezpečná, čistá a účinná energia“

Spoločné iniciatívy zahrnuté v tejto časti oblasti vytvárajú most medzi jednotným digitálnym trhom a energetickou úniou podporou inovácií s cieľom plne využiť príležitosti, ktoré ponúka digitálna technológia energetickému sektoru. V čase, keď energetika prechádza zásadnou zmenou bude mať decentralizácia, dekarbonizácia vrátane zavedenia nových a inteligentnejších technológií významný prínos. Pomôžu integrovať obnoviteľné zdroje energie z variabilných a distribuovaných zdrojov v energetických systémoch a zvýšiť účinnosť prostredníctvom

lepšieho monitorovania a optimalizácie aktív. Tieto technológie môžu navyše poskytnúť príležitosť na zavedenie novej energie služieb a obchodných modelov, ktoré umožňujú spotrebiteľom aktívne sa zúčastňovať energetického systému a trhov s energiou.

Kľúčové otázky na podporu digitalizácie energetiky sú tieto:

- interoperabilita komunikácie medzi zariadením v rámci domácností, ktorá umožní inteligentné energetické služby, prípadne v kombinácii s inými službami spotrebiteľov,
- schopnosť sektora energetiky zvládnuť oveľa väčšie množstvo údajov než sa v súčasnosti používajú a použiť ich na optimalizáciu systému.

V rámci takého trhu, ktorý obsahuje oveľa viac údajov na diaľkové ovládanie sa spoľahlivosť siete a komunikačných kanálov stáva z pohľadu bezpečnosti kritickou. Žiadna z týchto inovácií sa nevykoná, ak komunikácia nie je bezpečná. Kybernetická bezpečnosť je preto základnou podmienkou, ktorú treba zohľadniť pri navrhovaní a skúšaní niektorého z vyššie uvedených prvkov.

Implementačný mechanizmus:

Projekty v rámci programu je možné predkladať na základe vyhlásených výziev na stránke <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/> kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov (dôležité informácie pre prijímateľov sa môžu meniť v závislosti od prioritnej oblasti).

10.3.7.3. Program COSME

Všeobecné informácie:

Program COSME je hlavnou oporou európskeho hospodárstva a vytvára 85% všetkých nových pracovných miest. Cieľom Európskej komisie je podporovať podnikanie a zlepšovať podnikateľské prostredie pre malé a stredné podniky (MSP), aby mohli v súčasnej globalizovanej ekonomike rozvinúť svoj plný potenciál. V rámci programu COSME bolo alokovaných 2,3 mld. EUR na programové obdobie 2014 - 2020.

Štruktúra programu:

Z programu COSME sa budú podporovať MSP v týchto oblastiach:

Oblasť zamerania: “Zlepšenie prístupu k financovaniu”

Jedným z hlavných cieľov programu COSME je poskytnúť MSP lepší prístup k financovaniu v rôznych fázach ich životného cyklu: pri založení, rozširovaní alebo prevode podniku. V záujme dosiahnutia tohto cieľa bude EÚ v rámci finančných nástrojov COSME mobilizovať pôžičky a kapitálové investície pre MSP.

- prostredníctvom nástroja na poskytovanie záruk za pôžičky bude program poskytovať záruky a protizáruky finančným inštitúciám (napr. záručným spoločnostiam, bankám, lízingovým spoločnostiam), aby mohli MSP poskytnúť viacej pôžičiek a lízingového financovania,
- program COSME umožní 220 000 až 330 000 MSP získať financovanie v celkovej hodnote od 14 do 21 miliárd EUR,
- prostredníctvom nástroja vlastného imania pre rast bude program poskytovať rizikový kapitál kapitálovým fondom investujúcim do MSP, najmä vo fáze rozširovania a rastu,
- program COSME by mohol pomôcť 360 až 560 podnikom získať kapitálové investície v celkovom objeme v rozmedzí od 2,6 do 4 miliárd EUR.

Oblasť zamerania: “Podpora internacionalizácie a prístupu na trhy”

Program COSME poskytuje podporu európskym podnikom, aby mohli mať prospech z jednotného trhu EÚ a čo najlepšie využiť príležitosti, ktoré im ponúkajú trhy mimo EÚ. Z programu COSME sa financuje sieť Enterprise Europe Network, ktorú tvorí vyše 600 pobočiek vo viac než 50 krajinách a ktorá pomáha MSP nájsť obchodných a technologických partnerov, porozumieť právnym predpisom EÚ a získať prístup k financovaniu EÚ. Ďalej sa

financujú aj webové nástroje špeciálne určené pre rozvoj podnikov, ako je portál pre podniky Vaša Európa alebo Portál pre internacionalizáciu MSP. Prvý z uvedených portálov poskytuje praktické online informácie pre podnikateľov, ktorí chcú pôsobiť v inom členskom štáte. Druhý portál je zameraný na podporné opatrenia pre spoločnosti, ktoré chcú rozvíjať svoju činnosť mimo Európy. COSME tiež financuje poradenské služby určené MSP pre otázky práv duševného vlastníctva pre ASEAN, Čínu a MERCOSUR, ktoré ponúkajú poradenstvo a podporu európskym MSP čeliacim problémom v otázkach práv duševného vlastníctva, v oblasti noriem alebo pravidiel verejného obstarávania v uvedených zemepisných oblastiach. Program takisto poskytuje finančnú pomoc pre Centrum pre priemyselnú spoluprácu medzi EÚ a Japonskom s cieľom podporovať všetky formy priemyselnej, obchodnej a investičnej spolupráce prostredníctvom šírenia informácií o spôsobe prístupu na japonský trh a uľahčovania výmeny skúseností a know-how medzi podnikmi EÚ a Japonska.

Oblasť zamerania: “Vytvorenie prostredia podporujúceho konkurencieschopnosť”

Prostredníctvom programu COSME sa podporujú akcie na zlepšenie rámcových podmienok pre fungovanie podnikov, najmä MSP, a to znižovaním zbytočnej administratívnej a regulačnej záťaže. Medzi takéto akcie patrí meranie vplyvu príslušného práva Únie na MSP, vývoj inteligentných a pre podniky priaznivých predpisov a zvyšovanie uplatňovania zásady „Think Small First“ (najskôr myslieť v malom) pri tvorbe politiky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Program COSME podporuje vznik konkurencieschopných podnikov s trhovým potenciálom, a to tak, že pomáha MSP prevziať nové obchodné modely a začleniť sa do nových hodnotových reťazcov. Tento program dopĺňa akcie členských štátov v oblastiach s vysokým potenciálom rastu, ako je napríklad odvetvie cestovného ruchu. Pomocou programu COSME sa presadzuje rozvoj klastrov svetovej úrovne v EÚ podporovaním excelentnosti a internacionalizácie klastrov s dôrazom na medziodvetvovú spoluprácu, najmä v rámci podpory vznikajúcich odvetví. Cieľom programu je aj urýchlenie digitalizácie podnikateľskej komunity a podpora elektronických zručností a iniciatívy e-leadership.

Oblasť zamerania: “Podnietenie podnikateľskej kultúry”

Program COSME zaisťuje vykonávanie Akčného plánu pre podnikanie 2020 prostredníctvom širokej škály činností. Tieto činnosti zahŕňajú výmeny v rámci mobility, výskum, šírenie najlepších postupov a skúšobné projekty v oblastiach ako vzdelávanie podnikateľov, mentorstvo alebo rozvoj usmernení a podporných služieb pre nových a potenciálnych podnikateľov vrátane podnikateľov z radov mladých ľudí, žien a seniorov. Erasmus pre mladých podnikateľov je cezhraničný výmenný program, ktorého cieľom je pomáhať novým a budúcim podnikateľom získať zručnosti potrebné na riadenie a rozvoj podniku, a to spoluprácou so skúseným podnikateľom v inej krajine počas jedného až šiestich mesiacov. Tento program zvyšuje know-how podnikateľov a podporuje vzájomnú cezhraničnú výmenu vedomostí a skúseností. Program COSME je zameraný najmä na digitálne podnikanie s cieľom pomôcť európskym podnikom pri ich digitálnej transformácii, aby mohli v plnej miere využiť nebývalé nové možnosti, ktoré priniesol digitálny vek a ktoré majú zásadný význam pre ich konkurencieschopnosť a rast. Ďalšou oblasťou špecifickej podpory je aj turistický sektor.

Implementačný mechanizmus:

Projekty v rámci programu je možné predkladať na základe vyhlásených výziev na stránke <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cosme>, kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov (dôležité informácie pre prijímateľov sa môžu meniť v závislosti od prioritnej oblasti):

10.3.7.4. Globalizačný fond (EGF)

Všeobecné informácie:

Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF) bol zriadený nariadením (ES) č. 1927/2006, ktorý bol zrušený nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1309/2013 z 17. decembra 2013. Európsky fond na

prispôsobenie sa globalizácii (EGF) je kľúčovým prvkom reakcie EÚ na vplyv veľkých štrukturálnych zmien v usporiadaní svetového obchodu v dôsledku globalizácie. EGF bol zriadený s cieľom preukázať solidaritu s pracovníkmi, ktorí boli prepustení a poskytovať im podporu prostredníctvom poskytovania finančných prostriedkov na aktívne opatrenia na trhu práce, ako sú osobné poradenstvo a poradenstvo alebo pomoc pri hľadaní zamestnania, príspevky na vzdelávanie a mobilitu. Bol navrhnutý ako prostriedok na zosúladenie celkových dlhodobých prínosov otvoreného obchodu z hľadiska rastu a zamestnanosti s krátkodobými nepriaznivými účinkami, ktoré môže spôsobiť globalizácia najmä na zamestnávanie najzraniteľnejších a najmenej kvalifikovaných pracovníkov.

Fond funguje na princípe horizontálnej spolupráce, pričom Európska komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade ministrov každý rok kvantitatívnu a kvalitatívnu správu o činnostiach EGF predchádzajúceho roka. Správa sa zameriava najmä na výsledky dosiahnuté prostredníctvom EGF. Obdobie oprávnenosti EGF je stanovené od 1. januára 2014 do 31.12.2020 **s perspektívou implementácie EGF aj pre programové obdobie 2021 - 2027** (návrh nariadenia Európskeho parlamentu o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii EGF z 30. mája 2018). Európska komisia predložila návrh na reformu EGF a zachovala ho ako osobitný finančný nástroj. Cieľom EGF je teda prispievať k inteligentnému, inkluzívnemu a udržateľnému hospodárskemu rastu a podporovať udržateľnú zamestnanosť v Únii a aby si čo najväčší počet prijímateľov zapojených do týchto opatrení našiel čo najskôr v priebehu šesťmesačného obdobia zamestnanie.

Vzhľadom na očakávaný nárast dopytu po skončení pandémie koronavírusu Komisia navrhuje zvýšiť od roku 2021 ročné dostupné finančné prostriedky na 386 miliónov eur.

Štruktúra programu:

Z Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii sa budú financovať opatrenia zamerané na:

Implementačný mechanizmus pre EGF platný do konca roka 2020.

Žiadajúci členský štát predloží žiadosť Komisii do 12 týždňov od dátumu splnenia nasledovných kritérií (uvedené len kritériá v kontexte transformácie regiónu)

- aspoň 500 pracovníkov, ktorí boli prepustení, alebo samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré ukončili činnosť v referenčnom období štyroch mesiacov v jednom podniku v jednom členskom štáte, vrátane

pracovníkov, ktorí boli u jeho dodávateľov alebo u nadväzujúcich výrobcov prepustení, a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých činnosť u jeho dodávateľov alebo u nadväzujúcich výrobcov skončila,

- aspoň 500 pracovníkov, ktorí boli prepustení alebo samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých činnosť skončila v referenčnom období deviatich mesiacov, najmä v MSP, ktoré všetky fungujú v rovnakom hospodárskom sektore vymedzenom ako divízia klasifikácie NACE Revízia 2 (napr. ťažba a dobývanie) a nachádzajú sa v jednom regióne alebo v dvoch susediacich regiónoch úrovne 2 NUTS, alebo vo viac ako dvoch susediacich regiónoch vymedzených ako regióny úrovne 2 NUTS za predpokladu, že v oboch regiónoch spolu je počet dotknutých pracovníkov alebo samostatne zárobkovo činných osôb vyšší ako 500.

Komisia na základe informácií, ktoré poskytne členský štát, posúdi, či sú v prípade žiadosti splnené podmienky poskytnutia finančného príspevku, do 12 týždňov od prijatia úplnej žiadosti.

Viac informácií je možné získať na stránke <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326&langId=sk>

10.3.7.5. ETS fondy

Všeobecné informácie:

Príjmy zo systému obchodovania s emisiami EÚ (ETS) sú jedným z nových zdrojov financovania rozpočtu EÚ po roku 2020. Budú tvoriť 20% vlastných zdrojov EÚ a spolu s daňou z plastov a daňou z príjmov právnických osôb to bude predstavovať 12% rozpočtu EÚ. Keďže môže presúvať finančné prostriedky z národných rozpočtov, ktoré boli vynaložené na opatrenia v oblasti klímy, do európskeho rozpočtu, je nevyhnutné, aby fondy naďalej podporovali opatrenia v oblasti klímy. Zahŕňa to aj využívanie príjmov z ETS na financovanie dvoch rôznych fondov - inovačného fondu a fondu na modernizáciu. Zriaďuje sa z finančných zdrojov ktoré tvoria 2% celkových emisných kvót EÚ. Nárok na finančné zdroje, majú členské štáty ktoré v roku 2013 mali HDP na obyvateľa v trhovej cene pod úrovňou 60% priemeru Únie. Tieto štáty sú oprávnené čerpať finančné prostriedky na modernizáciu a do roku 2030 sa mohli odchýliť od zásady úplného obchodovania formou aukcie na výrobu elektrickej energie s využitím možnosti použitia systému obchodovania s emisiami. Funkcia riadiacej štruktúry by mala byť primeraná účelu zabezpečenia primeraného využívania fondov. Táto riadiaca štruktúra by sa mala skladať z investičnej rady a riadiaceho výboru a mala by sa náležite zohľadniť odbornosť EIB v rozhodovacom procese. Investície financované z fondu by mali navrhovať členské štáty, aby sa zabezpečilo, že investičné potreby v členských štátoch s nízkymi príjmami sú primerane riešené a aby sa finančná pomoc z fondu na modernizáciu a inovačného fondu mohla poskytovať prostredníctvom rôznych foriem. Implementačný mechanizmus nie je v súčasnosti dostupný, a bude bližšie definovaný po roku 2020.

Legislatívny rámec systému EÚ na obchodovanie s emisiami pre nasledujúce obchodné obdobie 2021 - 2030 (fáza 4) bol revidovaný začiatkom roku 2018, aby mu umožnil dosiahnuť ciele EÚ v oblasti znižovania emisií do roku 2030 a ako súčasť príspevku EÚ k Parížskej dohode.

Revízia sa zameriava na:

- Posilnenie systému EÚ ETS ako investičnej hnacej sily zvýšením tempa ročného znižovania kvót na 2,2% od roku 2021 a posilnením rezervy na stabilitu trhu
- Pokračovanie bezplatného pridelovania emisných kvót ako ochrana medzinárodnej konkurencieschopnosti priemyselných odvetví vystavených riziku úniku uhlíka pri súčasnom zabezpečení toho, aby pravidlá na určovanie bezplatných kvót boli zamerané a odrážali technologický pokrok.
- Pomôcť priemyslu a energetickému sektoru vyrovnáť sa s inováciami a investičnými výzvami nízkouhlíkového prechodu prostredníctvom niekoľkých mechanizmov financovania s nízkymi emisiami CO₂

Viac informácií je možné získať na stránke https://ec.europa.eu/clima/policies/ets_sk

10.3.7.6. Modernizačný fond

Všeobecné informácie:

Modernizačný fond je nový fond, ktorý bol zavedený s cieľom podporiť investície navrhované oprávnenými členskými štátmi, vrátane financovania malých investičných projektov, modernizácie energetických systémov a zlepšenia energetickej účinnosti. Za Modernizačný fond zodpovedá prijímajúci členský štát. Európska investičná banka (EIB) bude zohrávať dôležitú úlohu, pretože zabezpečí, aby sa kvóty obchodovali formou aukcie, zodpovedali za správu príjmov a poskytovali vstupné informácie do výberového procesu. S cieľom využiť fond na modernizáciu na financovanie investícií musí členský štát navrhnuť investície pre EIB a „investičný výbor“. Tento investičný výbor sa skladá z 15 členov: desiatich prijímajúcich členských štátov, Európskej komisie, EIB a troch zástupcov ostatných členských štátov. Pravidlá pre riadenie Fondu na modernizáciu by mali poskytovať koherentný, komplexný a transparentný rámec na zabezpečenie čo najefektívnejšieho vykonávania, pričom sa zohľadňuje potreba ľahkého prístupu.

Modernizačný fond je významný podporný mechanizmus otvorený pre Slovensko, ktorý bude spustený v roku 2021 a bude zameraný na dekarbonizáciu energetiky, energetickú efektívnosť, obnoviteľné zdroje energie, cestnú dopravu a podporu transformácie ekonomiky smerom k udržateľnému rozvoju. Prostriedky z modernizačného fondu bude preto dôležité využiť na pokrytie investícií v sektore energetiky vrátane sektora teplárstva, kde bude predovšetkým potrebné rýchlo a efektívne riešiť zásobovanie teplom v regióne Hornej Nitry. Fond by mal podporiť len transformatívne, dlhodobé projekty, ktoré reálne znížia emisie skleníkových plynov. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky spolu s Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky pripravujú predbežný zoznam investičných návrhov uchádzajúcich sa o podporu z Modernizačného fondu v zmysle vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2020/1001 z 9. júla 2020, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzkovanie modernizačného fondu na podporu investícií na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti niektorých členských štátov na zaslanie do 30.11.2020 Európskej investičnej banke a Investičnému výboru, pričom sa bude vychádzať zo zákonom ustanoveného prahu, že dve tretiny projektov sa budú týkať výrobcov tepla a elektrickej energie.

Viac informácií je možné získať na stránke <https://www.minzp.sk/klima/modernizacny-fond/>

Štruktúra programu:

Z Fondu modernizácie ETS sa budú financovať opatrenia zamerané na:

Oblasť zamerania: “Modernizácia energetických systémov”

Modernizácia energetických systémov a prechod k moderným energetickým systémom, by v Európe mohol prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov o 60 percent do roku 2050 a znížiť spotrebu primárnej energie až o 50 percent. S mestami, ktoré predstavujú 70 percent celosvetovej spotreby energie a 40 - 50 percentami emisií skleníkových plynov na celom svete, energia v mestách znamená uvoľnenie potenciálu energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie. To nám ukazuje ako môžu miestne orgány a národné vlády rozvíjať energeticky efektívne, antiklimatické a cenovo dostupné energetické systémy ako jedno z najefektívnejších a najúčinnějších riešení na zníženie emisií skleníkových plynov a dopytu po primárnej energii a na pomoc pri udržaní globálneho otepľovania na úroveň dvoch stupňov Celzia. Energetické systémy môžu tiež prispieť k prechodu na zelené hospodárstvo prostredníctvom úspor nákladov vyplývajúcich z investícií do infraštruktúry na výrobu elektrickej energie a špičkovej kapacity, výdavkov na fosílnu palivá, daňových príjmov a zamestnanosti. Energetické systémy - ktoré odvádzajú paru, horúcu vodu alebo studenú vodu, sa používajú v rôznych mestách na celom svete z dôvodu ich vyššej energetickej účinnosti, ktorá môže výrazne znížiť emisie skleníkových plynov z chladenia a vykurovania. To môže viesť k zlepšeniu kvality ovzdušia, a tam, kde systémy využívajú obnoviteľné zdroje energie, znížiť závislosť od fosílnych palív a dovozu energie.

Oblasť zamerania: “Zlepšenie energetickej efektívnosti”

Na zníženie emisií skleníkových plynov spôsobených prevádzkami a používaním výrobkov treba zlepšiť energetickú účinnosť s hlavným cieľom podpory zodpovedného využívania energie. Spotreba energie je jednou z hlavných príčin emisií skleníkových plynov a v dôsledku toho sa globálne otepľuje. Vo svete, ktorý čelí rastúcemu počtu obyvateľov, je jedným z účinných spôsobov ako obmedziť nárast spotreby energie pri zachovaní sociálneho a hospodárskeho rozvoja, zlepšenie energetickej efektívnosti. Zo všetkých emisií najväčšími producentami sú ropný, uhoľný a plynárenský priemysel, ktoré predstavuje jednu tretinu všetkých emisií oxidu uhličitého na celom svete. Z toho 85% je spôsobených konečným použitím výrobkov, ako sú palivá. Okrem kľúčového príspevku k udržaniu globálneho otepľovania pod 2 °C, prispieva energetická efektívnosť k celkovej prevádzkovej výkonnosti. Cieľom je naďalej zlepšovať energetickú efektívnosť pri produktoch a službách.

Oblasť zamerania: “Investície na projekty prechodu regiónov produkujúcich vysoké emisie”

Investície ktoré napomáhajú k udržaniu globálneho otepľovania pod úrovňou 2 °C, majú za úlohu znižovať množstvo skleníkových plynov na najbližšie desaťročia. Na to je potrebné aby jednotlivé ekonomiky znižovali množstvo týchto emisií a implementovali novú technológiu pri ich znižovaní. V priaznivom scenári sa prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo uskutočňuje postupne s postupnými nákladmi. V nepriaznivom scenári sa prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo objavuje neskoro a náhle. Uvedomenie si dôležitosti kontroly emisií by mohlo viesť k prudkému poklesu kvantitatívnych obmedzení využívania zdrojov energie s vysokým obsahom uhlíka. Náklady na prechod budú primerane vyššie a tento nepriaznivý scenár by mohol ovplyvniť systémové riziko. Prechod energie z fosílnych palív na alternatívne zdroje energie, je najdôležitejším zameraním na zníženie emisií. V krátkodobom horizonte by tomu mohlo pomôcť spoločné výskumné úsilie odborníkov v oblasti energetiky a investície na projekty spojené s prechodom na nové technológie.

10.3.7.7. Inovačný fond

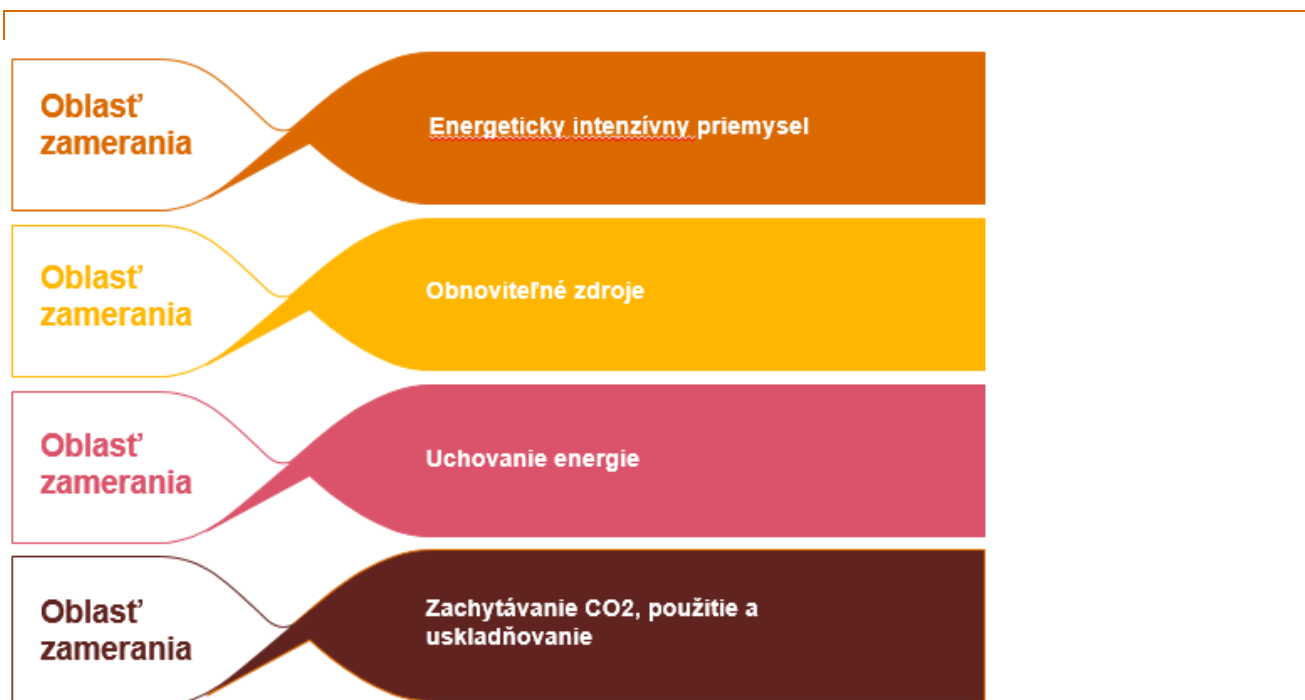
Všeobecné informácie:

Inovačný fond je zameraný na podporu inovácií v nízkouhlíkových technológiách a procesoch. Všetky členské štáty budú oprávnené žiadať prostriedky na podporu. Do tohto fondu bude alokovaných do roku 2030 až 10 mld. EUR, za účelom predchádzania emisií a zlepšenia konkurencieschopnosti. Peniaze z Inovačného fondu budú pokrývať až 60% príslušných nákladov vybraných projektov, z ktorých až 40% nemusí byť závislých od overeného vyhýbania sa emisiám skleníkových plynov za predpokladu, že sa dosiahnu vopred stanovené míľniky. Žiadny projekt nemôže získať viac ako 15% dostupných zdrojov v inovačnom fonde. Aj napriek tomu že o fungovaní inovačného fondu sa vie len veľmi málo je známe, že inovačný fond bude stavať na existujúcom programe NER300 a bude mať na pamäti získané ponaučenia z tohto programu. Podobne ako v prípade Fondu na modernizáciu sa podpora projektov bude poskytovať prostredníctvom členských štátov. Projekty môžu byť spolufinancované príslušným členským štátom, ako aj „inými nástrojmi“. Viac informácií je možné získať z Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/856 z 26. februára 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o prevádzkovanie inovačného fondu.

Európska komisia pripravuje v júli 2020 spustenie prvej výzvy na predkladanie projektov v rámci inovačného fondu, ktorý bude s objemom okolo 10 mld EUR podporovať inovatívne technológie zamerané na radikálne znižovanie emisií skleníkových plynov pri investíciách v oblastiach obnoviteľných zdrojov energie, v priemysle a skladovaní energie.

Štruktúra programu:

Z Inovačného fondu ETS sa budú financovať opatrenia od roku 2020, ktoré budú zamerané na:

Implementačný mechanizmus pre ETS fondy:

Projekty v rámci systému ETS fondov bude možné predkladať **až od roku 2020** na príslušných stránkach zriadených na predkladanie projektov, kde budú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov.

10.3.8. Potenciál financovania zadefinovaných pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu v rámci komunitárnych programov EÚ

Komunitárne programy EÚ z pohľadu financovania pilierov/priorít/opatrení Akčného plánu predstavujú komplementárny nástroj financovania transformácie regiónu vzhľadom na ich implementačný mechanizmus, ktorý predpokladá predloženie veľkého množstva projektov z členských krajín EÚ.

Pilier	Priorita	Opatrenie	Komunitárny program EÚ
Mobilita a prepojenosť regiónu	Rozvoj udržateľných a alternatívnych foriem mobility a statickej dopravy	Rozvoj verejnej osobnej dopravy, statickej dopravy a integrovaných foriem dopravy	N/A
		Rozvoj pešej dopravy, cyklo dopravy a alternatívnych foriem mobility	N/A
		Rozvoj dopravy prostredníctvom alternatívnych palív	Horizont 2020
	Zvýšenie kvality miestnej cestnej a železničnej infraštruktúry	Rozvoj a rekonštrukcie ciest II. a III. triedy v regióne	N/A
		Rozvoj miestnej cestnej infraštruktúry a cestných prepojení	N/A
		Zlepšenie a rozvoj železničnej infraštruktúry	N/A

	Zvýšenie dostupnosti k diaľničnej sieti	Rozvoj rýchlostných ciest a ciest I. triedy v regióne	N/A
		Rekonštrukcie ciest I. triedy v regióne	N/A
	Rozvoj ostatnej infraštruktúry	Rozvoj leteckej infraštruktúry	N/A
		Rozvoj infraštruktúry vysokorýchlostných telekomunikačných sietí	N/A
Ekonomika, podnikanie a inovácie	Podpora inovácií, výskumu a vývoja	Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v nadväznosti na špecializáciu regiónu a nové sektory ekonomiky	Horizont 2020/Globalizačný fond
		Rozvoj inovácií, výskumu a vývoja v oblasti udržateľnej energetiky	Horizont 2020/ETS fondy
	Podpora tvorby nových udržateľných pracovných miest	Rozvoj priamych investícií do tvorby nových diverzifikovaných a udržateľných pracovných miest	Program COSME
		Rozvoj investícií do tvorby pracovných miest v hnedých parkoch	Program COSME
	Podpora rozvoja malého a stredného podnikania	Podpora zakladania a technická pomoc malým a stredným podnikom	Program COSME
		Podpora rozvoja malých a stredných podnikov	Program COSME
	Podpora rozvoja udržateľného poľnohospodárstva a obehového hospodárstva	Rozvoj podnikania v poľnohospodárstve a ekologického a obehového poľnohospodárstva	Horizont 2020
		Rozvoj ostatných sektorov obehového hospodárstva	Horizont 2020
	Podpora rozvoja cestovného ruchu	Rozvoj cestovného ruchu v nadväznosti na tradíciu regiónu	Program COSME
		Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne	N/A
	Odstraňovanie environmentálnych dopadov a vplyvov	Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených banskou činnosťou a ukončovanie banskej činnosti	Program LIFE
		Riešenie environmentálnych dopadov a vplyvov spôsobených inou činnosťou	Program LIFE
Rozvoj udržateľnej energetiky		Rozvoj udržateľného tepelného hospodárstva regiónu	Program LIFE/ETS fondy

Udržateľné životné prostredie		Rozvoj nízkouhlíkovej energetiky v regióne	Program LIFE/ETS fondy
		Podpora energetickej efektívnosti v regióne	Program LIFE/ETS fondy
		Podpora smart riešení v energetike v regióne	Program LIFE/ETS fondy
	Zlepšovanie životného prostredia	Podpora investícií do udržateľného odpadového a vodného hospodárstva	Program LIFE
		Podpora konverzie environmentálne zaťažených území a areálov	Program LIFE
Kvalita života a sociálna infraštruktúra	Zlepšenie zdravotníckych, medicínsko-kúpeľných a sociálnych služieb	Rozvoj zdravotníckych a medicínsko-kúpeľných služieb v nadväznosti na dopady banskej činnosti	N/A
		Rozvoj sociálnych služieb v nadväznosti na ukončovanie banskej činnosti	Globalizačný fond
	Zlepšenie kvality života obyvateľov a spoločenská revitalizácia	Rozvoj kultúry v regióne	N/A
		Rozvoj možností voľnočasových, športových a rekreačných aktivít v regióne	N/A
		Rozvoj kvality verejných služieb pre obyvateľov	Program COSME
		Rozvoj podpory bývania v regióne	N/A
	Zlepšenie vzdelávania a kvalifikácie pracovnej sily	Podpora stredného školstva a duálneho vzdelávania v regióne	N/A
		Podpora vyššieho vzdelávania v regióne	N/A
		Podpora mimoškolského vzdelávania, rekvalifikácií a talentov	Globalizačný fond
	Zvýšenie sociálnej starostlivosti ohrozených skupín obyvateľstva	Podpora sociálnej a právnej starostlivosti o skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Globalizačný fond
		Podpora na trhu práce pre skupiny obyvateľstva ohrozené ukončovaním banskej činnosti	Globalizačný fond

10.3.9. Národné podporné mechanizmy

10.3.9.1. Environmentálny fond

Všeobecné informácie:

Environmentálny fond bol zriadený zákonom č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 1.1.2005. Environmentálny fond je samostatnou právnickou osobou so sídlom v Bratislave. Správu fondu vykonáva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Hlavným poslaním fondu je poskytovanie finančných prostriedkov žiadateľom na podporu projektov v rámci činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

Štruktúra programu:

Podpora projektov z environmentálneho fondu pre účely transformácie je poskytovaná vo forme dotácií a úverov. Pre účely Akčného plánu sú popísané oblasti s relevanciou na transformáciu regiónu.

Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva a obehového hospodárstva z pohľadu odpadov

Podpora v rámci tejto oblasti v kontexte transformácie smeruje do nasledovných podoblastí:

- uzavretie a rekultivácia skládok,
- predchádzanie vzniku odpadov, triedený zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov,
- zavedenie a zlepšenie triedeného zberu, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení a centier opätovného používania.

Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

Podpora v rámci tejto oblasti v kontexte transformácie smeruje do nasledovných podoblastí

- Rozšírenie alebo intenzifikácia existujúcich čistiarní odpadových vôd
- Čistenie odpadových vôd
- Rozšírenie alebo rekonštrukcia existujúcej stokovej siete

Implementačný mechanizmus:

Podporu v rámci programu je možné žiadať na základe definovaných podmienok na stránke <http://www.envirofond.sk/sk/titulna-stranka> kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom programu vrátane dôležitých informácií pre žiadateľov pre poskytnutie pomoci vo forme dotácie alebo úveru.

10.3.9.2. Slovak business agency (SBA)

Všeobecné informácie:

Slovak Business Agency predstavuje v SR kľúčovú a najstaršiu špecializovanú inštitúciu z hľadiska podpory MSP. Vznikla v roku 1993 spoločnou iniciatívou EÚ a vlády SR. Je to jedinečná platforma verejného a súkromného sektora.

Poslanie SBA:

- komplexná pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy Zákona o malých a stredných podnikoch,
- komplexná podpora podnikania na národnej, regionálnej a miestnej úrovni,
- posilnenie konkurencieschopnosti podnikateľov v rámci spoločného trhu EÚ a na trhoch tretích krajín.

Ciele SBA:

- zvýšiť mieru prežitia podnikov na trhu,
- zvýšiť zamestnanosť v súkromnom sektore,
- zvýšiť inovačnú výkonnosť slovenských podnikov,

- stimulovať podnikateľského ducha,
- zabrániť marginalizácii podnikov,
- zvýšiť konkurencieschopnosť slovenského podnikateľského prostredia a slovenských podnikov.

Štruktúra podpory:

Potenciálna podpora projektov zo strany SBA pre účely transformácie je poskytovaná nasledovnými formami:

Štátne programy

- **Schéma na podporu malého a stredného podnikania v SR (MSP)**

Predmetom schémy na podporu malého a stredného podnikania v SR (ďalej len „schéma“) je poskytovanie pomoci de minimis formou dotovaných služieb spojených s poskytovaním informácií, individuálnych poradenských služieb, organizovaním skupinového poradenstva, sprostredkovaním prepojení medzi mikropodnikmi, malými a strednými podnikmi využívaním služieb Centra vedecko-technických informácií SR (ďalej aj „CVTI SR“) a tvorivej dielne Creative Point a FabLab.

Podpora formou zabezpečení účasti na propagačných podujatiach typu:

- veľtrhy, výstavy, podnikateľské misie, medzinárodné, sourcingové výjazdy/podujatia a kooperačné podujatia,
- zvyšovanie kvalifikácie MSP, propagáciou MSP formou elektronických médií, zabezpečením pobytu v podnikateľskom inkubátore,
- zahraničných a kombinovaných stážových pobytov pre MSP s cieľom podporiť a rozvíjať ich podnikanie na trhu.

- **Schéma na podporu rodinného podnikania**

Cieľom schémy na podporu rodinného podnikania (2017 - 2020) je prispieť k zlepšeniu podmienok pre rozvoj rodinných podnikov na Slovensku formou bezplatného odborného poradenstva v rôznych oblastiach, ktoré zabezpečia externí odborníci:

- organizačno-procesné poradenstvo,
- príprava na proces ohodnocovania pre účely transferu vlastníctva,
- nastavenie a realizácia programov nástupníctva,
- nastavovanie talent manažment programu a rozvoj potenciálu zamestnancov,
- vypracovanie analýz, štúdií, prieskumov trhu,
- vzdelávanie v oblasti komunikačných, manažérskych, podnikateľských a iných odborných zručností,
- participácia zástupcov rodinných podnikov na tréningov, školení, okrúhlych stolov súvisiacich s aktuálnymi témami rodinného podnikania,
- úhrada nákladov týkajúcich sa účasti na veľtrhoch, konferenciách a iných medzinárodných podujatiach (cestovné náklady, výdavky na ubytovanie, účastnícke poplatky).

- **Program podpory úspešnej podnikateľskej praxe a výchovy k podnikaniu**

Účelom podpory úspešnej podnikateľskej praxe a výchovy k podnikaniu je prezentovanie úspešných príkladov podnikania malých a stredných podnikov a realizácia aktivít zameraných na zvyšovanie motivácie pre vstup do podnikania a presadzovanie podnikania ako kariérnej alternatívy k pracovnému úväzku.

- **Program na podporu startupov**

Predmetom podpory startupov je poskytovanie pomoci formou poradenstva a podporných služieb a poskytovanie pomoci zameranej na podporu a rozvíjanie záujmu o podnikanie, podporu vstupu do podnikania a rozvoja inovačných aktivít záujemcov o podnikanie. Cieľom je podpora motivácie pre vstup do podnikania a zvyšovanie atraktivity podnikania ako kariérnej voľby.

Mikropôžičky

Všetky podmienky poskytnutia mikropôžičky sú uvedené na stránke <http://www.sbagency.sk/mikropozicky>

Finančné služby pre malé a stredné podniky

- **Mikropôžičkový program**

Oprávnení žiadatelia a podmienky poskytnutia mikropôžičky:

- mikropodniky (0 - 9 zamestnancov), malé podniky (10 - 49 zamestnancov),
- výška úveru: od 2 500 do 50 000 EUR,
- splatnosť úveru: 6 mesiacov až 4 roky (možnosť odkladu splátok o 6 mesiacov),
- úroková sadzba: od 1,26 % do 9,16%.

- **Fond inovácií a technológií**

Poslaním fondu je formou poskytovania rizikového kapitálu podporiť podnikateľskú iniciatívu a tak rozvíjať podnikanie, zamestnanosť a hospodárstvo smerom k inovatívnej ekonomike. Vznikol ako reakcia na vznikajúci dopyt po rizikovom kapitáli na podporu podnikateľov s nápadmi a je výsledkom spolupráce SBA s investormi.

Všetky relevantné informácie sú na stránke www.fondfit.sk

- **Fondy rizikového kapitálu – Národný holdingový fond s.r.o.**

Je špecializovaná dcérska spoločnosť Slovak Business Agency, ktorá implementuje podporu formou rizikového kapitálu:

- podpora rastovo orientovaných podnikateľských projektov formou poskytovania rizikového kapitálu (vkladu do základného imania spoločností),
- usmerňovanie činnosti jednotlivých fondov tak, aby sa stimuloval rozvoj sektora MSP na celom území SR,
- obhospodarovanie fondov priamo pod riadením spoločnosti (bez právnej subjektivity) a fondy, do ktorých spolu s Národným holdingovým fondom investovali kapitál aj súkromní investori - Slovenský rastový a kapitálový fond, Slovenský rozvojový fond, Fond inovácií a technológií a Fond seed capital.

Všetky relevantné informácie sú na stránke <http://www.fondfondov.sk/>

Národný projekt podnikateľských centier v regiónoch (NPC)

Hlavným cieľom projektu je etablovanie inštitúcie poskytujúcej komplexnú, systematickú podporu a odborné poradenstvo pre malých a stredných podnikateľov, ako aj pre záujemcov o podnikanie (vrátane znevýhodnených sociálnych skupín s pôsobnosťou na území všetkých samosprávnych krajov mimo bratislavského kraja). Cieľovou skupinou projektu sú najmä podniky v počiatočnom štádiu rozvoja alebo už existujúce etablované podniky, spĺňajúce kritériá mikro, malých a stredných podnikov.

NPC poskytuje pre podnikateľov v regiónoch nasledovné služby:

- o odborné skupinové činnosti – semináre, webináre, prednášky, diskusné fóra, workshopy, konferencie a pod,
- o poskytovanie krátkodobého i dlhodobého individuálneho poradenstva,
- o pobyty v klasickom, alebo virtuálnom podnikateľskom inkubátore,
- o účasť na odborných podujatiach a stážových pobytach v zahraničí,
- o prenos výskumného a akademického potenciálu do podnikateľského prostredia;
- o technologické kapacity v rámci kreatívnych dielní projektu,
- o komplexné informácie o možnostiach financovania podnikateľských aktivít, či službách partnerských inštitúcií.

Implementačný mechanizmus:

Podporu zo strany SBA je možné žiadať základe presne definovaných podmienok na stránke <http://www.sbagency.sk/sba-Osk/titulna-stranka> kde sú uvedené všetky dôležité informácie ohľadom foriem podpory vrátane dôležitých informácií pre potenciálnych žiadateľov.

10.3.9.3. Zákon o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky

Všeobecné informácie:

Podpora rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky vychádza z Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, schváleného na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 223 zo 7. mája 2013, ktorý popisuje súčasný, východiskový stav cyklodopravy a cykloturistiky.

V rámci zadaného opatrenia Akčného plánu: “Rozvoj pešej dopravy, cyklodopravy a alternatívnych foriem mobility” môže rozvoj ekologickejších druhov dopravy, predovšetkým cyklistickej dopravy prispieť k transformácii regiónu. Vo všeobecnosti chýba základná sieť cyklistických trás, pričom samotná výstavba cyklistickej infraštruktúry je väčšinou výsledkom lokálnych iniciatív, menej iniciatív na národnej úrovni. Rastúce nároky na mobilitu bývajú uspokojované individuálnou automobilovou dopravou, čo vedie k zhoršovaniu fyzickej a psychickej kondície a zdravotného stavu obyvateľstva a k nepriaznivému vplyvu na životné prostredie.

Podpora cyklistickej dopravy a cykloturistiky bude realizovaná na základe zákona o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky s účinnosťou od 1. júla 2019.

Štruktúra podpory:

Cieľom je podpora rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky z rozpočtovej kapitoly Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky formou poskytnutia dotácie:

Predpokladaný rozpočet

Implementačný mechanizmus:

Podpora cyklistickej dopravy a cykloturistiky zo strany Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky bude realizovaná na základe predkladaných žiadostí zo strany žiadateľov v rámci vyhlásených výziev na stránke ministerstva. Podmienky poskytnutia dotácie budú predmetom paragrafového znenia zákona o poskytovaní dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky.

10.3.9.4. Dotácie v pôsobnosti MH SR v súvislosti so zákonom č. 71/2013 Z. z.

Zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR v znení neskorších predpisov upravuje účel, podmienky, rozsah a spôsob poskytovania dotácií v pôsobnosti MH SR, pričom dotáciu možno poskytnúť v uhoľnom baníctve aj na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie podľa osobitného predpisu (rozhodnutie Rady 2010/787/EÚ z 10. decembra 2010 o štátnej pomoci na uľahčenie zatvorenia uhoľných baní neschopných konkurencie) a na spoluúčasť pri úhrade sociálnych vplyvov útlmu banskej činnosti a likvidáciu uhoľnej bane. V zmysle navrhovanej novely zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v znení neskorších predpisov (Zákon vyšiel v Zbierke zákonov. (9.10.2019), číslo 298/2019.) bude možné poskytovať dotácie na nákup nových vozidiel na alternatívne palivá z kapitoly Ministerstva hospodárstva SR.

10.3.9.5. Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO)

Všeobecné informácie:

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) je príspevkovou organizáciou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky financovanou zo zdrojov štátneho rozpočtu. Pre účely Akčného plánu budú predstavené aktivity agentúry zamerané na podporu malých a stredných podnikov.

Poslanie:

- podpora slovenských firiem pri premene na subjekty vysoko výkonné a úspešné na globalizovanom svetovom trhu,
- z pozície agentúry v rámci štátnej správy sa orientovať na kultiváciu prostredia a na zmiernenie systémových nevýhod MSP/menších podnikov pre podnikanie;
- snaha o začlenenie MSP do stratégie ekonomických klastrov — zlepšiť spoluprácu s potenciálnymi partnermi na úrovni regiónov, vysokoškolskej a výskumnej sféry.

Štruktúra podpory:

Podpora SARIO pre MSP je poskytovaná formami, ktorých hlavným cieľom je posilnenie internacionalizačných kapacít MSP vrátane prezentácie podnikateľského potenciálu ako aj poskytnutie bezplatných prezentačných, kooperačných a poradenských služieb za účelom zvýšenia ich zapojenia do medzinárodnej spolupráce. Podpora je realizovaná pomocou Národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ v rámci OP II – časť VaI, kde SARIO je v pozícii prijímateľa projektu. Všetky dôležité informácie ohľadom foriem podpory vrátane dôležitých informácií pre potenciálnych žiadateľov o podporu sa nachádzajú na stránke <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/co-je-narodny-projekt>

Veľtrhy a výstavy v zahraničí

Agentúra SARIO zabezpečuje služby spojené s technicko-organizačným zabezpečením národných stánkov na medzinárodných veľtrhoch a výstavách v zahraničí. Spoločné expozície/národné stánky majú na výstavách a veľtrhoch umožniť slovenským malým a stredným podnikom predstaviť ich výrobný sortiment a obchodné ponuky, získať prehľad o technickom a technologickom vývoji v danom odvetví priemyslu a nadviazať obchodné kontakty s cieľom uzatvoriť obchodné kontrakty a exportovať výrobky do zahraničia.

Za celé obdobie implementácie národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023), SARIO plánuje zrealizovať na medzinárodných veľtrhoch a výstavách v zahraničí cca. 75 národných stánkov približne v nasledovnej štruktúre:

- 70 % v členských štátoch EÚ;
- 30 % mimo členských štátov EÚ z toho;
 - 65 % národných stánkov organizovaných v krajinách Európy (mimo členských štátov EÚ);
 - 25 % v krajinách Ázie (vrátane Blízkeho a Stredného východu);
 - 10 % v krajinách Ameriky a Austrálie.

[Harmonogram veľtrhov a výstav](https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/veltrhy-vystavy-v-zahranici/harmonogram-veltrhov-vystav-pre-rok-2020) je zverejnený vždy v 4. kvartáli príslušného roka na nasledujúci rok (<https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/veltrhy-vystavy-v-zahranici/harmonogram-veltrhov-vystav-pre-rok-2020>). Pri jeho tvorbe budú preferované veľtrhy a výstavy so subkontrakčným zameraním v prioritných teritóriách definovaných [Stratégiou vonkajších ekonomických vzťahov na obdobie 2014 – 2020](#).

Podnikateľské misie

Podnikateľské misie predstavujú príležitosť pre slovenských podnikateľov nadviazať osobný kontakt a rozvinúť spoluprácu s podnikateľmi zo zahraničia. Za celé obdobie implementácie národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023) SARIO plánuje zrealizovať približne 70 podnikateľských misií z toho 40 sa bude konať v zahraničí a 30 na Slovensku.

Podnikateľské misie organizované v zahraničí

Cieľom podnikateľských misií v zahraničí je uviesť slovenské spoločnosti na zahraničný trh, predstaviť príležitosti pre obchod a investície v danej krajine a nadviazať užšiu spoluprácu so zahraničnými partnermi. Program podnikateľských misií v zahraničí pozostáva najmä z účasti na B2B rokovaníach (business to business)

so zahraničnými spoločnosťami, ako aj zo sprievodných podujatí (účasť na konferencii, návšteva veľtrhu/výstavy, účasť na sourcingovom podujatí a pod.), a to v závislosti od charakteru podnikateľskej misie.

Aktuálne podnikateľské misie v zahraničí na rok 2020 <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/podnikatelske-misie/harmonogram-podnikatelskych-misii-2020>

Podnikateľské misie organizované na Slovensku

Cieľom podnikateľských misí na Slovensku je prijatie delegácií zahraničných spoločností na Slovensku so zámerom sprostredkovať slovenským spoločnostiam možnosť rozvinúť spoluprácu so zahraničnými firmami, objaviť nové obchodné príležitosti a získať nové kontakty. Účastníci podnikateľských misí na Slovensku budú mať možnosť rokovať so zahraničnými spoločnosťami v rámci B2B rokovaní, prezentovať svoje produkty a služby a zúčastniť sa ďalších sprievodných podujatí v závislosti od charakteru podnikateľskej misie.

Aktuálne podnikateľské misie organizované na Slovensku na rok 2020 <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/podnikatelske-misie/harmonogram-podnikatelskych-misii-2020>

Kooperačné podujatia

Aktuálne podnikateľské misie organizované na Slovensku na rok 2020 <https://www.sario.sk/sk/podpora-msp/podnikatelske-misie/harmonogram-podnikatelskych-misii-2020>

Kooperačné podujatia v SR

Kooperačné podujatia sú zamerané na predstavenie možností na odbyt produkcie, formovanie spoločných podnikov, prezentáciu voľných výrobných kapacít a obchodných príležitostí slovenských MSP. Sektorovo pôjde o oblasti energetiky, strojárskoho priemyslu, automobilového priemyslu, elektrotechniky, chemického a drevárskeho priemyslu, IKT a iných odvetví. Súčasťou podujatí sú aj sprievodné konferencie, panelové diskusie a prezentácie za účasti odborníkov z praxe, ktorí budú zastrešovať program z odbornej stránky. Pre zahraničných účastníkov podujatí sú pripravené informačné semináre o obchodno-investičných možnostiach, o projektoch pre fúzie a akvizície, o vytváraní spoločných podnikov a o spolupráci v oblasti využívania technológií. Za celé obdobie implementácie národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023) SARIO plánuje zrealizovať približne 10 kooperačných podujatí v SR.

Predvýjazdové poradenské stretnutia

Agentúra SARIO organizuje predvýjazdové poradenské stretnutia pre tých účastníkov, ktorí sa zúčastňujú veľtrhov, podnikateľských misí v zahraničí a sourcingových podujatí v zahraničí. Cieľom bude poskytnúť účastníkom poradenstvo, ktoré bude obsahovať základnú informáciu o teritóriu, pokyny k podujatiu, relevantné kontakty na partnerov v teritóriu, poradenstvo k financovaniu a poisteniu exportovaného tovaru alebo služby s daným teritóriom, poradenstvo k prevereniu bonity obchodného partnera v teritóriu a pod.

Predvýjazdové poradenské stretnutia budú vychádzať z dopytu registrovaných slovenských spoločností na jednotlivé podujatia. Nárok na účasť na týchto stretnutiach vzniká každému účastníkovi veľtrhov, podnikateľských misí v zahraničí a sourcingových podujatí v zahraničí, ktorý vyplní registračný formulár. Účasť na poradenských stretnutiach je dobrovoľná.

Exportná akadémia

Exportná akadémia v rámci národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ zabezpečuje školiace, poradenské, tréningové aktivity a sprostredkovanie zručností v oblasti zahraničného obchodu realizáciou proexportne zameraných seminárov. Semináre v rámci Exportnej akadémie sú organizované v regiónoch Slovenska ako aj v centrále SARIO v Bratislavskom samosprávnom kraji.

Cieľom Exportnej akadémie je zvýšiť úroveň znalostí techník a praktík v oblasti zahraničného obchodu slovenských MSP z radov vývozcov, a tým podporiť ich ďalšiu expanziu na nové a rizikovejšie zahraničné trhy. Proexportné semináre Exportnej akadémie sa zameriavajú na „hard skills“,

t. j. techniky a operácie v zahraničnom obchode, ako aj „soft skills“, napr. negociačné zručnosti v styku so zahraničným partnerom, komunikácia, prezentácia a kultúrne odlišnosti a zvyklosti v záujmových teritóriách. Súčasťou Exportnej akadémie je aj poradenstvo na základe zdieľaných informácií, praktických tréningov a úspešných príkladov z praxe.

Rozvoj dodávateľských reťazcov (RDR) a sourcing

Aktivita RDR je zameraná na budovanie systematického prístupu k dodávateľským reťazcom a k zvyšovaniu miery zapájania malých a stredných podnikov (MSP) etablovaných na území SR donadnárodných dodávateľských sietí.

Realizácia predmetnej aktivity má predovšetkým prispieť k:

- sprehľadneniu aktuálnej situácie v dodávateľských reťazcoch na Slovensku,
- identifikácii medzier na trhu vrátane nevyužitého potenciálu MSP, etablovaných na SR
-
- zvýšeniu objemu exportu tovarov a služieb do zahraničia, t. j. k internacionalizácii MSP, ale najmä k zníženiu importu komodít, ktoré sú v súčasnosti predmetom dovozu.

V rámci RDR sú realizované výjazdy do výrobných prevádzok MSP so sídlom mimo BSK. Stretnutia sa realizujú v spoločnostiach s vyšším rastovým a inovačným potenciálom, s firmami, ktoré majú predpoklady sa uchádzať o aktuálne sourcingové dopyty zahraničných/nadnárodných spoločností vyhľadávajúcich na Slovensku nových dodávateľov. Účelom rokovaní je lepšie porozumieť povahe produkcie navštívených firiem, resp. nimi poskytovaných služieb, získať informácie o ich aktuálnom vývoji, voľných kapacitách a prípadnej možnosti diverzifikovať výrobu.

Sourcingové podujatia

Sourcingové podujatia sú zamerané na intenzívnejšie zapájanie slovenských MSP do subdodávateľských sietí zahraničných/nadnárodných spoločností. Slovenským MSP sú predstavovaní potencionálni odberatelia zo zahraničia hľadajúci na Slovensku nových dodávateľov, primárne v oblasti strojárkeho, plastikárskeho, elektrotechnického, ale aj ďalších odvetví. Za obdobie implementácie Národného projektu „Podpora internacionalizácie MSP“ (4. kvartál 2017 – 3. kvartál 2023) SARIO plánuje zrealizovať približne 35 sourcingových podujatí v SR a v zahraničí a riešiť desiatky sourcingových dopytov.

10.3.9.6. Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA)

Všeobecné informácie:

Slovenská inovačná a energetická agentúra bola zriadená ako štátna príspevková organizácia rozhodnutím ministra hospodárstva Slovenskej republiky č. 63/1999 s účinnosťou od 1. mája 1999. Medzi hlavné úlohy SIEA patria:

- pôsobí ako sprostredkovateľský orgán a implementačná agentúra pre štrukturálne fondy EÚ,
- zhromažďuje a vyhodnocuje údaje o energetickej efektívnosti a využívaní obnoviteľných zdrojov energie v SR,
- pripravuje podklady pre novelizáciu energetickej legislatívy,
- zastupuje Slovensko v medzinárodných energetických projektoch,
- poskytuje bezplatné energetické poradenstvo pre domácnosti, podnikateľov a verejný sektor,
- zabezpečuje prevádzku monitorovacieho systému efektívnosti pri používaní energie,
- vykonáva skúšky špecialistov v energetike,
- od roku 2007 plní štátne úlohy v oblasti podpory inovácií, sleduje a vyhodnocuje inovačné aktivity na Slovensku a navrhuje opatrenia na ich podporu,
- od roku 2015 plní úlohy Technologickkej agentúry v súlade so Stratégiou výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky,

- v roku 2016 po uzatvorení Delegačnej dohody s Európskou komisiou sa stala národnou agentúrou pre Program Bohunice.

Pre účely Akčného plánu budú predstavené aktivity agentúry zamerané predovšetkým na podporu malých a stredných podnikov vrátane domácností, ktoré sú/budú financované z národných projektov z OP KŽP a OP II – časť Val, a ktorých implementáciou je poverená SIEA.

Štruktúra podpory:

Potenciálna podpora projektov zo strany SIEA pre účely transformácie je poskytovaná nasledovnými formami:

Zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky - inovujme.sk

Hlavným cieľom národného projektu je zvýšenie inovačnej výkonnosti slovenskej ekonomiky prostredníctvom realizácie cielených aktivít vo všetkých regiónoch Slovenskej republiky. Má ambíciu pomáhať podnikateľom pri hľadaní inovatívnych riešení a zvyšovať povedomie o význame inovácií. Jednotlivé aktivity projektu informujú podnikateľov, zamestnancov podnikov, študentov stredných a vysokých škôl a širokú verejnosť o význame inovácií v každodennom živote a pomáhajú im inovácie vytvárať. Na základe doterajších skúseností projekt realizuje tiež benchmarking klastrových organizácií s medzinárodným rozmerom.

Realizátorom projektu je Slovenská inovačná a energetická agentúra. Spolufinancovaný je z Európskeho fondu regionálneho rozvoja prostredníctvom operačného programu Integrovaná infraštruktúra.

Cieľovým skupinám sú k dispozícii regionálne konzultačné centrá zamerané na poskytovanie poradenských služieb v Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici, Žiline a Nitre.

Podnikatelia:

Základné individuálne poradenstvo – inovačný workshop

Školenie pre podniky, ktoré sú na trhu viac než 18 mesiacov, prinesie majiteľom a zamestnancom nové nápady pre svoju podnikateľskú činnosť. Prostredníctvom 4- alebo 8- hodinového vzdelávacieho programu sa dozvedia, ako myslieť pozitívne, ako byť kreatívny a ako využiť svoje nové nápady pre progres v podnikaní.

Rozšírené individuálne poradenstvo

Mnoho slovenských podnikateľov chce zavádzať inovácie, avšak v inovačnom procese narazia na prekážky, ktoré z finančných alebo personálnych dôvodov nevedia prekonať. Národný projekt bude ponúkať podporu využiteľnú v úspešnom a efektívnom zavádzaní inovácií v rôznych oblastiach podnikania. Podpora formou rozšíreného individuálneho poradenstva bude tiež plne hradená projektom.

Školy a verejnosť

Inovačné workshopy

Vzdelávací 5-hodinový program je určený pre žiakov posledných dvoch ročníkov stredných škôl a študentov vysokých škôl. Workshop je zložený z teoretickej časti, testu, hry, rozhovorov a záverečnej prezentácie. Študenti sa na ňom naučia myslieť kriticky, osvedčia si techniku kreatívneho myslenia, naučia sa, ako prísť na nový nápad a ako z neho vytvoriť podnikateľský zámer. Na workshopoch projekt spolupracuje s firmami, zástupcami miest a umelcami.

Súťaže

Národné súťaže, sociálne hackathony podporujú kreatívne myslenie účastníkov. Tému súťaže určí hosť – podnikateľ, vedec, alebo iný odborník z praxe. Po vyhlásení zadania tímy hľadajú riešenia pre spoločenský problém, napríklad slabá finančná gramotnosť, plytvanie jedlom či šírenie nepravdivých správ – hoaxov.

Publikácie

V rámci projektu SIEA pripravila preklady zahraničných publikácií. Doposiaľ boli vydané tri preklady svetových bestsellerov z oblasti inovácií, podnikania, kreativity či sebarozvoja. Ide o knihy Zmýšľanie inovátora od Georgea Courosa, Digitálna disrupcia od kolektívu autorov Kurt Matzler, Franz Bailom, Stephan Friedrich von den Eichen a Markus Anschober, treťou publikáciou je Technológia vs. Humanita od svetoznámeho futurologa Gerda Leonharda. Knihy sú bezplatne k dispozícii v konzultačných centrách projektu a na podujatiach, ktoré projekt organizuje alebo spoluorganizuje.

Podujatia

Inovačnú osvetu národný projekt šíri na odborných konferenciách, seminároch, prednáškach, workshopoch či prostredníctvom online vzdelávacích aktivít. Všetci záujemcovia o poradenstvo v oblasti inovácií nájdu zástupcov projektu v prezentačných stánkoch na výstavách, veľtrhoch a festivaloch po celom Slovensku.

Analýzy a prognózy

Dôležitou oblasťou národného projektu inovujme.sk je aj zisťovanie aktuálneho stavu inovácií a podnikateľského prostredia na Slovensku. Analytické a prognostické materiály, štúdie a publikácie sú dostupné pre tvorcov politik v oblasti inovácií a pre širokú verejnosť. Materiály pripravuje analytický tím projektu v súlade s prioritami definovanými v dokumente Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (RIS3) pre vybrané sektory národného hospodárstva.

Podpora rozvoja kreatívneho priemyslu na Slovensku

Projekt má za cieľ napomáhať rozvoju inovačných procesov prostredníctvom vzájomnej spolupráce malých a stredných podnikov s aktérmi kreatívneho priemyslu. Zároveň má vytvoriť podmienky pre posilnenie konkurencieschopnosti a rastu mikro-malých a stredných podnikov (MSP) tvorbou nových inovatívnych riešení fungovania podnikateľských subjektov pôsobiach v kreatívnom priemysle (KP) a stimulovanie inovačného procesu prostredníctvom vzájomnej spolupráce MSP s aktérmi KP za účelom zlepšenia ich inovačnej výkonnosti a konkurencieschopnosť.

Oblasť kreatívneho priemyslu je vymedzená nasledovnými odvetvami:

- reklama a marketing,
- architektúra,
- oblasť IKT,
- dizajn a módný dizajn.

Zacielenie aktivít projektu:

- Podpora tvorby nových obchodných modelov a sieťovania mikro-, malých a stredných podnikov pôsobiacich v kreatívnom priemysle
 - poskytovanie bezplatného poradenstva v rámci regionálnych centier,
 - organizovanie odborných podujatí,
 - tvorba odborných publikácií a informačných materiálov, analýz a web portálu,
 - podpora tvorby kreatívnych sietí a klastrov.
- Stimulácia inovačného procesu s využitím výstupov kreatívneho priemyslu
 - implementácia schémy poskytovania kreatívnych voucherov pre mikropodniky a MSP za účelom využívania služieb kreatívneho priemyslu,
 - organizovanie propagačných kampaní.

Podpora inštalácie malých zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v domácnostiach

SIEA formou národného projektu Zelená domácnostiam II pripravuje pokračovanie systému podpory využitia obnoviteľných zdrojov energie v rodinných a bytových domoch, kde SIEA navrhuje, aby domácnosti po zadaní záväzných údajov jednoducho získali poukážky, ktoré si následne uplatnia pri dodávke a inštalácii zariadení.

Plánovaný spôsob podpory predpokladá, že SIEA prostredníctvom národného projektu zabezpečí automatickú evidenciu žiadostí a súvisiacej dokumentácie ukončených inštalácií. Národný projekt s týmto riešením umožní zásadne zjednodušiť proces získania príspevku, je však časovo náročný na prípravu.

Podporované aktivity projektu:

- **obstaranie malých zariadení na výrobu elektriny s výkonom do 10 kW**
 - inštalácia malých fotovoltaických systémov,
 - inštalácia veterných turbín.
- **obstaranie zariadení na výrobu tepla, ktoré pokrývajú spotrebu energie v rodinnom alebo bytovom dome**
 - inštalácia slnečných kolektorov,
 - inštalácia kotlov na biomasu,
 - inštalácia tepelných čerpadiel.

10.3.9.7. Podporné mechanizmy v kompetencii MDV SR

Štátny fond rozvoja bývania

V súčasnosti je činnosť ŠFRB upravená zákonom č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov. Správu ŠFRB v súlade so zákonom č. 150/2013 Z. z. vykonáva Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Prostredníctvom ŠFRB sa financujú priority štátnej bytovej politiky schválené vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ŠFRB poskytuje podporu vo forme zvýhodnených úverov. Úvery sú o.i. poskytované na účel obstarania nájomných bytov, obnovu bytového fondu, výstavbu alebo obnovu zariadenia sociálnych služieb, obstaranie ubytovacieho domu, obstaranie technickej vybavenosti k nájomným bytom, ako aj na kúpu pozemku k obstaraným nájomným bytom.

Dotácie MDV SR podľa zákona č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v znení neskorších predpisov.

Dotácie sú poskytované obciam, VÚC a neziskovým organizáciám na obstaranie nájomného bývania určeného na sociálne bývanie a na obstaranie súvisiacej technickej vybavenosti k týmto bytom. Zároveň je podľa zákona možné poskytnúť dotáciu na odstránenie systémovej poruchy bytového domu.

10.3.10. Európska investičná banka (EIB)

10.3.10.1. V4 Investičná platforma

Všeobecné informácie:

Európska investičná banka („EIB“) bola zo strany zástupcov Ministerstiev financií a zástupcov národných rozvojových bank krajín V4 požiadaná o posúdenie možnosti založenia Investičnej a poradenskej platformy s cieľom prehĺbenia spolupráce krajín v regióne pri príprave infraštruktúrnych projektov regionálneho významu.

V súčasnosti sa spracováva štúdia uskutočniteľnosti za účelom posúdenia možností mobilizácie väčšieho objemu investícií súkromného sektora do projektov v oblasti infraštruktúry regionálneho významu vrátane posúdenia potreby budovania kapacít a technickej pomoci na podporu pri príprave oprávnených projektov pre potenciálnych prijímateľov.

Základné kritériá oprávnenosti pre investície podporované platformou zahŕňajú:

- projekty regionálneho významu;
- sektory (subsektory) s potenciálnou trhovou medzerou, ktoré nemožno riešiť komerčným trhom a môžu využívať plánované intervencie;
- investície na mobilizáciu súkromného sektora,
- inovačné mechanizmy financovania projektov (kombinácia EU zdrojov a súkromného kapitálu) vrátane tých, ktoré nevstupujú do štátneho dlhu (mimobilančné projekty).

Nevyhnutným predpokladom založenia investičnej platformy V4 je identifikácia potenciálnych projektov, ktoré spĺňajú podmienky zapojenia súkromného kapitálu (tzv. PPP projekty) a ich realizáciu bude potvrdzovať spracovaná štúdia uskutočniteľnosti, ktorej výsledky potvrdí Útvar hodnoty za peniaze MF SR.

Najväčší príspevok V4 Investičnej platformy z pohľadu transformácie regiónu by v rozvoji rýchlostných ciest (úseky R2 od križovatky s D1 smer horná Nitra)

Potenciálne sektory v kontexte transformácie

10.4. Príloha 4 – Zdroje

Webové zdroje:

<https://www.ndsas.sk/stavby/priprava-stavieb>

www.repowermap.org

<http://www.partnerskadohoda.gov.sk/>

<http://www.sbagency.sk/>

<http://www.envirofond.sk/>

<https://rokovania.gov.sk/>

<https://www.itms2014.sk/>

Dokumenty:

Transition from coal of horná Nitra – State of Play report – analýza súčasného stavu regiónu horná Nitra, PwC, 2019

European Commission, Joint Research Centre - Socio-economic transformation in coal transition regions: analysis and proposed approach - Pilot case in Upper Nitra, Slovakia, 2018

Prehľad stavu ciest I., II. a III. triedy - stav na základe prehliadok vykonávaných správcom ciest k 6/2020, Slovenská správa ciest

Mapy pokrytia siete a dostupnosti služieb telekomunikačných operátorov Slovak Telekom, Orange, O2 a 4ka

Mesačná štatistika o počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie, December 2018, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Štatistický úrad Slovenskej republiky, STATdat.PODPORA UHOĽNÝCH REGIÓNOV V TRANSFORMÁCII – Sociálno-ekonomické analýzy pre podporu využívania EŠIF – Expertná štúdia horná Nitra, Slovenská republika, Prognostický ústav, Slovenská akadémia vied

Zelenšie Slovensko, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, September 2018

Slovenský hydrometeorologický ústav – Odbor Monitorovanie kvality ovzdušia, Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike 2017

Program odpadového hospodárstva Program mesta Prievidza na roky 2016 – 2020

Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2035, Prognostický ústav SAV, Bratislava

Horizon 2020 Work Programme 2018 - 2020;

Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2018/210 z 12. februára 2018 o prijatí viacročného pracovného programu LIFE na roky 2018 – 2020;

Investičné priority Slovenskej republiky pre programové obdobie 2021 - 2027;

2019 Country Report Slovakia;

Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1309/2013 z 17. decembra 2013 o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii (2014–2020) a o zrušení nariadenia (ES) č. 1927/2006.